OPENBARE LEESZAAL EN BOEKERIJ
ARUBA
Dit boek wordt niet uitgeleend
en kan uitsluitend in de Leeszaal
worden geraadpleegd.

11 Febr. 1957
18.249

ZITTING 1858—1859. —— (LXV.)

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

VERSLAG WEGENS SURINAME.

N°. 25.

- Eilandgebied Aruba - Openbare Leeszaal en Boekerij

NA 1/50.5

VERSLAG van het beheer van Suriname en van den staat waarin de kolonie zich bevindt, over het jaar 1856.

A. Grondgebied.

In de bepaling van het grondgebied der kolonie Suriname heeft sedert het vorig jaar geene verandering plaats gevonden.

B. Bevolking.

I. VRIJE BEVOLKING.

Blijkens het vorig Verslag bedroeg de vrije bevolking, met uitzondering van die van het leprozen-etablissement Batavia en van de Indianen en boschnegers, op 31 December 1855 14,322 hoofden, te weten:

	Mannen.	*Vrouwen.*	*Totaal.*
	7,165	7,157	14,322
Hierbij gevoegd:			
geboren gedurende 1856	245	228	473
aangekomen » »	221 (1)	92	313
gemanumitteerd » »	105	176	281
	7736	7653	15,389

en afgetrokken:	*Mannen.*		*Vrouwen.*		*Totaal.*	
overleden gedurende 1856	279		180		459	
vertrokken » »	158 (2)		84		242	
naar het leprozen-gesticht Batavia . .	1		»		1	
		438		264		702
Blijft op 31 December 1856 de vrije bevolking, met uitzondering als boven. . .		7298		7389		14,687

(1) Hieronder 5 officieren en 90 soldaten.
(2) Hieronder 21 militairen.

OPENBARE LEESZAAL EN BOEKERIJ
ARUBA
Dit boek wordt niet uitgeleend en kan uitsluitend in de Leeszaal worden geraadpleegd.

Volgens het vorig Verslag bestond dit gedeelte der bevolking op ultº. December 1855 uit:

	Mannen.	*Vrouwen.*	*Totaal.*
	18,226	19,780	38,006
Hierbij gevoegd:			
gedurende 1856 geboren	608	642	1,250
overgebragt van Curaçao.	3	6	9
weder ingeschreven een vroeger afgeschreven, doch thans teruggekeerde wegloоper	1	»	1
bij speciale vergunning, ter verbetering van vroeger verzuimde opgaven, ingeschreven	3	14	17
	18,841	20,442	39,283

Hiervan afgetrokken:

	Mannen.		*Vrouwen.*		*Totaal.*	
gemanumitteerd	105		176		281	
overleden	626		568		1,194	
als besmet naar het leprozen-etablissement Batavia opgezonden	11		14		25	
bij speciale vergunning, ter verbetering van vroeger verzuimde opgaven, afgeschreven	5		3		8	
weggeloopen	15		1		16	
		762		762		1,524
Blijft op ultº. December 1856.		18,079		19,680		37,759

welk getal geheel overeenkomt met dat der op ultº. December 1856 in de registers ingeschreven slaven.

Het eindcijfer der slavenbevolking op ultº. December 1856 toont hier eene vermindering aan met dat van 1855, ten bedrage van 247; doch deze vermindering is alleen toe te schrijven aan het groote getal manumissien, dat in 1856 281 bedroeg. Het aantal geboorten bij de slavenbevolking overtrof dat der sterfgevallen met 56; eene verhouding die alweder, even als in 1855, gunstiger is dan bij de vrije bevolking.

Onder de opgegeven cijfers voor de vrije en slaven-bevolking is die van het leprozen-etablissement Batavia aan de Coppename niet begrepen. Op ultº. December 1855 waren aldaar aanwezig:

Vrijen.	*Mannen.*	*Vrouwen.*	*Totaal.*
	20	3	23
Gedurende 1856 werd daar opgenomen.	1	»	1
	21	3	24
en overleden.	3	»	3
blijft op 31 December 1856.	18	3	21

Slaven.	*Mannen.*	*Vrouwen.*	*Totaal.*
Aanwezig op 31 December 1855 . . .	154	208	362
Geboren gedurende 1856.	7	2	9
Derwaarts overgebragt gedurende 1856.	11	14	25
Te zamen . .	172	224	396
Overleden gedurende 1856	24	15	39
Blijft . .	148	209	357

Zoodat de bevolking op 31 December 1856 aldaar bestond uit 21 vrijen en 357 slaven.

Nadere bijzonderheden omtrent dit etablissement zijn hierna te vinden onder de hoofdstukken *Eeredienst* (Moravische broeder-gemeente) en *Geneeskundige dienst.*

Bovenstaande uitkomsten van 14,687 *vrijen* en 37,759 *niet-vrijen*, welke kunnen geacht worden naauwkeurig te zijn, zijn, even als die van het vorig jaar, verkregen volgens de wijze van berekening gevolgd voor het Verslag over 1854.

De volgende tabel geeft omtrent de verdeeling der bevolking nadere bijzonderheden; zijnde de daarin voorkomende opgaven getrokken uit de divisiestaten en wijkregisters.

Bevolking op ultimo December 1856.

	VRIJEN			NIET-VRIJEN			Generaal totaal.
	GESLACHTEN.						
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.	
De stad Paramaribo en derzelver buitenwijken. . .	4,949	6,530	11,479	2,217	3,561	5,778	17,257
De forten Zeelandia en Nieuw Amsterdam en de verschillende posten in de divisien en districten . .	726	107	833	6	10	16	849
De zeemagt en koopvaardijvloot ter reede van Paramaribo, gemiddeld berekend	500	—	500	—	—	—	500
Divisie Boven-Suriname en Thorarica	128	44	172	2,302	2,403	4,705	4,877
Divisie Para	132	84	216	1,864	1,938	3,802	4,018
Divisie Boven-Commewijne.	60	34	94	1,274	1,332	2,606	2,700
Divisie Boven-Cottica en Perica	98	54	152	2,138	2,409	4,547	4,699
Divisie Beneden-Commewijne.	86	44	130	1,812	1,844	3,656	3,786
Divisie Beneden-Cottica . .	134	67	201	3,731	3,839	7,570	7,771
» Saramacca. . . .	54	27	81	822	813	1,635	1,716
District Nickerie	84	84	168	799	847	1,646	1,814
» Coronie.	46	58	104	1,070	1,016	2,086	2,190
Etablissement Montecattini's oord aan de Marowijne .	3	—	3	—	—	—	3
Etablissement Albina aan de Marowijne	31	16	47	—	—	—	47
Etablissement Batavia aan Coppename.	18	3	21	148	209	375	378
	7,049	7,152	14,201	18,183	20,221	38,404	52,605

Over de wijze waarop deze opgaven verkregen worden, hare meerdere of mindere naauwkeurigheid en de oorzaak dat de op deze tabel voorkomende totalen *niet* overeenkomen met de eerstgemelde, zijn uitvoerige mededeelingen gedaan op bladz. 5 van het Verslag over 1855, waarnaar te dien opzigte verwezen wordt.

Ter bevordering van eene behoorlijke inzending van statistieke tabellen of van andere opgaven, welke door het Bestuur in het algemeen belang noodig geacht worden, is door den Gouverneur van Suriname uitgevaardigd de publicatie van den $^{9}/_{10}$ December 1856, G. B. n°. 13, *houdende vaststelling van eenige voorzieningen ter verzekering van eene tijdige inzending der statistieke tabellen, of van andere opgaven, welke het Bestuur in het algemeen belang noodig acht.*

In de bij dit Verslag overgelegde uitgebreide *divisiestaten* (Bijlagen A — I) vindt men zeer uitvoerige mededeelingen omtrent de bevolking, de voortbrengselen en den toestand van elke plantage; waaruit wederom blijkt dat het Bestuur der kolonie geene pogingen nalaat om de opgaven zoo naauwkeurig en zoo uitvoerig mogelijk te verkrijgen.

De twee volgende staten geven aan het aantal geboorten, huwelijken en echtscheidingen en het aantal sterfgevallen, waarbij voor de vrijen de leeftijd van de overledenen is aangegeven, en voor de slaven is gemeld tot welke categorie zij behooren, namelijk of zij privé dan wel plantage-slaven, of op Batavia gevestigd zijn.

STAAT der geboorten, huwelijken en echtscheidingen gedurende het jaar 1856.

GESLACHTEN.	Doodgeborenen.	GEBOORTEN.								Huwelijken.	Echtscheidingen.
		VRIJE BEVOLKING.			SLAVEN.						
		In echt.	Buiten echt.	Te zamen.	Privé	Plantage-	Totaal.	Op Batavia.	Generaal totaal.		
Mannelijk .	9	65	180	245	128	480	608	7	860	70	Nihil.
Vrouwelijk.	8	65	163	228	136	506	642	2	872		
	17	130	343	473	264	986	1250	9	1732		

STAAT der sterfgevallen gedurende het jaar 1856.

GESLACHTEN.	Levenloos aangegeven.	STERFGEVALLEN.															
		VRIJE BEVOLKING.											SLAVEN.				
		Beneden de 3 jaren.	Van 3 tot beneden 10 jaren.	Van 10 tot beneden 20 jaren.	Van 20 tot beneden 30 jaren.	Van 30 tot beneden 40 jaren.	Van 40 tot beneden 50 jaren.	Van 50 tot beneden 60 jaren.	Van 60 jaren en daarboven.	Van onbekenden ouderdom.	Te zamen.	Op Batavia.	Privé	Plantage-	Te zamen.	Op Batavia.	Generaal totaal.
Mannelijk .	9	57	13	26	52	54	23	28	20	6	279	3	156	470	626	24	932
Vrouwelijk.	8	45	12	16	14	18	17	15	43	»	180	»	139	429	568	15	763
	17	102	25	42	66	72	40	43	63	6	459	3	295	899	1194	39	1695

Uit eene vergelijking van deze twee staten blijkt nader de gunstige verhouding tusschen het getal geboorten en de sterfgevallen, zoowel onder de vrije als onder de slavenbevolking; terwijl het getal huwelijken, dat in 1854 slechts 52, in 1855 slechts 63 bedroeg, thans tot 70 geklommen is (waaronder 9 paren onvermogend); hetgeen het bewijs oplevert dat de pogingen der geestelijken om het huwelijk te bevorderen, niet geheel zonder vrucht blijven. Even als in het Verslag des vorigen jaars zij hier aangemerkt, dat het toenemen van huwelijken hier niet als maatstaf der zedelijkheid is aan te nemen. Uit gewoonte en vooroordeel is de bevolking der mindere standen over het algemeen tegen het huwelijk, en ziet men veeltijds dat personen, die ongehuwd zamen leven, beter hunne huisselijke pligten waarnemen en eerbiedigen, dan wanneer zij, soms door aandrang of belofte van geestelijken, een huwelijk aangaan. Dit neemt echter niet weg, dat steeds zooveel mogelijk gepaste middelen aangewend worden om dat vooroordeel uit den volksgeest uit te roeijen.

Het aantal doodgeborenen overtrof dat van 1855 met drie.

Van de 245 geboorten van het mannelijk geslacht waren er 65 *in echt* en 180 *buiten echt*. Van de 228 geboorten van het vrouwelijk geslacht waren er 65 *in echt* en 163 *buiten echt*, te zamen dus 130 geboorten *in echt* en 343 *buiten echt*; hetgeen ten aanzien van de *in echt* geborenen eene minder gunstige verhouding aanbiedt dan in 1855 het geval was.

Op den volgenden staat komt het getal der gemanumitteerde slaven voor, met vermelding van hunnen ouderdom.

Gemanumitteerde slaven gedurende 1856.

VAN HET MANNELIJK GESLACHT.					VAN HET VROUWELIJK GESLACHT.					Generaal totaal.
Onder de 12 jaren.	Van 12 tot 40 jaren.	Boven de 40 jaren.	Onbekende ouderdom.	Totaal.	Onder de 12 jaren.	Van 12 tot 40 jaren.	Boven de 40 jaren.	Onbekende ouderdom.	Totaal.	
40	53	10	2	105	54	82	38	2	176	281

Dit totaal duidt eene merkelijke vermeerdering aan in vergelijking van 1855, toen het getal gemanumitteerden slechts 237 bedroeg. Overigens wordt verwezen naar hetgeen in het vorig Verslag op bladz. 8 over dit onderwerp is gezegd.

§ 1. *De Indianen.*

In den toestand van deze weinig talrijke bewoners der binnenlanden van Guiana is geene verandering gekomen en wordt dienaangaande verwezen naar het daaromtrent voorkomende in het Verslag van 1855. Alleen zij hier melding gemaakt van de merkwaardige bijzonderheid, dat 28 Arrowakka-Indianen (mannen vrouwen en kinderen) zich in het laatst der maand September 1856 op de plantage Killensteyn hebben gevestigd tot het verrigten van veldarbeid, tegen een vast dagloon. Blijkens een verslag van den heemraad der divisie Beneden-Cottica, van den 17den December 1856, waren zij toen nog geregeld en rustig aan het werk. » Het is te hopen — zegt de Gouverneur — alhoewel het niet waarschijnlijk is, dat dit loffelijk voorbeeld door velen van dit zwervend menschenras zal gevolgd worden. Het zoude een verblijdend verschijnsel zijn, wanneer velen dezer Indianen op deze wijze een einde wilden maken aan hun nomadenleven; zij zouden daarbij zoowel physiek als moreel winnen."

Ook aan de Nickerie zijn reeds sedert eenige jaren Indianen in 's lands dienst werkzaam, en ook aan de Coppename is sedert eenigen tijd een gering aantal met houtkappen, ten behoeve van twee ondernemers, bezig. » Deze zoo even vermelde onverwachte werklust der Indiaansche huisgezinnen op Killensteyn — voegt de Gouverneur er bij — zij echter meer vermeld om de zeldzaamheid van het feit, dan wel om daarop de gegronde

hoop te mogen bouwen, dat zulks ooit van duurzamen of grooten invloed zoude kunnen worden op het gebrek aan veldarbeiders in deze kolonie, al moge men, door zich er op toe te leggen om hen te winnen, hun afkeer voor geregeld werk van lieverlede eenigermate doen verdwijnen. Ten eerste zij hier herinnerd, dat nimmer Indianen zich *voor goed* binnen den bewoonden kring der kolonie hebben gevestigd, en ten andere zij hier gewezen op het zeer geringe en steeds afnemende getal dier oorspronkelijke bewoners dezer kolonie, dat naar gissing nog geen 1000 bedraagt."

§ 2. *De Boschnegers.*

Hun getal wordt op ongeveer 8000 geraamd. Zij leven buiten den bewoonden kring der kolonie en bestaan uit 3 hoofdstammen: 1°. de Aucaners, die verreweg de talrijksten zijn; 2°. de Saramaccaners en 3°. de Becoe- en Moesinga- of Matuarie-negers.

In het Verslag van het vorig jaar is op bladz. 8 uiteengezet het wenschelijke van eene wijziging der beperkende maatregelen ten aanzien van de boschnegers, voor zooverre betreft de strenge contrôle en de belemmeringen in hun vrij verkeer en in hunnen handel met het overige deel der bevolking; en in de later ingezonden Nota van Inlichtingen op het Verslag van 1854 (1) zijn nadere bijzonderheden omtrent het ten deze verrigte medegedeeld.

Tot het ontvangen van de mededeeling van de daarbij bedoelde gewijzigde bepalingen zijn de opperhoofden of granmans der boschnegers door den Gouverneur tot eene zamenkomst te Paramaribo uitgenoodigd. Allen hebben daaraan voldaan: Bijman, de voornaamste, het hoofd de Aucaners, in Augustus; Abraham, het hoofd der Saramaccaners, in October, en Kalkoen, het hoofd der Becoe- en Moesinga- boschnegers, in December 1856 » Het is te hopen — zegt de Gouverneur — dat deze milde bepalingen de toenadering der boschnegers tot het bewoonde gedeelte der kolonie zullen bevorderen en hun meer werklust zullen inboezemen.

» In elk geval is het te voorzien, dat de aanvoer van hout door hen op grootere schaal zal geplaats hebben. Ten aanvankelijken blijke van den goeden invloed der nieuwe verordeningen op de boschnegers zij aangeteekend, dat de Aucaners, die vroeger schier naakt zich in de stad vertoonden, er thans prijs op schijnen te stellen om behoorlijk gekleed te voorschijn te komen. Wordt de zucht naar eenigen tooi aangewakkerd, dan zal ook die om te werken niet achterblijven; althans zooveel zal er gewonnen zijn, dat niet alle verdiensten aan drank worden besteed.

» Van hunnen werklust zal men zich echter voorloopig niet te veel illusie dienen te maken, daar eene poging om hen te bezigen tot arbeid aan de verbetering van het kanaal van Saramacca mislukt is."

C. Algemeen beheer.

1°. De Gouverneur.

In de maand Frebruarij bezocht de Gouverneur het etablissement Albina aan de Marowijne. Bijzonderheden omtrent dat etablissement zijn, voor zooveel noodig, hier achter in hoofdstuk P vermeld.

Op die reis bezocht de Gouverneur ook onderscheidene katoen-, koffij- en suikerplantages bij terugkeer van Albina, en overal vond hij de bevolking in rust en ordelijk aan aan het werk.

» Het school- en godsdienstig onderwijs bleek mij echter — zegt de Gouverneur — niet zoo algemeen te zijn als wel gewenscht wordt; niet dat het aan goeden wil bij de eigenaren ontbreekt, maar wegens gebrek aan leeraren. Hoe vlijtig de Moravische Broeders en de Roomsch-katholijken ook zijn, zij zijn niet talrijk genoeg om in de behoefte te voorzien.

» Hier en daar, waar geene schoollocalen bestaan, heb ik de oprigting er van bevolen.

» Over het algemeen kwam het mij bij dien togt voor, dat op de plantages, die niet onder hypothecairen druk zijn, en vooral die, waar de eigenaren in persoon beheeren, welvaart heerscht.

» Eene pijnlijke gewaarwording veroorzaakte daarentegen de aanschouwing van de kwijnende plantages en van zoovele verlaten gronden die dáár zijn, als eene herinnering slechts aan vroegere welvaart, en waarvan nog zooveel voordeel te trekken zou zijn, indien de noodige handen ter bearbeiding aanwezig waren."

In de maand September bezocht de Gouverneur de plantage Chatharina Sophia, waaromtrent in § 4 van hoofdstuk M meer bijzonderheden worden vermeld.

---

(1) Ingezonden door den Minister van Kolonien bij den brief van 4 December 1857, lit. B n°. 6.

2°. De Koloniale Raad.

Aan de heeren mr. G. J. A. Bosch Reitz en T. J. Eyken Sluyters is, op het daartoe door hen gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend als lid van den Raad.

In plaats daarvan werden tot leden van dien Raad benoemd de heeren J. B. Evertsz en H. Bijlaert. Aan den heer P. R. Planteau werd, ook op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend, en in zijne plaats benoemd de heer W. E. Rühmann.

Volledigheidshalve wordt hier aangeteekend, dat bij het Koninklijk besluit van den 10den October 1856, n°. 64, met wijziging van de bestaande bepalingen, een nieuw kostuum is vastgesteld voor den procureur-generaal, den administrateur van finantien, de overige leden van den Kolonialen Raad en den gouvernements-secretaris. Dit Koninklijk besluit is bij publicatie van 22/23 Januarij 1857, G. B., n°. 2, uitgevaardigd.

3°. Gouvernements-secretarie.

Aan mr. A. Kikkert Schotborgh, die sedert in Nederland is overleden, werd in 1856 eervol ontslag als gouvernements-secretaris verleend. In zijne plaats werd benoemd de heer mr. E. A. van Emden, sedert Februarij 1854 met de waarneming van de aan die betrekking verbonden functien belast.

4°. Betrekkingen met vreemde mogendheden.

De heer mr. Barnet Lyon trad op als consulair agent van Frankrijk te Paramaribo.

D. Gewestelijk beheer.

Over het algemeen heerschten in de gansche kolonie, zoowel in de divisien en districten als te Paramaribo, in het jaar 1856 orde en rust, met uitzondering van de wanordelijkheden en ongeregeldheden door de slavenmagt op sommige plantages bedreven, die echter spoedig gestild werden.

De bij publicatie van 30 Augustus 1856 uitgevaardigde wijzigingen in de slavenreglementen werden over het algemeen met loffelijke welwillendheid ten uitvoer gelegd en opgevolgd. Onder het hoofd: *Slavenbevolking* wordt omtrent een en ander meer uitvoerig gehandeld.

§ 1. *Beheer in de divisien.*

Om de redenen, in het Verslag over 1855 breedvoerig uiteengezet, werd reeds in den loop van dat jaar het getal der divisien, dat vroeger *acht* bedroeg, tot *zeven* verminderd, doordien de divisie Matappica bij de overige werd ingedeeld. De in 1856 nog bestaande divisien waren dus:

1°. Boven-Suriname en Thorarica;

2°. Para;

3°. Beneden-Commewijne;

4°. Boven-Cottica;

5°. Boven-Cottica en Perica;

6°. Saramacca.

In het personeel der heemraden, met het bestuur der divisien belast (zijnde allen leden van den Kolonialen Raad), hadden er eenige veranderingen plaats, waarvan hierboven onder het hoofdstuk *Koloniale Raad* reeds melding is gemaakt.

Naar aanleiding van een voorstel van den Gouverneur van Suriname, om in de divisien bezoldigde ambtenaren te plaatsen ter vervanging van de onbezoldigde heemraden en burgerkapiteins, werd een zestal tot ambtenaren benoemd en ter beschikking van den Gouverneur der kolonie Suriname gesteld, ten einde aldaar opgeleid te worden om in de districten het gezag te voeren.

§ 2. *Beheer in de districten.*

De twee districten Nickerie en Coronie werden, even als vroeger, bestuurd door bezoldigde ambtenaren, landdrosten genaamd.

In den loop van het jaar 1856 is aan den landdrost van het district Coronie, den gepensioneerden majoor Kraijenhoff van Wickera, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend, en in zijne plaats benoemd tot waarnemend landdrost de 1ste luitenant van het bataillon jagers n°. 27, J. A. van der Muelen.

E. Militair beheer.

§ 1. *Landmagt.*

Deze bestaat even als vroeger uit:

a. Schutterij te Paramaribo.

De sterkte was op 31 December 1856 28 officieren en 509 onderofficieren en schutters.

b. De gewapende burgermagt in de divisien en districten.

Op ultimo December 1855 was die gewapende burgermagt zamengesteld zoo als in den volgenden staat is aangewezen.

NAMEN DER DIVISIEN EN DISTRICTEN.	Officieren.	Onderofficieren en vrije schutters.	Niet-vrije schutters.
Boven-Suriname en Thorarica	7	49	112
Para	5	126	69
Boven-Commewijne	4	32	51
Boven-Cottica en Perica	5	56	92
Beneden-Commewijne	4	32	70
Beneden-Cottica	6	78	169
Saramacca	5	14	20
Coronie	4	19	52
Nickerie	4	73	41

Deze opgave betreft alleen de werkelijke dienstpligtigen in elke divisie of district, en zijn hier niet bij gerekend zoodanige oud-leden der burgermagt als, ingevolge de 2de alinea van art. 21 van het divisie-reglement (1842, *Gouvernementsblad* n°. 3) verpligt zijn, bij buitengewone gevallen dienst te doen.

ℰ. Het bataillon jagers n°. 27, de compagnie artillerie, de koloniale guides en de invaliden.

De sterkte op 31 December was als volgt:

	Officieren.	Onderofficieren en soldaten.
3 compagnien van het bataillon jagers n°. 27	15	482
1 compagnie artillerie	4	142
Koloniale guides	2	25 (negers)
Corps invaliden	»	11
Geneeskundige dienst	10	»
Administratie	1	»
	32	660
Mogt zijn volgens de formatie	39	826
Zoodat tot het compleet mankeerden. . . . . (De 11 invaliden buiten rekening gelaten.)	7	177

Van deze tot het compleet mankerende officieren, onderofficieren en soldaten behoorden echter 3 officieren en 83 man tot de compagnie koloniale guides; een corps uit negers bestaande en oorspronkelijk in 1817 zamengesteld om militaire diensten te praesteren bij de toenmaals plaats hebbende bosch-patrouilles. Thans wordt dit corps niet meer aangevuld en de overblijvenden worden hoofdzakelijk gebezigd als roeijers op de gouvernements-vaartuigen. Zij zijn als zoodanig verdeeld op de buitenposten, maar te weinig in getal, zoodat daarin wordt voorzien door aangehuurde vrije arbeiders en kommando-slaven.

De 3 compagnien van het bataillon jagers n°. 27 (1) en de compagnie artillerie maken het garnizoen uit van Paramaribo en de militaire posten, en zijn verdeeld zoo als op den volgenden staat is aangewezen.

(1) De vierde compagnie van het bataillon is op Curaçao in garnizoen.

GARNIZOEN TE SURINAME.

Emplacementsstaat van de troepen op den 1sten Januarij 1857.

EMPLACEMENT.		Bataillon jagers n°. 27. Officieren.	Bataillon jagers n°. 27. Onderofficieren en manschappen.	Compagnie artillerie. Officieren.	Compagnie artillerie. Onderofficieren en manschappen.	Compagnie guides. Officieren.	Compagnie guides. Onderofficieren en manschappen.	Invaliden.	Officieren van de geneeskundige dienst.	Officieren van de administratie.	Totaal Officieren.	Totaal Onderofficieren en manschappen.	Moet zijn tot compleet Officieren.	Moet zijn tot compleet Onderofficieren en manschappen.	Overcompleet. Officieren.	Overcompleet. Onderofficieren en manschappen.	Mankeert tot compleet. Officieren.	Mankeert tot compleet. Onderofficieren en manschappen.	In het hospitaal of anderzins absent. Officieren.	In het hospitaal of anderzins absent. Onderofficieren en manschappen.	*Aanmerkingen.*
PARAMARIBO.	Fort Zeelandia	9	255	»	29	»	»	»	7	1	17	281	»	»	»	»	»	»	1	16	Officier van gezondheid Uhlig.
	Etablissement Oldenburg .	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	
	Post Poelepantje. . . .	»	2	»	»	2	13	6	»	»	2	21	»	»	»	»	»	»	»	»	
FORT NIEUW AMSTERDAM.	Fort Nieuw Amsterdam .	»	9	4	98	»	3	1	1	»	5	111	»	»	»	»	»	»	1	»	
	Quarantaine-etablissement	»	»	»	3	»	»	»	»	»	»	3	»	3	»	»	»	»	»	»	
	Post Montpellier. . . .	»	8	»	»	»	2	»	»	»	»	10	»	11	»	»	»	1	»	»	1 guide mankeert.
	Seinpost Jagtlust. . . .	»	»	»	2	»	»	»	»	»	»	2	»	2	»	»	»	»	»	»	
GEÏSOLEERDE POSTEN.	Post Brandwacht . . .	»	»	»	»	»	1	2	»	»	»	3	»	3	»	»	»	»	»	»	
	l'Espérance.	»	3	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	3	»	»	»	»	»	»	Behoort bij de bezetting van Sommelsdijk.
	Republiek	1	25	»	»	»	1	»	»	»	1	26	1	21	»	5	»	»	»	»	
	Gelderland.	1	13	»	»	»	»	»	»	»	1	13	1	21	»	»	»	8	»	»	
	Groningen	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	»	1	»	»	»	»	»	»	
	Nassau	»	9	»	1	»	2	»	»	»	»	12	»	13	»	»	»	1	»	»	1 guide.
	Nickerie	2	73	»	4	»	»	1	1	»	3	78	3	78	»	»	»	»	»	»	
	Coronie.	1	40	»	1	»	»	»	1	»	2	41	2	41	»	»	»	»	»	»	
	Sommelsdijk	1	44	»	4	»	3	»	»	»	1	51	1	54	»	»	»	»	»	»	Onder het getal 54 is begrepen de wacht op l'Espérance.
		15	482	4	142	2	25	11	10	1	32	660									

In den loop van het jaar 1856 zijn eenige overbodige militaire posten ingetrokken en andere versterkt geworden.

De artillerie vormt bijna uitsluitend de bezetting van het fort Nieuw Amsterdam, gelegen aan de zamenvloeijing der rivieren Suriname en Commewijne, en het vaarwater der rivier in het opvaren bestrijkende. De corpsen jagers en artillerie bestaan geheel uit vrijwilligers, en de voltalligheouding geschiedt:

1°. door dienstneming te Harderwijk voor 6 jaren, tegen een handgeld van f 100 voor Nederlanders en van f 80 voor vreemdelingen. Onder de nieuw aangekomenen uit Harderwijk waren in 1856 13 Nederlanders en 17 vreemden.

2°. door enkele gevallen van dienstneming in de kolonie, tegen een maximum handgeld van f 40;

3°. door reëngagement bij de corpsen in de kolonie zelve, voor 4 of 2 jaren, tegen een handgeld, berekend à f 10 per jaar. Het getal onderofficieren en manschappen, die zich in 1856 op deze wijze op nieuw verbonden hebben, bereikt het aanzienlijk cijfer van 82, en zulks in weêrwil van den streng toegepasten regel, dat alleen geschikte sujetten tot een reëngagement worden toegelaten. Aanbrenggeld wordt in Suriname niet betaald. Ten einde het reëngageren van soldaten bij de West-Indische troepen te bevorderen — hetgeen allezins wenschelijk is, daar die personen reeds geacclimateerd zijn, — is de bepaling vastgesteld, dat soldaten van de troepen in Curaçao, na expiratie van hun eerste engagement aldaar, die in de laatste twee jaren van hunne loopende verbindtenis blijken hebben gegeven van goed gedrag en niet in de 2de klasse van discipline geweest zijn, zich zullen kunnen reëngageren voor de troepen in Suriname, en omgekeerd.

Van de troepen verlieten in 1856 86 de dienst, en wel:

naar Nederland met paspoort of gagement	22
met gagement binnen de kolonie	6
met paspoort » » »	11
overleden door ziekte	42
verdronken	4
weggezonden om wangedrag	1
Te zamen.	86

Krijgsraadszaken zijn in Suriname zeer zeldzaam: in 1854 slechts ééne (voor insubordinatie), in 1855 geene, in 1856 slechts één geval van desertie in tijd van vrede met vrijwillige terugkomst, na 2 jaren absent te zijn geweest. Verder is er in 1856 slechts één man wegens wangedrag uit de dienst weggejaagd.

Ten einde het gebruik van sterken drank bij de troepen zooveel mogelijk tegen te gaan, is bij de gouvernements-resolutie van 5 Maart 1856, n°. 279, bepaald dat, integaan met 1°. April daaraanvolgende, het bepaalde rantsoen jenever niet meer zal worden uitgereikt; doch dat elk man beneden den rang van officier in stede daarvan eene dagelijksche toelage van *drie* cents zal genieten; welke toelage in de menage zal worden verteerd en dus strekken zal om beter voedsel te verschaffen.

In de forten Zeelandia en Nieuw Amsterdam zijn cantines en op de posten Nickerie en Sommelsdijk succursalen er van. » Het zijn geschikte localen — zegt de Gouverneur — » die op zekere uren van den dag open zijn en waar de soldaat eene kegelbaan, damborden, lotto-spellen, couranten enz. vindt om den tijd nuttig en aangenaam door te brengen. Wijn en bier zijn daar tegen zoo laag mogelijke prijzen voor hen verkrijgbaar; op jenever wordt eene matige winst genomen. Honderde kleine artikelen voor dagelijksch gebruik, die in de winkels niet of tegen zeer hooge prijzen te verkrijgen zijn, worden uit Nederland ontboden en eene kleine winst maakt het cantinefonds productief ten voordeele van den soldaat zelven. Het beheer er van is opgedragen aan een kapitein en een luitenant; de kas berust bij den kwartiermeester, en het oppertoezigt wordt uitgeoefend door den kommandant der troepen, die sedert zijne komst dit fonds met zorg heeft gesurveilleerd, zoodat het nu de bron is van vele nuttige zaken tot veraangenaming van den soldaat. Onder meer andere uitgaven uit dit fonds bestreden, wil ik hier slechts — zegt de gouverneur al verder — melding maken van de muziek en alles wat daartoe betrekking heeft;

de toelagen der muzikanten, die uit 's lands kas slechts als soldaat met 33½ cents daags bezoldigd worden; de kosten van de schermschool, voor de reken-, schrijf- en leesschool; de jaarlijksche prijzen voor het schijfschieten; de subsidien in de menage voor feesten of extra-uitdeelingen op 's Konings verjaardag en goeden Vrijdag; de kosten voor eene liefhebberij-comedie in het fort Zeelandia, geheel door militairen vertoond. Behalve deze gewone uitgave is in 1856 uit het fonds genomen:

» 1°. eene som van f 1209 tot bouwen van een cantine-gebouw op den post Sommelsdijk.

» 2°. f 300 voor het leggen van een planken vloer in de nieuwe kazerne op den post Republiek;

» 3°. f 800 voor het oprigten van eene bibliotheek ten gebruike van alle militairen beneden den rang van officier; waaruit ook voor de posten en voor het hospitaal boeken worden verstrekt. Reeds zijn er 200 nuttige of aangename boeken in het Hollandsch, Fransch en Duitsch, meest reis- en aardrijksbeschrijvingen, geschiedenis, levensbeschrijvingen, fraaije letteren enz. aangeschaft, en wordt den militairen in het daartoe des avonds van zes tot half negen ure met eene lamp verlichte schoollocaal, gelegenheid gegeven om stil te gaan zitten lezen of schrijven.

» Al deze uitgaven, die voor het meerendeel aan de troepen in Nederland van rijkswege worden verstrekt, worden hier gedekt door de opbrengst der winsten van de cantine. Het is reeds merkbaar dat de pogingen om den soldaat het verblijf in de kazerne, zijn te huis, aangenaam te maken en hem zoo doende aan een sober en geregeld leven te gewennen, eene gewenschte uitwerking hebben op het zedelijk gedrag der troepen."

De troepen worden geregeld geoefend in het exerceren en schijfschieten.

Bij de publicatie van $^{20}/_{22}$ December 1856 (*Gouvernementsblad* n°. 16) zijn bepalingen afgekondigd betreffende het blijven dragen van de activiteits-uniform door hoofd- en verdere officieren, die de werkelijke dienst met pensioen verlaten, en door officieren die met eervol ontslag van de dienst afgegaan zijn en wien het voortdurend dragen van die uniform door den Koning mogt worden vergund.

§ 2. *Inrigtingen en bepalingen met het militair beheer in verband.*

Zoowel voor het militair hospitaal te Paramaribo als voor de infirmerien op het fort Nieuw Amsterdam, in Nickerie en Coronie, zijn, met ingang van 1°. Januarij 1857, nieuwe verordeningen en reglementen vastgesteld. De overige posten evacueren hunne zieken naar Paramaribo of naar het fort Nieuw Amsterdam, dewijl zij van geene militaire geneesheeren voorzien zijn. Het aantal verpleegden in het militair hospitaal en dat der overledenen in 1856, alsmede het aldaar op ultimo December van dat jaar nog aanwezig getal lijders, wordt op den volgenden staat aangewezen.

CORPSEN.	Verpleegden.	Bleven aanwezig op 31 December 1857.	OVERLEDEN.	
			1e. halfjaar 1856.	2e. halfjaaar 1856.
Bataillon jagers, n°. 27. . .	487	13	12	3
Compagnie artillerie	27	1	2	»
Koloniale guides	4	»	»	»
Invaliden.	2	1	»	»
Zr. Ms. zeemagt	158	9	2	1
Civilen	166	18	7	4
Slaven	58	6	1	»
Totalen. .	902	48	24	8

In 1856 zijn dus in het geheel overleden in het militair hospitaal 32 personen. Er dient bij dezen staat in het oog gehouden te worden, dat, blijkens het Verslag over 1855, het getal op 31 December 1855 in het hospitaal nog aanwezige zieken, die onder het totaal van 902 begrepen zijn, 71 bedroeg. Het totaal der overledenen bedroeg in 1855 125 van de 878 verpleegd geweest zijnde zieken, of ruim 14 %, voor een groot gedeelte ten gevolge van de gele koorts; in 1856 daarentegen slechts 32 van de 902, of 3 %. De gezondheidstoestand der troepen is over het geheel in 1856 zeer gunstig geweest.

Met het oog op de in Suriname zoo dikwerf en nog in 1855 vrij sterk geheerscht hebbende gele koorts, zijn bij resolutie van 4 Junij 1856, n°. 684, door den Gouverneur, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, eenige voorschriften uitgevaardigd, ter voorkoming van het ontstaan of van de uitbreiding dier ziekte, voor het garnizoen en voor Zr. Ms. zeemagt te Paramaribo.

§ 3. *Zeemagt.*

Op 31 December 1855 bestond, blijkens het Verslag over 1855, het eskader van Zr. Ms. zeemagt in de kolonie Suriname aanwezig uit de volgende vaartuigen:

Zr. Ms. brik	*de Lynx*,	met	18	stukken	en	100	man;
» » stoomschip	*Curaçao*,	»	2	»	»	70	»
» » schoener	*Schorpioen*,	»	3	»	»	40	»
» » kanonneerboot	*Nickerie*,	»	2	»	»	20	»
» » »	*Coppename*,	»	»	»	»	20	»

Gedurende den loop van het jaar 1856 zijn in Suriname uit Nederland of Curaçao aangekomen de volgende oorlogsvaartuigen: Zr. Ms. korvet *Pallas*, de brik *Venus*, het stoomschip *Sindoro* en de schoener *de Adder*;

terwijl van daar zijn vertrokken naar Nederland of Curaçao: Zr. Ms. brik *de Lynx*, het stoomschip *Curaçao* en de schoener *Schorpioen*; zoodat op op ultimo December 1856 in Suriname bleven:

Zr. Ms. korvet	*Pallas*,	met	20	stukken	en	150	man. (1)
» » brik	*Venus*,	»	18	»	»	100	»
» » stoomschip	*Sindoro* (150 paardenkracht),	»	6	»	»	85	»
» » schoener	*de Adder*,	»	3	»	»	40	»
» » kanonneerboot	*Coppename*,	»	2	»	»	18	»
	eene gewapende barkas	met				11	»

Ook was nog in de kolonie de kanonneerboot *Nickerie*, doch zij lag buiten dienst bij Paramaribo en was in haar station in het district Coronie vervangen door eene gewapende barkas; de kanonneerboot *Coppename* bevond zich op het station aan de rivier Nickerie en de overige schepen van het eskader lagen ter reede voor de stad.

Zr. Ms. stoomschip *Curaçao* is op den 23sten Februarij 1856 naar Demerary vertrokken om zich aldaar ter beschikking te stellen van den Gouverneur tot het helpen stillen der oproerige bewegingen en wanordelijkheden aldaar. Het is echter voor dezen oorlogsbodem niet noodig geweest de wapenen te gebruiken en hij is reeds den 17den Maart 1856 teruggekeerd.

In Julij is de *Curaçao* vervangen door de *Sindoro*. Deze stoomboot is van 15 Augustus tot 13 September aan de Marowijne geweest tot opname der monding en betonning der rivier. Weinige dagen later weder daarheen vertrokken, is op den 27sten September door haar de uiterton aldaar gelegd.

---

(1) De korvet *Pallas*, eerst op 31 December 1856 in Suriname gearriveerd, is reeds in Februarij 1857 weder van daar naar Curaçao vertrokken, als behoorende op het hoofdstation aldaar.

F. Regtswezen en politie.

§ 1. *Wetgeving.*

De gedurende dit jaar uitgevaardigde publicatie en de in het *Gouvernementsblad* opgenomen resolutien worden, even als de andere meest belangrijke verordeningen, vermeld, voor zooveel noodig, onder de hoofdstukken waarop zij betrekking hebben.

§ 2. *Burgerregt.*

Het burgerregt werd in 1856 verleend aan 175 personen; van deze waren geboren:

in Suriname	123
» Nederland	34
» vreemde plaatsen	18
	175

waaronder 41 gemanumitteerden.

§ 3. *Regterlijke magt.*

a. De procureur-generaal mr. J. Æ. Lisman, aan wien in Junij een buitenlandsch verlof voor den tijd van een jaar was toegestaan, overleed nog vóór zijn vertrek uit de kolonie. De functien van procureur-generaal en van al de daaraan verbonden betrekkingen werden provisioneel opgedragen aan het lid van het geregtshof mr. B. Donker Curtius.

Bij Koninklijk besluit van 2 October 1856, n°. 56, is tot procureur-generaal benoemd de heer mr. J. W. Gefken, advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Zuidholland, welke hoofdambtenaar in Januarij 1857 in Suriname aankwam.

b. Bij het geregtshof zijn gedurende het jaar 1856 gewezen: 117 vonnissen en arresten in burgerlijke zaken, als:

55	op schikking tusschen partijen,
12	» defaulten,
14	» verstek van pleidooi,
20	na overlegging van stukken,
16	» gehouden pleidooi.
117	

Van de rolle zijn geroijeerd 45 praesentatien, als: 18 op schikking tusschen partijen en 27 bij het niet weder opkomen van partijen.

Twee arresten werden gewezen in strafzaken, in hooger beroep van het collegie van kleine zaken.

De ter rolle aangebragte zaken waren 140 in getal, als:

94	ter ordinaire rolle,
17	» gepriviligeerde rolle,
16	» praeferentie- en concurrentie-rolle en
13	willige condemnatien.
140	

Voorts zijn er bij het hof 150 requesten behandeld; 30 praeparatoire en interlocutoire beslissingen gewezen en 13 adviesen aan het Gouvernement uitgebragt. Door den commissaris ter rolle zijn 16 praeparatoire en interlocutoire beslissingen gegeven. Het aantal interrogatorien was 18. Al verder werd een aantal hypotheken en transporten verleden.

Op de volgende tabel vindt men eene vergelijkende opgave der werkzaamheden van het geregtshof in civile zaken van 1843 tot en met 1856.

	1843	1844	1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856
Vonnissen en arresten	407	372	331	266	209	243	214	170	121	140	165	123	92	117
Requesten	549	504	449	359	291	240	237	177	140	165	248	238	197	150
Aangebragte zaken ter differente rollen.	366	344	311	272	230	233	226	201	141	145	156	145	148	140

Naar aanleiding eener voordragt van het geregtshof is door den Gouverneur eene publicatie dd. 26 April en 2 Mei 1856 (G. B. n°. 4) uitgevaardigd, strekkende om de afwijkingen te doen ophouden van de bepalingen omtrent den vorm en den inhoud der dagvaardingen ter verschijning voor het geregtshof in burgerlijke zaken.

Bij publicatie van den 8sten Julij 1856 is afgekondigd een Koninklijk besluit van 12 Mei 1856, n°. 25, waarbij wordt ingetrokken en buiten werking gesteld art. 14 der publicatie van 6/8 December 1832 (G. B. n°. 14) en art. 1 der publicatie van 12 Maart en 1 April 1836 (G. B. n°. 6), voor zoover daarbij het hooger beroep in strafzaken *ordonario modo* beregt is toegelaten; zullende het geregtshof mitsdien in alle strafzaken bij arrest regt spreken. Eene voorziening ten deze was allezins noodig, daar de Hooge Raad zich incompetent had verklaard tot het kennis nemen en behandelen in appèl van strafzaken, ordinario modo beregt. De regering moest dus òf een competenten regter daartoe aanwijzen, òf het hooger beroep afsnijden, aan welk laatste zij de voorkeur gaf.

Op voordragt van het geregtshof, heeft de Gouverneur, ter voorkoming van eene onjuiste opvatting van art. 13 der publicatie van 21 Junij 1847 (G. B. n°. 9), betrekkelijk de kennisneming in appèl door het geregtshof in Suriname van vonnissen op Curaçao in burgerlijke zaken gewezen, bij publicatie van 16/17 December 1856 (*Gouvernementsblad* n°. 15) bij authentieke interpretatie verklaard: »dat dit art. 13 eeniglijk te kennen geeft, dat de regeling der gevallen, waarin het geregtshof in Suriname als hof van appèl kennis nemen zal van de vonnissen op Curaçao en onderhoorigheden, in burgerlijke zaken gewezen, een onderwerp van latere zorg zal zijn, zonder daardoor, in afwachting van die regeling, *intusschen* aan de regtsmagt van het geregtshof in hooger beroep, zoodanig als die bij het uitvaardigen der publicatie van 21 Junij 1847 bestond, eenige wijziging of verandering toe te brengen."

c. Door het collegie van kleine zaken zijn in 1856 gewezen 214 vonnissen in burgerlijke zaken, als:

op verstek	176
» contradictie	32
verzet tegen vonnissen bij verstek gewezen. .	2
interlocutoir	4
	214

Voorts werden er 43 burgerlijke zaken zonder vonnis afgedaan, 16 requesten behandeld, 3 adviesen aan den Gouverneur ingediend, en bleven op ultimo December 1856 16 burgerlijke zaken in behandeling.

In strafzaken werden gewezen 35 vonnissen tegen 41 beklaagden, van welke 6 bij verstek gevonnisd werden; 25 der beklaagden werden veroordeeld en 16 vrijgesproken.

De volgende staat bevat eene vergelijkende opgave der werkzaamheden van het collegie van 1850 tot en met 1856.

	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856
Vonnissen in burgerlijke zaken . .	289	239	234	278	285	269	214
Vonnissen in strafzaken.	81	122	90	60	81	74	35

Na het overlijden van mr. H. C. FOCKE, president van het collegie van kleine zaken, werd in diens plaats benoemd de heer E. VAN EMDEN.

Bij de publicatie van $^{28}/_{29}$ October 1856 (*Gouvernementsblad* n°. 11) is als het bevoegd gezag, voor hetwelk scheepsverklaringen worden afgelegd en beëedigd, aangewezen te Paramaribo de president van dit collegie (in Nickerie de landdrost aldaar).

d. Het aantal practizijns bedroeg 5, van welke 2 advocaten en 3 procureurs.

§ 4. *Politie.*

1. Algemeen, gewestelijk en plaatselijk beheer.

Ten einde den procureur-generaal bij zijne veelvuldige werkzaamheden eenige verligting te verschaffen, werd door den Gouverneur, bij publicatie van den $^{26}/_{28}$ April 1856, eene *voorloopige verandering in de voorschriften betreffende het politiewezen* vastgesteld, en in verband daarmede tot provisionelen commissaris van politie benoemd de heer G. DUYKINCK, havenmeester en tijdelijk assessor bij het collegie van kleine zaken.

Het personeel der beambten of agenten van politie werd tevens met 6 vermeerderd.

Bij de notificatie van $^{26}/_{28}$ April 1856 (*Gouvernementsblad* n°. 3) zijn bepalingen vastgesteld tegen het verontreinigen der publieke waterputten te Paramaribo; een maatregel die noodig was, opdat de bevolking ook bij langdurige droogte goed drinkwater zou kunnen hebben.

Bij publicatie van den 24sten December 1856 (*Gouvernementsblad* n°. 18) werden ingetrokken de artt. 36 en 37 der publicatie $^{19}/_{25}$ November 1828 (*Gouvernementsblad* n°. 17), waarbij eene driemaandelijksche prijsstelling van vleesch was voorgeschreven, en werden vastgesteld *eenige nadere bepalingen ter voorkoming van het verkoopen van voor de gezondheid schadelijk vleesch.*

2. Eenige onderwerpen van politie, bij speciale verordeningen vastgesteld.

a. Regt van verblijf.

Dit werd in 1856 verleend aan 56 personen.

b. Passen.

Er werden 242 passen uitgereikt aan vertrekkende personen.

c. Passen voor vaartuigen.

Deze werden verleend ter getale van 150.

d. Zeebrieven.

Er werden geene nieuwe zeebrieven uitgereikt en slechts 4 oude vernieuwd.

§ 5. *Middelen van beheer met het regtswezen in verband.*

1°. Departement der onbeheerde boedels en weezen.

a. Onbeheerde boedels.

Van 1 Januarij tot 31 December zijn aan dit departement gedevolveerd 152 boedels, waarvan 134 in eenen desolaten staat en uit hoofde der geringe baten voor geene afdoening vatbaar, terwijl er 18 voor afdoening vatbaar waren.

Door het collegie van commissarissen zijn gewezen 5 dictums in insolvente boedels, en bleven er 19 nog ter afdoening aanhangig; terwijl op reclame van belanghebbenden aan hen werden overgegeven 3 boedels.

Op 31 December bleven bij dit departement nog onvereffend 44 boedels.

b. Weezen.

Op ultimo December 1855 waren onder openbare voogdij 454 kinderen; in 1856 kwamen daarbij 33 kinderen en gingen daarvan af, door overlijden en door het bereiken van meerderjarigheid, 91 kinderen, waardoor het getal pupillen onder voogdij van den weesmeester op ultimo December 1856 bedroeg 396. Van deze 396 ouderlooze kinderen zijn er 38 die uit eigen middelen werden onderhouden; 211 uit bijdragen van vrienden of nabestaanden van de overleden ouders; terwijl er 97 door het Gouvernement werden gealimenteerd.

Van die 97 kinderen behooren er 45 tot de Hervormde, 15 tot de Evangelisch-Luthersche, 24 tot de Roomsch-katholijke, 12 tot de Moravische Broeder- en 1 tot de Israëlitische gemeente.

Nevensgaande tabel (Bijlage lit. K.) bevat nadere bijzonderheden omtrent deze kinderen: namelijk hunne namen, hun geslacht en ouderdom, hunne godsdienstige gezindheid, den maandelijkschen onderstand welken ieder hunner genoot en of zij al dan niet *in echt* geboren zijn.

Bij de gouvernements-resolutie van 31 December 1856, n°. 1668, is bepaald, dat na 1 Januarij 1857 alle behoeftige kinderen, van wege het Gouvernement verzorgd wordende, door de kerk- of armbesturen der gemeenten, waartoe zij behooren, bestuurd en gesurveilleerd zullen worden, met uitkeering aan die besturen, door tusschenkomst van den weesmeester, van de toegekende maandelijksche toelage en het bedrag voor kleeding aangewezen. Al de kinderen, door onderstand van het Gouvernement verzorgd en, voor zooveel noodig, ook die, welke door de vrienden of nabestaanden werden ondersteund, genoten gratis onderwijs op de stadsscholen, en er werd van gouvernementswege in hunne behoefte aan kleeding voorzien; terwijl bij ziekte aan hen de vereischte genees- en heelkundige hulp verstrekt werd.

Het gezamenlijk kapitaal, toekomende aan de kinderen die uit eigen middelen werden onderhouden, werd bij het wees-departement tegen hypothecair verband, rentende 8 ten honderd, uitgezet en bedroeg de som van f 111,111.43. Zij bezaten nog daarenboven 17 huizen en 21 slaven, welke, voor zooverre zij niet tot inwoning en bediening werden vereischt, ten behoeve der kinderen werden verhuurd.

De behartiging van de belangen der weezen is opgedragen aan den pupillairen raad, bestaande uit den procureur-generaal als voorzitter, den administrateur van finantien en den president van het collegie van kleine zaken.

2°. Translateurs.

Het getal geadmitteerde translateurs bedroeg vier.

3°. Gevangenissen.

Op het fort Nieuw Amsterdam zijn gedurende 1856 gevangen geweest 141 personen (vrijen en slaven), van welke er op ultimo December 1856 nog aanwezig bleven 35. De gevangenen werden van tijd tot tijd door verschillende godsdienstleeraren bezocht.

Het getal arrestanten in het fort Zeelandia bedroeg 1085 (onder welke de strafarbeiders), waarvan zich op ultimo December nog in hechtenis bevonden 84. Er werd geregeld wekelijks door een der Moravische Broeders aldaar godsdienstoefening gehouden.

G. Eeredienst.

I. PROTESTANTSCHE.

Gedurende het jaar 1856 werden bij de gemeente te Paramaribo gedoopt 204 personen, waarvan 39 kinderen in echt, 159 buiten echt geboren, benevens 6 bejaarden.

Er werden tot leden der gemeente aangenomen 92 personen, benevens 11 met attestatien van elders; er vertrokken met attestatien 24 personen. Het totale getal lidmaten dezer gemeente is niet naauwkeurig op te geven, omdat niet allen hunne attestatien overleggen, en ook door verzuim van opgaven der sterfgevallen. Intusschen werd dit getal door den kerkeraad geschat op 5000.

Het getal catechisanten, dat in het Verslag over 1855 verkeerdelijk is opgegeven als 300 te beloopen, en volgens latere rectificatie van den predikant VAN SCHAICK slechts 203 bedroeg, is gedurende 1856 verminderd tot 172, waarvan 73 van het mannelijk en 99 van het vrouwelijk geslacht.

Uit het diakoniefonds werden er 19 bedeeld, waarvan 14 à f 10 en 5 à f 5 's maands. Voor ziekte of om andere redenen genoten er nog 6 tijdelijk eene ondersteuning van f 5 's maands. Er werden in 1856 bij deze gemeente 7 huwelijken kerkelijk ingezegend.

Zoo als in het Verslag van 1855 vermeld werd, is de dienst gedurende een gedeelte van dat jaar alleen door den predikant VAN SCHAICK waargenomen. In Maart 1856 is de predikant C. CONRADI, van Curaçao overgeplaatst, te Paramaribo aangekomen.

Volgens opgave van den predikant VAN SCHAICK werden er wel slavenkinderen bij de Nederduitsche Hervormde gemeente gedoopt, maar genoten zij er geen catechetisch onderwijs, hetwelk hun echter niet ontzegd was. Meer bejaarden, gedoopt of niet gedoopt, ter cathechisatie komende om voorbereid te worden voor de aanneming als leden der gemeente, werden in den regel, òf kort te voren òf onmiddellijk daarna, gemanumitteerd. Eene enkele uitzondering daargelaten, bestond deze gemeente geheel en al uit vrijen. De slaven genoten meest allen het godsdienstig onderwijs bij de Moravische Broedergemeente; doch eenmaal aldaar als lidmaten aangenomen zijnde, gingen er van hen, zoodra zij gemanumitteerd werden, bij de Hervormde gemeente over. Van de zoo even bedoelde bejaarden waren er die zich door goed gedrag, zindelijkheid en ijver deden kennen. Het ondewijs aan hen werd in de neger-Engelsche taal gegeven, terwijl voor de jongeren het Hollandsch gebruikt werd.

De gemeente te Nickerie bestond op ultimo December 1855, volgens haar doop- en lidmatenboek, uit 158 vrije en 1691 niet-vrije, te zamen 1849 personen; van welk getal echter, wegens onvolledige opgaven, niet alle sterfgevallen, sedert 1839 voorgevallen, zijn afgetrokken. Van 1 Januarij tot 31 December 1856 werd deze gemeente vermeerderd met 5 gedoopte vrije en 57 gedoopte niet-vrije kinderen.

Als lidmaat werden aangenomen 5 vrijen en 26 niet-vrijen, hetgeen met het hierboven vermelde getal van 1849, een totaal van 1942 zielen zou uitmaken.

Het getal lidmaten der niet-vrije bevolking bestond op 31 December 1856 uit 712; doch daarvan moeten ook de sterfgevallen sedert 1839 worden afgetrokken. De godsdienstoefeningen en catechisatien, des Zondags en op andere feestdagen te Nieuw Rotterdam of op eene der naburige plantages gehouden, werden over het algemeen zoowel door vrijen als niet-vrijen trouw en geregeld bijgewoond. Op die plantages, waar de prediker des Zondags niet kan tegenwoordig zijn, werd door toezieners, die *allen*, even als verscheidene andere slaven, lezen kunnen, des morgens godsdienstoefening gehouden. Voorts werd door die toezieners des Dingsdags- en Vrijdags-avonds, voor zooveel daartoe gelegenheid bestond, den kinderen de catechismus geleerd; eenige dier kinderen waren ook begonnen te leeren lezen.

Er werd voor de niet-vrije lidmaten der gemeente op Paaschzondag eene bediening van het avondmaal gehouden, tot welker bijwoning de slaven op de plantages de vergunning kregen om naar Nieuw Rotterdam te gaan; terwijl op iedere plantage vóór Paschen voorbereiding en de eerstvolgende Zondagen na de viering van het nachtmaal dankzegging gehouden werd. Uit het verslag van den predikant VAN SCHAICK, door den Gouverneur in de gelegenheid gesteld om zich naar Nickerie te begeven ten einde den staat en de aangelegenheden der Hervormde gemeente aldaar op te nemen, bleek het, dat het kerkgebouw te Nieuw Rotterdam in eenen zeer slechten staat was en dat er in het geheel geen schoollocaal bestond; de school werd tot dusverre in de woning van den onderwijzer gehouden. De gemeente aldaar is te klein om zelve geheel hierin te voorzien, en de in kas zijnde gelden waren daartoe ontoereikend. In het belang van de openbare eeredienst heeft het Koloniaal Bestuur eene som van f 1000 beschikbaar gesteld tot het in orde brengen van het kerkgebouw, ook tot schoollocaal. De leden der gemeente hebben daartoe vrijwillig eene som van ruim f 800 bijgedragen, waaruit eene gewenschte herstelling tot genoegen der gemeente is voltooid.

II. EVANGELISCH-LUTHERSCHE GEMEENTE.

In 1856 werden bij deze gemeente gedoopt 108 kinderen en één volwassene; van dezen waren er 15 in echt en 94 buiten echt geboren, en 100 vrijen (53 van het mannelijke en 47 van het vrouwelijke geslacht); alsmede 9 (5 van het mannelijke en 4 van het vrouwelijk geslacht) tot den slavenstand behoorende.

Het getal aangenomen lidmaten bedroeg 46, van welke er 43 (19 van het mannelijk en 24 van het vrouwelijk geslacht) op afgelegde belijdenis, en 3 (2 van het mannelijk en 1 van het vrouwelijk geslacht) op ingeleverde attestatie.

Op den 31sten December 1856 bedroeg het getal cathechisanten 220, van welken 182 (92 van het mannelijk en 90 van het vrouwelijk geslacht) konden lezen, en 38 (11 van het mannelijk en 27 van het vrouwelijk geslacht) niet konden lezen. Volgens berigt van den predikant der Luthersche gemeente telde men onder deze cathechisanten geene slaven of slavenkinderen, omtrent welke voor het overige door hem bij het onderwijs geen onderscheid werd gemaakt. Acht huwelijken werden er bij deze gemeente kerkelijk ingezegend, en 20 personen werden er gealimenteerd, onder welke 7 van het mannelijk en 13 van het vrouwelijk geslacht. Op de gealimenteerden werd een speciaal toezigt gehouden.

De kerk- en armenkas van deze gemeente mogt zich verheugen in twee legaten, het eene van f 500 en het andere van f 250.

III. MORAVISCHE BROEDERGEMEENTE.

In het personeel der zendelingen waren eenige mutatien voorgevallen door het overlijden van den heer J. A. E. WEIGBERG en het naar Europa terugkeeren van den heer H. W. PFENNINGER, terwijl er 4 nieuwe zendelingen opgetreden waren; zoodat op den 31sten December 1856 in de kolonie werkzaam waren 29 zendelingen of Moravische Broeders; zijnde 2 meer dan in het vorig jaar. De heer PFENNINGER was als hoofdvoorstander vervangen door den zendeling H. CLEMENS, die daarop den anderen hoofdvoorstander TH. VAN CALKER ter zijde stond.

Volgens het hierbij overgelegd uitgebreid verslag van de hoofdvoorstanders (Bijlage lit. L) heeft daarin eene groote uiterlijke uitbreiding plaats gehad; op tien plantages meer dan te voren werden de zendelingen toegelaten. De namen van al de 182 plantages, alwaar zij het Evangelie verkondigden, zijn vermeld op de hierbij gevoegde lijst (Bijlage lit. M).

Een nieuwe zendelingspost was aangelegd, en het getal personen aan de herderlijke zorg der zendelingen toevertrouwd was met 1971 toegenomen.

Het totale getal van al de aan de herderlijke zorg der Moravische Broeders toevertrouwde personen (meest negers) bedroeg, met inbegrip der in 1856 aangenomen 1971 zielen, op ultimo December 23,316. Hiervan behoorden 5770 tot de gemeente te Paramaribo en nabuurschap, terwijl de overigen verdeeld waren gelijk in het bovenbedoeld verslag (Bijlage lit. L) nader is aangewezen.

Het gezamenlijk getal van 23,316 verdeelde zich in onderscheidene klassen als volgt:

1°. gedoopten:

a. lidmaten	2,607
b. cathechisanten	9,489
c. onder kerkelijke tucht en tijdelijk niet tot de sacramenten toegelaten	1,158
	13,254
2°. ongedoopten, die voorbereidend onderwijs genoten	10,062
	23,316

Het genootschap had 17 scholen, te weten:

8 op welke door zendelingen onderwijs gegeven werd, als:

1 te Paramaribo met 500 slavenkinderen en 80 vrijen; en

7 in de divisien, met 543 slavenkinderen, tot 22 verschillende plantages behoorende;

9 op plantages, onder toezigt der zendelingen door negers gehouden, welke gedeeltelijk op de centrale school onderwezen waren, gedeeltelijk eene bijzondere opleiding hadden ontvangen.

Het getal hunner leerlingen (slavenkinderen) is 279, behoorende tot 9 verschillende plantages.

Te zamen dus 1322 niet-vrije en 80 vrije kinderen, gedeeltelijk van Paramaribo en gedeeltelijk van eene der 31 plantages, waarvan de namen vermeld zijn op de lijst (Bijlage lit. N). De aard en de wijze van dit onderrigt is in het vorig Verslag op bladz. 26 uitvoerig beschreven.

Het aantal der reeds in het vorige Verslag genoemde zendingsposten is in 1836 vermeerderd met dien van Heerendijk, op de plantage *Nut en schadelijk*, aan de rivier Beneden-Commewijne. Deze nieuwe post, waartoe thans 10 plantages behoorden (waarvan 9 tot nu toe door zendelingen, woonachtig op het etablissement Charlottenburg, bezocht werden), is plegtig ingewijd op den 21sten Augustus; een gewigtigen gedenkdag voor het Moravische zendelingsgenootschap, alzoo op den 21sten Augustus 1732 de eerste zendeling uitgezonden werd en wel naar de negerslaven op de West-Indische eilanden.

Het zendelingswerk aan de Saramacca heeft dit jaar eene meerdere uitgebreidheid verkregen doordien gevolg was gegeven, en wel door den op Catharina Sophia gevestigden zendeling, aan de reeds tegen het einde van 1855 door het Gouvernement gedane uitnoodiging, om nu en dan bezoeken af te leggen op het Leprozen-etablissement Batavia, waar zich omstreeks 17 Protestanten bevonden. De overige bewoners van dit etablissement behoorden tot de Roomsch-katholijke gemeente.

Op Catharina Sophia zelve en op de andere plantages in die divisie was eenige vooruitgang merkbaar; alhoewel op sommige plantages het houden van godsdienstoefeningen meermalen door noodzakelijke werkzaamheden was belemmerd geworden, hetgeen in de andere zendelingsdistricten, waar de plantages door rondreizende zendelingen bezocht werden, ook wel maar toch in mindere mate het geval is geweest. Volgens de verklaring in het meervermelde verslag (Bijlage lit. L) der zendelingen zelven, hadden zij niet te klagen over belemmeringen die hun, in strijd met de wettelijke bepalingen, in den weg zouden worden gelegd; wel echter dat daar, waar vaste zendelingsposten met scholen opgerigt zijn, de kinderen nog niet overal tot den door de wet bepaalden ouderdom ter school worden gezonden; doch het aantal schoolkinderen was reeds aanmerkelijk grooter geworden.

Reeds herhaalde malen is in de verslagen van vorige jaren melding gemaakt van den ijver dezer zendelingen, en ook in dit jaar geeft de Gouverneur daaromtrent de meest loffelijke getuigenis. Bij eenige ongeregeldheden die zich op de ver afgelegen plantage Berg en Dal hadden voorgedaan, was de onderwerping der slaven vooral te danken aan de

bemoeijing van een der Moravische Broeders, die de verdwaalden op den regten weg hebben teruggebragt.

Daar het geringe aantal zendelingen niet toelaat om voor het lager onderwijs op alle plantages de noodige personen aan te wijzen, moet men hierin te gemoet komen door de élèves op Beekhuizen gevormd. Dit gesticht is reeds in 1851 tot stand gebragt, maar heeft geene resultaten opgeleverd uit gebrek aan genoegzame medewerking bij plantage-eigenaren en beheerders.

Reeds bij circulaire van 29 Maart 1856, n°. 378, had de Gouverneur tot alle eigenaren en beheerders eene aanbeveling gerigt, om hunne slaven ook in het schrijven en in de Nederduitsche taal te doen onderrigten en om een meer vlijtig gebruik van de normaal-school op Beekhuizen te maken. In het *Gouvernements-Advertentieblad* van den 23sten December 1856 heeft de Gouverneur op nieuw eene krachtige aansporing gerigt tot plaatsing van meer daartoe geschikte jongens op dat opvoedingsgesticht. Aan de hoofdvoorstanders van de Moravische Broedergemeente werd tevens kennis gegeven, dat aan hen, te beginnen met 1°. Januarij 1857, tot opzegging toe, jaarlijks eene som van f 4000 ter tegemoetkoming in de kosten voor Beekhuizen zoude worden uitbetaald, met belofte tevens om steeds zooveel mogelijk de vestiging van vaste zendelingsposten te bevorderen.

Een overzigt omtrent doel en inrigting der centraal-school op Beekhuizen en den daarbij behoorenden staat, dd. 16 Februarij 1857 door de hoofdvoorstanders ingediend, worden als bijlagen (litt. O en P) hierbij overgelegd.

IV. Roomsch-Katholijke.

Volgens opgave van den heer Schepers, bisschop van Mellipotamos, apost. vic. van Suriname, bestond deze gemeente in 1856 uit 9000 à 9500 zielen, waarvan ongeveer 1500 vrijen en de overigen slaven.

Gedurende dat jaar waren gedoopt 496 personen, onder welke 496 slaven, zoo bejaarden als kinderen, in het oude gedeelte der kolonie, en 36 in Coronie. In het district Nickerie is sedert half Augustus 1855, als wanneer het getal Roomsch-katholijken aldaar bedroeg 163, waarvan sedert 4 overleden, niets verrigt kunnen worden uit gebrek aan eenen geestelijke. Het getal communicanten of lidmaten, dat zich met Paschen 1856 had aangeboden, was 883, daarvan overleden 7 en nieuw aangenomen 72, blijft totaal 948.

Kerkelijke inzegening van wettige huwelijken hadden er plaats voor 5 paren, terwijl 5 paren van de Portugesche immigranten, 24 paren van de slavenbevolking in de stad en op de plantages, 13 paren op het etablissement Batavia en 4 paren te Coronie kerkelijk met elkander vereenigd zijn.

Over het geheele vicariaat van Suriname zijn in de leer ruim 1100, zoo kinderen als volwassenen.

Het getal kinderen aan de zorgen der geestelijke zusters in de stad toevertrouwd bedroeg 266, waaronder 30 slaven. Onder deze 266 waren er 80 die nog geen schoolonderwijs maar alleen Christelijk onderwijs genoten. Voorts waren er 54 kinderen aan de leiding van den Roomsch-katholijken schoolonderwijzer P. D. Kock toevertrouwd. Al deze kinderen en ook de bejaarden die onderwijs genoten, werden in verschillende klassen en afdeelingen verdeeld, waarin bijna algemeen in de Nederduitsche taal werd onderwezen. Alleen voor de klassen der minst gevorderden en der bejaarden werd het neger-Engelsch gebezigd; terwijl er ook soms predicatien in die taal werden gehouden. (1)

Behalve te Paramaribo werd op het fort Nieuw Amsterdam en op 20 plantages door Roomsch-katholijke geestelijken onderwijs gegeven aan de slaven en aan enkele vrije lieden, onder anderen aan de Portugesche immigranten, die zich op die plantages of in de nabijheid bevonden. Op het leprozen-etablissement, waar de Roomsch-katholijken steeds met zulk eenen lofwaardigen ijver zijn werkzaam geweest, was nog steeds één hunner gevestigd. Verre het grootste gedeelte der bevolking aldaar behoorde tot de Roomsch-katholijke gemeente.

V. Israëlitische.

De Nederlandsch-Israëlitische gemeente bestond op 31 December 1856 uit 252 man-

---

(1) In Februarij 1856 heeft de Gouverneur aan de hoofdbesturen van alle verschillende gezindheden eene uitnoodiging gerigt, om zooveel mogelijk het gebruik der Nederduitsche taal bij de godsdienstoefening en bij het godsdienstig onderwijs te bevorderen.

nen en 243 vrouwen, onder welke 85 gehuwde paren, 19 weduwnaren en 39 weduwen, benevens 123 jongens en 122 meisjes, te zamen uit 740 zielen; of uit 5 meer dan in 1855, ten gevolge van plaats gehad hebbende geboorten, na aftrek van 21 sterfgevallen.

Door het armbestuur dezer gemeente werden gedurende 1856 gealimenteerd twee huisgezinnen en 7 enkele personen. Voorts werden er nog aan 7 personen tijdelijke toelagen verstrekt, en aan een aantal behoeftige zieken de vereischte genees- en heelkundige hulp verleend en de noodige geneesmiddelen verstrekt.

De Nederlandsch-Portugesche Israëlitische gemeente bestond op 31 December 1856 uit 333 personen van het mannelijke en 352 van het vrouwelijke geslacht, te zamen 685 zielen. Het getal geboorten gedurende 1856 bedroeg 14 en de sterfgevallen 19; bij die gemeente werd aan 30 behoeftige huisgezinnen onderstand verleend.

Tot geen dezer beide gemeenten behooren slaven, en godsdienstig onderwijs werd daarbij niet gegeven, daar er geen godsdienstleeraar was en er geene scholen bestonden. (1)

H. Instellingen van liefdadigheid.

1°. Uit het jaarlijksch verslag der Surinaamsche *Maatschappij van Weldadigheid* blijkt, dat deze nuttige instelling in bloei was, haren werkkring had uitgebreid en hare fondsen aanmerkelijk waren toegenomen. Het getal leden en begunstigers, dat op December 1855 221 bedroeg, bestond op ultimo December 1856 uit 278; hetgeen dus voor 1856 eene vermeerdering geeft van 56.

Het getal kweekelingen, dat, van wege de maatschappij van kleedingstukken voorzien en op scholen geplaatst, geheel of gedeeltelijk gratis onderwijs genoot, bedroeg op 1 Januarij 1856 66, waarvan 41 jongens en 25 meisjes. Ten gevolge der meerdere inkomsten van de maatschappij is dit getal in 1856 met 10 vermeerderd. Aan 69 zieken werden in den loop van dit jaar gratis geneeskundige hulp en medicijnen verleend. Medicijnen werden tegen inkoopsprijs uit het militair hospitaal verstrekt.

De *spaarbank*, die door de maatschappij is opgerigt en onder haar toezigt wordt bestuurd, verkeerde in gunstigen toestand. Haar fonds bedroeg op ultimo December 1855 f 18,609.57, en op 31 December 1856, na aftrek van de door deelhebbers in 1856 teruggevorderde gelden, f 20,649.64. Afgescheiden van dat fonds der spaarbank, was ook het fonds der maatschappij aanmerkelijk toegenomen, daar het op 31 December 1855 f 8834.62½ bedroeg, en op 31 December 1856, in weerwil der grootere sommen aan liefdadige oogmerken besteed, tot f 11,036.41 geklommen was.

De uitgifte van het volks-tijdschrift, in het vorig Verslag medegedeeld, heeft een nadeelig saldo opgeleverd en is in 1856 niet voortgezet.

2°. Omtrent de maatschappij tot onderlinge welvaart alsmede omtrent de algemeene ziekenbus valt over 1856 niets bijzonders op te merken.

3°. Over de Mettray aan de Beneden-Commewyne, zie hoofdstuk J.

Over de alimentatie van de behoeftigen door de kerkgenootschappen is in vorig hoofdstuk gehandeld.

I. Burgerlijke geneeskundige dienst.

Het getal genees-, heel- en verloskundigen en apothekers te Paramaribo was op 31 December 1856 als volgt:

5 med. chir. et art. obst. doctoren,

1 med. et art. obst. doctor,

1 med. doctor en chirurgijn,

1 genees- en heelkundige (gepensioneerd officier van gezondheid),

1 chirurgijn en vroedmeester,

1 heelmeester,

(1) In het vorig jaar 1857 werd tot opperrabbijn te Paramaribo benoemd de heer M. Lewenstein, die zijne intrede heeft gehouden op den 22sten Januarij 1858.

1 yawshospitaalhouder,

8 apothekers, 4 provisors en 9 vroedvrouwen; en in de divisien en districten nog:

1 med. doctor, chirurgijn en vroedmeester, 1 med. doctor en 11 heelmeesters.

Op zijn verzoek werd eervol ontslagen als stads-geneesheer dr. J. A. MULLER en in zijne plaats benoemd dr. CH. LANDRÉ.

De gezondheidstoestand van de bevolking dezer kolonie is over het geheel voldoende geweest. Alleen onder de equipages der schepen en onder het garnizoen heeft de gele koorts in de vijf eerste maanden van het jaar nog 46 slagtoffers weggesleept. Het laatste sterfgeval had plaats in den aanvang van Mei, waarna deze epidemie een einde nam. Bij de resolutien van 17 Mei 1856 en 4 Junij 1856, n°. 607 en 684, heeft de Gouverneur, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, eenige voorschriften uitgevaardigd ter voorkoming van het ontstaan of van de uitbreiding dezer ziekte. Van de laatstgenoemde resolutie is reeds gewag gemaakt bij het hoofdstuk E *Militair beheer*. De eerstgenoemde, meer uitsluitend voor koopvaardijschepen bestemd, werd in de Nederlandsche, Fransche en Engelsche taal gedrukt, en aan elk aankomend schip gratis een exemplaar daarvan uitgereikt.

De pokken, waarvan de eerste sporen in December 1854 zich hadden voorgedaan, vertoonden zich in Januarij 1856 nog hier en daar, doch zijn sedert geheel geweken. Bij zijne resolutie van 31 December 1856, n°. 1659, is door den Gouverneur eene quarantaine van 40 dagen vastgesteld voor schepen binnen deze kolonie, uit havens van Venezuela komende, tot wering der cholera; terwijl tevens eenige voorloopige quarantainemaatregelen zijn bepaald voor schepen, personen, brieven en couranten uit Britsch Guiana komende, dewijl zich ook in die kolonie eenige gevallen van cholera hadden voorgedaan.

Reeds was bij resolutie van 4 October, n°. 1243, ter zake van het heerschen van dezelfde ziekte op Madeira en de Kaap-Verdische eilanden, eene quarantaine van 30 dagen voor de van daar aankomende bodems vastgesteld.

De elephantiasis en melaatschheid of lepra, beide vreesselijke ziekten, bleven nog steeds met onverminderde hevigheid onder de mindere klassen, zoowel vrijen als slaven, in de kolonie heerschen. In het Verslag des vorigen jaars zijn dienaangaande bijzonderheden medegedeeld, alsmede omtrent den toestand van het etablissement Batavia, bestemd tot verpleging der lijders aan melaatschheid. Dit etablissement had op 31 December 1856 eene bevolking van 21 vrijen en 357 slaven. (Vergelijk hierboven hoofdstuk B *Bevolking*.)

In de plaats van dr. J. K. OOYKAAS, die met ijver als geneesheer op Batavia werkzaam was geweest doch aldaar overleed, werd tot geneesheer op dat etablissement tijdelijk aangesteld de officier van gezondheid 3de klasse dr. C. P. UHLIG.

Eene proef met eene plant, door zekeren heer TAMA aangewezen als een geneesmiddel te bevatten tegen lepra en epilepsie, werd door het Koloniaal Bestuur ondersteund, doch heeft niet aan de verwachting beantwoord.

De commissie van geneeskundig onderzoek en toezigt, doordrongen van de noodzakelijkheid om te voorzien in de behoefte aan genoegzame en geschikte vroedvrouwen, heeft besloten bij wijze van proefneming, een openbaar gratis onderrigt in de verloskunde door een of meer harer leden te doen geven. In December was bereids een aanvang daarmede gemaakt.

Omtrent meerdere bijzonderheden wordt verwezen naar het hierbij gevoegd verslag der commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt (Bijlage lit. Q).

J. Onderwijs.

Het getal scholen te Paramaribo bedroeg op ultimo December 1856, even als het jaar te voren, 20, waarvan de meeste voor jongens en meisjes gezamenlijk, doch ook sommige voor jongens of voor meisjes afzonderlijk bestemd. Er waren 1 hoofd- en 2 stads-armenscholen, benevens 16 particuliere en 1 bewaarschool. Het onderwijs werd genoten door 1367 leerlingen, waarvan 765 jongens en 602 meisjes: 758 waren van 5- tot en met 10-jarigen leeftijd en 609 van 11 tot en met 16 jaren.

Tot de Hervormde gemeente behoorden 611, tot de Luthersche 351, tot de Roomsche 172, tot de Israëlitische 208 en tot de Moravische Broedergemeente 41 kinderen. Aan 444 van deze leerlingen werd van gouvernementswege gratis onderwijs gegeven, en de Maatschappij van Weldadigheid bekostigde het onderwijs van 65 arme kinderen. Het aantal onderwijzers werd uitgebreid en bestond op 31 December 1856 uit 8 onderwijzers

van den 1sten rang, 7 onderwijzers en 1 onderwijzeres van den 2den rang, 5 onderwijzers en 4 onderwijzeressen van den 3den rang, 4 onderwijzers en 5 onderwijzeressen van den 4den rang, en 14 kweekelingen of secondanten.

Behalve deze scholen te Paramaribo, bestond er nog eene voor jongens en meisjes te Nieuw Rotterdam in het district Nickerie, waar gedurende 1856 24 leerlingen onderwijs genoten.

Onder de bovengenoemde scholen zijn niet begrepen die der Roomsch-katholijke geestelijken en die der Moravische Broeders, waarvan reeds hierboven, onder het hoofdstuk *Eeredienst*, melding is gemaakt.

Volgens het verslag der commissie van onderwijs van 30 September 1857 was er in het jaar 1856 over het algemeen een merkbare vooruitgang te bespeuren, zoowel in de wijze van onderrigt als in de gemaakte vorderingen der leerlingen; welke vooruitgang zij vooral toeschrijft aan het sedert bijna 3 jaren opgerigte schoolonderwijzers-genootschap, dat door onderlinge verbroedering der onderwijzers zich meer en meer beijverde om het lager onderwijs op die hoogte te brengen, waarop het thans in het moederland staat.

Op particuliere scholen werd onderwijs gegeven in de Nederlandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen, reken-, stel- en meetkunde, geschiedenis, aardrijkskunde en zangkunst. Op de armenscholen bepaalde zich het onderwijs tot het lezen, schrijven en rekenen, de beginselen der Nederduitsche taal en der aardrijkskunde; en vooral wordt door de onderwijzers en onderwijzeressen meer en meer acht gegeven op eene zedelijk godsdienstige leiding en eene doelmatige verstandsontwikkeling der leerlingen.

Op de stadsschool voor arme meisjes werd ook onderrigt gegeven in vrouwelijke handwerken.

Van het onderrigt op de armenscholen werd niet zoodanig gebruik gemaakt als wel wenschelijk zoude zijn; vele kinderen waren nalatig in het bezoeken der school.

De heer mr. H. C. Focke stond de fondsen, opgebragt door de uitgaven van zijn Neger-Engelsch-Woordenboek, aan de commissie af tot de oprigting van eene bibliotheek voor de stads-armenscholen.

De bibliotheek bestond op ult°. December 1856 uit 130 kinderwerken, waarvan 40 door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen ten geschenke gegeven werden, en is van gunstigen invloed op de huisselijke opvoeding der kinderen.

» Uit dit alles — zegt de Gouverneur — blijkt dat er hier voor de bevolking ruimschoots gelegenheid bestaat tot het genieten van lager en eenigermate van middelbaar onderwijs, doch reeds herhaalde malen, en ook in het Verslag over het vorige jaar, heb ik gewezen op het wenschelijke van eene inrigting tot opleiding voor een onderrigt in den landbouw, de eenige bron van welvaart voor deze kolonie. Eene nijvere bevolking zou in de mildheid, waarmede de natuur dit land gezegend heeft, het middel vinden om zich een ruim middel van bestaan te verschaffen; voor de tegenwoordige indolente bevolking echter is die mildheid daarentegen eene aanleiding tot werkeloosheid. Een overgroot getal vrije lieden in de stad, meest gemanumitteerde slaven of afstammelingen daarvan, kunnen geen middel van bestaan opgeven; van geregelden arbeid en vooral van veldarbeid zijn zij afkeerig, werken slechts dan, wanneer zij geld noodig hebben om zich het een of ander naar hunne gading aan te schaffen, en laten dan hunnen arbeid of de vruchten daarvan zeer duur van betalen; maar overigens brengen zij den dag in lediggang door en geven zich over aan de ondeugden die uit luiheid en vadzigheid voortvloeijen. Slechts eene zeer geringe fractie van deze lagere volksklasse heeft zich boven het vooroordeel der meerderheid tegen veldarbeid verheven. Zij maken een gevaarlijk element in de maatschappij uit, daar zij in tijd van woeling of onrust niets te verliezen en veel te winnen zouden hebben. Hoe zij nog aan den kost komen, laat zich alleen verklaren door het gemak waarmede zij voorzien worden van bananen of aardvruchten, aan de plantages ontvreemd, en waarmede zij die met weinig inspanning van den vruchtbaren bodem winnen; terwijl de rivieren en bosschen de aangewende geringe moeite ter bekoming van visch en wild rijkelijk beloonen.

» Nutteloos zoude het zijn, de bekeering te beproeven van de ouderen, bij wie dit zedebederf diepe wortelen heeft geschoten. Het is het opkomend geslacht waarop gewerkt moet worden, opdat zij door eene geschikte leiding later ordelijke en arbeidzame burgers kunnen worden. Het godsdienstig en schoolonderwijs alleen hebben blijkbaar de verlangde uitkomst niet opgeleverd. Het laatste werkt zelfs soms in zekeren zin nadeelig. Immers de zoogenaamde knappe scholieren, die daar een weinig schoolgeleerdheid opdoen, worden daardoor vol pretentien en verbeelden zich dat zij slechts in het kantoorleven een bestaan mogen zoeken, waardoor zij als heeren gekleed, hunne ijdelheid kunnen

ten toon spreiden, doch om door handenarbeid een eerlijk bestaan te bekomen, daaraan wordt niet gedacht . . . . het zou hen vernederen! Intusschen kunnen niet allen op kantoren gebezigd worden, en het onvermijdelijk gevolg daarvan is dat het getal ledigloopers toeneemt.

» De overweging van dit alles — zegt de Gouverneur al verder — bragt mij tot het besluit, dat één middel behoorde te worden aangewend om met het godsdienstig en schoolonderwijs, tevens practische opleiding voor den landbouw gepaard te doen gaan, en ik vermeen het middel gevonden te hebben in de oprigting van landbouwkundige inrigtingen, Mettray's, zoo als er in Europa en zelfs in ons Vaderland bestaan.

» Al spoedig bleek — vervolgt de Gouverneur — dat er onoverkomelijke bezwaren bestonden, om een Mettray voor jongens van *alle* gezindheden gezamenlijk daar te stellen, en dus was het noodig er voor elke geloofsbelijdenis één te hebben."

Door de ijverige medewerking van de beide predikanten der Nederduitsche Hervormde gemeente, CONRADI en VAN SCHAICK, werd nog in dit jaar den grondslag gelegd tot het thans bestaande Surinaamsch Protestantsch Mettray op de aangekochte verlaten plantage Lustrijk, aan de Beneden-Commewijne. (1)

K. Bouwdepartement.

Behalve de hoog noodige herstellingen en het gewone onderhoud aan landsgebouwen, landsvaartuigen, sluizen enz. werden in 1856 door het bouwdepartement o. a. de volgende belangrijke werken volbragt:

het daarstellen van de woningen voor de te verwachten Chinezen op de gouvernements-plantage Catharina Sophia, met de noodige zijgebouwen;

de inrigting van den post Sommelsdijk tot een hoofdpost, na ontruiming van eenige kleine militaire posten;

het opzetten onder een gebouw van eenen ijzeren regenbak voor 20,000 gallons water, met de noodige waterleidingsgoten, voor de bezetting van het fort Zeelandia;

het in gereedheid brengen van eene bergplaats voor steenkolen en een steiger voor de koloniale vaartuigen enz.

» Van zeer gunstige uitwerking is — zegt de Gouverneur — de bepaling bij gouvernements-resolutie van 27 December 1855, n°. 1579, dat een vast corps werklieden bij het bouwdepartement werkzaam zal zijn; wijl men nu op goed bekwame werklieden ten allen tijde rekenen kan, welke het anders moeijelijk valt te bekomen, en die tevens met de inrigting en constructie der gebouwen, waaraan zij te werk gesteld worden, bekend zijn."

L. Communicatiewegen te land en te water, en vervoermiddelen.

Ter bevordering van het onderhoud der communicatiewegen is het den Gouverneur raadzaam voorgekomen om bij publicatie van $^{23}/_{29}$ October 1856, n°. 12, den twijfel weg te nemen die er bestond, of art. 57 van het divisie-reglement (vooral voor zooveel aangaat de aldaar bedreigde straffen) van toepassing was op bevonden defecten, bij schouwingen welke op andere tijden dan in Maart en September plaats vonden.

In de stad Paramaribo bevonden zich de straten over het algemeen in uitmuntenden staat; zij werden met zorg onderhouden en gedurende de laatste maanden van het jaar werden daartoe met het beste gevolg gebezigd de strafwerkers, van welke meer uitvoerig sprake is in de hoofdstukken *Politie* en *Slavenbevolking* van dit Verslag. Van deze strafwerkers is ook gebruik gemaakt om de voorstad Combé weder in orde te brengen.

Bij publicatie van 15 December (G. B. n°. 14) is bepaald de heffing voor den tijd van twee jaren van vijf opcenten op de belastingen tot dekking der kosten van eene herstelling en verbreeding van het kanaal van Saramacca, dat sedert jaren door aanslibbing nagenoeg onbruikbaar was geworden.

Er waren in Suriname bij den aanvang van het jaar 1856 twee koloniale vaartuigen: de schroefstoomboot *Paramaribo* en de schoener *Curaçaonaar*. Dit laatste vaartuig is in October 1856 in de Marowijne gestrand en in zoodanige ontredderden toestand geraakt,

(1) Op den 15den April 1857 heeft de plegtige inwijding der inrigting plaats gehad.

dat er aan geen afhalen te denken was. (1) Het wrak is voor f 500 verkocht aan den heer KLAPPER, directeur van het kolonisatie-etablissement Albina.

Door den heer S. MENDES LYON is voor zijne firma *H. Lyon & Cie.* in November 1856 een request ingediend tot het verkrijgen van vergunning ter oprigting van eene rivier-stoombootdienst op de rivieren Suriname, Commewijne, Cottica en Perica en de daarin uitloopende, daartoe geschikte kreken, tot het overbrengen van passagiers, brieven, koopmanschappen, producten en vee van en naar Paramaribo.

Aan den adressant is eene concessie voor 10 jaren verleend, nadat vooraf bij publicatie van 24 December 1856 (G. B. n°. 17) de noodige, tot dusverre ontbroken hebbende bepalingen omtrent het aanleggen van stoomboot- of zeilvaartuigdiensten uitgevaardigd zijn.

Bij anticipatie op het Verslag van 1857 wordt hier medegedeeld, dat in Augustus van dat jaar eene stoomboot, *de Eliza*, in de vaart is gebragt, die misschien later door een tweede gevolgd zal worden.

M. Geldelijk beheer.

§ 1. *Algemeen beheer.*

De administrateur van finantien A. A. T. DE MAN is in 1856 uit Nederland van verlof teruggekeerd.

§ 2. *Muntwezen.*

Reeds ten vorigen jare is medegedeeld, dat de inwissseling der oude muntspecien geheel was afgeloopen. Van de nieuwe Nederlandsche muntspecie wordt, volgens opgave, een groot gedeelte weder naar het vaderland teruggevoerd; onder andere uit hoofde van den handel die door gezagvoerders en de bemanning der koopvaardijschepen gedreven wordt, welke personen niet, even als de reeders, in betaling hunner koopmanschappen de producten van het land medevoeren.

Het Nederlandsche geld is schaarsch en de plaats daarvan voor een groot deel ingenomen door vijffrancsstukken en dollars, waarvan de koers is bepaald bij de vroeger vermelde Koninklijke besluiten van 3 Februarij en 10 Augustus 1854 n°. 69 en 45 (publicatie 1854, G. B. n°. 12).

Onder particulieren wordt het goud voortdurend als betaalmiddel aangenomen.

§ 3. *Begrooting.*

Hierbij wordt, onder lit. R, overgelegd een staat, de werkelijke ontvangsten en uitgaven over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar, en onder lit. S een staat der gearresteerde begrooting voor 1856.

N. Personele verordeningen omtrent alle landsdienaren.

Het Koninklijk besluit dd. 13 Junij 1856, n°. 73, *houdende algemeene bepalingen, betreffende het verleenen van buitenlandsche verloven aan ambtenaren en officieren van de landmagt in de Nederlandsche West-Indische bezittingen*, is den 13den Augustus 1856, n°. 993, in de kolonie afgekondigd.

O. Slavenbevolking.

Bij Koninklijk besluit van 1 Julij 1856, n°. 53, zijn wijzigingen en uitbreidingen van de bestaande slavenreglementen vastgesteld, en bij publicatie van $\frac{\text{30 Augustus}}{\text{17 September}}$ (G. B. n°. 10) werd dit in de kolonie afgekondigd. Bij dit gewijzigde reglement worden nadere bepalingen vastgesteld om de meesters te verpligten tot het verstrekken aan hunne slaven van genoegzaam voedsel, kleeding en geneeskundige verpleging.

De arbeid aan bejaarden en zwakken en aan zwangeren en kraamvrouwen op te leggen werd daarbij zoodanig geregeld, dat die meer aan hunne krachten en toestand evenredig is.

---

(1) In het bestaande gebrek aan koloniale vaartuigen is sedert te gemoet gekomen door het zenden naar Suriname van twee koloniale stoomvaartuigen, de *Vice-admiraal Rijk* en de *Nickerie*, en het aankoopen van de koloniale schoener *Coronie*.

Ook omtrent de afstraffing van slaven, zoowel door hunne meesters als op het piket der politie, werden nadere bepalingen gemaakt, en in het bijzonder werd vastgesteld, dat ambtenaren van politie in geen geval aandeel mogen hebben in boeten of andere emolumenten, voor afstraffing van slaven verbeurd.

Het aantal op te leggen slagen, zoowel door den procureur-generaal als door de meesters, administrateurs en directeurs, werd verminderd; het houden van strafregisters naar een voorschreven model voor allen verbindend gemaakt; een en ander met bedreiging van straf voor elke overtreding. Aan den regter werd de bevoegdheid verleend om den verkoop van eenen mishandelden slaaf te bevelen, en aan den persoon, die zich aan mishandeling schuldig mogt maken, het beheer over slaven te ontnemen. Er werd voorgeschreven dat aan de slaven, in geval van arbeid des nachts (bij waterwerken somwijlen volstrekt vereischt om van de springgetijen gebruikt te kunnen maken), evenveel uren rust over dag moeten worden teruggegeven, als zij des nachts hebben verloren.

Nog werden in dat reglement straffen bepaald tegen elk een, die de toelating van godsdienstleeraars of onderwijzers op zijne plantage aan slaven weigert of tegengaat.

» De indruk, welken de invoering der nieuwe bepalingen *op de slaven* maakte, was — zegt de Gouverneur — niet gunstig. Immers in stede dat zij, daaruit des Bestuurs voortdurende zucht tot verbetering van hun toestand ontwarende, ook ordelijk en geduldig hunne verpligtingen nakomen, en de nadere te hunnen aanzien te nemen maatregelen afwachten zouden, openbaarde zich op vele plantages een geest van verzet en onwil, ongelukkiglijk bevorderd door onmenschkundige gedragingen van sommige administrateurs en gezagvoerders; en welke geest, ware hij niet tijdig door gepaste maatregelen des Bestuurs onderdrukt, tot hoogst gevaarlijke gevolgen had kunnen leiden.

» De behandeling der slaven is — zegt de Gouverneur — over het algemeen goed. Op vele plantages wordt hun meer verstrekt dan zij behoeven, en minder van hen gevorderd dan waartoe zij gebouden zijn." De medewerking van belanghebbenden daar, waar het geldt het onderwijs, is reeds onder hoofdstuk *Eeredienst* vermeld.

Daar, waar nu en dan overtredingen van meesters plaats vonden, welke nog niet altijd aan onwil of opzet te wijten waren, worden de schuldigen gestraft. » Eenmaal — zegt de Gouverneur — was ik in de onaangename verpligting een gezagvoerder uit zijne betrekking van burgerkapitein te ontslaan, ter zake van onbekwame en onregtvaardige handelingen."

» Gewigtig was de bepaling — vervolgt de Gouverneur — dat slaven, die door hunne meesters ter afstraffing aan de bevoegde ambtenaren worden overgeleverd, in overeenstemming met de meesters, in plaats van de straf van *zweepslagen*, tot die van *opsluiting* voor eenige dagen, met dwangarbeid aan publieke werken, verwezen kunnen worden. Nadat de hiervan genomen proef gunstige resultaten had opgeleverd, zoowel om het meer indrukwekkende van die straf dan die van slagen — om de voordeelen uit het oogpunt van zedelijkheid daardoor verkregen, — als uit dat van algemeen belang, wijl de aldus gestrafte slaven tot werken van openbaar nut worden gebezigd, heb ik daaromtrent de noodige voorschriften vastgesteld bij mijne resolutie van 18 November 1856, n°. 1419.

» Mag het Bestuur, hoe afkeerig ook van de straf van slagen, nogtans om den wille van orde en rust, nog niet overgaan tot de geheele opheffing van des meesters bevoegdheid tot oplegging er van, zoo sluit dit echter de verpligting niet uit, om, waar dit behoudens de orde mogelijk is, de toepassing noodeloos te maken.

» Van medio Julij 1856 tot ultimo December werd zij toegepast op 105 slaven, onder welke 92 mannen en 13 vrouwen, waarvan 53 particuliere slaven. Uit de vermindering in de laatste maanden van dat jaar van de straf van slagen (in de maand November vond zij slechts *twee* malen plaats) — een gunstig gevolg van de medewerking van belanghebbenden — blijkt reeds de gunstige werking der gemaakte bepalingen."

Een staat der afstraffingen op het piket der justitie te Paramaribo gedurende het jaar 1856 wordt hierbij overgelegd. (Bijlage litt. T.)

Ten vervolge op de, bij het Verslag over 1854 overgelegde staten, en voor zooveel noodig met verwijzing naar de dienaangaande op bladzz. 16 en 17 van bedoeld Verslag medegedeelde bijzonderheden, worden hierbij nog overgelegd de navolgende staten, alle loopende over het jaar 1856:

Bijlage lit. U. Staat van de regterlijke uitspraken wegens overtredingen van de reglementen op de behandeling der slaven;

Bijlage lit. V. Staat van de plantages en gronden, aan welker beheerders aanschrij-

vingen zijn gedaan tot nakoming van de verpligtingen, bij de slavenreglementen voorgeschreven.

Bijlage lit. W. Extract uit het journaal, gehouden bij de 1ste afdeeling van het bureau der politie, met betrekking tot de aldaar gebragte klagten van en over slaven.

Bijlage lit. X. Idem uit het journaal gehouden bij de 2de afdeeling.

Bijlage lit IJ. Idem uit het journaal, gehouden op het bureau van politie aan den waterkant, loopende — naar aanleiding der publicatie van 1856, *Gouvernementsblad* n°. 2 — van af 1°. Mei.

Bijlage lit. Z. Staat, aantoonende het getal der weggeloopen en teruggekeerde slaven, met aanwijzing welke middelen tot hunne terugbrenging zijn aangewend, dan wel of zij uit eigen beweging zijn teruggekeerd.

Bijlage lit. AA. Staat, aantoonende de straffen, welke op grond der op het bureau van politie 1ste afdeeling gehouden verhooren van slaven, die weggeloopen zijn geweest, zijn opgelegd.

Bijlage litt. BB. Idem van het bureau van politie, 2de afdeeling.

Bijlage litt. CC. Idem, bureau van politie aan den waterkant, van af 1°. Mei.

Bijlage lit. DD. Staat van de regterlijke uitspraken, waarbij slaven tot straffen veroordeeld of waarbij zij van tegen hen ingebragte beschuldigingen zijn vrijgesproken.

Een staat van de gedurende het jaar 1856 gemanumitteerde gouvernementsslaven wordt mede hierbij overgelegd.

Bijlage lit. EE. De daarvoor ontvangen gelden worden, zoo als meermalen is gemeld, gestort in de kas van het genootschap tot uitbreiding van het Christendom onder de slaven enz. in Suriname.

Van de uitbreiding van het onderwijs, door de Moravische Broeders aan de slaven verstrekt, is hiervoren reeds uitvoerig melding gemaakt.

De laatste alinea van art. 4 van de bij publicatie van 1856 (*Gouvernementsblad* n°. 10) afgekondigde nieuwe bepalingen legt aan den Gouverneur de verpligting op: » om te zorgen dat jaarlijks door de beheerders van slaven verslag gedaan worde van het onderwijs onder de aan hun gezag onderworpen slaven." Hieraan wordt eenigermate voldaan door de opgaven, voorkomende in de bij dit Verslag (Bijlagen lit. A tot J) gevoegde divisiestaten, op welker naauwkeurigheid evenwel, zoo als meermalen gezegd is, niet te zeer gerekend moet worden. Meerdere opgaven deswege van *beheerders* of *gezagvoerders* acht de Gouverneur voor alsnog niet wel doenlijk; terwijl ook niet op alle plantanges de gelegenheid bestaat tot het geven van geregeld onderwijs, hetgeen tot dusverre ook alleen door geestelijken, en op sommige plantages door daartoe opgeleide negers geschiedt.

Overigens wordt verwezen naar hetgeen omtrent de slavenbevolking is en verder wordt medegedeeld in de hoofdstukken B, C, D, J en Q.

P. Immigratie en kolonisatie.

In 1856 bevonden zich in Suriname, behalve de nog op Catharina Sophia aanwezige Chinezen — over welke straks nader — slechts immigranten uit Madeira, over wier gedrag, toestand en werkzaamheden door de onderscheidene huurders zeer verschillend, doch over het algemeen vrij gunstig wordt berigt.

Gedurende 1856 zijn er geene nieuwe immigranten aangevoerd. Wel had zich zekere Portugees Fereijra França tot het Bestuur — en na diens toezegging om hem ondersteuning te zullen verleenen — tot de planters gewend en met dezen overeenkomsten gesloten tot den aanvoer van een aantal arbeiders uit Madeira en de Kaap-Verdische eilanden, doch hiervan is niets gekomen, en França, uit de kolonie vertrokken, heeft niet meer van zich doen hooren. Zijne voorstellen gaven echter aanleiding tot het uitvaardigen van eene publicatie van 24/29 December (*Gouvernementsblad* n°. 19), houdende, » in afwachting van nadere verordeningen, eenige voorloopige bepalingen betreffende immigranten."

Ten aanzien van de op Catharina Sophia aanwezig geweest zijnde Chinezen zij hier vermeld, dat *acht* hunner in het laatst van 1856, ingevolge hun verlangen, vermits hunne driejarige verbindtenis in Junij verstreken was, over Nederland naar Java zijn teruggekeerd. Met het oog op de aanstaande komst in Suriname van 500 Chinezen, heeft de Gouverneur de *drie* overigen overgehaald om aldaar nog gedurende 1 à 2 twee jaren te verblijven, wijl het dienstig zijn zou, eenige geschikte en der taal kundige personen te hebben, welken het opzigt over en de leiding van de nieuwelingen, zoowel op de gouvernements-plantage als bij particulieren, zou kunnen worden toevertrouwd.

In Fransch Guiana werden Afrikaansche immigranten aangebragt, van welken er achtereenvolgens eenigen naar Suriname vlugtten en te Mettray tegen hoog loon werden te werk gesteld.

Kolonisatie.

Eenige weinige Hollandsche boeren van de mislukte en in 1853 opgeheven kolonisatie te Groningen aan de Saramacca waren steeds in de nabijheid der stad Paramaribo gevestigd en legden zich op veeteelt en tuinbouw toe. Er waren er onder hen, die in welvaart toenamen.

Het kolonisatie-etablissement van den heer KAPPLER te Abina aan de Marowijne genoot bij voortduring groote belangstelling en de bescherming van de zijde der Regering. De oneenigheden, die in 1855 tusschen den bestuurder KAPPLER en eenige kolonisten waren gerezen, waren spoedig in der minne geschikt, en de arbeiders waren tijdens het bezoek van den Gouverneur aldaar in 1856, weder rustig en ijverig aan het werk. Behalve eene in de maand Junij geheerscht hebbende koorts, was de gezondheidstoestand er voldoende. In den loop des jaars overleed de heer KREGLINGER, mede-oprigter der kolonisatie, op wiens kosten de onderneming grootendeels tot stand was gebragt en onderhouden werd. De weduwe van den heer KREGLINGER, de zaak niet langer wenschende aan te houden uit hoofde der voorloopig weinig gunstige geldelijke uitkomsten, trad daarop in onderhandeling met den heer NOACK, lid der voormalige Duitsche commissie van onderzoek over kolonisatie in Suriname. Deze heer was genegen, onder zekere voorwaarden de zaak te aanvaarden en diende aan het opperbestuur een adres in, waarbij hij voorschotten verzocht om dat etablissement over te nemen. Ongeveer ter zelfder tijd werd aan den Gouverneur door den heer KAPPLER een ander plan tot voortzetting der kolonisatie aan de Marowijne aangeboden. Dit ontwerp en dat van NOACK zijn daarop door den Gouverneur ter beoordeeling en advies aan eene commissie onderworpen. (1)

In den hierbij gaanden staat (Bijlage lit. FF) vindt men uitvoerige mededeelingen omtrent de bevolking van het etablissement en de daarin voorgevallen wijzigingen van 1°. Junij 1853 tot ultimo December 1856.

Zekere D. J. CONOLLY O'FERRALL heeft in de rivier Tibitie eene onderneming opgerigt voornamelijk tot houtvelling, maar ook tot veeteelt en landbouw, met het doel om haar door kolonisatie uit te breiden. Behalve de aldaar arbeidende slaven en Indianen, die van tijd tot tijd voor hem werken en wier opleiding tot werkzaamheid hij mede op het oog heeft, bevonden zich op ultimo December 1856 op dat etablissement 14 Duitschers van Albina afkomstig.

Q. Nijverheid.

I. LANDBOUW.

De volgende tabellen zijn alle getrokken uit de in het hoofddeel B genoemde onder litt. A — I overgelegde divisie-staten, omtrent welker zamenstelling en inrigting verwezen wordt naar bladz. 34 van het vorig Verslag.

Het getal plantages en bewerkte gronden, met inbegrip der gouvernements-plantage Catharina Sophia, bedroeg op ultimo December 1856 260, op de volgende wijze verdeeld.

---

(1) Naar aanleiding van de voorstellen van die commissie is in Augustus 1857 door het opperbestuur aan KAPPLER, onder zekere voorwaarden, eene ondersteuning toegezegd, ten einde het etablissement in stand te kunnen houden. Aangezien KAPPLER nog niet aan die voorwaarden heeft voldaan, is daaraan nog geen gevolg gegeven.

Getal plantages en gronden in elke divisie en elk district.

	Suiker.	Suiker en katoen.	Koffij.	Koffij en cacao.	Koffij en kost.	Cacao.	Kakao en kost.	Katoen.	Hout.	Kost.	Kost en kweek.	Kweek.	Chir. Etablissem.	TOTAAL.	GETAL AKKERS. Van al de concessien in elke divisie.	Bepolderd land.	In cultuur.
Boven - Suriname en Thorarica	20	»	»	»	1	»	»	»	5	8	»	»	(1) »	34	(2) 46,612	11,790	5,282
Para.	9	»	»	»	1	»	1	»	11	21	1	3	»	47	98,489	5,011	3,730
Boven-Commewijne. .	16	»	»	»	»	»	»	»	2	»	1	»	1	20	46,833	9,152	2,821
Boven-Cottica en Perica	15	»	1	»	12	»	»	2	»	4	»	»	1	35	45,058	21,548	6,020¼
Beneden-Commewijne .	6	»	»	»	10	»	»	»	»	8	»	1	»	25	23,960	14,620	4,832
Beneden-Cottica. . .	(3) 15	»	»	»	18	»	»	11	»	4	»	»	»	48	43,283	29,785	12,257¼
Saramacca.	3	»	»	8	1	4	1	»	4	1	»	»	»	22	28,810	7,305	2,667½
Nickerie	5	»	1	1	»	»	»	1	»	3	»	3	»	14	9,922	5,891	3,886
Coronie.	»	1	»	»	»	»	»	12	»	»	»	2	»	15	13,950	7,719	5,565½
	89	1	2	9	43	4	1	26	22	49	2	9	2	260	356,917	112,821	47,061½

(1) In de divisien, waar zich geen chirurgijns-etablissement bevindt, woont de zich aldaar bevindende geneeskundige op de eene of andere plantage.

(2) Hieronder is niet begrepen de concessie van den grond Victoria, welker grootte is opgegeven te zijn 12 Hollandsche mijlen in omtrek.

(3) Hieronder is begrepen de plantage Buitenrust, die geen land in cultivatie heeft, maar waar zich de centraalfabriek bevindt.

Bij eene vergelijking van deze tabel met die, welke voorkomt op bladz. 35 van het vorig Verslag, ziet men dat het totaal der plantages en gronden van 272 tot 260 is teruggebragt. Dit is echter meer eene schijnbare vermindering, voornamelijk te wijten aan de moeijelijkheid om het juiste getal op te geven van de door zoogenaamde *vrijlieden* in bewerking zijnde grondjes (grootendeels *kost*), voor het meerendeel slechts eenige weinige akkers groot, en die, heden in cultivatie, morgen soms weder verlaten zijn. Ook vindt men eene belangrijke vermindering in de koffijplantages. Het eindcijfer trouwens is allezins voldoende, en duidt in het getal der *in cultuur* zijnde akkers op al de plantages en gronden gezamenlijk eene vermeerdering van ruim 2700 akkers aan.

Van de in bewerking zijnde akkers waren er beplant:

	31 December 1855.	31 December 1856.
Suikerriet . . .	18,655½	20,727¼
Koffij	260	423
Cacao	565	633½
Koffij en cacao .	238	335
Koffij en bananen.	5,321	5,246½
Cacao en bananen.	433	298½
Katoen	9,044	9,467
Bananen alleen. .	8,182¾	8,408¾
Cassave	528	302½
Aardvruchten . .	906	954
Taijers	100	98½
Rijst	118½	167
	44,351¾	47,061½

Uit eene vergelijking dezer cijfers ontwaart men, dat het aantal in bewerking zijnde akkers, vooral wat de suikerplanting betreft, is toegenomen.

De verdeeling van het aantal akkers van elke soort van cultuur, in elke divisie en in ieder district, is in de volgende tabel opgegeven.

Getal akkers in elke divisie en in elk district met de verschillende cultures beplant.

	Suikerriet.	Koffij.	Cacao.	Koffij en cacao.	Koffij en bananen.	Cacao en bananen.	Katoen.	Bananen alleen.	Cassave.	Aardvruchten.	Taijers.	Rijst.	Totaal.
Boven-Suriname en Thorarica. . .	4041 1/2	»	»	»	225	15	»	887 1/2	41	43	25	4	5282
Para	2048	»	47 1/2	»	179	65	»	832	33	451	10 1/2	64	3730
Boven-Commewijne	2435 1/2	»	»	»	»	»	»	249 1/2	15	106	15	»	2821
Boven-Cottica en Perica.	2644 1/2	238	»	16	975 1/4	»	1358	669 1/2	»	53	»	66	6020 1/4
Beneden-Commewijne	2226	15	9 1/2	37 1/2	1067 1/2	45	»	1429 1/2	»	2	»	»	4832
Beneden-Cottica.	3326 3/4	20	35	16	2327 3/4	6	3837	2611 3/4	»	29	48	»	12257 1/4
Saramacca	1022	60	481 1/2	250 1/2	230	124 1/2	»	377	10	79	»	33	2667 1/2
Nickerie	2383	90	60	15	242	43	304	746	2	1	»	»	3886
Coronie.	600	»	»	»	»	»	3968	606	201 1/2	190	»	»	5565 1/2
	20727 1/4	423	633 1/2	335	5216 1/2	298 1/2	9467	8408 3/4	302 1/2	954	98 1/2	167	47061 1/2

Volgens de door de onderscheidene plantages ingediende opgaven was de opbrengst in 1856 als volgt:

STAAT der verkregen producten in de onderscheidene divisien en districten, over het jaar 1856.

	Suiker.	Rhum, proefhoudend.	Dram, proefhoudend.	Melasse.	KOFFIJ. Heele.	KOFFIJ. Gebroken.	Cacao.	KATOEN. Zuivere.	KATOEN. Onzuivere.	Aardvruchten.	Bananen.	Rijst.	Waarde der houtwaren.	Koren.
	Amst. pond.	Gallons.			Amsterdamsche ponden.						Bossen.	Amst. ponden.		Vaten van 600 spieren.
Boven-Suriname en Thorarica	7,661,209	14,868	67,784	251,235	60,000	»	8,600	»	»	37,600	314,105	3,600	f 15,238.89	470
Para	3,358,866	»	27,049	120,654	21,036	100	22,805	»	»	15,400	122,694	52,800	36,598.58	418
Boven-Commewijne	4,004,448	»	28,675	143,189	»	»	»	»	»	»	16,705	»	2,970.00	»
Boven-Cottica en Perica.	4,019,558	2,323	24,133	152,992	178,611	5,090	»	71,525	»	»	226,888	60,000	»	133
Beneden-Commewijne	3,008,141	7,338	13,449	117,426	171,886	»	3,495	»	»	»	440,886	»	»	154
Beneden-Cottica	4,887,336	5,810	31,440	184,024	441,083	9,245	4,670	361,395	4,995	100,000	582,715	»	»	555
Saramacca	2,424,655	37,245 1/2	14,673	73,600	98,538	2,400	261,310	»	»	650	15,134	17,000	»	93
Nickerie	3,510,300	58,343	7,462	142,807	34,368	90	7,602	»	60,170	5,900	71,450	»	»	233
Coronie	900,000	11,000	9,500	12,227	»	»	»	185,102 1/2	5,000	75,364	46,400	»	»	50
	33,774,513	136,927 1/2	221,165	1,198,154	1,005,522	16,925	308,482	618,022 1/2	70,165	234,914	1,836,977	133,400	f 54,807.47	2,106
					1,022,447			688,187 1/2						

De opbrengst van den landbouw bedroeg dus, wat de hoofd-stapelproducten betreft, aan:

Suiker,	in 1855	30,818,987	pond,	in 1856	33,774,513	pond.
Koffij,	» »	528,239	»	» »	1,022,447	»
Cacao,	» »	260,617	»	» »	308.482	»
Katoen,	» »	936,181	»	» »	688,187½	»

Uit deze vergelijking met de in het Verslag voor 1855 gedane opgave blijkt, dat de opbrengst der katoenplantages verminderd is; terwijl de suiker-, koffij- en cacao-plantages, de beide eerste zelfs aanmerkelijk, zijn toegenomen. Ook de andere verkregen producten van minder belang zijn op weinig uitzonderingen na vermeerderd.

Volgens de naar aanleiding der publicatie van 1854 (*Gouvernementsblad* n°. 9), handelende over de quota der suikerplantages en houtgronden, door belanghebbenden ingediende opgaven, bedroeg de waarde der in 1856 afgeleverde of verbruikte houtwaren (waaronder echter niet begrepen die houtwaren, gebezigd op en ten behoeve van den grond alwaar het hout is geveld en bewerkt) f 72,555.51[5].

De op den even gemelden staat voorkomende opgaven van de belanghebbenden zijn dus blijkbaar niet geheel juist, doch merkbaar meer naauwkeurig dan die voor 1855.

Het geldwaardig bedrag van de overige in den staat vermelde producten was:

Suiker		f 3,546,323.86
Rhum		133,497.31
Dram		109,280.44
Melasse		419,353.90
Koffij	heele	255,151.20
	gebroken	2,147.36
Cacao		57,069.17
Katoen	schoone	169,956.24
	vuile	9,647.69
Aardvruchten		2,349.14
Bananen		491,391.35
Rijst		6,670.00
Koren		4,212.00
		f 5,207,049,66

De berekening is geschied, even als in het vorig jaar, naar den prijs door het Gouvernement bij het begin van ieder quartaal ter heffing van de uitgaande regten bepaald, namelijk:

			QUARTALEN.			
			Eerste.	Tweede.	Derde.	Vierde.
Suiker	per 100	pond	f 10.00	f 10.00	f 10.00	f 12.00
Rhum en dram ter sterkte van 20 graden hygrometer en daarboven . .	» 100	gallons	110.00	110.00	90.00	90.00
Idem ter sterkte beneden 20 graden	» 100	»	55.00	50.00	45.00	45.00
Melassie	» 100	»	30.00	35.00	35.00	40.00
Koffij (heele)	» 100	pond	25.00	25.00	25.00	26.50
Idem (gebroken)	» 100	»	12.50	12.50	12.50	13.25
Cacao	» 100	»	18.50	18.50	18.50	18.50
Katoen (schoone)	» 100	»	27.00	26.00	28.00	29.00
Idem (vuile)	» 100	»	13.50	13.00	14.00	14.50
Patattes	» 100	»	1.00	1.00	1.00	1.00
Bananen	» bos		0.25	0.25	0.25	0.32
Rijst (ongepeld)	» 100	pond	5.00	5.00	5.00	5.00
Koren (gepeld in vaten)	» 100	»	2.00	2.00	2.00	2.00
Idem (ongepeld)	» 600	spieren	2.00	2.00	2.00	2.00

Voor houtwaren wordt geen uitgaand regt betaald.

Op ultimo December waren de slaven in de verschillende divisien en districten verdeeld, zoo als is medegedeeld in den onder lit. GG. bijgevoegden uitvoerigen staat, onder vermelding van den aard der door hen verrigte werkzaamheden en van andere bijzonderheden.

De volgende tabel toont aan welke slaven tot de plantage zelve behooren en welke, hoezeer aldaar arbeidende, nogtans niet tot de plantage zelve behooren, maar van den eigenaar privé zijn, of van de aanhoorige gronden, of van elders.

DIVISIEN en DISTRICTEN.	Slaven van de plantages zelve.					Slaven van de aanhoorige gronden, van den eigenaar privé, of van elders.					Slaven van welke geene opgave zijn gedaan.					Totaal generaal.
	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	
Boven Suriname en Thorarica.	1192	1374	718	680	3964	262	239	130	110	741	»	»	»	»	»	4705
Para	861	1053	707	616	3237	209	191	87	78	565	»	»	»	»	»	3802
Boven-Commewijne . . .	692	781	433	428	2334	106	93	43	30	272	»	»	»	»	»	2606
» Cottica en Perica. .	1087	1335	643	695	3760	266	267	142	112	787	»	»	»	»	»	4547
Beneden-Commewijne . . .	816	829	470	462	2577	354	364	172	189	1079	»	»	»	»	»	3656
» Cottica.	1864	2088	1234	1171	6357	373	387	260	193	1213	»	»	»	»	»	7570
Saramacca	455	475	261	253	1444	72	52	27	27	178	6	5	1	1	13	1635
Nickerie.	252	330	154	170	906	257	222	136	125	740	»	»	»	»	»	1646
Coronie.	576	544	381	371	1872	68	68	45	33	214	»	»	»	»	»	2086
	7795	8809	5001	4846	26451	1967	1883	1042	897	5789	6	5	1	1	13	32,253

Tot de verschillende soorten van cultuur werden de slaven gebezigd zoo als in de onder litt. HH. en II. overgelegde staten is opgegeven.

Voor de grootere of kleinere opbrengst, zoowel per plantage als per akker berekend, kunnen onderscheidene oorzaken bestaan, waaromtrent verwezen wordt naar hetgeen te dien aanzien voorkomt op bladz. 43 in het vorig Verslag; naar hetwelk in het algemeen, ter voorkoming van herhalingen, ook verwezen wordt voor zooveel betreft de tot de onderscheidene staten, cijfers en andere opgaven noodige inlichtingen.

Uit de divisie-staten ontwaart men dat het grootste product op de suikerplantages per akker verkregen bedragen heeft:

Catharina Sophia (divisie Saramacca)	4,347	pond.
Rozenburg (Boven-Commewijne)	4,272	»
Maagdenburg (Boven-Suriname en Thorarica)	3,847	»
De Drie Gebroeders (Boven-Suriname en Thorarica)	3,837	»

en het minste bedragen heeft:

l'Espérance (Boven-Suriname en Thorarica)	543	pond.
Guinesche Vriendschap (Boven-Suriname en Thorarica)	720	»
Maasstroom (Beneden-Cottica)	688	»
Alijda (Boven-Cottica en Perica)	1,088	»

In 1855 is geleverd het grootste product door:

de plantage	Resolutie (Beneden-Cottica)	1,054,525	pond.
»	Alkmaar (Beneden-Commewijne)	956,146	»
»	Catharina (Sophia (Saramacca)	910,000	»
»	Waterloo (Nickerie)	896,000	»
»	de Drie Gebroeders (Boven-Suriname en Thorarica)	889,043	»
»	Burnside (Coronie)	800,000	»

en het kleinste product door:

de plantage	Maasstroom (Beneden-Cottica)	69,851	pond.
»	Berkhoven (Boven-Commewijne)	71,445	»
»	Potribo (Beneden-Cottica)	71,445	»
»	Nieuwkoop (Boven-Commewijne)	73,472	»
»	Alijda (Boven-Cottica en Perica)	73,850	»
»	Berlijn (Beneden-Cottica)	86,889	»

In 1856 is het grootste product geleverd door:

de plantage	Catharina Sophia (Saramacca)	1,452,000	pond.
»	Alkmaar (Beneden-Commewijne)	1,168,655	»
»	Nursery (Nickerie)	1,084,300	»
»	Burnside (Coronie)	900,000	»
»	de Drie Gebroeders (Boven-Suriname en Thorarica)	893,921	»
»	Resolutie (Beneden-Cottica)	825,709	»

en het minste product door:

de plantage l'Espérance (Boven-Suriname en Thorarica)	26,600	pond.
» Guinesche Vriendschap (Boven-Suriname en Thorarica)	28,809	»
» Alijda (Boven-Cottica en Perica)	46,800	»
» Picardie (Beneden-Cottica).	49,888	»
» Maasstroom (Beneden-Cottica)	64,000	»
» Ellen (Beneden-Commewijne)	85,470	»

Wij zien de gouvernements-plantage Catharina Sophia opgegeven als degene welke in 1856 het grootste rendement per akker en het grootste product heeft geleverd; hetgeen wel het meest afdoend bewijs geeft, dat het overwerken der negers, zoo als wel eens beweerd is (zie Verslag des vorigen jaars), niet als de oorzaak moet worden beschouwd van meerdere opbrengst. Op deze plantage immers, welke onmiddellijk onder streng toezigt van het Gouvernement staat, worden de negers met meer dan gewone mildheid voorzien van alle behoeften, in ruimere mate zelfs dan de reglementen voorschrijven, en wordt met stiptheid toegezien dat de werktaken ingevolge het reglement opgelegd worden.

De volgende staat toont aan hoeveel stoom- en hoeveel watermolens op de suikerplantages, en hoeveel koffij-breekmolens en katoen-stoommolens aanwezig waren.

	SUIKERPLANTAGES.		Koffij-breek-molens.	Katoen-stoom-molens.
	Stoommolens.	Watermolens.		
Boven-Suriname en Thorarica .	14	7	1	»
Para	2 en 2 dubb.	5	»	»
Boven-Commewijne	5	10	»	»
Boven-Cottica en Perica . . .	7	9	1	»
Beneden-Commewijne	3 en 1 dubb.	2	2	»
Beneden-Cottica.	10 en 1 dubb.	1	1	5
Saramacca.	3	»	»	»
Nickerie	5	»	»	»
Coronie.	1 driedubb.	»	»	6

II. VEETEELT.

De toestand van den veestapel op ultimo December 1856 wordt medegedeeld in den vol-

genden staat, waarvan de opgaven, bij gebrek van andere bescheiden, getrokken uit die der particulieren, niet zeer naauwkeurig en voor het algemeen te laag gesteld zijn.

	Rund-vee.	Paar-den.	Muil-ezels.	Ezels.	Var-kens.	Scha-pen.	Gei-ten.	Pluim-vee.
De stad Paramaribo en derzelver buitenwijken	435	32	8	49	41	59	17	»
Boven-Suriname en Thorarica	389	12	5	8	383	253	22	949
Para	984	35	2	19	378	371	60	1590
Boven-Commewijne	207	2	»	»	172	151	22	497
Boven-Cottica en Perica	374	»	1	1	357	286	28	1322
Beneden-Commewijne	313	16	4	5	307	172	50	782
Beneden-Cottica	904	29	1	7	749	589	78	1681
Saramacca	150	4	4	3	140	59	8	561
Nickerie	932	25	»	15	50	365	64	1947
Coronie	814	25	1	13	266	1597	95	1658
	4962	180	26	120	2843	3902	444	10987

III. UITGIFTE VAN LANDERIJEN VOOR CULTUUR.

Aan particuliere personen werden in het jaar 1856 afgestaan:

1°. in allodialen eigendom: twee perceelen land, te zamen groot 200 bunders, benevens vier erven te Nieuw Rotterdam;

2°. in pacht: achttien perceelen, te zamen groot 18 3/4 bunders of 468 3/4 akkers.

IV. HANDEL EN SCHEEPVAART.

In het jaar 1856 zijn in de kolonie Suriname aangekomen:

uit Nederland	47 schepen,	metende 5,392	last;
» Noord-Amerika	30 »	» 3,492 1/2	»
» andere vreemde plaatsen	139 »	» 4,212	»
Te zamen	216 »	» 13,096 1/2	»

Met deze schepen is voor eene geldswaarde van f 2,578,339.64 1/2 ingevoerd, als:

uit Nederland	f 1,820,598.81
» Noord-Amerika	706,762.78 1/2
» andere vreemde plaatsen	550,978.05

Uit eene vergelijking van deze cijfers met die van het jaar 1855 zal men ontwaren dat, alhoewel het aantal aangekomen schepen, en vooral dat van hunnen tonnenlast, eene vermindering heeft ondergaan, de handel daarom evenwel niet verflaauwd is wat het geldwaardig bedrag aangaat, maar daarentegen eene vermeerdering aantoont.

Het totaal van den invoer bedroeg in 1855 slechts eene geldswaarde van f 2,401,284, tegen f 2,578,339.64 1/2 in 1856; en is deze vermeerderde invoer voor een groot deel door schepen uit Nederland geschied.

Uit de kolonie Suriname zijn in 1856 vertrokken:

naar Nederland	47 schepen,	metende	5,543	last;
» Noord-Amerika . . .	33	»	»	3,771 1/2	»
» andere vreemde plaatsen	135	»	»	3,629	»
Te zamen . .	215	»	»	12,943 1/2	»

De uitvoer op deze schepen heeft bedragen aan geldswaarde:

naar Nederland	f 2,512,450.59
» Noord-Amerika	886,277.57
» andere vreemde plaatsen .	881,102.38 1/2
Te zamen . . f	f 4,279,830.54 1/2

De uit Suriname vertrokken schepen waren meer in aantal dan in 1855, doch minder in tonnemaat.

Het totaal van den uitvoer daarentegen was f 3,393,525.52 1/2; dus veel minder dan in 1856. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de hooge prijzen van de suiker en andere koloniale producten gedurende 1856.

In de als bijlagen onder litt. *KK* hiernevens gevoegde staten van in- en uitvoer over 1856 vindt met al de nadere bijzonderheden daaromtrent aangegeven, en evenzoo omtrent den staat van het entrepôt gedurende dat jaar.

De invoer voor rekening van het Gouvernement heeft in 1856 bedragen eene geldswaarde van f 63,224.85 1/2; hoofdzakelijk bestaande uit bouwmaterialen en gereedschappen, benoodigdheden voor de gouvernements-plantage Catharina Sophia enz. Deze invoer had alleen plaats uit Nederland, met uitzondering van een bedrag van f 744.70 voor twee Whale-booten uit Noord-Amerika.

De uitvoer voor rekening van het Gouvernement had alleen plaats naar Nederland en bedroeg eene waarde van f 53,058.10 aan suiker en rhum, van de gouvernements-plantage Catharina Sophia.

Nadere bijzonderheden omtrent den in- en uitvoer, vindt men vermeld in het overzigt over den handel en scheepvaart der kolonie Suriname in het jaar 1856, opgenomen in de *Staats-courant* van 21 Julij 1858, n°. 170.

De regten op de handel en scheepvaart — waarvan echter uitgesloten zijn de goederen of producten die voor rekening van het Gouvernement worden in- of uitgevoerd — hebben in 1856 aan de koloniale kas opgebragt:

Inkomende regten	f 76,034.78
Uitgaande regten	206,077.79
Lastgelden der schepen	37,510.75
Baken-, los- en steigergelden	2,190.00
Entrepôt-, waag- en rooigelden	5,807.45
Ten gezamenlijken bedrage van . .	f 327,620.77

De voornaamste verordeningen in 1856, in het belang van handel en scheepvaart in Suriname uitgevaardigd, zijn:

de publicatie van 16 Februarij 1856, G. B. n°. 1, houdende eene nieuwe ordonnantie op het regt van patent;

de publicatie van 30 Augustus 1856, welke eene wijziging voorschrijft van § 1 van art. 14 van het reglement op de scheepvaart, betreffende de verpligting der schippers of gezagvoerders van vreemde schepen tot het overleggen hunner zeebrieven of zeepassen, en zulks ten gevolge van het toelaten binnen deze kolonie van consulaire agenten van vreemde mogendheden;

en eene publicatie van 28 October 1856, houdende aanwijzing van het *bevoegde gezag* voor hetwelk scheepsverklaringen worden afgelegd en beëedigd.

V. BETONNING, BEBAKENING EN LOODSWEZEN.

In de maand October was de betonning buiten de rivier Marowijne, waarvan op bladz. 48 van het Verslag van het vorig jaar is melding gemaakt, afgeloopen, en waren aldaar *vier* tonnen gelegd. Om van het nog gunstige saizoen gebruik te maken, om de opname tot het etablissement Albina voort te zetten, heeft de Gouverneur daartoe de koloniale schoener *Curaçaonaar* beschikbaar gesteld; doch door het stranden van dit vaartuig, ten gevolge der hevige rollers, moest die opname worden uitgesteld.

Algemeen werd reeds sedert lang de behoefte gevoeld aan een vuurschip, om den ingang der rivier Suriname duidelijk aan te wijzen. Daartoe werd een Nederlandsch kofschip aangekocht, dat, na behoorlijk ingerigt te zijn, in 1857 als vuurschip is gegeplaatst.

VI. BRIEFWISSELING.

De volgende tabel toont aan de verzonden en ontvangen brieven aan het postkantoor te Paramaribo over 1856.

ONTVANGEN				VERZONDEN			
van	per mail.	per andere scheeps-gelegenheid.	TOTAAL.	naar	per mail.	per andere scheeps-gelegenheid.	TOTAAL.
Nederland	7,193	1,730	8,923	Nickerie.	1,796	»	1,796
Nickerie, Coronie, Curaçao, St. Eustatius, St. Martin en andere vreemde plaatsen.	2,473	111	2,584	Coronie	749	»	749
				Nederland. . . .	8,542	339	8,881
				Curaçao.	196	101	297
				St. Eustatius . .	3	»	3
				St. Martin. . . .	17	»	17
				Cayenne.	39	»	39
				Demerary. . . .	543	»	543
				Berbice	47	»	47
				W.-I. eilanden en Midden-Amerika . . .	144	»	144
				Noord-Amerika.	48	»	48
				Engeland	797	»	797
				Frankrijk	234	»	234
				Duitschland. . .	304	»	304
				Andere vreemde plaatsen. . . .	60	»	60
	9,666	1,841	11,507		13,519	440	13,959

Het reeds in 1855 toegenomen getal brieven per mail aangebragt en verzonden is, zoo als uit eene vergelijking van bovenstaanden staat met dien van 1855 blijkt, ook in 1856 weder vermeerderd.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,

ROCHUSSEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE K (*) VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 26.

NOMINATIVE STAAT van behoeftige minderjarige kinderen, door den lande gealimenteerd wordende.

Hervormde Christelijke gemeente.

Nommer van orde.	NAMEN DER KINDEREN.	Ouderdom.	Geslacht.	Maandelijksche toelage.	*Aanmerkingen.*
1	S. Weerslo,	14 jaren.	vrouwelijk,	f 7.00	Al deze kinderen, met uitzondering van J. L. Marcus, n°. 15, zijn buiten echt geboren, en genieten, voor zoover dezelve den daartoe vereischten ouderdom hebben bereikt, onderwijs op de stadsscholen.
2	C. M. de Ridder,	16 »	mannelijk,	7.00	
3	P. H. A. G. de Ridder,	14 »	id.	7.00	
4	E. C. H. de Ridder,	13 »	id.	7.00	
5	E. E. van der Spa,	16 »	vrouwelijk,	7.00	
6	G. M. van der Spa,	7 »	mannelijk,	7.00	
7	A. J. Dalia,	14 »	id.	6.00	
8	A. H. van Ommeren,	12 »	vrouwelijk,	5.00	
9	J. L. Pero,	14 »	id.	5.00	
10	Albert de Boer,	14 »	mannelijk,	5.00	
11	Sus. Walton,	11 »	vrouwelijk,	5.00	
12	Jos. Walton,	10 »	id.	5.00	
13	Dor. Car. Linck,	12 »	id.	5.00	

(*) De bijlagen A – I zijn, ter inzage van de leden der Kamer, ter griffie nedergelegd.

Nommer van orde.	NAMEN DER KINDEREN.	Onderdom.	Geslacht.	Maandelijksche toelage.	*Aanmerkingen.*
14	J. F. Langevreugd,	6 jaren.	vrouwelijk,	f 5.00	Dezelfde aanmerking als hiervoren.
15	J. L. Marcus,	11 »	mannelijk,	5.00	
16	Ed. van Ommeren,	7 »	id.	5.00	
17	Jacq. van Ommeren,	6 »	id.	5.00	
18	W. T. Wijngaarde,	11 »	id.	5.00	
19	A. W. Wijngaarde,	8 »	id.	5.00	
20	Jos. Goudenknop,	14 »	id.	5.00	
21	Floortje Stift,	13 »	vrouwelijk,	5.00	
22	W. T. Daling,	9 »	id.	5.00	
23	A. E. Vlammenburg,	12 »	mannelijk,	4.00	
24	A. P. Vlammenburg,	6 »	id.	4.00	
25	A. H. Vlammenburg,	4 »	vrouwelijk,	4.00	
26	Charl. Conijnenberg,	14 »	id.	4.00	
27	Joh. Conijnenberg,	11 »	id.	4.00	
28	Carol. Conijnenberg,	7 »	mannelijk,	4.00	
29	Bertha Conijnenberg,	4 »	vrouwelijk,	4.00	
30	J. W. Tirns,	7 »	id.	4.00	
31	M. J. Bouteille,	5 »	mannelijk,	4.00	
32	M. E. Constantia,	10 »	vrouwelijk,	4.00	
33	H. A. Constantia,	8 »	mannelijk,	4.00	
34	M. J. Gezelschap,	14 »	vrouwelijk,	2.00	
35	A. W. Kornheim,	9 »	id.	7.00	
36	H. Soesman,	»	id.	5.00	
37	M. S. R. Mill,	9 »	id.	4.00	
38	J. L. Mill,	16 »	mannelijk,	4.00	
39	N. C. Costerus,	7 »	vrouwelijk,	6.00	
40	G. H. van Amson,	13 »	mannelijk,	6.00	
41	F. A. J. van Amson,	11 »	vrouwelijk,	6.00	

Nommer van orde.	NAMEN DER KINDEREN.	Ouderdom.	Geslacht.	Maandelijksche toelage.	*Aanmerkingen.*
42	M. E. Walton,	14 jaren.	vrouwelijk,	f 5.00	Als voren.
43	H. E. Rittinger,	12 »	mannelijk,	5.00	
44	J. E. Zanger,	7 »	id.	5.00	
45	M. G. Chocolaad,	9 »	id.	5.00	

Evangelisch-Luthersche gemeente.

1	S. E. Winterswijk,	14 jaren.	mannelijk,	f 7.00	Als voren.
2	S. Terhei,	11 »	vrouwelijk,	7.00	
3	J. L. Stroomnat,	16 »	mannelijk,	6.00	
4	J. Abrahams,	12 »	id.	5.00	
5	A. Abrahams,	8 »	vrouwelijk,	5.00	
6	S. F. Rittinger,	10 »	mannelijk,	5.00	
7	T. J. Houtkloof,	17 »	vrouwelijk,	4.00	
8	J. H. Plak,	8 »	mannelijk,	4.00	
9	J. T. à Cohen,	12 »	id.	4.00	
10	R. G. à Cohen,	10 »	id.	4.00	
11	W. T. à Cohen,	7 »	id.	4.00	
12	Joh. van der Elst,	7 »	vrouwelijk,	6.00	
13	Joh. Car. Heilbron,	8 »	id.	6.00	
14	W. J. Fransberg,	»	mannelijk,	4.00	
15	M. E. Fransberg,	»	vrouwelijk,	4.00	

Roomsch-katholijke gemeente.

1	Joh. Th. Benescia,	11 jaren.	vrouwelijk,	f 6.00	Als voren, doch sommige dezer kinderen genieten gratis onderwijs op de school van den heer Kock.
2	H. M. Dalia,	8 »	mannelijk,	6.00	
3	J. M. Willems,	$4^1/_2$ »	vrouwelijk,	5.00	
4	Bern. Brandon,	8 »	mannelijk,	5.00	

Nommer van orde.	NAMEN DER KINDEREN.	Ouderdom.	Geslacht.	Maandelijksche toelage.	*Aanmerkingen.*
5	Bern. Brandon,	6 jaren.	vrouwelijk,	f 5.00	Als voren.
6	L. C. Fransberg,	5 »	id.	4.50	
7	A. N. Smith,	15 »	mannelijk,	4.00	
8	W. H. Smith,	13 »	id.	4.00	
9	E. C. Smith,	11 »	id.	4.00	
10	H. L. Smith,	8 »	id.	4.00	
11	Johanna van der Ziel,	4½ »	vrouwelijk,	4.00	
12	Gepb. L. Polak,	6 »	mannelijk,	4.00	
13	E. M. Wekker,	11 »	vrouwelijk,	4.00	
14	Jac. Nic. Wekker,	7 »	mannelijk,	4.00	
15	J. M. Montini,	9 »	id.	7.00	
16	M. de Jezus,	16 »	vrouwelijk,	3.00	
17	M. C. de Jezus,	8 »	mannelijk,	3.00	
18	F. de Jezus,	5 »	vrouwelijk,	3.00	
19	Joh. Casp. de Jezus,	11 maand.	mannelijk,	3.00	
20	Marg. Kristie,	7 jaren.	vrouwelijk,	4.00	
21	A. E. van Jacot van Imthurn.	3 »	id.	5.00	
22	C. M. Part,	10 »	id.	5.00	
23	Cornelis Rosemeijer,	14 »	mannelijk,	5.00	
24	François Rosemeijer,	6 »	id.	5.00	

Moravische Broedergemeente.

1	F. J. Thomas,	14 jaren.	vrouwelijk,	6.00	Als voren.
2	J. W. Thomas,	11 »	mannelijk,	6.00	
5	J. L. Wassenaar,	10 »	id.	5.00	
4	J. C. Wassenaar,	5 »	id.	5.00	
5	J. F. Guthman,	7 »	id.	5.00	

Nommer van orde.	NAMEN DER KINDEREN.	Ouderdom.	Geslacht.	Maandelijksche toelage.	*Aanmerkingen.*
6	S. H. Guthman,	5 jaren.	vrouwelijk,	f 5.00	Als voren.
7	E. Kersenberg,	11 »	mannelijk,	4.00	
8	Rudolf Lindeboom,	11 »	id.	4.00	
9	Amelia Lindeboom,	6 »	vrouwelijk,	4.00	
10	J. S. Thloreg,	11 »	id.	4.00	
11	C. C. Thloreg,	11 maand.	id.	4.00	
12	Mar. G. Thloreg,	11 »	id.	4.00	

Nederlandsch - Israëlitische gemeente.

1	Jacob Emanuels,	14 jaren.	mannelijk,	f 7.00	

N°. 27.

VERSLAG betreffende de werking van het zendelingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente in de kolonie Suriname, over het jaar 1856.

Het overzigt over hetgeen wij gedurende het jaar 1856 bij het ons toevertrouwd zendelingswerk in deze kolonie ervaren hebben, geeft ons veelvuldige aanleiding, God in den naam van onzen Heer JEZUS CHRISTUS te danken en te lofprijzen, want in alle opzigten ontwaren wij vooruitgang. Niet alleen heeft eene groote uiterlijke uitbreiding plaats gehad — tien plantages zijn voor de verkondiging van het H. Evangelie nieuw geopend geworden; een nieuwe vaste zendelingspost is aangelegd; het getal der aan onze herderlijke zorg toevertrouwde zielen heeft om het aanzienlijke getal van 1971 toegenomen; — maar ook op den eigenlijken zendelingsarbeid aan de harten der negers heeft God zijnen zegen doen rusten. En vooral hebben wij met hartelijke vreugde mogen zien — en wij herinneren bij deze gelegenheid met de innigste dankbetuiging daaraan, — dat het hooge Bestuur in het afgeloopen jaar veel meer nog dan ooit blijken van belangstelling in onze taak gegeven, dezelve door aanbevelingen bevorderd en met aanzienlijke geldelijke ondersteuning de behulpzame hand aangeboden heeft.

In den kring der hier geplaatste zendelingen hebben de navolgende veranderingen plaats gehad:

Overleden is de heer F. A. E. WEYBERG. Dit verlies is te meer te beklagen, daar hij, behalve zijne taak als zendeling, de functien als architect, waartoe hij opgeleid was, met groote bekwaamheid waargenomen had. Een opvolger is reeds beroepen.

Naar Europa teruggekeerd is de heer H. W. PFENNINGER, welke als hoofdvoorstander der zending in deze kolonie hare finantiele zaken waargenomen had. Zijne plaats is door den tweede ondergeteekende, H. CLEMENS, vervuld geworden, welke reeds sedert eenigen tijd de directie der ten nutte der zending bestaande winkelaffaire bekleed had.

Nieuw ingetreden zijn de heeren J. J. D. Fricke, C. A. HELLSTRÖM, T. C. BÖHMER en C. B. WEISS.

Bij het slot van het jaar 1856 zijn hier geplaatst 29 zendelingen; 2 meer dan in het vorige jaar.

Het generale getal aller aan de herderlijke zorg der zending der Evangelische Broedergemeente toevertrouwde negers is gedurende het jaar 1856 toegenomen met 1971 zielen; het bedroeg ultimo December 1856 23,316 zielen. Van deze behooren tot:

de gemeente te Paramaribo en eenige nabijliggende plantages	5770
het zendingsdistrict aan de Suriname	3572
» » » » Para	542
» » » » Saramacca	1176
» » » » Boven-Commewijne, Cottica, Perica enz.	5469
» » » » Warappa en Matappica	2194
» » » » Beneden-Commewijne: etablissement Rust en Werk	903
» Leliendaal	1442
» Heerendijk	1092
» » in Coronie	997
de gemeente Bambey onder boschnegers	159
	23316

Dit generale getal verdeelt zich op de onderstaande klassen als volgt:

I. *Gedoopten.*

a.	ledematen	2607
b.	cathechisanten	9489
c.	onder kerkelijke tucht staanden en tijdelijk niet tot de H. Sacramenten toegelaten	1158
		13254

II. *Ongedoopten.*

Voorbereidend onderwijs ontvangende	10062
	23316

Gedurende het jaar 1856 zijn de navolgende plantages voor de verkondiging van het H. Evangelie *geopend* geworden:

Tout lui Faut, Monsouci, Bruinendaal, Nieuw Meerzorg, Munnikkendam, Ephrata, l'Aventure, Concordia aan de rivier Commewijne, Copie, Quapibo;

afgebroken zijn: Des Tombesburg, Scheveningen.

Ultimo December 1856 hadden wij toegang tot 182 plantages.

Van deze behooren, ten opzigte der bediening met het woord Gods, tot:

de gemeente te Paramaribo	6
het zendingsdistrict aan de Suriname	34
» » » » Para (etablissement op Hanover)	9
» » » » Saramacca (etablissement op Catharina Sophia) . .	14
» » » » Boven-Commewijne, Cottica, Perica enz. (etablissem. Charlottenburg)	58
» » » » Warappa en Matappica (etablissement Anna's-zorg)	21
» » » » Beneden-Commewijne: etablissement Rust en Werk	8
» Leliendaal . .	10
» Heerendijk . .	10
» » in Coronie (etablissement Salem)	12
	182

Er bestaan tegenwoordig 17 scholen, te weten:

a. 8 scholen in welke door zendelingen onderwijs gegeven wordt; en

b. 9 scholen op plantages, onder toezigt der zendelingen door negers gehouden, welke gedeeltelijk op de centrale school onderwezen zijn, gedeeltelijk eene bijzondere leiding ontvangen hebben.

a.	1	te Paramaribo	500	slavenkinderen,	80	vrije;
	2	op Rust en Werk	128	kinderen van	4	plantages;
	3	» Leliendaal.	135	» »	7	»
	4	» Heerendijk.	38	» »	1	»
	5	» Anna's-zorg	60	» »	5	»
	6	» Catharina Sophia	101	» »	1	»
	7	» Hanover	23	» »	1	»
	8	» Salem	58	» »	3	»
b.		. . . .	279	» »	9	»

Te zamen. . 1322 slavenkinderen van Paramaribo en 31 plantages.

De nieuwe zendingspost Heerendijk op de plantage Nut en Schadelijk aan de rivier Beneden-Commewijne is in het afgeloopen jaar voltooid geworden. De inwijding heeft plaats gehad op den 21sten Augustus, een gewigtigen gedenkdag in de geschiedenis der zending van de Ev. Broedergemeente, doordien op den 21sten Augustus 1732 de eerste zending uitgezonden werd, en wel naar de negerslaven op de West-Indische eilanden. Tot dezen zendingspost behooren 18 plantages, waarvan 9 tot nu toe door zendelingen, woonachtig op Charlottenburg, bezocht werden, terwijl de negers van eene plantage, Monsouci, sedert de inwijding verlof ontvangen hebben om de kerk te bezoeken.

Het zendingswerk aan de Saramacca heeft in het afgeloopen jaar eene meerdere uitbreiding verkregen, doordien het voor den op Catharina Sophia gevestigden zendeling mogelijk is, de Protestansche leden op het leprozen-etablissement te Batavia, waartoe wij reeds tegen het einde van het jaar 1855 door het Gouvernement uitgenoodigd waren, van tijd tot tijd te bezoeken en met Gods woord te bedienen. Het etablissement is door genoemden zendeling vier maal bezocht geworden. Bij het slot van het jaar 1856 waren er 17 Protestanten die van de godsdienstoefeningen en cathechisatiën gebruik maakten, en deze waren zeer verheugd en dankbaar weder een Protestantschen leeraar te hebben ontvangen. De godsdienstoefeningen werden in de galerij voor het huis van den directeur, door dezen daartoe vriendelijk afgestaan, gehouden. Wenschelijk zoude het zijn, dat er een klein kerkgebouw opgerigt wierd, vooral daar het te verwachten is dat door nieuwe aankomelingen op het etablissement het getal der Protestanten van lieverlede grooter zal worden.

Aangaande het zendelingswerk op de plantages aan de Saramacca en in het bijzonder op Catharina Sophia is over het algemeen een vooruitgang niet te miskennen, alhoewel op sommige plantages het houden van godsdienstoefeningen enz. meermalen door noodzakelijke werkzaamheden is belemmerd geworden; hetgeen in de andere zendingsdistricten, waar de plantages door rondreizende zendelingen bezocht werden, wel ook, maar toch minder het geval is geweest. Kan dit op Catharina Sophia wel niet het geval zijn, daar immers hier de godsdienstoefening Zondags gehouden wordt, zoo worden toch niet zelden negers door het afwerken van hunne merken, die zij gedurende de week niet voltooid hadden, van het bezoeken der kerk afgehouden.

De school op Catharina Sophia is in goeden toestand; sedert de laatste maanden van het afgeloopen jaar worden de kinderen tot 14 jaren oud ter school gezonden. Ook mag hier nog de aanmerking plaats vinden, dat — na herhaalde aanvragen bij den heer administrateur — een aanvang gemaakt is, de bij de woning des zendelings behoorende keuken op te rigten; wij hopen dat dit ook spoedig het geval zal zijn met de negerkamers, die als woningen voor de dienstboden wel onmisbaar mogen genoemd worden.

Zoo als hier, is ook in de andere zendingsdistricten onze arbeid ongehinderd en met den zegen des Heeren vooruitgegaan. Over de werkelijke vruchten van dezen arbeid zullen wij de vrijheid nemen verder eenige aanmerkingen te maken. Over belemmeringen, die met de wettelijke bepalingen in wederstrijd staan, hebben wij niet te klagen. Wel is 't waar, dat daar, waar vaste zendingsposten met scholen opgerigt zijn, de kinderen nog niet overal tot den door de wet bepaalde ouderdom ter school gezonden worden, maar wij kunnen hopen, dat dit spoedig beter zal worden, zoo als het getal de schoolkinderen reeds aanmerkelijk ruimer is geworden.

Op vele, bijkans de meeste plantages hebben de *uitdeelingen* van levensmiddelen en andere goederen op den ochtend des Zondags plaats. Dit is te meer te bejammeren, als daardoor de negers veelal verhinderd worden de godsdienstoefeningen in de kerken der vaste zendingsposten te bezoeken: terwijl het den zendelingen niet mogelijk is, de godsdienstoefening, die trouwens op den voormiddag des Zondags behoort gehouden te worden, op den namiddag te verplaatsen, daar deze tot cathechisatiën, bijzonder onderwijs voor degenen welke tot den H. Doop of tot hunne belijdenis voorbereid worden, tot het houden van Zondagscholen enz., aangewend moet worden, en tevens de negers deze hunne vrije uren noodig hebben om in hunne eigene behoeften, het bewerken hunner gronden enz., te voorzien. Het is echter moeijelijk te beoordeelen, of deze uitdeelingen overal zonder eenig geldelijk nadeel of verlies van werk voor de plantages op den Zaturdag namiddag of avond zou kunnen verplaatst worden. Op vele plantages zoude het stellig zonder nadeel kunnen geschieden.

Andere omstandigheden, welke de innerlijke uitwerking des Zondagsarbeids, de bevestiging van zedelijkheid onder de slaven op plantages belemmeren, zijn zoo naauw met hunnen maatschappelijken toestand verbonden, dat er helaas! geene verbetering te verwachten is, voor dat deze zelf veranderd wordt. De voornaamste onder

deze is de onmogelijkheid, wettelijke huwelijken en daarmede vaste huisgezinnen te stichten. Wij doen vele moeite, voor zooveel de tegenwoordige toestand het toelaat, huisgezinnen te vestigen, maar deze worden, helaas! zeer dikwerf door verkoop of verhuur of verplaatsing der mannen of vrouwen weder opgelost. Het verheugt ons de aanmerking te kunnen maken dat onder de vrije leden onzer gemeente te Paramaribo het aangaan van huwelijken meer en meer toeneemt, en het is onbetwistbaar, dat, hoe meer dit toeneemt, hoe meer de zedelijke toestand der maatschappij zal verbeterd worden.

Wordt er nu naar de vruchten gevraagd welke onze zendelingsarbeid gedragen heeft, zoo moet men vooral het oog vestigen op het eigenlijke doel deszelven. Dit is heden nog hetzelfde als hetwelk voor meer dan honderd jaren onze voorouders bewogen heeft hun vaderland, hunne bloedverwanten te verlaten en zich aan de bezwaren van den zendelingsarbeid te onderwerpen, het is: onsterfelijke zielen uit de eeuwige verderfenis te redden, door hen te leiden tot het geloof in onzen Heiland en Zaligmaker Jezus Christus. Daar deze verlossing eerst volkomen zal openbaar worden op den dag des oordeels, zoo zal ook dan eerst volkomen openbaar worden welke vruchten door onzen zendelingsarbeid onder de negers bereikt zijn. Maar dit geloof in Jezus Christus moet ook hier reeds eene uitwerking op de zedelijkheid des levens hebben; men moet dus verder vragen: welke vruchten vertoonen zich in dit opzigt onder de negers die geloovig geworden zijn? Ter beantwoording van deze vraag zij het ons vooreerst vergund het getuigenis van planters zelven aan te halen, hetwelk te meer gewigt heeft, daar deze niet altijd gunstig over onzen arbeid onder de negers oordeelen. Zij betuigen dat, al wilde men ook alle vruchten der zending ontkennen, men toch toegeven moet, dat afgoderij en vergiftigingen onder de negers in hooge mate afgenomen hebben. En zelfs zulken, die in vroegere jaren zeer tegen het godsdienstig onderwijs der negers vooringenomen waren, verklaren nu dat de tegenwoordige zedelijke toestand onder hen met dien voor 20 of 30 jaren te vergelijken is als dag en nacht, en dat dit hoofdzakelijk aan den arbeid der zendelingen te danken is.

Onze eigene waarnemingen leveren dit resultaat op, dat door de verkondiging van het H. Evangelie de gewetens opgewekt, de kennis des goeds en des kwaads bevorderd en de in het heidendom verharde harten verzacht en voor liefderijke toespraak en bedaarde teregtwijzing toegankelijk geworden zijn; dat, wanneer het hart door het geloof en de hoop der eeuwige zaligheid gevonden heeft, dan ook het verstand verlicht, de geestvermogens opgewekt, de mensch voor beschaving vatbaar wordt. Het is in het afgeloopen jaar dikwijls en herhaaldelijk het geval geweest, dat twisten onder de negers, misnoegdheid enz. door de bemoeijingen der zendelingen bijgelegd zijn. Het is voorzeker zeer doelmatig, wanneer, zoo als in het afgeloopen jaar meer dan vroeger geschied is, de zendelingen door de heeren administrateuren of directeurs daartoe uitgenoodigd worden, daar — zoo zeide een directeur zeer waar — door straffen de zaak wel onderdrukt maar niet, zoo als het door de toespraak der zendelingen geschiedt, het ongenoegen en de haat uit de harten kan weggenomen worden.

Welken indruk zulke vredestichting op de negers zelven maakt, daarvan kan het volgend feit getuigen. Op de plantage Anna's-zorg had zulk eene vredestichting plaatst: eene heidensche negerin riep uit: »Leeraar, nu kan ik niet meer naar huis gaan voor dat gij mijnen naam in het kerkboek opgeschreven hebt, ik zie dat de Kerk iets uitmuntends goed is, ik wil niet langer heidin blijven." En welken invloed het woord Gods over het algemeen op de harten der negers en op hun gedrag tot dusverre gehad heeft, dit kunnen wij niet beter beteekenen dan door aan te halen, wat zij zelven bij verscheidene gelegenheden uitgesproken hebben; bijv. »Door de Kerk, en daardoor dat een leeraar in ons midden woont, die ons in Gods woord onderwijst, is ons leven en ons gedrag jegens elkander veel beter geworden dan het in vroeger tijd geweest is; wij kunnen nu het kwaad niet meer zoo doen als vroeger; wij gevoelen de bestraffing in ons geweten hetwelk vroeger dood was. Ware de kerk niet hier, dan was ik reeds lang weggeloopen" enz.

Het gevoel van duizenden is uitgedrukt door de woorden eener gedoopte negerin van plantage Kerkshoven. Deze heeft eenen ontaarden zoon, die haar veel verdriet aandoet en wiens ondeugden zij met veel geduld verdraagt, terwijl zij hem gestadig met ernstige vermaningen Gods woord voorhoudt. Zij bekende den leeraar, dat, indien zij nog heidin ware, zij haren zoon reeds lang zoude vergiftigd hebben, en vertelde, dat zij, nog heidin zijnde, eens hare moeder door den bastiaan, met de lange zweep had laten slaan, en dat hare mede-slavinnen haar daarvoor geroemd hadden. Dan verhief zij haren handen naar den hemel, uitroepende: O! wij kunnen God in eeuwigheid niet genoegzaam danken voor de kerk en Zijn heilig woord, dit heeft ons tot menschen gemaakt, want te voren waren wij gelijk beesten!"

Evenwel hebben wij het te betreuren, dat zelfs gedoopte negers nog dikwijls in zonden vallen. Diefstal, vooral van levensmiddelen, leugen en ontucht, zijn de zonden waaraan de negers het meest onderworpen zijn. De strijd tegen de zonden is des te moeijelijker, daar zij voortvloeijen, ten deele uit het natuurlijk temperament der negers, ten deele uit de slavernij! Het verheugt ons echter, waar te nemen, dat onze ernstige vermaningen en onze kerkelijke tucht, waar zij noodig is, die heilzame vrucht uitwerken, dat de negers hunne zonden bekennen en berouwen, en dat zij in het geloof in onzen Heiland Jezus Christus de kracht vinden, tegen de zonden aan te gaan. Hoezeer deze kerkelijke tucht door hen geacht en, zoo als het wenschelijk is, — hoe zoude zij anders eene uitwerking hebben? — gevreesd wordt, daarvan moge hier, in plaats van vele, maar één voorbeeld aangehaald worden. Op zekere plantage had een neger een varken, dat zijnen meester toebehoorde, gestolen en verkocht. De meester, den dief ondekt en, zoo als hij verdiend had, gestraft hebbende, zeide tegen hem: nu heb *ik* je gestraft, maar zal ik het ook aan den leeraar zeggen, want deze moet weten wat je gedaan heb. »Och! meester," smeekte toen de neger »geef me liever nog een pak en zeg het niet aan den leeraar."

Als een bewijs hoe de afgoderij van lieverlede vervalt, dient hier nog aangemerkt te worden, dat gedurende het afgeloopen jaar op verscheiden plantages, de eerste afgodspriesters en tooveressen al hunne afgodische voorwerpen vrijwillig aan den zendeling overgegeven, met eigene handen geholpen hebben dezelve te verbranden of in de rivier te werpen, en om onderwijs in het Christendom gevraagd hebben.

Deze weinige aanmerkingen, welke uit de ervaring van vele jaren, vooral van het jaar 1856 geput zijn, mogen, in verband met de voorafgaande statistieke opgaven, als een bewijs dienen, hoe zeer het zendingswerk der Evangelische Broedergemeente in deze kolonie, onder den zegen des Heeren en onder de bescherming en gunst des hoogen Bestuurs, uiterlijk en innerlijk vooruitgegaan is; — zijn wel de meeste en schoonste vruchten voor het oog van het publiek verborgen gebleven, zoo is dit toe te schrijven aan de eigenaardigheid van het Godsrijk, hetwelk door de zending uitgebreid wordt, welke eigenaardigheid Christus aldus kenmerkt: »Het Rijk Gods is inwendig in u (Luc. 17, v. 21)." en Paulus: »Het Rijk Gods bestaat niet in spijs en drank, maar in geregtigheid, in vrede en vreugde in den Heiligen Geest (Rom. 14, v. 17)."

En juist door zulke vruchten werkt de uitbreiding van het zendingswerk heilrijk voor de geheele maatschappij. Zoo als Paulus voortgaat te zeggen (Rom. 14, v. 18): »Wie Christus daarin dient, die is Gode welbehagelijk en den menschen aangenaam."

Deze beschouwing, de medewerking die wij veelvuldig en het meest van de zijde des hoogen Bestuurs, met dankbaarheid ervaren en vooral de hulp van Onzen Heer Jezus Christus, op wien wij vertrouwen, moedigen ons aan om het ons toevertrouwd werk met ijver — en met het oog op de toekomst — met hoop op zegenrijke uitwerking voor den maatschappelijken toestand der kolonie, verder te bedrijven.

Paramaribo, den 16den Februarij 1857.

De Hoofdvoorstanders der zending der Evangelische Broedergemeente in Suriname,

(*get.*) Th. van Calker.

H. Clemens.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. van Emden.

BIJLAGE M VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 28.

LIJST der Plantages tot welke de zendelingen der Ev. Broedergemeente bij het einde van het jaar 1856 toegelaten werden.

I. Tot de gemeente Paramaribo behoorende:

Tourtonne, Ma Retraite, Beekhuizen, Livorno, Dijkveld, Tout lui faut.

II. Aan de rivier Suriname, door zendelingen, woonachtig te Paramaribo, bezocht wordende:

Victoria, Berg en Dal, Goede vrede, Worsteling Jacobs, la Deligence, l'Espérance, Rac à Rac, Groot Chatillon, Guinesche vriendschap, Drie Gebroeders, Accaribo, Waterland, la Rencontre, St. Eustatius, Vreeland, Pietersburg, Bleijendaal, de Hoop, la Liberté, Ornamibo, Houttuin, Meerzorg, Jagtlust, Dordrecht, Lust en Rust, Belwaarde, Voorburg, de Resolutie, St. Barbara, Merveille, Maagdenburg, Leonsberg, Morgenstond, Geijersvlijt.

III. Aan de rivier Commewijne.

a. Tot het etablissement op Rust en Werk behoorende:

Rust en Werk, Johannesburg, Maastroom, Berlijn, Elizabetshoop, Johan en Margaretha, Buitenrust en Frederiksdorp.

b. Tot het etablissement Leliendaal behoorende:

Zoelen, Geertruidenberg, Marienburg, Ellen, Leliendaal, Visscherszorg, Zorgvliet, Alkmaar, Nijd en Spijt, Mon Trésor.

c. Tot het etablissement Heerendijk behoorende:

Guadeloupe, Marienborch, Schaapstede, Kronenburg, Brouwerslust, Mon Souci, Vertrouwen, Hecht en Sterk, Zorg en Hoop, Pikardie.

d. Door zendelingen, woonachtig op Charlottenburg, bezocht wordende:

Katwijk, Wederzorg, Vriendsbeleid en Ouderzorg, Spieringshoek, Zomerzorg (Tapoerica), Driesveld (Tapoerica), Slootwijk, Vossenburg, St. Germain (Helenakr.), la Campagne (Helenakr.), Nieuwe grond, Schoonoord, Hooiland (Cometewane), Sinabo en Gelré (Cometewane), Nieuwzorg (Cometewane), Fortuin (Cometewane), Lodewijksburg (Matappica), Sporksgift (Matappica), Breukelerwaard, Fairfield, la Jalousie, Rozenburg, Canawapibo, Nieuwhoop, Petribo, Berkhoven, Concordia, Hazard.

IV. Aan de rivier Cottica, door zendelingen, woonachtig op Charlottenburg, bezocht wordende:

Kleinhoop, Twijfelachtig, l'Aventure, Molhoop, Clarenbeek, Zeezigt (Motkreek), Dageraad (Casawimea), Quapibo, Copie, Saardam, de Alijda, Munnikkendam, Ephrata, Vlugt en Trouw, Zelden rust en Welgelegen, Groot Cuylenburg, Luneburg, de Vrede, Mon Sort, Pérou, Marseille, la Paix.

V. Aan de rivier Perica, door zendelingen, woonachtig op Charlottenburg, bezocht wordende:

Rustenburg, Onvergenoegd, de Eendragt, Halle in Saxen, Coqswoud, Poelwijk, Wolfs Capourica, la Matrouge.

VI. Aan de Warappa en Matappica, tot het etablissement Anna's-zorg behoorende:

a. aan de Warappa-kreek:

Ponthieu, Bentshope, Maria Petronella, Frederikslust, Broedershoop, Esthersrust, Alsimo, Waterloo, Badenstein, Moed en Kommer, Barbados, Kerkshoven.

b. aan de Matappica:

Anna Catharina, George Hendrik, Vaderszorg, Livonia, Adrichem, Gosen, Bruinendaal, Nieuw Meerzorg, Constantia.

Aanmerkingen. Livonia is, als niet meer bebouwd wordende, in de lijst van 1855 niet genoemd; er woonden nog 10 negers aldaar, welke nu tot deze gemeente behoorden.

VII. Aan de rivier Para:

De zendeling woont tijdelijk op Hanover.
Hanover, l'Inquiétude, Berlijn, Vierkinderen, la Prosperité, Overtoom, Onverwacht, Ossembo, Onoribo.

VIII. Aan de rivier Saramacca, tot het etablissement op Catharina Sophia behoorende:

Catharina Sophia, Kent, Concordia, Huwelijkszorg, Broederschap, De Morgenster, Herstelling, Margaretha's gift, Hamburg, Wilhelmina, Frederica Catharina, Sonnette, De vier Hendriken, La Ressource, Frederici's gift. (1)

IX. Het district Coronie, etablissement Salem.

Inverness, Hamilton, Moy, Persévérance, Maryshope, John, Johanna Maria, Leasowes, Sarah, Burnside, Hope, Potosie.

Aanmerkingen. De plantages Gardos Park, Bellevue en Belladrum worden niet meer geteld, daar hier geene leden dezer gemeente meer zijn.

De Hoofdvoorstanders der zending der Evang. Broedergemeente in Suriname,

(*get.*) TH. VAN CALKER.
H. CLEMENS.

Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

(1) Hier wordt wederom ook op weekdagen een vrije werkdag gegeven.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE N VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 29.

LIJST der plantages, van welke de negerkinderen schoolonderwijs ontvangen.

A. Op de zendingsposten worden door zendelingen onderwezen:

Op Rust en Werk.

De negerkinderen van: Rust en Werk, Johannesburg, Maastroom, Berlijn.

Op Leliendaal.

De negerkinderen van: Mon Trésor, Nijd en Spijt, Alkmaar, Zorgvliet, Leliendaal, Ellen, Visscherszorg.

Op Heerendijk.

De negerkinderen van Brouwerslust.

Op Anna's-zorg.

De negerkinderen van: Ponthieu, Maria Petronella, Barbados, Moed en Kommer, Broedershoop.

Op Catharina Sophia.

De negerkinderen van Catharina Sophia.

Op Hanover.

De negerkinderen van Hanover.

Op Salem.

De negerkinderen van: John, Leasowes, Sarah.

B. Op de plantages zelve wordt door negers schoolonderwijs gegeven:

op Johan en Margaretha, St. Eustatius, Drie Gebroeders, Berg en Dal, de Eendragt, Slootwijk, Molhoop, Dijkveld, Anna Catharina.

De Hoofdvoorstanders der Evangelische Broedergemeente in Suriname,
(*get.*) TH. VAN CALKER,
H. CLEMENS.

Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE O VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 30.

OVERZIGT omtrent doel en inrigting der centrale school op Beekhuizen.

Reeds van begin af heeft men bij den zendingsarbeid onder de negerslaven in deze kolonie een bijzonder oogmerk op het onderwijs der kinderen gehad, overtuigd zijnde, dat onderwijs in het Christendom en Christelijke opvoeding der kinderen tot de hoofdzakelijkste, voor de toekomst het meest uitwerkende middelen behooren, om onder een heidensch volk afgoderij en bijgeloof met den wortel uit te roeijen.

Ten dien einde is reeds in vroegen tijd door de zendelingen der Evangelische Broedergemeente te Paramaribo eene school opgerigt geworden, op welke aan de slavenkinderen, later ook aan vrije kinderen, gratis onderwijs gegeven wordt. Desgelijks zijn, waar vaste zendingsposten aangelegd zijn, ook scholen voor de kinderen der naburige plantages ingerigt geworden. Niet minder heeft men op die plantages, welke door rondreizende zendelingen met Gods woord bediend worden, bij deze gelegenheden, voor zooveel het mogelijk was, een of eenige uren tot bijzonder onderwijs der kinderen besteed.

Doordien echter het getal der bekeerde volwassen negers van jaar tot jaar grooter werd, kon er ook minder tijd gevonden worden om de kinderen in het bijzonder te onderwijzen, en in den tegenwoordigen tijd kan op deze wijze voor de kinderen op plantages slechts in enkele gevallen iets gedaan worden. En aangezien de scholen op de vaste zendingsposten door de kinderen van slechts weinige plantages kunnen bezocht worden, valt het in het oog, dat over het algemeen in het onderwijs der negerkinderen op plantages maar zeer onvoldoende kan voorzien worden. Dit heeft voor eenige jaren aanleiding gegeven om in overweging te nemen, of het zoude mogelijk zijn, bekwame negerknapen tot schoolonderwijzers te vormen en hun het schoolonderwijs der kinderen op die plantages, waartoe zij behooren, toe te vertrouwen.

Nadat eene proef, die op Charlottenburg genomen werd, daardoor mislukt was, dat de kweekelingen vóór zij voldoende onderwezen waren naar hunne plantages teruggehaald werden, werd in 1848 op Rust en Werk eene nieuwe proef genomen, doordien de heeren Chevalier en Gulcher te Amsterdam bereidwillig eenige bekwame negerjongens aan den aldaar gevestigden zendeling ter opvoeding en opleiding overgaven. Het goede gedrag en de vorderingen van dezen deden de hoop op een gunstig resultaat oprijzen, welke hoop ook niet onvervuld is gebleven. Drie hunner (de anderen hebben geen verlof ontvangen om schoolonderwijs op hunne plantages te geven) geven dagelijks onderwijs op de Eendragt, Slootwijk en St. Eustatius. Vooral de eerste van dezen, op de Eendragt, is alle achting waardig wegens zijn zedelijk gedrag en zijnen ijver. Terwijl hij als

kuiper dagelijks zijn werk afwerkt, geeft hij dagelijks 4 uren schoolonderwijs, des morgens van 6 tot 8 uur, en des namiddags van 4 tot 6 uur; en buitendien onderrigt hij nog des avonds degenen zijner mede-slaven, welke daartoe lust hebben, in het lezen. De 2 anderen geven dagelijks 2 uren onderwijs, hetgeen ook als voldoende kan beschouwd worden.

Dit gunstig resultaat en de toezegging van geldelijke ondersteuning door het zendelingsgenootschap te Zeist in Nederland, hebben het plan te weeg gebragt, om op de plantage Beekhuizen eene centrale school, ter opvoeding en opleiding van bekwame negerknapen tot schoolonderwijzers, op te rigten. In 1850 werd dit plan aan de heeren eigenaren en administrateuren per circulaire bekend gemaakt, en deze te gelijk om toezending van kweekelingen — van 14 à 15 jaren oud — verzocht. Maar wat men gevreesd had, gebeurde; het plan vond weinig toestemming. Behalve een boschneger, die opgenomen werd, werden in 1851 slechts 10 kweekelingen ons toegezonden, en van dezen moesten er 2 wegens ziekelijkheid en 1 wegens onbekwaamheid weder teruggezonden worden.

In 1852 werden geene nieuwe kweekelingen gezonden.

In 1853 werden de heeren eigenaren en administrateuren wederom per circulaire uitgenoodigd, kweekelingen te zenden. Er werden in 1853 2 gezonden.

In 1854 werden wederom 2 en in 1855 6 gezonden. Een van dezen moest in 1856 wegens onbekwaamheid teruggezonden worden, wiens plaats echter door een ander bekwamen jongen van dezelfde plantage ingenomen werd. In 1856 zijn anders geene kweekelingen meer opgenomen geworden.

Er zijn dus tot het slot van 1856, behalve 4, die wegens onbekwaamheid en ziekelijkheid teruggegeven moesten worden, in het geheel 18 kweekelingen in de centrale school opgenomen. Van dezen hebben het instituut weder verlaten, en verlof gekregen op hunne plantages schoolonderwijs te geven: 1 op Kerkshoven (waar nu echter geene school gehouden wordt); 2 op Catharina Sophia; 1 op Dijksveld; 1 op Molhoop, en 1 is, na gemanumitteerd te zijn, als hulponderwijzer bij de school te Paramaribo geplaatst.

Buiten dezen zijn nog 2 kweekelingen uitgetreden: de bovengenoemde boschneger en een ander, die door zijne grootmoeder vrijgekocht werd.

Bij het slot van 1856 zijn nog 10 kweekelingen in opvoeding en onderwijs op de centrale school te Beekhuizen.

Deze korte opgaven toonen genoegzaam, in hoe geringe mate deze doelmatige stichting tot nog toe de goedkeuring van heeren administrateuren heeft mogen wegdragen. Zoo zeer wij dit eensdeels beklagen, zoo heeft anderdeels de innige belangstelling des hoogen Bestuurs en de van deze zijde ons grootmoedig aangeboden jaarlijksche ondersteuning van f 4000 ten voordeele van dit gesticht, eene nieuwe hoop in ons doen oprijzen, dat het beoogde doel meer en meer zal bereikt worden. Wij zullen niet nalaten onze beste pogingen te doen, om de algemeene belangstelling en medewerking aan te sporen, ten einde de geldmiddelen, door het hooge Bestuur aan dit heilrijk doel toegewijd, niet nutteloos mogen worden uitgegeven.

De centrale school is op de plantage Beekhuizen in een aan deze toebehoorend gebouw ingerigt: een ruim vertrek dient voor schoolvertrek; de slaapkamer der kweekelingen is op den zolder; eene zoogenaamde negerkeuken, waarin zij hunne spijzen zelven toebereiden, is in de nabijheid van dit gebouw opgerigt.

Om alle verwenning te vermijden, welke voor hunne toekomst slechts nadeelige gevolgen zoude hebben, is de leefwijze der kweekelingen geheel overeenkomstig met hunnen stand ingerigt: hunne kleeding en kost zijn die der slaven; zij slapen naar negerwijze op zoogenaamde papaja's, en behalve de school- en etensuren, werken zij in den grond of in den tuin. Orde, stiptheid en zindelijkheid zijn grondbeginselen van hunnen leefregel.

Het onderwijs wordt in de neger-Engelsche taal gegeven, hetwelk, met het oog op het doel der stichting, onderwijzers voor de plantagekinderen te vormen, wel als noodzakelijk moet beschouwd worden.

De onderwerpen van het onderwijs zijn deze: de leer van het Christendom, Bijbelsche geschiedenis, lezen, rekenen, gezang, de beginselen der aardrijkskunde en sedert kort ook schrijven.

Het navolgende overzigt over de verdeeling van den tijd zal een duidelijk denkbeeld geven van het dagelijksch leven der kweekelingen.

Om 5 uur worden de kweekelingen gewekt; zij staan op, en na zich gewassen en gekleed te hebben, genieten zij het door hen zelven toebereide ontbijt;

om 6 uur wordt het morgengebed gehouden, er wordt een psalm gezongen, een hoofd-

stuk uit de geschiedenissen des Ouden Testaments voorgelezen en een gebed gesproken. Onmiddellijk daarna gaan zij aan het werk.

Om 1/4 voor 9 uur worden zij ter school geroepen;

Van 9 tot 12 uur wordt schoolonderwijs gegeven.

van	9— 10	uur	Christelijke leer en Bijbelsche geschiedenis;
»	10—1/2 11	»	lezen;
»	1/2 11— 11	»	rekenen;
»	11— 12	»	schrijven;
»	1/2 12— 12	»	worden catechismus en spreuken uit den Bijbel van buiten geleerd.

Van 12 tot 2 uur vrije tijd. De kweekelingen bereiden hun middagmaal toe en genieten het gemeenschappelijk.

Van 2 tot 4 uur wordt schoolonderwijs gegeven:

van	2—1/2 3	uur	lezen;
»	1/2 3— 3	»	schrijven;
»	3—1/2 4	»	gezang;
»	1/2 4— 4	»	aardrijkskunde.

Van 4 tot 6 uur werktijd in den grond of elders, gelijk des morgens van 6—9 uur.

Van 6 tot 8 uur vrije tijd. De kweekelingen bereiden hun avondeten en houden zich naar eigen verkiezing bezig.

Om 8 uur wordt het avondgebed gehouden, er wordt een psalm gezongen, een hoofdstuk uit het Nieuwe Testament voorgelezen en een gebed gesproken; onmiddellijk daarna begeven zij zich op hunnen slaapzolder.

De hierbij volgende conduite- en kunde-staat der kweekelingen van de centrale school op Beekhuizen (elders zijn tegenwoordig geene kweekelingen geplaatst) moge als een bewijs dienen, dat de aan de opvoeding en het onderwijs der kweekelingen toegewijde moeite onder den zegen Gods niet vruchteloos gebleven is.

Paramaribo, den 16den Februarij 1857.

De Hoofdvoorstanders der zending der Evang. Broedergemeente in Suriname,

(*get.*) TH. VAN CALKER.

H. CLEMENS.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

CONDUITE- EN KUNDE-STAAT

DER

KWEEKELINGEN VAN DE CENTRALE SCHOOL

OP

BEEKHUIZEN,

OVER HET JAAR 1856.

NAMEN DER KWEEKELINGEN.	NAMEN DER PLANTAGES WAARTOE ZIJ BEHOOREN.	NAMEN DER EIGENAREN OF ADMINISTRATEUREN IN DE KOLONIE.
Joseph Andries,	Dijkveld,	C. de Jongh, P. L. Pichot, administrateur,
Isaäk Evert,	Vroeland,	H. G. Roux, P. May, administrat.,
Fritz,	La Paix,	Als boven,
Toontje,	Als boven,	Als boven,
Johannes Janitzaar,	Canawappibo,	F. L. Pichot, P. May, administrat.,
Immanuel John,	Hamburg,	C. A. Wois, eigenaar,
Joseph Cardinal,	Zeezigt,	T. T. Eyken Sluyters, administrat.,
Paulus Cordon,	Wederzorg,	Als boven,
Franz,	Poelwijk,	F. L. Pichot, administrateur,
Hendrik,	Vreeland,	H. G. Roux, P. May, administrat.,
Hendrik,	Johannisburg,	Als boven,
Solon,	Johannisburg,	Als boven,
Louis,	La Paix,	Als boven,

Paramaribo, den 16den Februarij 1857.

DOORGAAND GEDRAG	VORDERINGEN	*AANMERKINGEN.*
DER KWEEKELINGEN.		
Redelijk goed,	Goed,	Is in September 1856 naar Dijkveld teruggekeerd; geeft aldaar onderwijs.
Goed,	Redelijk goed,	Is in November 1856 gemanumitteerd en heeft de school verlaten.
—	—	Werd in April 1856, na vier maanden verblijf, wegens onbekwaamheid teruggezonden.
Goed,	Goed,	Werd in de plaats van Fritz opgenomen.
Goed,	Goed,	In 1851 opgenomen.
Zeer goed,	Zeer goed,	In 1853 opgenomen. In 1856 gedoopt.
Niet goed, somtijds leugenachtig,	Goed,	In 1853 opgenomen.
Goed,	Redelijk goed,	In 1854 opgenomen. In 1856 gedoopt.
Redelijk goed,	Redelijk goed,	In 1854 opgenomen.
Goed,	Redelijk goed,	In 1855 opgenomen.
Redelijk goed,	Redelijk goed,	In 1855 opgenomen.
Goed,	Redelijk goed,	In 1855 opgenomen; is stamelende.
Goed,	Redelijk goed,	In 1855 opgenomen.

De Hoofdvoorstanders der Zending der Evang. Broedergemeente in Suriname,

(*get.*) Th. van CALKER.
H. CLEMENS.

Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. van EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE Q VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 32.

PARAMARIBO, *den* 22*sten Maart* 1858.

De Commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt heeft in hare zitting van den 16den December van het vorig jaar besloten, Uwer Excellentie jaarlijks een verslag van hare werkzaamheden en van al hetgeen in de kolonie Suriname betrekkelijk de uitoefening der geneeskundige wetenschappen belangrijks mogt zijn voorgekomen, aan te bieden, en daarbij een overzigt te geven van den gezondheidstoestand der ingezetenen, evenzoo als dit in het moederland, bij art. 8 van het Koninklijk besluit van 31 Mei 1818 (*Staatsblad* n°. 25), aan de provinciale geneeskundige commissien is voorgeschreven.

In de wetten op de uitoefening van de geneeskundige wetenschappen in de kolonie Suriname is zoodanig eene bepaling niet opgenomen, hoe wenschelijk en noodzakelijk dit ook ware. Het nut, dat voor onze geneeskundige aangelegenheden uit deze jaarlijksche verslagen moet voortvloeijen, is niet te ontkennen; daardoor toch wordt de aandacht op de geneeskundige staatsregeling dezer kolonie in het algemeen levendig gehouden, en het Bestuur meer en meer bekend gemaakt met het gebrekkige en verkeerde, dat daarin wordt aangetroffen.

Openbaarheid in alles wat daarvoor slechts vatbaar is, is daarbij een hoofdvereischte, want deze is de eenige en zekere weg om den geneeskundigen belang in te boezemen voor de werkzaamheden der commissie, en om van hen medewerking te erlangen, zonder welke het doel, dat zij zich met die verslagen voorstelt, niet dan slechts ten halve bereikt kan worden.

Uit den aard der zaak kan dit eerste verslag van de commissie niet dan zeer onvolledig zijn, want buiten hetgeen zij uit de, in hare zittingen gehouden notulen hier heeft kunnen overnemen, stonden haar weinige of geene aanteekeningen ten dienste.

Zij heeft vermeend hare mededelingen onder de navolgende hoofden te moeten zamenvatten.

A. *De Commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt.*

De Commissie was op 1 Januarij 1856 zamengesteld als volgt:

Voorzitter: de Gouvernements-Secretaris, mr. E. A. VAN EMDEN;

Assessoren: de stads geneesheer J. A. MULLER Jr., med. et obst. doct.; de stads-heelmeester B. WEYL, chir.; J. J. JUDA, med. chir. et obst. doct.; N. M. BENDER, apotheker;

Scriba: JOH. ABRAHAMSZ, apotheker; plaatsvervangende assessoren: H. ROIJER, med. chir. et obst. doct.; B. LUGARD, apotheker.

Ten gevolge van het, bij resolutie van Uwe Excellentie, dd. 31 Julij 1856, n°. 942 aan den med. et obst. doctor J. A MULLER Jr., op zijn verzoek, verleend ontslag als

Aan
Zijne Excellentie den Generaal-Majoor, adjudant van den Koning in buitengewone dienst, Gouverneur van Suriname.

stads-geneesheer, nam de in zijne plaats tot fungerend stads-geneesheer benoemde med. doctor C. Landré in de maand Augustus als eerste assessor zitting.

B. *Examina en bevorderingen.*

In de maand December werd door de commissie een aanvang gemaakt met het afnemen van het examen voor apotheker aan den heer C. J. Abrahamsz.

Na het gewone mondelinge examen werd, op voordragt van den fungerenden stads-geneesheer, aan den candidaat, ten einde hem meerderen tijd en kalmte te geven om zijne vorderingen aan den dag te leggen, nog een schriftelijk examen afgenomen. Dit laatste geheel aan de verwachting beantwoord hebbende, werd door de commissie bepaald, dat voortaan bij elk examen een schriftelijk onderzoek aan het mondelinge zal moeten voorafgaan. Te meer achtte zij dezen maatregel noodzakelijk, om dat daardoor een meerdere waarborg wordt verkregen voor de geschiktheid van dengenen, die zich aan dat onderzoek onderworpen heeft.

De afloop van het examen van den heer Abrahamsz kon eerst in de maand Januarij van het volgende jaar plaats hebben.

C. *Admissien.*

Als genees- en heelkundige in de stad Paramaribo werd geadmitteerd de gepensioneerde 1ste officier van gezondheid der 2de klasse H. Schorrenberg.

Als divisie-heelmeester de bij Uwer Exellentie's resolutie van 14 Augustus 1856, nº. 995, tot geneesheer op het etablissement Batavia aangestelde officier van gezondheid 3de klasse C. P. Uhlig.

Uit de resolutie van Uwe Excellentie van den 25sten September 1856, nº. 1198, vernam de commissie, dat door Z. M. den Koning was afgewezen het verzoek van J. H. Krommenie, om zonder examen als geneesheer binnen deze kolonie te worden geadmitteerd.

D. *Personeel der bevoegde geneeskunstbeoefenaren.*

In het geneeskundig personeel had den in den loop van dit jaar de volgende veranderingen plaats.

Overleden zijn: dr. K. Ooykaas, geneesheer op het etablissement Batavia, A. J. E. Enzensbergen, heelmeester in het district Coronie, en C. Buchlein, heelmeester in de divisie Suriname; terwijl de in de stad gevestigde med. chir. et obst. doctor H. Roijer de praktijk verliet. Deze vermindering van personeel werd gedeeltelijk weder aangevuld door de bovengemelde admissie van de heeren Schorrenberg en Uhlig; zoodat bij het einde van het jaar het geheele getal der bevoegd erkende beoefenaren van de onderscheidene takken der geneeskunst in deze kolonie bedroeg 43 (twee minder dan op ultimo December van het vorige jaar) namelijk:

a. te Paramaribo (17,140 inwoners);

- 4 med., chir. et art. obst. doctoren;
- 1 med. et art. obst. doctor;
- 1 med. doctor en heelmeester;
- 1 gepensioneerd officier van gezondheid;
- 1 heel- en vroedmeester;
- 1 heelmeester;
- 8 apothekers;
- 4 provisors;
- 9 vroedvrouwen;

b. in de divisien (33,940 inwoners).

- 1 med. doctor, heel- en vroedmeester;
- 1 med. doctor;
- 11 heelmeesters.

Uit deze statistieke opgave zal Uwe Excellentie ontwaren, dat in de divisien het aantal geneeskunstbeoefenaren, met betrekking tot de bevolking en de uitgestrektheid van het te bezoeken terrein, veel te gering is.

Met uitzondering van het district Nickerie, ontbreekt het vooral in de divisien aan eene behoorlijke verloskundige hulp; in sommige streken, zoo als in de divisie Para, in de Boven-Saramacca en elders, is men zelfs van alle geneeskundige hulp verstoken: bij eene bloote inzage van de, als bijlage hierbij gevoegde lijst van de in de verschillende gedeelten van de kolonie gevestigde geneeskundigen, springt dit dadelijk in het oog. Door het zenden van zieken en zwangere vrouwen naar de in de stad gevestigde hospitalen en kraamhuizen, wordt hierin slechts gedeeltelijk en onvolkomen te gemoet gekomen.

E. *Uitoefening van praktijk door onbevoegden.*

Hoezeer de commissie er van bewust is, dat in de stad door chirurgijnsknechten, dresnegers enz. en op vele plantages door apothekersbedienden of andere onbevoegde personen, onder de titel van » blank-officier-doctor" de genees- en heelkundige praktijk wordt uitgeoefend, is zij, èn omdat bij haar geene klagten dienaangaande zijn ingekomen, èn bij gebrek aan de noodige bewijsstukken, niet in staat geweest deze ongetwijfeld schadelijke praktijken tegen te gaan.

Door de commissie werd aan de procureur-generaal aangifte gedaan van het, in strijd met het bepaalde bij art. 111 van de wet van 24 Januarij 1838, in de openbare bladen te koop aanbieden van geneesmiddelen, als: sarsaparille-stroop, worm-mixture, Wrights-pillen, casterolie, levertraan, Seidlitz-powder, Dennefoods fluid magnesia enz. door personen die daartoe niet bevoegd waren.

F. *Inspectien van de hospitalen en apotheken.*

Door de gedelegeerden der commissie zijn de hospitalen der genees-en heelkundigen en de kraamhuizen der vroedvrouwen in het algemeen in eene goede orde bevonden. De winkels der apothekers waren doorgaans in eenen goeden staat; voor zooverre het aan de gedelegeerden gebleken is, dat bij enkelen niet aan den eisch der wet was voldaan, zijn deze door hen ernstig daarover onderhouden en tot verbetering aangemaand.

Door het onvoldoende echter van de wettelijke verordeningen, was de commissie niet bij magte, in de apotheken misbruiken weg te nemen en verbeteringen in te voeren, die hoogst noodzakelijk mogen geacht worden. Zoo worden door de apothekers de à contant gereed gemaakte recepten niet bewaard, maar aan de patienten teruggegeven. Het voorgeschrevene bij art. 95 van de wet van 24 Januarij 1838 is door eene fautive redactie niet voldoende om dit misbruik tegen te gaan.

Het dispensatorium der geneesmiddelen, welke de apothekers in de kolonie Suriname verpligt zijn na te houden (besluit van 1 Mei 1838), is onvolledig en niet op de hoogste der wetenschap. De tabel voor de prijsberekening der geneesmiddelen (wet van 24 Januarij 1838, bijlage *C*) heeft groote gebreken.

De Pharmacopoea Neerlandica is in deze kolonie nog niet ingevoerd.

De commissie hoopt eerlang Uwer Excellentie aangaande deze punten de noodige voordragten te doen.

G. *Wetsovertredingen.*

De aandacht van de commissie gevallen zijnde op het bij sommige geneesheeren ingeslopen misbruik van, in strijd met art. 24 der wet van 24 Januarij 1838, de recepten met potlood te schrijven, achtte zich verpligt, de geneesheeren in deze kolonie in het algemeen, bij circulaire in dato 10 September, aan hunne verpligting om de recepten met inkt te schrijven, te herinneren. Tot haar leedwezen moest zij echter later ondervinden, dat hare aanmaning ten deze door twee geneesheeren was in de wind geslagen. Op den 31sten October werden namelijk, bij de visitatie van eenige apotheken, 67 stuks door eenen med. doctor, en 7 stuks door eenen voor het loopende jaar niet-gepatenteerden med. doctor met potlood geschreven recepten aangetroffen, welke, benevens de daarvan opgemaakte processen-verbaal, aan den procureur-generaal werden ingezonden.

Van een heelmeester die, op hooger last, zonder het afleggen van eenig examen, geadmitteerd was, en van wien het bekend is dat hij niet lezen en buiten het stellen zijner

handteekening, niet schrijven kan, werd, bij gemelde winkel-visitatie, een door hem geteekend, doch door eenen apothekers-bediende geschreven recept aangetroffen. In dit geheel exceptioneel geval, door de wet niet voorzien zijnde, was de commissie niet bij magte aan deze ongehoorde en gevaarlijke praktijk perk te stellen.

H. *Toezigt op de voedingsmiddelen.*

Op verzoek van den broodbakker H. Tamminga werd brood, door hem volgens zijne verklaring gebakken uit $^{2}/_{5}$ deelen maïs en $^{3}/_{5}$ tarwemeel, door de commissie onderzocht, met dit gevolg, dat zij niet aarzelde, dit brood in de koloniale dagbladen als voedzaam, smakelijk en goedkoop, inzonderheid voor de arbeidende klasse, aan te bevelen.

I. *Koepok-inenting.*

In de maand September werd uit Nederland koepokstof ontvangen, en mogt de commissie in hare zitting van 30 September bij monde van haren voorzitter, vernemen, dat door het Koloniaal Bestuur aan den Minister van Kolonien verzocht was, dat deze uitzending van tijd tot tijd mogt worden herhaald, en dat ook namens Uwe Excellentie aan den Nederlandschen consul te Boston een verzoek was gerigt, om telken vierendeel jaars, even als dit vroeger plaats had, koepokstof te mogen ontvangen.

De uit Nederland ontvangen vaccinestof was voor een gedeelte in glazen buisjes, gedeeltelijk tusschen platte glaasjes vervat; hoezeer dadelijk verkrijgbaar gesteld en door vele genees- en heelkundigen aangewend, bleven de daarmede gedane inentingen zonder gevolg.

In de maand December werd uit Boston koepokstof ontvangen; deze bestond uit roofjes van pokken en was gedeeltelijk ook op puntig gesneden vogelpennen aangebragt. De aanwending der roven had bij een paar kinderen met gunstig gevolg plaats. De pogingen door de commissie aangewend om door publieke vaccinatie deze stof te verspreiden, werden door de onverschilligheid van de ingezetenen ten dezen opzigte, en welligt ook doordien het bepaalde bij gouvernements-resolutie van 21 Januarij 1843, n°. 85, niet wordt nageleefd, verijdeld. Het aantal gevaccineerden — waarvan de commissie geene juiste opgave bekwam — mag men als uiterst gering beschouwen.

K. *Quarantaine-aangelegenheden.*

Sedert de maand April hadden zich noch in de stad, noch op de ter reede liggende schepen gevallen van gele koorts meer voorgedaan, doch bij het steeds heerschen dezer ziekte in Cayenne moest men, bij de mogelijkheid dat de epidemie op nieuw herwaarts kon worden aangebragt, op maatregelen daartegen bedacht zijn, en werd uit dien hoofde eene quarantaine van 14 dagen bepaald voor de van daar komende vaartuigen, met uitzondering nogtans van de kustvaarders die met negers bemand zijn. Slechts eenmaal behoefde deze maatregel te worden toegepast, namelijk op de Noord-Amerikaansche bark *James Smith*, die na eene reis van vier dagen van Cayenne hier was aangekomen. (Gouvernements-resolutie dd. 2 Junij 1856, n°. 677.)

Toen men in de laatste dagen van de maand September hier de tijding ontving dat de cholera op het eiland Madeira en op de Kaap-Verdische eilanden was uitgebroken, werd eene quarantaine van 40 dagen op al de van daar komende vaartuigen bepaald. (Gouvernements-resolutie dd. 4 October 1856, n°. 1243.) Deze maatregel was des te noodzakelijker, omdat men toenmaals het vooruitzigt had, dat hier immigranten van genoemde eilanden zouden worden aangebragt.

L. *Geneeskundig onderwijs.*

In deze kolonie wordt niet in eenig vak van de geneeskunst openbaar onderwijs gegeven. Door privaat onderrigt zijn nu en dan, zoowel door de hier gevestigde burgerlijke als militaire geneeskundigen en apothekers, eenige weinige jongelingen tot het vak van heelmeester in de divisie of van apothekers opgeleid; voor vroedvrouwen-kweekelingen ontbrak het echter aan alle gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs.

Aan dit gemis aan eene openbare inrigting voor onderwijs is het, naar het oordeel van de commissie, alleen toe te schrijven, dat men in het meerendeel der divisien bij voortduring van eene behoorlijke geneeskundige hulp is verstoken gebleven. De juistheid dezer bewering zal, wanneer men meer in het bijzonder de wijze nagaat, waarop tot nu toe in die behoefte is voorzien geworden, ten duidelijkste bijken.

In de laatste twintig jaren heeft het geneeskundig personeel in de divisien, op eenige weinige uitzonderingen na, bestaan uit personen, die in Europa geboren, aldaar geheel of gedeeltelijk hunne geneeskundige opleiding ontvangen hadden, namelijk uit een gering aantal gepromoveerde artsen, die op de bepaalde reeds in Nederland aangegane voorwaarden waren aangesteld; uit officieren van gezondheid gedurende hun tijdelijk verblijf op de buitenposten; uit scheepsheelmeesters, die onder toevallige omstandigheden in de kolonie aankwamen, doch niet uit Nederland waren vertrokken, met het oogmerk om zich hier te vestigen; uit lieden, die als chirurgijns-knechts en meerendeels als soldaat hierheen kwamen en zich later aan een examen onderwierpen; en eindelijk uit inboorlingen van Suriname, die hier hunne opleiding ontvangen hebben; deze waren echter slechts drie in getal.

Hierbij mag niet onopgemerkt blijven, dat de doctoren in de geneeskunde zich op bepaalde voorwaarden voor de praktijk op de plantages verbonden hadden, allen, met uitzondering van hen, die door het Gouvernement ruimer bezoldigd waren en na weinige jaren aanspraak op pensioen hadden, reeds na verloop van het eerste jaar hun contract opzeiden, en naar de stad Paramaribo of elders verhuisden.

De praktijk in de divisien gaat, inzonderheid voor den Europeaan, uit hoofde van het klimaat, met vele moeijelijkheden gepaard; terwijl de voordeelen daaraan verbonden niet evenredig zijn aan de behoeften van eenen wetenschappelijk gevormden arts, of aan den tijd en de opofferingen die hij heeft moeten besteden om zich eenen academischen graad te verwerven, zoodat ook hierin de reden moet gezocht worden, dat de negen gedurende opgemeld tijdvak hier gevestigde genees- en heelkundigen, die in deze kolonie of op Curaçao geboren waren, doch aan eene der buitenlandsche inrigtingen voor onderwijs den graad van doctor of van stedelijk heelmeester verkregen hadden, zich allen in de stad Paramaribo hebben gevestigd, niettegenstaande de bezwaren aan de praktijk in de divisien verbonden voor hen minder drukkend moesten geacht worden.

Onder zoodanige omstandigheden bestaat er, ook voor de toekomst, niet de minste zekerheid, dat er regelmatig in de behoefte aan een genoegzaam geneeskundig personeel zal kunnen voorzien worden; het is veeleer te verwachten, dat, bij de strengere bepalingen van de commissie omtrent het afnemen der examina, dit gebrek, tenzij men door onderwijs hierin te gemoet kome, zich meer en meer zal doen gevoelen. De veelvuldige aanzoeken, die vooral in de laatste jaren bij verscheidene leden der commissie tot het geven van onderrigt gedaan zijn, doen met grond vermoeden, dat bij eventuele oprigting eener school het aantal leerlingen meer dan voldoende zoude zijn.

Aan apothekers is de behoefte hier minder gevoeld; van de 12 in 1856 in de stad gevestigde apothekers en provisors zijn 9 hier geëxamineerd; de meesten van hen hadden hier privaatlessen ontvangen; dit onderwijs is echter door de commissie in vele opzigten gebrekkig bevonden.

En wat nu eindelijk den stand der vroedvrouwen betreft, hiermede is het treurig gesteld. De negen in de stad gevestigde vroedvrouwen zijn allen hier geboren, de meesten van haar kunnen niet lezen noch schrijven, en spreken slechts neger-Engelsch, eene taal waarin men zich over onderwerpen, de verloskunde betreffende, niet kan uitdrukken. Hoedanig hunne opleiding is geweest, laat zich hieruit afleiden.

Nog treuriger is het in dit opzigt op de plantages gesteld. Hoezeer vele zwangere vrouwen naar de in de stad gevestigde kraamhuizen worden gezonden, waar in bijzondere gevallen de hulp van eenen vroedmeester kan worden ingeroepen, zoo wordt er toch nog een te groot getal door de zoogenaamde plantage-vroedvrouwen geholpen. Deze laatsten hebben òf onderrigt ontvangen van de vroedvrouwen in de stad, òf het zijn oude vrouwen, die om de ondervinding, die men haar toeschrijft, met de uitoefening der verloskunde zijn belast.

Dat bij deze lieden het grofste bijgeloof met al de daaraan verkleefde misbruiken eene hoofdrol speelt, behoeft wel niet te worden aangetoond. Voegt men hierbij nu, dat al de in de stad gevestigde vroedvrouwen van eenen ver gevorderden leeftijd zijn, en dat sedert het jaar 1849 geene nieuwe aanvragen tot het doen van examen bij de commissie zijn ingekomen, dan springt de behoefte aan een behoorlijk onderwijs in de verloskunde meer en meer in 't oog.

De commissie, doordrongen van de noodzakelijkheid dat hierin ten spoedigste voorzieningen moeten genomen worden, heeft in hare zitting van 26 Augustus besloten, bij wijze van proefneming, een openbaar gratis onderrigt in de verloskunde, door een of meerdere harer leden te geven, daar te stellen. Op eene oproeping in de koloniale dagbladen meldden zich eene gehuwde en vier ongehuwde vrouwen, allen van eenen 20- tot 30-jarigen leeftijd, aan.

Nadat zij eenige proeven hadden gegeven van hunne genoegzame ervarenheid in het lezen en schrijven en in de kennis van de Nederduitsche taal, heeft het onderwijs, waartoe de heer B. WEYL, assessor dezer commissie, zich had aangeboden, op den 2den December 1856 eenen aanvang genomen. In het laatst van de vorige eeuw was in deze kolonie een lector in de verloskunde, en wel omstreeks 1788, dr. VOEGEN VAN ENGELEN (1). Of hij echter als zoodanig gefungeerd heeft en of deze betrekking in latere jaren nog vervuld is gebleven, of dat op eene andere wijze in dit onderwijs is voorzien, is ons niet bekend. Na hetgeen de commissie betreffende den tegenwoordigen staat van de verloskunde in het algemeen heeft medegedeeld, mag zij met het volste regt den wensch uiten, dat de proeve van onderwijs, die thans genomen wordt en waarvan zij de beste verwachting koestert, door later te nemen maatregelen moge bestendigd worden.

M. *Gezondheidstoestand en epidemien.*

Met dankbaarheid kan de commissie de aandacht van Uwe Exc. vestigen op den gezondheidstoestand der ingezetenen dezer kolonie gedurende het jaar 1856, hoezeer dan ook de gele koorts en de pokken bij den aanvang van dat jaar nog niet hadden nagelaten. De gele koorts was ons in Februarij 1854 van Curaçao aangebragt, en van dien tijd af, inzonderheid onder de schepelingen en militairen, epidemisch blijven voortheerschen.

In de vijf eerste maanden van het jaar 1856 stierven nog aan deze ziekte 46 personen. Het laatste sterfgeval had plaats op den 5den Mei, en daarmede nam deze epidemie, waardoor in het geheel ruim 300 personen werden ten grave gesleept, een einde.

Het stuiten van den verderen voortgang dezer contagieuse ziekte heeft men klaarblijkelijk aan de door Uwe Exc. bevolen maatregelen te danken; toen namelijk in de maanden Februarij en Maart de ziekte zich alleen bepaalde tot het garnizoen van het fort Nieuw Amsterdam, werd door de overbrenging van al de zich daar bevindende nieuwlings in de kolonie aangekomen manschappen, die nog van de ziekte waren vrijgebleven, naar de op verre afstanden der op den oorspronkelijken bodem gelegen posten Gelderland en Republiek alle gelegenheid tot verspreiding van deze epidemie weggenomen. Deze gunstige uitkomst zal in het vervolg, wanneer onverhoeds de gele koorts binnen deze kolonie op nieuw mogt doordringen, tot leering kunnen strekken; want gaarne erkent de commissie, dat daardoor het gevoelen van sommigen, dat de gele koorts in deze kolonie endemisch was geworden en om die reden alle maatregelen tot afzondering overbodig en doelloos moesten geacht worden, ten duidelijkste is wederlegd.

De pokken, waarvan zich de eerste sporen in de maand December van het jaar 1854 in de stad Paramaribo hadden voorgedaan en die zich in het jaar 1855 door het geheele verdere gedeelte der kolonie hadden verspreid — de districten Coronie en Nickerie bleven daarvan bevrijd, — vertoonden zich ook nog hier en daar in de maand Januarij 1856. Het eerste sterfgeval had plaats op den 13den Februarij 1855, het laatste in Januarij 1856. (2)

De pokken (variolae) waren over het geheel van een goedaardig karakter; bij het meerendeel der aangetasten droegen zij het kenmerk van gewijzigde pokken of varioloïden, inzonderheid op de plantages, waar het aantal gevaccineerden betrekkelijk grooter is dan in de stad; ook was de sterfte in verhouding tot het groote aantal personen, die door deze ziekte werden aangetast, gering te noemen. Hoezeer deze epidemie eerder tot het jaar 1855 behoort, vermeent de commissie echter eenige daartoe betrekking hebbende statistieke opgaven, die eerst later ter harer kennis zijn gekomen, in dit verslag te moeten opnemen. Van de zeven divisien alwaar de ziekte geheerscht heeft, was het gezamenlijk bedrag der aangetaste personen 7895, en der overledenen 149, op eene bevolking (op den 1sten Januarij 1855) van 29,736, zoodat de verhouding der aangetasten tot de bevolking der zeven divisien was gemiddeld als 1 tot 38, van de overledenen tot de bevolking als 1 tot 200 en van de overledenen tot de aangetasten als 1 tot 53. Voor meerdere bijzonderheden verwijst de commissie naar de als bijlage hierbij gevoegde tabel.

Het hevigst heeft deze epedimie gewoed in de stad Paramaribo, en ongetwijfeld was de sterfte daar niet minder dan in de divisien; uit hoofde echter het meerendeel der geneeskundigen nalatig bleef in het doen van opgaven, waartoe zij door het bestuur dezer

---

(1) Zie J. VOEGEN VAN ENGELEN, de Surinaamsche arts. Paramaribo 1788.

(2) In het verslag van den Minister omtrent het beheer der kolonien enz. — ingekomen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal op den 26sten Junij 1856, — is deze pokken-epidemie verkeerdelijk tot het jaar 1854 gebragt.

kolonie herhaaldelijk waren uitgenoodigd, is men niet in de mogelijkheid geweest, dat door statistieke getallen aan te toonen.

De geneeskundigen hadden het dan ook zich zelven te wijten, dat door Uwe Excellentie bij art. 11 der publicatie van 9 December 1856 (G. B. n°. 13) strafbepalingen werden noodig geacht op het niet of niet tijdig genoeg inzenden van de door het Bestuur verlangde statistieke tabellen. De commissie vertrouwt echter dat de geneeskundigen in het algemeen meer en meer tot de overtuiging zullen komen dat, zonder eene gezamenlijke medewerking, alle nasporingen naar de epidemische ziekten dezer gewesten, welker kennis nog in zoovele opzigten gebrekkig is, onvolledig moeten blijven, en hoopt, dat zij door het geven van dit verslag, hoe onvolkomen het ook zij, iets moge bijdragen om de belangstelling in dezen, inzonderheid voor statistiek en topographie, op te wekken.

Het doen van een verslag aangaande den staat der onder de bevolking van Suriname zoo zeer verspreide lepra en elephantiasis heeft de commissie vermeend aan de commissie tot onderzoek naar de ziekte der melaatschheid en besmettelijke elephantiasis, als meer uitsluitend tot hare bemoeijingen behoorende, te moeten overlaten. Zoodanig verslag zal dan ook, gelijk de commissie geïnformeerd is, over het volgende jaar worden ingediend.

Terugkomende op den algemeenen gezondheidstoestand der ingezetenen gedurende het jaar 1856, moet de commissie doen opmerken dat, hoezeer dat jaar onder ongunstige voorteekenen aanving, het aantal zieken niet grooter was dan gewoonlijk. De geboorten overtroffen de sterfgevallen onder de vrije personen met 14 en onder de slaven met 56, gevende gezamenlijk het cijfer van 70, welk getal nog gunstiger zoude zijn uitgekomen, indien van de sterfgevallen waren afgetrokken de 46 in den aanvang van het jaar aan de gele koorts overleden militairen en schepelingen.

Aan het einde van dit verslag genaderd, meent de commissie Uwe Excellentie te moeten doen opmerken, dat zij in de als bijlage hierbij gevoegde lijst van de geneeskunstoefenaren, om de volledigheid, ook het militair geneeskundig personeel heeft opgenomen, omdat zoowel in 's lands hospitaal als in de ziekenzalen op de fortres Nieuw Amsterdam en in Nickerie de behandeling van koopvaardijmatrozen, behoeftigen, landsslaven, gedetineerden enz. aan militaire geneeskundigen is opgedragen.

De commissie voornoemd,

(*get.*) E. A. van Emden, *Voorzitter*.
» JOHs. ABRAHAMS, *Scriba*.

Voor eensluidend afschrift,

(*was get.*) E. A. van Emden.

STATISTIEK *der geneeskunstoefenaren in de kolonie Suriname op den 31sten December* 1856. (1)

Paramaribo.

Medicinae doctores.

F. W. Cragin, med. chir. et obst. dr., Dartmouth college Hanover (New Hampshire) 1829.
Chs. Landré, med. doct., Leyden 1833, en heelmeester, fungerend stads-geneesheer.

(1) De militaire geneeskundigen, die op gemeld tijdstip geene civile praktijk uitoefenden, zijn tusschen [ ] geplaatst.

J. A. Muller Jz., med. et obst. doct., Utrecht 1838.
J. J. Juda, med. chir. et obst. doct., Utrecht 1848.
J. Del Monte Lyon, med. chir. et obst. doct., Göttingen 1854, coll. doctum, Leyden 1854.

Officieren van gezondheid.

H. Schorrenberg, gepensioneerd 1ste officier van gezondheid, 2de klasse.
[F. W. L. Tydeman, 1ste klasse.
F. A. C. Dumortier, 2de kl., med. chir. et obst. doct., Wurzb. 1855, coll. doct., Leyden 1855.
H. A. Monsantofils, 2de klasse.
C. M. Scheek, 3de klasse.
E. C. M. L. ten Kate van Loo, 3de klasse.]

Heelmeesters.

B. Weyl, stedelijk heel- en vroedmeester, Amsterdam 1836, stads-heelmeester.

A. F. Gravenberch, heelmeester, zonder examen op van hooger hand bekomen last door de commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt geadmitteerd.

Apothekers.

C. D. Betting,	Paramaribo,	1808.	
A. B. de Vries,	»	1817.	
J. C. Hartman,	»	1821.	
Johs Abrahamsz,	Amsterdam,	1823.	
D. Coronel,	Paramaribo,	1830.	
B. Lugard,	»	1833.	
N. M. Bender,	»	1836.	
H. Goudman,	Haarlem,	1839.	
L. G. Heilbron,	Paramaribo,	1839	(provisor in de apotheek van C. D. Betting).
W. F. J. de Rooy,	Amsterdam,	1845	» » » » de erven J. F. de Rooy).
C. van der Stempel,	Paramaribo,	1845	provisors in de apotheek van de mind. Samuels.
J. A Samuels,	»	1854	
[A. Andriessen,	apotheker 3de klasse, militaire geneeskundige dienst.		
A. J. H. Kieven,	» » » » » »].		

Vroedvrouwen.

A. P. Aulorius,	Paramaribo,	1822.
E. van L. van Lobo,	»	1825.
H. P. Nehrkorn,	»	1835.
C. H. Aulorius,	»	1836.
S. E. Gonert,	»	1836.
G. A. O. van Knobbeldorf,	»	1836.
F. J. P. Duurhagen,	»	1848.
M. Nob,	»	1847.
M. van Prengle,	»	1849.

Divisie Boven-Suriname en Thorarica.

G. J. Volkers, heelmeester in de divisien, Parimaribo, 1816.
[N. Anslijn, officier van gezondheid 2de klasse.]

Divisie Para.

. . . .

Divisie Boven-Commewijne.

H. H. Gevcke (scheepsheelmeester, Amsterdam 1839, heelmeester in de divisien).

Divisie Boven-Cottica en Perica.

H. N. W. Rijke, heelmeester in de divisien, Paramaribo 1844.

Divisie Beneden-Commewijne.

E. F. Cabell, heelmeester in de divisien, Paramaribo 1847.

Divisie Beneden-Cottica.

G. C. F. Schreiber, heelmeester in de divisien, Paramaribo 1837.
A. N. Monsanto, heelmeester in de divisien, Paramaribo 1849.

Divisie Saramacca.

C. N. van Enspeyck Kleynhoff, med. doct., Leyden 1825.

Etablissement voor leprozen aan de Coppename.

C. P. Uhlig, officier van gezondheid 3de klasse, heelmeester in de divisien.

District Coronie.

A. L. A. Stock, officier van gezondheid 3de klasse, heelmeester in de divisien.
J. H. Lente, gewezen officier van gezondheid 2de klasse, heelmeester in de divisien.

District Nickerie.

P. J. van Thienen, med. doctor, Utrecht 1852, heel- en vroedmeester.
C. C. H. L. H. Fluegel, officier van gezondheid 2de klasse, heelmeester in de divisien.
H. Temminck Jr., heelmeester in de divisien, Paramaribo 1847.

STATISTIEKE TABEL betreffende de gedurende het jaar 1855 geheerscht hebbende pokken-epidemie.

DIVISIEN.	AANTAL INWONERS.			DOOR DE POKKEN AANGETAST.					AAN DE POKKEN OVERLEDEN.					BLEVEN ONDER BEHANDELING OP 1 JANUARIJ 1856.				
				Vrije personen.		Slaven.			Vrije personen.		Slaven.			Vrije personen.		Slaven.		
	Vrije bewoners.	Slaven.	Totaal.	boven 12 jaren.	beneden 12 jaren.	boven 12 jaren.	beneden 12 jaren.	Totaal.	boven 12 jaren.	beneden 12 jaren.	boven 12 jaren.	beneden 12 jaren.	Totaal.	boven 12 jaren.	beneden 12 jaren.	boven 12 jaren.	beneden 12 jaren.	Totaal.
Boven-Suriname en Thorarica .	185	4784	4969	10	2	749	240	1001	»	»	12	»	12	»	»	8	3	11
Para	204	3653	3857	20	13	915	594	1542	1	»	10	6	17	1	2	»	»	3
Boven-Commewijne	74	2531	2605	6	2	547	106	661	»	»	21	1	22	»	»	8	»	8
Boven-Cottica en Perica . . .	94	4128	4222	3	»	840	260	1103	»	»	11	3	14	»	»	22	8	30
Beneden-Commewijne	95	3393	3488	2	2	500	105	609	»	»	21	14	35	»	»	4	1	5
Beneden-Cottica	216	8626	8842	7	1	1598	666	2272	»	»	31	14	45	»	»	18	8	26
Saramacca	107	1646	1753	4	1	522	180	707	»	»	»	4	4	»	»	»	»	»
	975	28761	29736	52	21	5671	2151	7895	1	»	106	42	149	1	2	60	20	83

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE K VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 33.

STAAT der Ontvangsten en Uitgaven van de kolonie Suriname over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		In Suriname.	In Nederland.	Totaal.
Hoofdgelden	f 190,000.00	f 185,358.505	»	f 185,358.505
Personeel	23,000.00	20,188.50	»	20,188.50
Quota van suikerplantages en houtgronden	20,000.00	21,134.375	»	21,134.375
Landtaksen of akkergelden	10,000.00	8,467.965	»	8,467.965
Erfpachten	1,000.00	790.30	»	790.30
Huurwaarde van huizen	15,000.00	15,123.49	»	15,123.49
Brugge- en weggelden	»	502.00	»	502.00
Regt van pleizierpaarden en rijtuigen	1,000.00	611.50	»	611.50
Patentregt	20,000.00	23,418.375	»	23,418.375
Zegelregt	50,000.00	43,572.625	»	43,572.625
Inkomende, uitgaande en entrepôt-regten	240,000.00	230,957.725	»	230,957.725
Lastgeld van schepen	35,000.00	41,183.25	»	41,183.25
Baken-, los- en steigergeld	2,200.00	2,555.00	»	2,555.00
Venduregten	18,000.00	21,363.06	»	21,363.06
Transportregten	13,000.00	8,895.68	»	8,895.68
Transporteren	f 638,200.00	f 624,122.35	»	f 624,122.35

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN. In Suriname.	In Nederland.	Totaal.
Per transport	f 638,200.00	f 624,122.35	»	f 624,122.35
Collatrale, successie- en overgangsregten . . .	8,000.00	2,695.10	»	2,695.10
Waag- en rooigelden	8,000.00	7,301.845	»	7,301.845
Begraafplaats- of kerkhofregten.	3,000.00	3,558.00	»	3,558.00
Posterij	2,200.00	5,200.31	»	5,200.31
Leges en provisiegelden	2,230.00	2,663.49	»	2,663.49
Boeten	1,340.00	373.78	»	373.78
Passagegelden der koloniale vaartuigen	1,230.00	3,675.00	»	3,675.00
Opbrengst van gehouden verkoopingen	1,400.00	539.22	»	539.22
Verpleeggelden in het hospitaal.	7,350.00	6,298.91	»	6,298.91
Afkoop van numeraire cautien	2,550.00	»	»	»
Terugbetaalde justitiekosten	1,350.00	14.25	»	14.25
Toevallige baten	12,300.00	11,526.26	»	11,526.26
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	25,000.00	23,949.59	f 3,007.395	26,956.985
Renten van het kapitaal, vroeger op het grootboek der nationale schuld ingeschreven ten name van het voormalig pensioenfonds der West-Indische ambtenaren	10,950.00	»	10,947.28	10,947.28
Ontvangsten van de particuliere West-Indische bank	60,000.00	35,000.00	»	35,000.00
Opbrengst der gouvernements-plantage	93,500.00	47,032.50	42,638.955	89,671.455
Diverse ontvangsten.	»	12,677.605	457.51	13,135.115
	f 878,600.00	f 786,628.21	f 57,051.14	f 843,679.35
Minder ontvangen dan geraamd	34,920.65			
	f 843,679.35			f 843,679.35

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE UITGAVEN. In Suriname.	WERKELIJKE UITGAVEN. In Nederland.	WERKELIJKE UITGAVEN. Totaal.
Kosten van het algemeen bestuur	f 52,942.67	f 49,142.04	f 4,097.87^{5}	f 53,239.91^{5}
» » politie en justitie	84,097.50	81,647.21^{5}	2,843.75	84,490.96^{5}
Administratie van finantien	153,706.19	82,342.06	62,443.34^{5}	144,785.40^{5}
Departement der onbeheerde boedels en weezen .	16,642.00	16,348.97^{5}	»	16,348.97^{5}
Kosten van de eeredienst en het lager onderwijs.	42,870.00	37,120.00	2,750.00	39,870.00
Plaatselijke en huishoudelijke kosten	43,595.00	48,202.63	132.00	48,334.63
Kosten der bevredigde boschnegers en vrije Indianen	7,722.00	6,272.71^{5}	500.00	6,772.71^{5}
Bouwdepartement, landsgebouwen en publieke werken	29,158.00	29,287.54	»	29,287.54
Kosten van de geneeskundige dienst	59,148.10	49,657.82	5,766.87^{5}	55,424.69^{5}
Militaire kosten	341,409.44^{5}	248,318.79	48,209.01	296,527.80
Kosten der genie, fortificatien en verdere middelen van defensie.	46,296.50	39,650.90^{5}	1,359.11	41,010.81^{5}
Koloniale vaartuigen en het loodswezen	37,020.00	33,022.02^{5}	7,135.48^{5}	40,157.51
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	70,992.59^{5}	67,638.20^{5}	36,416.45	104,054.65^{5}
Betalingen voor de gouvernements-plantage. . .	63,000.00	88,457.99^{5}	2,113.00	90,570.99^{5}
	f 1,048,600.00	f 877,108.91^{5}	f 173,766.90	f 1,050,875.81^{5}
Meer uitgegeven dan geraamd	2,275.81^{5}			
	f 1,050,875.81^{5}			f 1,050,875.81^{5}
Meer uitgegeven dan *ontvangen*				207,196.46^{5}
				f 843,679.35

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE **S** VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 34.

RAMING der Ontvangsten en Uitgaven van de kolonie Suriname over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN.		Totaal.
	In Suriname.	In Nederland.	
Hoofdgelden	f 190,000.00	»	f 190,000.00
Personeel	20,000.00	»	20,000.00
Quota van suikerplantages en houtgronden	26,000.00	»	26,000.00
Landtaksen of akkergelden	10,000.00	»	10,000.00
Erfpachten	1,000.00	»	1,000.00
Huurwaarde van huizen	15,000.00	»	15,000.00
Regt van paarden en rijtuigen	600.00	»	600.00
Patentregt.	23,000.00	»	23,000.00
Zegelregt	48,000.00	»	48,000.00
Inkomende en uitgaande regten	235,000.00	»	235,000.00
Lastgelden van schepen	36,000.00	»	36,000.00
Baak-, los- steigergeld	2,500.00	»	2,500.00
Venduregten	23,000.00	»	23,000.00
Transportregten	12,000.00	»	12,000.00
Transporteren. .	f 642,100.00	»	f 642,100.00

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN.		Totaal.
	In Suriname.	In Nederland.	
Per transport.	f 642,100.00	»	f 642,100.00
Collaterale, successie- en overgangsregten	12,000.00	»	12,000.00
Waag- en rooigelden	7,000.00	»	7,000.00
Begraafplaats- of kerkhofsregten	3,000.00	»	3,000.00
Posterij	3,500.00	»	3,500.00
Leges- en provisiegelden	5,000.00	»	5,000.00
Passagegelden van de koloniale vaartuigen	3,000.00	»	3,000.00
Opbrengst van gehouden verkoopingen	4,000.00	»	4,000.00
Verpleeggelden in het hospitaal	6,000.00	»	6,000.00
Terugbetaalde justitiekosten	1,000.00	»	1,000.00
Boeten	1,000.00	»	1,000.00
Toevallige baten	12,000.00	»	12,000.00
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioen	24,000.00	f 2,000.00	26,000.00
Renten van het kapitaal, vroeger op het grootboek der nationale schuld ingeschreven ten name van het voormalig pensioenfonds der W.-I. ambtenaren	»	10,950.00	10,950.00
Inkomsten der W.-I. bank	60,000.00	»	60,000.00
Opbrengst der gouvernementsplantage	»	100,000.00	100,000.00
	f 783,600.00	f 112,950.00	f 896,550.00

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	UITGAVEN.		Totaal.
	In Suriname.	In Nederland.	
Kosten van het algemeen bestuur	f 36,942.67	f 16,000.00	f 52,942.67
» » politie en justitie	79,182.67	10,025.00	89,207.67
Administratie van finantien	83,323.65	68,353.135	151,676.785
Departement van onbeheerde boedels en weezen	15,692.80	1,000.00	16,692.80
Kosten van de eeredienst en het lager onderwijs	40,370.00	4,000.00	44,370.00
Plaatselijke en huishoudelijke kosten	39,595.00	600.00	40,195.00
Kosten der bevredigde boschnegers en vrije Indianen	6,822.00	750.00	7,572.00
Landsgebouwen en publieke werken	31,168.80	»	31,168.80
Kosten van de geneeskundige dienst	52,848.33	5,815.32	58,663.65
Militaire kosten	285,883.68	35,483.14	321,366.82
Kosten der genie, fortificatiewerken en verdere middelen van defensie	44,150.00	900.00	45,050.00
Koloniale vaartuigen en het loodswezen	34,094.00	8,650.00	42,744.00
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	45,499.805	36,400.00	81,899.805
Betalingen voor de gouvernementsplantage	40,000.00	23,000.00	63,000.00
	f 835,573.405	f 210,976.595	f 1,046,550.00

STAAT DER AFSTRAFFINGEN

OP HET

PIKET DER JUSTITIE

TE

PARAMARIBO,

GEDURENDE HET JAAR 1856.

AARD DER OVERTREDING.	AFSTRAFFINGEN VAN — PLANTAGE-SLAVEN. Getal slagen.										PARTICULIERE — Getal				
	50.	40.	35.	30.	25.	20.	15.	10.	1.	Aantal afstraffingen.	50.	25.	20.	16.	15.
Pligtverzuim	»	»	»	»	15	1	»	»	»	16	»	7	1	»	1
Slecht gedrag	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	»	»	»
Wangedrag	»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	»	1	»	»	»
Oneerbiedig gedrag	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Verregaande oneerbiedigheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Ongehoorzaamheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Verregaande ongehoorzaamheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Onwilligheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Onwil tot werken	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	»	»	»
Verregaande luiheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Verregaande onachtzaamheid	»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	»	»	»	»	»
Brutaliteit	»	»	»	»	7	»	»	»	1	8	»	17	»	1	3
Brutaliteit tegen de politie	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Verregaande brutaliteit	(a) 1	»	»	»	1	»	»	»	»	2	»	»	»	»	1
Brutaliteit en desertie	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Brutaliteit en onwilligheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Brutaliteit en dronkenschap	»	»	»	»	1	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»
Brutaliteit en pligtverzuim	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Verregaande brutaliteit en pligtverzuim	»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	»	»	»	»	»
Dronkenschap	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	»	»
Kleine dieverijen	»	»	»	»	1	»	»	»	»	1	»	1	»	»	»
Diefstal	»	(a) 1	»	»	3	»	»	»	»	4	»	1	»	»	1
Diefstal met inklimming en braak	1	»	»	»	»	»	»	»	»	1	(a) 1	»	»	»	»
Vechterij op straat	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	»	»
Feitelijk geweld	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	»	»	»
Verregaande liederlijkheid	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Oproerig gedrag	1	»	»	»	»	»	1	»	»	2	»	»	»	»	»
Opruijing der slaven	»	»	»	(a) 1	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»
Zonder permissiebiljet aan stad gekomen met ongegronde klagten.	»	(a) 4	»	(a) 2	»	»	»	»	»	6	»	»	»	»	»
Ongegronde klagten ingebragt tegen de over hem gestelde personen.	»	(a) 1	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»
Diefstal en ongegronde klagten tegen zijn meester	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	(a) 1	»	»	»	»
Lasterlijke aantijgingen tegen zijn meester	»	»	(a) 1	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»
Verzet tegen zijn meester	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»
Desertie	»	»	»	»	13	»	»	»	»	13	»	7	»	»	»
Herhaalde desertie	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1
Desertie en pligtverzuim	»	»	»	»	1	»	»	»	»	1	»	1	»	»	»
TOTAAL	3	6	1	3	42	1	3	1	1	61	2	53	1	1	7

MANNELIJKE					AFSTRAFFINGEN VAN VROUWELIJKE												Totaal der afstraffingen voor iedere overtreding.
SLAVEN.					PLANTAGE-SLAVEN.			PARTICULIERE SLAVEN.									
slagen.				Aantal afstraffingen.	Getal slagen.		Aantal afstraffingen.	Getal slagen.							Aantal afstraffingen.		
12.	10.	6.	4.		15.	10.		15.	10.	8.	7.	6.	4.	3.			
"	"	"	"	9	2	"	2	6	"	"	"	"	"	"	6	33
"	"	"	"	2	"	"	"	2	"	1	"	"	"	"	3	5
"	"	"	"	1	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	3
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	1
"	"	"	"	"	"	1	1	"	"	"	"	"	1	"	1	2
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	1
"	"	"	"	2	"	2	2	1	"	"	"	"	"	"	1	5
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	1	"	"	22	3	"	3	22	1	1	1	"	"	1	26	59
"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	1	1
"	"	"	"	1	1	"	1	3	"	"	"	"	"	"	3	7
"	"	1	"	2	1	"	1	"	"	"	"	1	"	"	1	4
"	"	"	1	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
1	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2
1	1	"	"	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	8
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2
"	"	"	"	3	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	2	5
"	"	"	"	2	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	3
"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	6
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	7	1	"	1	4	1	"	"	"	"	"	5	26
"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1
"	"	"	"	1	1	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	3
2	2	1	1	70	9	3	12	46	3	2	1	1	1	1	55	198

Aanmerkingen.

(*a*) De straffen hierbij aangegeven, zijn op magtiging van den procureur-generaal opgelegd.

Dus zijn er in 1856 afgestraft:

Plantage-slaven:

mannen . .. 61
vrouwen. . 12
— 73

Particul. slaven:

mannen . . 70
vrouwen. . 55
— 125

in het geheel 198 afstraffingen.

N°. 36.

STAAT

VAN DE

REGTERLIJKE UITSPRAKEN

wegens overtredingen van de reglementen op de behandeling der slaven in de stad Paramaribo en hare buitenwijken en in de stad Nieuw Rotterdam of zoogenaamde Nickeriepunt, en op het onderhoud, den arbeid, de huisvesting en de tucht der slaven op de plantages en gronden in de kolonie Suriname (bijlagen B en C der publicatie van 1851, Gouvernementsblad n°. 4, en publicatie van 1856, Gouvernementsblad n°. 10), gedurende het jaar 1856.

Nommer van orde.	NAAM VAN DEN BEKLAAGDE.	Aard der beschuldiging.
1	N. A. van Amson.	Overtreding van artt. 13 en 16 van het reglement op de behandeling der slaven in de stad Paramaribo en hare buitenwijken (bijlage B van het *Gouvernementsblad* A°. 1851, n°. 4), jegens het slavenmeisje Catharina, aankomende H. Stenhuys Jr., in zijne dienst, gelijkgesteld met feitelijk geweld; in het onderhavige geval gequalificeerd door het voorwerp waarmede het is toegebragt.
2	F. F. J. Bothe.	1°. vermelde overtreding jegens de hem aankomende slavin Georgina; 2°. overtreding van artt. 1, 2 en 5 van het aangehaald reglement, in verband tot de gouvernements-resolutie van 8 September 1854, n°. 1233, afgekondigd en opgenomen in het *Gouvernementsblad* van van dat jaar, n°. 11.
3	E. Fonseca. E. Nahar. J. Nahar, geboren Lobato.	De eerste aan de sub 1°. vermelde overtreding jegens het slavenmeisje Louiza, hem aankomende; de sub 2°. en 3°. aan medepligtigheid daaraan.
4	P. C. Vereul, bevelhebber, tevens eigenaar der plantage l'Aventure.	Overschrijding der bevoegdheid tot straffen hem bij de wet toegekend, door het opleggen en doen toebrengen van een getal zweepslagen verre boven dat, waartoe hij als gezagvoerende eigenaar bevoegd kon zijn, aan den slaaf Solon, afkomstig van de plantage Harmonie, werkzaam geweest op de plantage l'Aventure; aan het doen klinken van dien slaaf in een kettingboei waaraan een blok bevestigd, welke niet kan gerekend worden tot *ligte* kettingboeijen te behooren; aan het toebrengen van slagen met eenen steen aan denzelven slaaf; alzoo aan het straffen van denzelve met andere strafwerktuigen dan bij de wet is bepaald: gevolgelijk aan feitelijk geweld jegens voornoemden slaaf, wat betreft de slagen met den steen, gequalificeerd door het voorwerp waarvan de beklaagde zich heeft bediend. (Overtreding van art. 28 §§ *c* en *d*, in verband tot art. 29 laatste alinea, artt. 36 en 37 der publicatie van 1851, n°. 4, bijlage C, artt. 20 en 21 der publicatie van 1830, *Gouvernementsblad* n°. 2, art. 6 der publicatie van 1841, *Gouvernementsblad* n°. 7).
5	J. A. Gouttière, huisvrouw van G. M. Muller.	Het toebrengen van slagen met een tak van kalbasboom en met eenige stukken brandhout aan de slavin Adelaïde, alzoo aan overtreding van art. 13 van het reglement op de behandeling der slaven in de stad Paramaribo en hare buitenwijken, bij art. 16 gelijkgesteld met feitelijk geweld, hetwelk in dit geval is gequalificeerd door het voorwerp waarmede het ten uitvoer is gebragt. (Overtreding van artt. 12 en 13 der publicatie van 1830, *Gouvernementsblad* n°. 2, art. 6 der publicatie van 1841, *Gouvernementsblad*, n°. 7.
6	H. A. Guljé. J. Petzoldt.	De 1ste beklaagde, het toebrengen van slagen met een geweerriem en schoppen aan de slavin Anna, den 2den aankomende, doch in dienst der beide beklaagden, en beide beklaagden aan het schoppen en slaan van Anna's moeder, Wollij genaamd. (Overtreding van de sub 5 aangehaalde artikels en artt. 20 en 21 der publicatie van 1830, *Gouvernementsblad* n°. 2.

Datum van het vonnis.	Uitspraak.	*Toelichtingen.*
1856. — 21 Januarij. — 4 Februarij.	Bij gebrek aan bewijs vrijgesproken.	Overeenkomstig het requisitoir van het openbaar ministerie.
»	Idem.	Van deze uitspraken was reeds in den staat over 1851—1855 melding gemaakt.
»	Idem.	
3 Maart. — 3 April.	De regter heeft in het vonnis aangenomen, dat het punt omtrent de afstraffing met een grooter getal slagen dan waartoe de beklaagde de bevoegdheid is toegekend, en *dat*, ten aanzien van de slagen met den steen, *niet voldoende bewezen zijn;* doch den beklaagde schuldig verklaard aan overtreding door het straffen met een ander strafwerktuig (*de kettingboei*) dan bij de wet is toegestaan, en alzoo aan feitelijk geweld, en te dier zake veroordeeld tot betaling eener geldboete van drie honderd gulden, alsmede in de kosten van het geding.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot eene geldboete van drie honderd gulden en tot eene gevangenzetting van niet minder dan acht dagen en niet langer dan zes maanden.
28 April. — 26 Mei.	Ter zake van het toebrengen van slagen met een kalbastakje aan de slavin Adelaïde, zijnde de overige beschuldigingen door den regter verklaard niet bewezen, — met aanneming van verzachtende omstandigheden, veroordeeld tot betaling eener geldboete van tien gulden, alsmede in de kosten van het geding.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot eene gevangenzetting van niet minder dan acht dagen en niet langer dan zes maanden.
»	De regter heeft beslist dat de beschuldiging van feitelijkheden jegens de slavin Anna niet is bewezen, doch de beklaagden schuldig verklaard aan het binden en opsluiten van de slavin Johanna, bijgenaamd Wollij, *in een houten boei*, en het doen verblijven daarin van den 29sten tot den 31sten Maart, gevolgelijk langer dan 24	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot eene gevangenzetting van niet minder dan acht dagen en niet meer dan zes maanden.

Nommer van orde.	NAAM VAN DEN BEKLAAGDE.	Aard de beschuldiging.
7	F. Neumann.	Overtreding van de hierboven aangehaalde artikelen, door het toebrengen van slagen, tevens met een stok en een schoen.
8	Jeane Teeder Gordon, echtgenoote van John Macintosch.	Het *besmeren* van de slavin Clasina met een kwastje met teer op haar hoofd en andere plaatsen van haar ligchaam, bepaaldelijk hare schaamdeelen, alzoo aan mishandeling van die slavin, gelijkgesteld met feitelijk geweld, doch in het onderwerpelijk geval niet gequalificeerd, noch door gevolgen die hetzelve heeft gehad, noch door de hulpmiddelen waarvan men zich bij het ten uitvoer brengen daarvan heeft bediend. (Art. 37 van het reglement op het onderhoud, den arbeid, de huisvesting en de tucht der slaven op de plantages en gronden in de kolonie Suriname, *Gouvernementsblad* van 1851, n°. 4, bijlage C; artt. 2, 3, 8, 12, 20, 21, 23 en 24 der publicatie van 1830, *Gouvernementsblad* n°. 2, art. 8 der publicatie van 8 Mei 1841, *Gouvernementsblad* n°. 7.)

Datum van het vonnis.	Uitspraak.	*Toelichtingen.*
	uren; alzoo aan overtreding van art. 13 van de bijlage B van het slavenreglement, en hen beklaagden, uit aanmerking van verzachtende omstandigheden, veroordeeld ieder tot betaling eener geldboete van f 25 en in de kosten van het geding.	
8 Junij. — 7 Julij.	Bij gebrek aan bewijs vrijgesproken.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot eene gevangenzetting van veertien dagen.
23 Junij. — 4 Augustus.	De regter heeft zich vereenigd met de qualificatie van het openbaar ministerie, en, met aanneming van verzachtende omstandigheden, de beklaagde veroordeeld tot betaling eener geldboete van f 200 en in de kosten van het regtsgeding.	De beklaagde had van die uitspraak appèl aangeteekend, doch heeft later daarvan afgezien. Het openbaar ministerie had gerequireerd, veroordeeling tot eene geldboete van vijf gulden.

Paramaribo, den 31sten December 1856.

De waarnemende Procureur-Generaal,

(*get.*) B. Donker Curtius.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. van Emden.

STAAT

VAN DE

PLANTAGES EN GRONDEN

aan welker beheerders aanschrijvingen zijn gedaan tot nakoming van de aan hen opgelegde verpligtingen bij het Reglement op de verstrekking van kleedingbehoeften aan de slaven, vervat in de Publicatie dd. 23 Februarij 1854 (Gouvernementsblad n°. 2), en tot voldoening aan zoodanige voorschriften van het Reglement op het onderhoud, den arbeid, de huisvesting en de tucht der slaven op de plantages en gronden, opgenomen in de Publicatie dd. 6 Mei 1851 (Gouvernementsblad n°. 4, bijl. C), welke niet voor dadelijke vervolging vatbaar zijn, maar waaromtrent de nalatigen eerst behooren aangemaand te worden; gedurende het jaar 1856.

Nommer van orde.	DATUM, letter en n°. der aanschrijving.		NAMEN der PLANTAGES EN GRONDEN.	WAARTOE DE AANSCHRIJVING IS STREKKENDE.	DAGTEEKENING waarop de gestelde termijn verschijnt.
	1856.	A			
1	18 Januarij.	36	Somerzorg.	Tot herstelling van het ziekenhuis.	»
2	»	37	De Resolutie.	idem.	»
3	1 Februarij.	50	Zoelen.		
	»	51	Geertruidenberg.	Tot verstrekking van kleedingstukken.	1 Maart.
	»	52	Zorgvliet.		
	»	53	St. Germain.		
4	4 Februarij.	66	La Campagne.	Tot daarstelling van een ziekenhuis.	»
5	»	67	Nieuw Roeland.	idem.	»
6	5 Februarij.	74	La Diligence.	Tot verstrekking van wollen dekens.	4 Maart.
7	12 April.	258	Picardie.		
8	»	259	Maasstroom.		
9	»	260	Johannesburg.	Tot herstelling van het ziekenhuis.	
10	»	261	Pieterszorg.		12 Mei.
11	»	262	Rust en Werk.		
12	»	263	Pomona.		
13	»	265	Buitenrust.		
14	»	266	Johan en Margaretha.		
15	»	267	Berlijn.		
16	»	268	Pieterszorg.	Tot verstrekking van kleedingbehoeften.	
17	»	269	Hecht en sterk.		»
18	»	270	't Vertrouwen.		
19	»	271	Maria Petronella.		
20	»	272	Barbados.		
21	17 Augustus.		Mey.		
22	»	te Coronie geschreven.	Persévérance.	Tot herstelling van het ziekenhuis.	3 October.
23	»		Bellevue.		
24	6 September.	601	Maryshope.		
25	8 »	602	John.	Tot verstrekking van kleedingbehoeften.	»
26	»	»	Bellevue.		

A A N M E R K I N G E N.

NB. Tweo malen 's jaars, en wel in de maanden Maart en September, wordt, ingevolge dezerzijdschen last, in de divisien en districten een naauwkeurig onderzoek ingesteld naar de naleving van de reglementen op het onderhoud, den arbeid, de huisvesting en de tucht der slaven op de plantages en gronden in de kolonie Suriname, en op de verstrekking van kleedingbehoeften aan hen, behalve de bijzondere schouwingen, welke naar aanleiding van bij de politie ingebragte klagten tusschentijds noodig bevonden worden.

Door den administrateur is als inlichting medegedeeld, dat de slaven bij ziekte in hunne woningen of in de koffijloods, of ook wel op het naburige etablissement van den divisie-heelmeester Monsanto behandeld worden.

Hieraan is voldaan.

Kort na het opmaken van het proces-verbaal op de plantages Zoelen en Geertruidenberg is weder aldaar eene ruime uitdeeling geschied, verre overtreffende het bij de wet bepaalde. Het opmaken van processen-verbaal op die plantages was dan ook het gevolg van de dezerzijdsche *algemeene bepaalde* orders, daar op Geertruidenberg in de maand September en op Zoelen in de maand October 1853 uitdeeling was gedaan in evenredigheid tot de bij de opgevolgde publicatie van 1854, n°. 2, vastgestelde hoeveelheid, ruim voor twee jaren voldoende; ook op de beide andere plantages zijn de kleedingbehoeften verstrekt.

De eigenaar heeft tot verpleging van zieken twee kamers in zijn woonhuis bestemd, die daartoe zeer geschikt zijn bevonden.

De administrateur heeft hierop als inlichting doen kennen, dat de op dien grond werkende slaven òf op de plantage Munnickendam òf op de etablissementen van de divisie-heelmeesters Geveke en Cabbell behandeld worden, naar gelang van het getij op het oogenblik dat een zieke moest getransporteerd worden.

Verstrekt.

Aan al deze aanschrijvingen is voldaan.

NB. Wat betreft de plantage Johannesburg, de in der tijd gedane aanschrijving is wederom ingetrokken, vermits gebleken was, dat op dat effect het ziekenhuis aan de vereischten in alle opzigten voldeed en men in het opmaken van een proces-verbaal te voorbarig was te werk gegaan.

Hieraan is voldaan.

Verstrekt.

Nommer van orde.	DATUM, letter en nommer der aanschrijving.		NAMEN der PLANTAGES EN GRONDEN.	WAARTOE DE AANSCHRIJVING IS STREKKENDE.	DAGTEEKENING waarop de gestelde termijn verschijnt.
27	30 September.	649	Waldijk in Nickerie.	Tot daarstelling van nieuwe negerhuizen.	30 November.
28	16 October.	B 676a	Kerkshoven.		
29	»	b.	Pomona.		
30	»	c.	Maasstroom.	Tot uitdeeling van kleedingbehoeften.	17 November.
31	»	d.	Killenstein.		
32	»	e.	Mon Souci.		
33	»	i.	Rust en Werk.	Tot daarstelling van negerwoningen.	17 December.
34	24 October.	494	Leliendaal.		
35	»	495	Alkmaar.	Tot verstrekking van kleedingbehoeften.	22 November.
36	»	496	Spieringshoek.		
37	31 October.	C 716	Huwelijkszorg.		
38	»	717	Johanna Catharina.	idem.	28 November.
39	»	718	Margareta'sgift.		
40	»	721	Hamburg.	Tot herstelling van het ziekenhuis en der negerwoningen.	»
41	6 November.	B 638	Ephrata.		
42	»	639	Kleinhoop.		
43	»	640	Clarenbeek.	Tot verstrekking van kleeding.	7 December.
44	»	641	Onvergenoegd.		
45	»	642	Brunswijk.		
46	»	643	Molhoop.	id. van wollen dekens.	»
47	»	644	Nieuw Mocha.	id. van kleeding.	»
48	»	645	Zeezigt.	1°. tot daarstelling van slavenwoningen; 2°. tot verstrekking van kleeding.	21 December. 7 December.
49	»	646	d'Alijda.	Tot daarstelling van woningen.	21 December.
50	»	647	Pérou.		
51	13 November.	C 769	Pietersburg.	Tot verstrekking van kleeding.	12 December.
52	»	770	Toledo.		
53	»	771	Peperpot.	id. van wollen dekens.	»
54	»	772	Worsteling Jacobs.	Tot herstelling van negerhuizen.	18 Januarij 1857.
55	»		Remoncourt.		
56	»	773	Guinesche Vriendschap.	idem.	»
57	20 November.	B 796	Hamilton in Coronie.	Tot daarstelling van ziekenhuizen.	22 Februarij 1857.
58	»	797	Potosie idem.		

AANMERKINGEN.

Aan al deze aanschrijvingen is voldaan.

Het rapport van den burger-kapitein der divisie Saramacca, waartoe deze plantages behooren, wordt ingewacht.

Aan alle aanmaningen is voldaan, met uitzondering van de plantage Nieuw Mocha, een kleinen grond, waar slechts zeer weinige slaven, bestaande voor het meerendeel uit kinderen en gebrekkigen, verblijven, en die bijna geen product hoegenaamd ook levert. De eigenaar verkeert in zeer armoedige omstandigheden. Hij behandelt zijne slaven zeer goed, die dan ook, aangezien van hen geen of althans zeer weinig arbeid gevorderd wordt, tevreden zijn en zich in geenen deele beklagen over de mindere geregelde uitdeelingen van kleedingbehoeften.

Aan al deze aanmaningen is voldaan.

De gestelde termijnen zijn nog niet verschenen.

Paramaribo, den 31sten December 1856.
De waarn. Procureur-Generaal,
(*get.*) B. DONKER CURTIUS.
Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE W VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 38.

EXTRACT uit het Journaal, gehouden op het bureau van politie, 1ste afdeeling, over het jaar 1856, met betrekking tot de aldaar door en tegen slaven ingebragte klagten, zoomede van de daaruit voortgevloeide straffen en correctien.

Maandag, den 14den Januarij 1856.

Gehoord *a.* T. Nijtap, *b.* C. Nord of Noord, } in familiebetrekking staande met de hierna te vermelden slavinnen.

Klagten tegen Elias Fonseca, Eleao Nahar en Judith Nahar, geb. Lobato, ter zake van gepleegde mishandelingen ten opzigte van het slavenmeisje Louisa en de slavin Saraatje, aankomende den eerstgenoemden beklaagde.

Bij vonnis van het collegie van kleine zaken, de datis 21 Januarij en 4 Februarij 1856, zijn, uit overweging dat de tegen de beklaagden ingebragte beschuldigingen niet zijn bewezen, en dat blijkens het certificaat van den stadsheelmeester geene sporen van mishandeling ten aanzien van het slavenmeisje Louisa, die volgens de ingebragte klagte straf zou hebben ondergaan, te ontdekken waren, de drie opgemelde beklaagden vrijgesproken van de hun ten laste gelegde overtreding, met bepaling dat de kosten van het regtsgeding zullen gebragt worden ten laste van het koloniaal bestuur.

Woensdag, den 16den Januarij 1856.

Gehoord de slaven Winst en Hendrik, aankomende de plantage Lust en Rust, ter zake dat de eigenaar en directeur van dat effect, de heer J. B. Everts, hen onverdiend zou hebben willen straffen.

Blijkens het daaromtrent ingesteld onderzoek, hebben deze slaven, ten einde voornoemden eigenaar en zijne familie te bespotten, bij gelegenheid dat aan de slavenmagt van deze plantage nieuwejaarsspel werd gegeven, schimpliederen gezongen en daarbij ongeoorloofde zinspelingen gedaan, die tot andere ongeregeldheden aanleiding hadden kunnen geven.

Overeenkomstig het verzoek van den eigenaar zijn deze twee slaven voor eenigen tijd in het fort Zeelandia opgesloten geworden.

Woensdag, den 23sten Januarij 1856.

Gehoord de slavin Santje, aankomende de plantage Elizabetshoop, klagten tegen den

eigenaar en directeur van dat effect, den heer T. J. Verschuur, ter zake dat zij lijdende zou zijn aan koorts en zoogenaamde bonkpijnen, geene geneeskundige hulp zou kunnen verkrijgen, en daarenboven gedwongen zou worden heel veldwerk te verrigten.

Aan den stadsgeneesheer een onderzoek omtrent den toestand dezer slavin opgedragen zijnde geworden, heeft deze bevonden dat zij werkelijk ongesteld is, ten gevolge waarvan de eigenaar nadrukkelijk is aangemaand geworden om haar onverwijld de vereischte geneeskundige hulp te verschaffen, met uitnoodiging om inlichtingen omtrent deze klagten te geven, ten einde te kunnen beoordeelen in hoe verre er termen aanwezig zouden kunnen geacht worden om hem ter zake van overtreding van art. 27 van het slavenreglement (publicatie van 6 Mei 1851, G. B. n°. 4) voor den regter te vervolgen.

Aangezien uit het onderzoek gebleken is dat zij zich aan valsche aantijgingen en ongegronde klagten tegen den eigenaar voornoemd had schuldig gemaakt, is zij bij maatregel van politie voor eenigen tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld.

Woensdag, den 30sten Januarij 1856.

Gehoord de slaaf Sambo, aankomende mejufvrouw C. Kuhn (in de wandeling genaamd Groenmuller), wegens onderscheidene door hem gepleegde diefstallen ten huize van de heeren mr. G. J. A. Bosch Reitz en W. Allan, bij welke gelegenheid hij die diefstallen gaaf heeft erkend en beleden.

In overeenstemming met het verlangen van de eigenares, is deze slaaf door den heer procureur-generaal wijlen mr. J. Æ. Lisman, bij maatregel van politie, voor den tijd van zes maanden op het fort Nieuw Amsterdam onder streng toezigt te werk gesteld.

Donderdag, den 7den Februarij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Sambo, aankomende mejufvrouw C. Kuhn (alias Groenmuller). Nadere inlichtingen gevraagd, of hij welligt ook schuldig zou zijn aan den diefstal van provisien of eetwaren uit het magazijn van den heer J. Frouin;

b. Johanna Lande . . . } omtrent de diefstallen door den slaaf Sambo gepleegd.
c. Hermanus Hensen . . }

Zie het Journaal van Woensdag, den 30sten Januarij 1856.

Donderdag, den 21sten Februarij 1856.

Gehoord Maria Arns. Klagte tegen de slavin Kwassiba, aankomende den uitlandigen heer J. J. Bennernagel, wegens beleedigende uitdrukkingen en vuile schimpwoorden.

De beklaagde ten burele der politie gerequireerd zijnde, is zij ernstig tot rust en orde vermaand geworden.

Zaturdag, den 23sten Februarij 1856.

Gehoord de slaaf Present, aankomende de plantage Barbados, laatst gewerkt hebbende op de plantage Anna Catharina.

Brengt klagten in tegen den mede-administrateur en directeur der plantage Anna Catharina, den heer E. F. L. Mollinger, ter zake dat deze zou geweigerd hebben hem geneeskundige verpleging te geven, daar hij lijdende zou zijn aan zoogenaamde wiriehatti (hartklopping).

Aan den stadsgeneesheer opgedragen zijnde om den toestand van dezen slaaf te onderzoeken, is door dezen bevonden, dat de klager valschelijk heeft opgegeven ongesteld te zijn, maar dat hij integendeel gezond en sterk is en naar behooren veldarbeid kan verrigten.

Op grond alzoo, dat genoemde slaaf zich aan valsche aantijgingen en ongegronde beschuldigingen tegen zijnen meester, zoomede aan langdurige desertie heeft schuldig gemaakt,

is hij bij maatregel van politie voor eenen onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam onder streng toezigt te werk gesteld.

Dingsdag, den 26sten Februarij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Geduld, aankomende de plantage Rosenburg, afkomstig van de plantage Mon Bijou;

b. de slaaf Hendrik, aankomende de plantage Groot Chatillon.

Eerstgenoemde ter zake dat hij, na zich van zijne plantage verwijderd te hebben, zich ongeveer zeven maanden in de kappewerie van de plantage Pérou heeft schuil gehouden; de tweede genoemde, die tijdelijk op de plantage Pérou werkzaam was, uit hoofde van moedwillige verwonding van den slaaf Geduld, door middel van een houwer, toen deze zich heimelijk 's avonds bij de negerhuizen van dat effect had begeven.

Uit overweging dat de slaaf Geduld zich aan langdurige desertie heeft schuldig gegemakt; wijders dat er voor den slaaf Hendrik geene noodzakelijkheid of aanleiding heeft bestaan om den slaaf Geduld te verwonden, terwijl eerstgemelde heeft beweerd, dat hij met hem, Hendrik, gedurende zijne schuilhouding in verstandhouding heeft gestaan, doch dat zij oneenigheid gekregen hebbende, hij hem uit dien hoofde zou hebben verwond, zoo zijn beide slaven, bij maatregel van politie, voor eenen onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld.

Dingsdag, den 4den Maart 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Constantia, aankomende J. G. Abendanon;

b. de slaaf Henry, aankomende de weduwe M. A. Keyzer.

Na woordenwisseling op de publieke straat handgemeen zijnde geworden, zijn zij op het bureau van politie ernstig tot rust en orde aangemaand geworden.

Woensdag, den 19den Maart 1856.

Gehoord: *a.* Sara Elisabeth Coops;

b. de slavin Bébé, aankomende L. A. de Mesquita.

Eerstgenoemde brengt klagte in tegen de slavin Bébé voornoemd, ter zake dat deze haar geslagen zou hebben, bij gelegenheid dat zij haar om zekere verschuldigde gelden zou gevraagd hebben.

Uit dit onderzoek de strafschuldigheid dezer slavin gebleken zijnde, heeft de eigenaar aangenomen om zijne slavin eene correctie te doen ondergaan.

c. Jacoba Elisabeth van Trigt;

d. de slavin Bébé, bekend ten name van den boedel van Beulingen voor den vrijdom.

Klagte van eerstgenoemde tegen de laatstgenoemde wegens beleedigende-uitdrukkingen en bedreigingen op de wooi-wooi (marktplaats).

De slavin Bébé, met klem en nadruk tot de goede orde aangemaand, met bedreiging dat zij zich aan straf zou blootstellen indien zij met schelden mogt voortgaan.

e. de slaven George, Winst, David, Abraham, Constant, Pieter, Jantje en Thomas, allen aankomende op de plantage Munnickendam.

Ten gevolge eener door den heer H. G. Roux, administrateur van de plantage Munnickendam, tegen de slaven van dat effect ingebragte klagte, dat zij na den afloop van het nieuwejaarsspel eigendunkelijk eenen rustdag meer hadden genomen dan hun toekwam, en dat zij zich bij die gelegenheid zeer onbetamelijk en oproerig ten opzigte van den

directeur gedragen zouden hebben, is aan eene commissie van burger-officieren opgedragen geworden, om deze beschuldigingen op de plaats zelve te onderzoeken en des noodig aan de schuldigen eene doelmatige correctie op te leggen. De slaven, zich aan dat onderzoek niet hebbende willen onderwerpen, hebben eenigen hunner, en wel de acht hiervoren genoemden, zich met een vierriems-korjaal, behoorende aan den directeur, heimelijk stadwaarts begeven, ten einde bij de politie de navolgende klagten in te brengen:

1°. dat het op de plantage Munnickendam als eene usance zou zijn aangenomen, dat de slaven aldaar gedurende *acht* dagen nieuwejaarsspel zouden vieren, doch dat de directeur, hoezeer van de regtvaardigheid en billijkheid daarvan doordrongen, hun desniettemin slechts *zeven* dagen tot dat einde heeft willen toestaan;

2°. dat de voormalige eigenaar, wijlen de heer C. Reyns, het nieuwejaarsspel opzettelijk op *acht* dagen bepaald had, uit aanmerking dat hun geen feestdagen gegeven werden, maar dat zij op die dagen moesten arbeiden;

3°. dat zij sedert *drie* maanden verstoken zouden zijn gebleven van de gewone rantsoenen visch of zoogenaamde swittiemoffo, zout, tabak, en wijders dat zij in geene drie jaren uitdeeling van kleedingstukken zouden hebben bekomen; en

4°. dat zij niet aangemoedigd of opgewekt zouden worden tot het ontvangen van godsdienstig onderrigt, daar, ingeval zij vroeger het godsdienstig onderwijs bij de leeraars der Moravische Broedergemeente, die tot dat einde voorheen van tijd tot tijd op voorschreven plantage kwamen, bijwoonden, zij genoodzaakt werden om den werkdag, dien zij hierdoor verloren hadden, op den Zon- of rustdag weder in te halen, terwijl zij bij die gelegenheid tevens den wensch uitten om godsdienstig onderrigt te mogen erlangen.

De onderwerpelijke punten van bezwaar ter kennisse van den heer H. G. Roux gebragt zijnde, heeft deze een en ander wederlegd, hetgeen tot eene uitvoerige briefwisseling heeft aanleiding gegeven; terwijl de directeur van dat effect, W. van Tol jr., daaromtrent ten burele der politie is gehoord geworden.

Uit overweging dat het ingestelde onderzoek heeft doen kennen, dat voornoemde slaven zich zeer laakbaar en eigendunkelijk hadden gedragen, daar zij na »zeven dagen nieuwejaarspel te hebben gevierd, daarenboven op eigen gezag nog eenen rustdag hadden genomen in weerwil van het verbod deswege van den directeur;" vervolgens ondanks de herhaalde aanmaningen van den directeur, evenzeer op eene ongepaste en oneerbiedige wijze geweigerd hadden, dien dag weder in te werken, niettegenstaande het hun bekend was, dat de wet het vieren van het nieuwejaarspel slechts *drie dagen en een dag om uit te rusten* toekent, zoo heeft de procureur-generaal, in het belang der goede orde en tot handhaving eener gewenschte en noodige ondergeschiktheid onder de slavenbevolking, het noodig geoordeeld, om de bedoelde *acht* slaven, die zich ten deze als belhamels hadden doen kennen, krachtens art. 30 van het Reglement op de behandeling der slaven in de divisien (publicatie van 6 Mei 1851, *Gouvernementsblad* n°. 4) ten overstaan eener commissie van burger-officieren op de plaats zelve, in tegenwoordigheid der overige slavenmagt, eene correctie te doen ondergaan.

Aangezien de vermelde slaven andermaal geweigerd hadden om zich aan die strafoefening te onderwerpen en zich ten aanzien der commissie zeer oproerig en onbetamelijk hadden gedragen, welke handeling aanleiding zou kunnen geven dat het wettig gezag der burger-autoriteit ook door andere slavenmagten wierd miskend en ondermijnd, zoo heeft de procureur-generaal zich in de maand Mei dezes jaars, vergezeld van den heemraad der divisie Boven-Cottica en Perica, naar voorschreven plantage begeven, ten einde aldaar, des vereischt door tusschenkomst van de gewapende magt, de rust en orde weder te herstellen.

Intusschen is den heer H. G. Roux dringend aanbevolen geworden om de slaven van meergenoemde plantage, volgens hunnen wensch en begeerte ten spoedigste godsdienstig te doen onderwijzen, en hij tevens ernstig aangemaand geworden om hen onverwijld van de noodige kleedingstukken en levensbehoeften te voorzien.

Eenigen tijd daarna heeft de heer W. van Tol jr. als gezagvoerder van dat effect zijn ontslag genomen. (Zie hierna 7, 10, 21 en 23 April 1856.)

Vrijdag, den 21sten Maart 1856.

Gehoord de slaaf Welkom, aankomende N. Box, omtrent het verzoek van zijnen

meester, bij missive dd. 18 dezer gedaan, om hem wegens slecht gedag en desertie voor den tijd van zes maanden op het fort Nieuw Amsterdam bij maatregel van politie te werk te doen stellen.

Op grond dat de slaaf Welkom voornoemd zich, blijkens het ingesteld onderzoek, in verband tot de nadere inlichtingen door den eigenaar gegeven, aan weêrspannigheid, verzet en desertie heeft schuldig gemaakt, is aan het verzoek van den eigenaar gevolg gegeven.

Zaturdag, *den 22sten Maart* 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Rebecca, aankomende den houtgrond Berlijn, in dienst van W. Schields, aangeklaagd door Sally Maria Domperts en hare dochter Alida Domperts, ter zake van feitelijk geweld.

Uit overweging dat de beklaagde slavin Rebecca, die met den zoon van eerstgenoemde klaagster leeft, is geprovoceerd en uit dien hoofde tot het plegen van feitelijkheden is uitgelokt, is haar ten burele der politie eene ernstige mondelinge correctie gegeven geworden, met bedreiging dat, bij herhaling van dergelijke wanordelijkheden, zij voor den regter zou vervolgd worden, waarmede de klaagsters genoegen hebben genomen.

b. de slavinnen Adolphine, aankomende A. M. Staphorst, en Princes, aankomende M. N. Arland. Ter zake van vechterij op de publieke straat door de agenten van politie gearresteerd en naar de corps de garde overgebragt, waaruit zij daags daarna zijn ontslagen, na op het bureau van politie met klem en nadruk tot rust en orde te zijn aangemaand geworden.

Maandag, *den 31sten Maart* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Trotie, aankomende de plantage l'Aventure, afkomstig van de plantage Harmonie, omtrent zijne verwijdering van de plantage, en voorts waarom hij geweigerd heeft om van zijnen meester straf aan te nemen.

De tusschenkomst van den heemraad der divisie Boven-Cottica en Perica ingeroepen om dezen slaaf, dewelke zich blijkens het daaromtrent ingesteld onderzoek aan pligtverzuim en brutaliteit heeft schuldig gemaakt, en op eene laakbare en halsstarige wijze heeft geweigerd om niet alleen van den directeur, maar ook van den eigenaar, den heer P. C. Vereul, straf aan te nemen, krachtens art. 30 van het slaven-reglement (publicatie van 6 Mei 1851, G. B. nº. 4) ten overstaan van eenen burger-officier eene doelmatige correctie doen ondergaan, tot welken maatregel door den heer procureur-generaal is besloten, uit hoofde de slavenmagt van de plantage l'Aventure in den laatsten tijd in het dwaalbegrip schijnt te verkeeren, dat den directeur of den eigenaar de bevoegdheid tot het opleggen van straffen zou zijn ontnomen geworden.

b. de slavinnen Anna en Johanna, bijgenaamd Wolly, de eerste aankomende J. Petzoldt en de tweede genoemde aankomende H. A. Guljé, ter zake dat zij door hare meesters mishandeld zouden zijn geworden.

Bij vonnis van het collegie van kleine zaken, dd. 28 April, 26 Mei 1856, zijn beide beklaagden elk tot eene geldboete van vijf en twintig gulden, alsmede in de kosten van het regtsgeding, veroordeeld geworden.

Maandag, *den 7den April* 1856.

Gehoord: *a.* Helena Pauli, vergezeld van haar kind Elisa Pauli, oud vier jaren;

b. de slavenjongen Rudolf, aankomende A. Scheek.

Eerstgenoemde brengt ter kennis van de politie, dat haar dochtertje haar had medegedeeld, dat voornoemde slavenjongen Rudolf, oud naar gissing 16 jaren, haar een voorstel zou hebben gedaan tot bijslaap of in vleeschelijke aanraking te komen, tot welk einde hij dat kind op een verwijderd punt bij de laan van de plantage Ma Retraite zou hebben gebragt.

De slavenjongen Rudolf in tegenwoordigheid der klaagster en van zijnen meester ernstig

aangemaand zijnde om de waarheid aan het licht te brengen, ontkent pertinent de tegen hem ingebragte beschuldiging.

Volgens verkregen inlichtingen zou dat meisje meermalen leugens verzonnen hebben.

Uit het gehouden onderzoek zijn er termen voorgekomen om te mogen aannemen, dat de opgave van het meisje een bloot verzinsel is, omdat, wanneer voornoemde jongen al eenmaal met haar op eene geïsoleerde plek ware geweest, hij alsdan naar alle waarschijnlijkheid zijn voornemen zou volbragt hebben. Overigens zijn er in deze zaak hoegenaamd geene personen opgenoemd, die tot bevestiging dezer beschuldiging iets weten op te geven, en evenmin van zoodanige omstandigheden en bijzonderheden gebleken, om deze klagte als eenigzins aannemelijk te beschouwen.

Blijkens het op dezerzijdschen last door den vroedmeester bij opgemeld meisje bewerkstelligd onderzoek, zijn bij haar geene sporen van uiterlijk geweld of poging tot defloratie ontdekt geworden.

c. de slaven Constant, Pieter, George, David, Abraham, Winst, Jantje en Thomas, allen aankomende de plantage Munnickendam.

Aan deze klagers voorgehouden den inhoud der missive van den heer H. G. Roux, administrateur der plantage Munnickendam, dd. 25 Maart jl., en bijlagen, houdende, ten gevolge dezerzijdsche aanschrijving, inlichtingen en wederlegging der klagten door deze slaven ingebragt, terwijl van de door hen daarop gegeven antwoorden en gemaakte bemerkingen proces-verbaal is opgemaakt geworden.

(Zie hiervoren Journaal van Woensdag, den 19den Maart jl.)

Dingsdag, *den 8sten April* 1856.

Gehoord de slaaf Fortuin, aankomende de plantage à la Bonne heure, in dienst van den heer A. Wildeboer.

Onderhouden wegens valsche geruchten die hij bij het passeren van de plantage Geertruidenberg met eene zeilboot, onder de slavenmagt aldaar omtrent het in vrijheid stellen der slavenbevolking zou verspreid hebben, en voorts wegens zijn eigendunkelijk gedrag om zich zonder voorkennis van zijnen meester met een vaartuig buiten de stad te begeven.

Bij onderzoek gebleken zijnde dat deze slaaf aan vlagen van krankzinnigheid onderhevig is, is hij weder ter beschikking van zijnen meester gesteld geworden, met verzoek om, wegens zijnen toestand, een naauwkeurig toezigt op hem te doen houden.

Donderdag, *den 10den April* 1856.

Gehoord de slaaf Heintje, aankomende de plantage Munnickendam,

door den heer H. G. Roux, administrateur van dat effect, ten burele der politie gezonden ten einde gehoord te worden in de klagten door de slaven Constant c. s. ingebragt.

(Zie hiervoren de datis 19 Maart en 7 April jl.)

Zaturdag, *den 12den April* 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Jetta, aankomende D. de Barrios;

b. D. de Barrios.

Klagten tegen haren meester en diens huisvrouw, wegens slechte bejegeningen; wijders dat de klaagster aan hevige zeeren lijdende zijnde, geene genees- of heelkundige behandeling zou kunnen bekomen.

D. de Barrios, ten burele van politie zijnde gerequireerd, zijn hem opgemelde bezwaren ernstig voorgehouden, met herinnering aan de bepalingen vervat in het Reglement op de behandeling der slaven in de stad (Publicatie van 6 Mei 1851, *Gouvernementsblad*, n°. 4).

Voorts aan hem de verpligting opgelegd, om deze slavin onverwijld in een hospitaal te doen opnemen, met bedreiging dat zij, bij gebreke van dien, van wege de politie voor zijne rekening naar 's lands hospitaal zou gezonden worden.

Dienovereenkomstig is zij door den eigenaar Gravenberch ter verpleging besteed geworden, in wiens hospitaal zij, ter verzekening dat de eigenaar aan zijne aanneming zou voldoen, onder geleide van eenen agent van politie is gebragt geworden.

Maandag, den 14den April 1856

Gehoord J. Matile, klagte tegen de slavin Lisette, aankomende M. P. E. Kröner, ter zake dat zij zich zou hebben schuldig gemaakt aan schennis van huisregt jegens P. Westhousen, het uiten van eerkrenkende uitdrukkingen in het openbaar jegens opgenoemden Matile, en voorts aan het verwekken van moeijenis en burengerucht op de openbare straat.

Bij vonnis van het collegie van kleine zaken, dd. 28 April en 26 Mei 1856, is de beklaagde slavin Lisette, uit overweging dat de haar ten laste gelegde overtredingen niet zijn bewezen, vrijgesproken van de tegen haar ingebragte beschuldigingen, en de kosten van het regtsgeding alzoo gebragt ten laste van het koloniaal bestuur.

Dingsdag, den 15den April 1856.

Gehoord: *a.* de slavenjongen Frits, aankomende den houtgrond Berg en Dal, in dienst van den heer mr. J. H. de Frederici, wonende op de plantage Vaderszorg en Carelsdeel;

b. de slavenjongen Willem, aankomende de plantage Vaderszorg en Carelsdeel;

c. de slaaf Julius, 1ste bastiaan op de plantage Vaderszorg en Carelsdeel,

omtrent de klagten door den heer mr. J. H. de Frederici, dd. 12 April jl. aan den procureur-generaal gerigt, ter zake de slaven Hendrik, 1ste bastiaan, en Azor, 2de bastiaan op de plantage Adrichem, zich zouden hebben schuldig gemaakt, de eerste beklaagde aan feitelijk geweld jegens voornoemden slavenjongen Frits, toen deze met eene boodschap van zijnen tijdelijken meester op de plantage Adrichem was gekomen, en aan het straffen met den zweep op eigen gezag, zonder daartoe bevoegdheid te hebben, van de slavin Santje, aankomende de plantage Adrichem; de tweede beklaagde aan medepligtigheid aan het feitelijk geweld, gepleegd ten aanzien van meergemelden slavenjongen Frits.

Bij vonnis van het collegie van kleine zaken dd. 28 April jl. en 26 Mei 1856 zijn beide beklaagden bij gebrek aan bewijs vrijgesproken van de tegen hen ingebragte beschuldiging, met bepaling, dat de kosten van het regtsgeding zullen gebragt worden ten laste van het koloniaal bestuur.

Zaturdag, den 19den April 1856.

Gehoord: *a.* P. Rompel;

b. de slavin Sophie, aankomende de huisvrouw van genoemden P. Rompel,

omtrent de klagten, door gemelden Rompel tegen de slavin Sophie ingebragt en ten aanzien van zijn verzoek, om haar bij maatregel van politie voor eenigen tijd op het fort Nieuw Amsterdam te doen arbeiden.

Bij onderzoek gebleken zijnde dat deze slavin herhaaldelijk aanleiding geeft tot huisselijke twisten, zich aan verregaand verzet, gewelddadigheden en brutaliteit ten opzigte van hare meesteres, en aan burengerucht heeft schuldig gemaakt, is zij ingevolge het verzoek van den meester voor den tijd van twee maanden op gemeld fort te werk gesteld, met bepaling dat zij zoodanige werkzaamheden zal verrigten, als waartoe hare krachten berekend zijn, aangezien zij niet tot den veldarbeid maar wel tot werkzaamheid bij huis of ligt werk geschikt moet geacht worden.

Maandag, den 21sten April 1855.

Gehoord: *a.* W. van Tol jr., directeur der plantage Munnickendam, omtrent de klagten door de acht slaven Constant c. s., aankomende de plantage Munnickendam, ingebragt.

(Zie hiervoren de journalen dd. 19 Maart, 7 en 10 April jl.)

b. D. F. Flu, klagte tegen den slaaf Willem, aankomende Anna Adney, ter zake dat

deze slaaf zich gisteren morgen ten zijnen huize aan feitelijk geweld jegens eene zijner slavinnen, waarmede de beklaagde leeft, zou hebben schuldig gemaakt.

De klager verzoekt, dat, uit aanmerking van den armoedigen toestand van de eigenares van genoemden slaaf, aan deze zaak geen geregterlijk gevolg zal gegeven worden.

Uit overweging dat de onderwerpelijke klagte met geene verzwarende omstandigheden is gepaard gegaan, is aan dezelve geen ander of meer gevolg gegeven geworden, doch is de beklaagde, na eenen nacht in het corps de garde opgesloten te zijn geweest, daaruit weder ontslagen, onder ernstige vermaning om zich voortaan stil en rustig te gedragen.

c. de slaaf Charles, aankomende C. M. A. Favery, wegens de op hem rustende vermoedens, dat hij een koperen mortier, die hij aan boord van het Nederlandsch schip *Maria Johanna*, kapitein R. L. Schaap, te koop heeft aangeboden, zou ontvreemd hebben.

Aangezien er ten deze geene voldoende bewijzen zijn voorgekomen, om hem aan het plegen van dien diefstal schuldig te houden, althans uit hoofde dat er ten deze geene genoegzame confessie of convictie aanwezig is, den beklaagde uit zijne voorloopige custodie ontslagen; hebbende diens meester evenwel aangenomen om hem uit de stad te verwijderen, op grond dat er meermalen vermoedens van geringe dieverijen ten zijnen opzigte bestaan hebben.

Woensdag, den 23sten April 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Cornelis, aankomende de plantage Driesveld.

Aangezien deze slaaf zich stadwaarts heeft begeven, met het voornemen om tegen den divisie-heelmeester Cabbell, wonende op de plantage Mon Trésor, bij wien hij ter genezing besteed was, bij administrateuren der plantage Driesveld klagten in te brengen ter zake dat hij hem geslagen zou hebben, en dat hij van dien heelmeester geene behoorlijke voeding zou bekomen, hem ter beschikking van zijne meesters gesteld, hebbende de klager opgegeven, dat het zijn voornemen niet was om bij de politie daaromtrent klagten in te brengen, doch zich regtstreeks tot administrateuren te vervoegen, waarin hij weêrhouden is geworden omdat hij, als van geen pas voorzien, te fort Nieuw Amsterdam aangehouden en ter beschikking van de politie gesteld werd.

Administrateuren, de heeren H. G. Roux c. s., zijn verzocht geworden om deze bezwaren ingevolge het verlangen van den klager naauwkeurig te onderzoeken.

b. de slaven Constant, Pieter, George, David, Abraham, Winst, Jantje en Thomas, allen aankomende plantage Munnickendam.

Aan de voornoemde acht slaven voorhouden de missive van den heer H. G. Roux, administrateur der plantage Munnickendam, dd. 18 April jl., zoomede het proces-verbaal der verklaring door W. van Tol jr., directeur van dat effect, ten burele van politie afgelegd, en van de daarop door voormelde slaven gegeven antwoorden en gemaakte bemerkingen proces-verbaal opgemaakt.

(Zie hiervoren de journalen dd. 19 Maart, 7, 10 en 21 April jl.)

Vrijdag, den 2den Mei 1856.

Gehoord: de slaaf Jacobus, aankomende de plantage Groot Cuylenburg. (Door den kommandant van het fort Nieuw Amsterdam ter beschikking van de politie gesteld uit hoofde hij van geen pas voorzien was.)

Klagte tegen den directeur, ter zake dat deze hem te veel werkzaamheden zou opdragen in weerwil dat hij reeds bejaard is. Aangezien voornoemde slaaf heeft opgegeven, dat hij zich van de plantage verwijderd heeft met het voornemen om zich regtstreeks tot de administrateurs van opgemelde plantage te vervoegen, zoo is hij tot dat einde aan hen overgegeven, geworden met verzoek om zijne klagte te onderzoeken.

Vrijdag, den 9den Mei 1856.

Gehoord: de slaaf Adriaan, aankomende F. Neumann, klagte tegen zijnen meester wegens ondergane betraffingen. (Zie het rapport van den luitenant van politie dd. 5 dezer, houdende kennisgeving dat genoemde eigenaar den klager op diens erf zou geslagen hebben.)

Uit de geregterlijke instructie is niets anders geresulteerd, dan dat van de ten deze gehoorde getuigen slechts eene, en wel Mietje van Kok (hebbende de overige getuigen niets betrekkelijk deze zaak kunnen deponeren), heeft verklaard:

dat de beklaagde den slaaf Adriaan wegens pligtverzuim eenige klappen heeft gegeven; dat deze slaaf zich daarop tegen zijnen meester door verregaand oneerbiedig gedrag heeft verzet en hem in den vinger gebeten, waarop de beklaagde, in drift ontstoken, een oude slof, die juist voor de hand lag, heeft opgenomen en den klager daarmede eenige slagen heeft toegebragt.

Uit overweging dat deze op zich zelve staande getuigenis regtens niet voldoende is beschouwd om het feit, waarvoor de beklaagde te regt heeft gestaan, te constateren, en dat derhalve de beklaagde niet is kunnen worden schuldig verklaard aan de hem te laste gelegde overtreding, is hij bij vonnis van het collegie van kleine zaken, dd. 9 Junij en 7 Julij 1856, bij gebrek aan bewijs van de tegen hem ingebragte beschuldiging vrijgesproken, met bepaling dat de kosten zullen worden gebragt ten laste van het koloniaal bestuur.

(Zie het journaal, de dato 17 Mei 1856.)

Woensdag, den 14den Mei 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Cesar, aankomende de plantage Hooyland, omtrent het verzoek van den heer H. Wright, eigenaar van dat effect, om hem voor den tijd van een jaar naar Coronie te verwijderen, op grond dat hij het voornemen zou gehad hebben om te ontvlugten.

Bij gouvernements-resolutie, de dato 23 Mei 1856, n°. 632, is de noodige autorisatie verleend geworden om den slaaf Cesar voornoemd voor den tijd van een jaar naar het district Coronie te verwijderen.

b. de slaaf Solo, aankomende de plantage l'Aventure, brengt klagten in tegen zijnen meester, den heer P. C. Veruel, ter zake dat deze geweigerd zou hebben om hem op het effect waartoe hij behoort te doen arbeiden, doch voornemens zou zijn om hem naar het etablissement Bergerac bij den aldaar wonenden divisie-heelmeester te zenden om verpleegd te worden, ofschoon hij niet ziek zou zijn.

Blijkens het ingesteld onderzoek heeft deze slaaf zich aan leugenachtige opgaven en valsche beschuldigingen jegens zijnen meester schuldig gemaakt. Op grond hiervan is bij voor eenen onbepaalden tijd, bij maatregel van politie, op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld geworden, tot dat hij blijken van een verbeterd gedrag zou gegeven hebben.

Zaturdag, den 17den Mei 1856.

Gehoord: Mietje van Kok, getuige in de klagte van den slaaf Adriaan, tegen zijnen meester F. Neumann.

(Zie het journaal, de dato 9 Mei jl.)

Maandag, den 26sten Mei 1856.

Gehoord: *a.* T. N. Johanzoon, door den slaaf Marius, aankomende A. Strockman, beklaagd ter zake van feitelijk geweld, bij gelegenheid dat zij gelijktijdig op de plantage Resolutie werkzaam waren;

b. H. P. B. Rens, }
c. H. Coronel, } getuigen in opgemelde zaak.

Dingsdag, den 3den Junij 1856.

1°. Ingekomen: missive van administrateuren der plantage Anna Catharina, de heeren E. F. L. Mollinger c. s., verzoekende aan eenige slaven van dat effect, wegens diefstal met braak, meer dan de bij de wet aan administrateurs veroorloofde straf te mogen doen opleggen.

2°. Aangeschreven: de burger-kapitein der divisie Beneden-Cottica om een onderzoek omtrent het door administrateurs der plantage Anna Catharina medegedeelde op de plaats zelve in te stellen, en daarvan een naauwkeurig proces-verbaal op te maken, ten einde te kunnen beoordeelen, of aan het verzoek van administrateuren voornoemd al dan niet gevolg zou kunnen gegeven worden. (Lit. B, n°. 357/53.)

Nadat het bedoelde onderzoek had plaats gevonden en het proces-verbaal daarvan was ingekomen, is de heemraad der gemelde divisie uitgenoodigd geworden om de slaven Arie, Jupiter, Lodewijk, Matthijs en Lambert, aankomende de plantage Anna Catharina, ter zake dat zij zich aan diefstal van eetwaren, olie als anderzins uit het magazijn aldaar, bij middel van braak, en anderen uit hoofde van medepligtigheid daaraan, hadden schuldig gemaakt, in overeenstemming met het verzoek van administrateurs, krachtens art. 30 van bijlage C der publicatie van 6 Mei 1851, *Gouvernementsblad* n°. 4, ten overstaan van eenen burger-officier, naar gelang hunner strafschuldigheid, eene correctie, evenwel het maximum, bij de destijds vigerende wet bepaald, ten getale van 50 zweepslagen, niet te bovengaande.

Woensdag, den 4den Junij 1856.

1°. Gehoord: de slaaf Castor, aankomende T. J. Verschuur, werkende op de plantage Elizabethshoop.

Klagte tegen zijnen meester, ter zake dat deze hem onverdiend zweepslagen zou hebben doen toebrengen en wel een boven de wet bepaald getal slagen.

2°. Aangeschreven: de stads-heelmeester, om den toestand van den slaaf Castor voornoemd te onderzoeken, en schriftelijk te doen kennen, of er bij genoemden slaaf sporen aanwezig zijn, dat hij buitengewoon streng zou zijn afgestraft geworden; waarop deze heeft geantwoord, dat, hoezeer er op de achterzijde der dijen kenmerken van toegebragte zweepslagen aanwezig waren, hij echter niet kan aannemen dat het getal, bij de wet bepaald, was overschreden, daar, ofschoon de huid beleedigd, de slagen echter niet diep doorgedrongen waren.

Nader gehoord in deze zaak:

a. de slaaf Klaas, bastiaan op de plantage Elizabethshoop;

b. de slavin Sybille, aankomende de plantage Elizabethshoop;

c. de slavin Dorothea, aankomende de plantage Elizabethshoop;

terwijl de eigenaar, de heer Verschuur, omtrent de tegen hem ingebragte beschuldiging de noodige inlichtingen in geschrifte heeft gegeven.

Uit het gehouden onderzoek is voldoende gebleken, dat deze klagte als ongegrond en overdreven te beschouwen is, en dat de klager zich alzoo aan leugenachtige voorgevens en valsche aantijgingen ten opzigte van zijnen meester had schuldig gemaakt.

In het belang der goede orde is hij bij maatregel van politie, voor den tijd van eene maand, op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld geworden.

Donderdag, den 5den Junij 1856.

Gehoord: de navolgende slaven:

Lakey, Allert, Patent, Adonis, Laurens, Constant en Javier, allen aankomende de plantage Maasstroom, omtrent de door hem bij den burger-kapitein der divisie Beneden-Cottica ingebragte klagte, dat zij niet op den bepaalden tijd swittiemoffo zouden ontvangen hebben.

Bij missive, dd. 6 dezer, lit. B, n°. 359/55, aan administrateurs, de heeren B. C. van den Ende c. s., kennis gegeven, dat, uit aanmerking eensdeels dat bij dat onderzoek geene voldoende termen zijn voorgekomen om bedoelde slaven uit het oogpunt van billijkheid en regtvaardigheid te doen corrigeren, daar het toch uit de verkregen inlichtingen overtuigend was gebleken, dat zij niet op den daarvoor bij de wet bepaalden tijd uitdeeling van toespijzen of zoogenaamde swittiemoffo hadden erlangd; en anderdeels uit hoofde dat de onderwerpelijke quaestie thans als getermineerd moet beschouwd worden, aangezien de opgenoemde slaven hadden verklaard, dat zij op Dingsdag jl. de gewone rantsoenen

bakkeljaauw hadden verkregen, de voorzeide zeven slaven ter beschikking van administrateuren worden gesteld, ten einde weder naar de plantage Maasstroom te worden teruggezonden, zijnde deze slaven vóór hun vertrek naar de plantage ten burele der politie ernstig gewaarschuwd geworden om zich voortaan stil en rustig te gedragen en hunne verpligtingen na te komen, met aanmaning om, ingeval zij iets te reclameren hadden, zulks op eene gepaste wijze te doen, doch zich niet in massa van de plantage te verwijderen.

Maandag, den 9den Junij 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Naatje, ook genaamd Jacoba, aankomende M. Arons, omtrent de op den slaaf Colijn, aankomende H. Limes, rustende vermoedens, dat hij pogingen tot inbraak in het pakhuis van Gebr. Lugard en in den winkel van Gebr. Barnett zou gedaan hebben;

b. de slaaf Colijn, aankomende M. Limes, ter zake voorschreven.

Dingsdag, den 10den Junij 1856.

Gehoord: *a.* H. F. Limes ter zake der tegen den hem toekomenden slaaf Colijn ingebragte beschuldiging, dat hij pogingen tot inbraak in voormeld pakhuis en winkel zou in het werk gesteld hebben.

Uit hoofde uit het onderzoek geene confessie of convictie is geresulteerd, is de beklaagde mitsdien uit gebrek aan bewijs uit zijne voorloopige custodie ontslagen geworden.

b. de slaaf Frederik, afkomstig van de sedert verlaten plantage Gelderland, laatst gewerkt hebbende op de plantage Akkerboom, beklaagt zich dat hij ongeschikt is tot den veldarbeid, uit hoofde hij lijdende is aan verouderde of verwaarloosde zeeren.

Na onderzoek van den stadsheelmeester, die het noodzakelijk heeft geoordeeld dat de klager verpleegd worde, is de vertegenwoordiger der eigenaren van dezen slaaf, de heer W. J. G. Labad, aangemaand geworden om hem uit zijne custodie te ontslaan en ingevolge de wet onverwijld onder de noodige heelkundige behandeling te plaatsen, waaraan dan ook door dezen is voldaan geworden.

Woensdag, den 11den Junij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Jan Baas, aankomende de plantage Nieuw Acconoribo, geplaatst geweest als bastiaan op de sedert verlaten doch tot kweekgrond ingerigte plantage Livonia, wegens de door hem den slaaf Abuis, van de plantage Moed en Kommer, toegebragte verwondingen door middel van een geweerschot;

b. de slaaf Luitenant, afkomstig van de plantage Nieuw Acconoribo, thans geplaatst op de plantage Livonia, met betrekking tot opgemelde zaak. (Zie hierna den 27sten Junij 1856.)

Deze zaak is, nadat de praecedente informatien waren ingewonnen, aan de kennisneming van den regter onderworpen geworden; wordende de uitspraak van het geregtshof ten deze weldra te gemoet gezien.

Dingsdag, den 24den Junij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf François, aankomende plantage Mon Souci, op de plantage Vriendsbeleid en Ouderzorg, met drie bossen bananen, waarvan hij de deugdelijke herkomst niet kon bewijzen, aangehouden, terwijl hij bovendien niet voorzien was van een pas;

b. de slavin Sophie, aankomende mejufvrouw Aulorius, zonder pas op de plantage Zoelen aangehouden.

Beiden zijn, na eene ernstige mondelinge correctie op het bureau van politie te hebben ontvangen, weder ter beschikking der eigenares gesteld.

Donderdag, *den 26sten Junij* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Kwamie, van de plantage Pieterszorg, ter zake dat hij, volgens klagte door den eigenaar van dat effect, den heer W. E. Ruhrmann, ingebragt, onwettig op de plantage Rust en Werk gearresteerd zou zijn geworden;

b. T. d'Aquin, directeur der plantage Rust en Werk,
c. de slaaf Eduard, aankomende plantage Rust en Werk,
d. de slaaf Premier, aankomende plantage Rust en Werk,

omtrent opgemelde klagte de noodige ophelderingen en inlichtingen gevraagd.

De stukken in deze zaak aan den heer waarnemenden procureur-generaal toegezonden, ten einde daaraan zoodanig of meerder gevolg te geven als aan Z. Ed. G. A. noodig zou voorkomen.

Vrijdag, *den 27sten Junij* 1856.

Gehoord: *a* de slaaf Abuis, van de plantage Moed en Kommer (sedert ter verpleging in het hospitaal van dr. Lyon opgenomen, nu eerst in staat om een verhoor te kunnen ondergaan);

b. de slaaf Donné, van plantage Badenstein;

c. de slaaf Blucher, » » »

d. de slaaf Doris, » » »

omtrent de verwondingen den eerstgenoemden slaaf Abuis door den slaaf Jan Baas, bastiaan op de plantage Livonia, door een geweerschot toegebragt. Na het verhoor der vier genoemde slaven, zijn zij in confrontatie gebragt met den beklaagden slaaf Jan Baas.

Woensdag, *den 2den Julij* 1856.

Gehoord de slaaf Alexander, van de plantage Onvergenoegd, omtrent het verzoek door den heer J. Frouin, administrateur van dat effect, gedaan, om dezen slaaf ter zake van brutaal gedrag en pligtverzuim voor den tijd van drie maanden op het fort Nieuw Amsterdam te werk te doen stellen. Na ingesteld onderzoek gebleken zijnde van des slaafs strafschuldigheid, is aan het verlangen van voornoemden administrateur voldaan geworden.

Dingsdag, *den 15den Julij* 1856.

Gehoord de slavin Adriana, aankomende A. B. de Vries, wegens het door haren meester gedaan verzoek om haar, ter zake van luiheid en brutaliteit, voor den tijd van vier weken, bij maatregel van politie, op het fort Nieuw Amsterdam te doen arbeiden.

Deze slavin hebbende opgegeven dat zij lijdende zou zijn aan een zeer op het linkerbeen, is zij op dezerzijdschen last door den stadsheelmeester gevisiteerd geworden, die zulks heeft bevestigd. Dienvolgens is den eigenaar kenbaar gemaakt, dat in zijn verzoek niet kon getreden worden, terwijl hem de verpligting is opgelegd geworden om haar onverwijld de vereischte heelkundige hulp te verschaffen.

Zaturdag, *den 19den Julij* 1853.

Ter beschikking van den heer mr. H. Heylidy gesteld den hem toebehoorenden slaaf Harry, zonder pas gearresteerd op de plantage Wederzorg, alwaar hij zich voor eenen vrijen persoon had uitgegeven.

Dingsdag, den 22sten Julij 1856.

Gehoord de slaaf Adam, aankomende J. M. A. Neumann, wegens diefstal van een handbijl, zaag en boor, ten huize van de wed. H. J. Sanches, geb. de Vries.

Uit aanmerking dat deze diefstal met geene verzwarende omstandigheden is vergezeld gegaan, en de beklaagde kennelijk berouw had getoond wegens het door hem gepleegde misdrijf, is deze zaak huishoudelijk afgedaan; zijnde hij tot straf voor eenigen tijd van de plantage verwijderd geworden.

Donderdag, den 24sten Julij 1856.

Gehoord: *a.* H. T. G. van den IJver, directeur der plantage Marienburg;

b. de slaven Joris, Hendrik, Cornelis, Pieter, Thomas, 1ste bastiaan, allen aankomende plantage Marienburg,

wegens betoonden onwil bij het koffijplukken en halsstarrig weigeren om van den directeur daarvoor straf aan te nemen; voorts ter zake van verregaande luidruchtigheid en oneerbiedig gedrag tegen de commissie van burger-officieren, die belast was om op de plaats zelve de voorgevallen ongeregeldheden te onderzoeken, doch hierdoor in het volbrengen van hare taak is belemmerd geworden, terwijl de beklaagden bij die gelegenheid den genoemden directeur verschillende beleedigende uitdrukkingen hebben toegevoegd.

(Zie voorts nog hierna den 26sten Julij e. k.)

Nadat beheerders van dit effect, de heeren H. A. Tirion c. s., ook nog ten deze de noodige inlichtingen hadden gegeven, zijn de slaaf Joris en de slavin Santje, die zich ten deze als de belhamels hebben doen kennen, in het belang der goede orde en ter voorkoming van dergelijke ongeregeldheden, voor den tijd van eene maand op het fort Nieuw Amsterdam, bij maatregel van politie, te werk gesteld geworden, terwijl de bastiaan Thomas, die hun in deze zaak een slecht voorbeeld heeft gegeven en geene pogingen heeft aangewend om de plaats gehad hebbende ongeregeldheden te voorkomen, voor den tijd van acht dagen in het fort Zeelandia gecustodieerd is geworden.

Donderdag, den 31sten Julij 1856.

1°. Gehoord: *a.* de slaaf Martinus, aankomende de plantage Nijd en Spijt;

b. de slaaf Charles, aankomende de plantage Mon Trésor,

door den directeur der plantage Alkmaar, de heer A. Ricketts, in het wachthuis van laatsgemeld effect betrapt, dat zij in verstandhouding stonden met weggeloopen slaven.

Door voorzegden directeur door nadere bewijzen de tegen opgenoemde slaven ingebragte beschuldiging gestaafd zijnde, zoo zijn dezelve voor den tijd van eene maand op het fort Nieuw Amsterdam bij maatregel van politie te werk gesteld.

(Zie het journaal dd. 24 Augustus 1856.)

2°. Heden avond, op last van den heer waarn. procureur-generaal, ten huize van den heer J. P. Haas Jzn., gehoord en proces-verbaal opgemaakt der verklaringen van den slaaf Christiaan, aankomende de plantage Esthersrust, ter zake dat de burger-kapitein der divisie Cottica, de heer W. van der Vinne, hem onverdiend en zonder dat hiertoe de minste aanleiding bestond, met zweepslagen heeft doen afstraffen, ten gevolge waarvan hij ziek is geworden.

3°. Aangeschreven de heer W. van der Vinne, burger-kapitein der divisie Beneden-Cottica, om ter zake voorschreven de noodige inlichtingen te geven, vooral om de redenen te doen kennen die tot afstraffing van voornoemden slaaf Christiaan zouden hebben aanleiding gegeven.

Vrijdag, den 1sten Augustus 1856.

Gehoord: M. Thieler, directeur der plantage Esthersrust, omtrent de ongeregeldheden, voorgevallen tusschen de slavenmagten van de plantages Broedershoop en Esthersrust,

en ten aanzien der afstraffing door den burger-kapitein voornoemd van den slaaf Christiaan, aankomende laatstgemeld effect.

Een en ander heeft de waarnemende procureur-generaal, die in loco aangaande deze zaak onderzoek is gaan doen, geleid tot eene voordragt aan Zijne Excellentie den Gouverneur, en vervolgens tot ontslag van den burger-kapitein voornoemd.

Zaturdag, den 9den Augustus 1856.

Gehoord de slaven Andries en Jonas, aankomende de plantage Resolutie, wegens vermoedens dat zij voornemens zouden zijn geweest om op de plantage Visserszorg bananen te stelen.

Met eene ernstige mondelinge correctie ter beschikking van den administrateur van eerstgemelde plantage, den heer H. Bijlaart, gesteld, zijnde de slaven *niet* in het bezit van bananen gevonden, terwijl zij evenmin in de kostgronden, maar wel bij de landingsplaats, van geen pas voorzien, zijn gearresteerd geworden.

Donderdag, den 14den Augustus 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Martinus, aankomende de plantage Nijd en Spijt;

b. de slaaf Charles, aankomende de plantage Mon Trésor.

Voorgehouden de nadere inlichtingen door den heer A. Ricketts, directeur der plantage Alkmaar, gegeven, dat zij in strafbare verstandhouding met weggeloopen slaven zouden staan.

Maandag, den 18den Augustus 1856.

1°. Gehoord: de slavin Annaatje, aankomende de plantage Pieterszorg.

Klagten tegen den heer W. E. Ruhmann, eigenaar en directeur der plantage Pieterszorg, ter zake dat zij te zwak van gestel zou zijn om heel werk te verrigten, terwijl zij deswege bij dien heer hare bezwaren hebbende ingebragt, hij haar met straffen zou bedreigd hebben.

2°. Aangeschreven de stadsgeneesheer om den toestand der slavin Annaatje, aankomende voornoemd effect, te onderzoeken, met verzoek om op te geven, of zij in staat geacht kan worden om *heel* veldwerk te verrigten.

Bij dat onderzoek, in verband tot de inlichtingen door den eigenaar gegeven, het gebleken zijnde, dat zij onwaarheid had voorgewend en dat er bij haar onwil tot werken bestaat, aangezien de stadsgeneesheer heeft verklaard dat zij in eenen gezonden toestand verkeert, zoo is zij, na eenige ernstige waarschuwing op het bureau van politie te hebben ontvangen, weder ter beschikking van den eigenaar gesteld geworden.

Woensdag, den 20sten Augustus 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Amère, aankomende C. J. Arons;

b. de slavin Adriana, aankomende A. P. van Heurn;

c. Dora de Britto, als getuigen omtrent de klagte door H. W. Kuster bij de politie ingebragt, dat de slavin Affie, aankomende J. C. Nassy jr., zich ten zijnen huize aan ontvreemding van kleedingstukken en andere artikelen heeft schuldig gemaakt.

De stukken toegezonden aan den heer waarnemenden procureur-generaal ten fine van verdere vervolging; — zijnde deze zaak in behandeling bij het geregtshof.

Dingsdag, den 26sten Augustus 1856.

1°. Gehoord: *a.* de slaaf Florus, aankomende den boedel Potters, doch werkzaam op de plantage Sinabo, wegens het afbranden van eene trasloods op genoemde plantage.

Bij gemis van bewijs van schuld of kwaadwilligheid, is deze slaaf weder ter beschikking van zijnen meester gesteld.

b. de slaaf Pluto, aankomende de plantage Kerkshoven, klagten tegen den bastiaan van dat effect, met name Jacob, ter zake van mishandeling.
(Zie hierna den 1sten September e. k.)

2°. Aangeschreven de heer G. D. Visser, eigenaar en administrateur der plantage Kerkshoven, om voornoemden bastiaan Jacob in de stad en ten burele van politie te doen komen, ten einde omtrent de door den slaaf Pluto ingebragte klagte te worden gehoord.

Donderdag, den 28sten Augustus 1856.

Gehoord de slaaf Mars, aankomende de plantage Maasstroom, klagten tegen den eersten bastiaan Doris, ter zake dat deze hem zweepslagen op het scrotum zou hebben toegebragt, niettegenstaande hij lijdende is aan eene waterbreuk; terwijl de directeur hem een breukband zou geweigerd hebben.
(Zie den 29sten en 30sten Augustus e. k.)

Vrijdag, den 29sten Augustus 1856.

Ingekomen verklaring van den stadsheelmeester, houdende dat de slaaf Mars, aankomende de plantage Maasstroom, lijdende is aan eene waterbreuk en aan eene dubbelde liesbreuk. (Zie den 30sten Augustus e. k.)

Zaturdag, den 30sten Augustus 1856.

Aangeschreven administrateurs der plantage Maasstroom, de heeren B. C. van den Ende c. s. Inlichtingen gevraagd omtrent de door den slaaf Mars ingebragte klagten, met aanmaning om hem onverwijld van een breukband te voorzien en geene werkzaamheden te doen volbrengen, die voor zijnen toestand nadeelig zouden kunnen geacht worden; zijnde door heeren administrateurs onmiddellijk gevolg gegeven aan dezerzijdsche aanmaning om hem een behoorlijken breukband te verschaffen; terwijl het bij onderzoek niet is gebleken dat de 1ste bastiaan Doris hem zou mishandeld hebben.

Maandag, den 1sten September 1856.

Gehoord: *a.* de eerste bastiaan van de plantage Kerkshoven, genaamd Jacob;

b. de tweede bastiaan van dat effect, met name Cromwell,

omtrent de klagte door den slaaf Pluto, aankomende de plantage Kerkshoven, ingebragt. (Zie hiervoor den 26sten Augustus jl.)

Aangezien bij het plaats gehad hebbend onderzoek, in verband tot de inlichtingen door den eigenaar van deze plantage gegeven, op eene voldoende wijze is gebleken, dat de slaaf Pluto zich aan gewelddadig verzet tegen den 1sten bastiaan Jacob, ten gevolge waarvan deze is verwond, heeft schuldig gemaakt, zoo is hij, bij maatregel van politie, voor den tijd van eene maand op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld geworden.

Woensdag, den 17den September 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Darius, } aankomende de plantage Spieringshoek.
b. de slaaf Cesar, }

Door den heer J. Frouin, mede-eigenaar der plantage Spieringshoek, aangeklaagd ter zake eerstgenoemde slaaf den bastiaan Hendrik met eenen houwer bedreigd, en laatstgenoemde hem met eenen stok eenen slag toegebragt zou hebben; voorts, dat zij zich

aan oproerig en weêrspannig gedrag hebben schuldig gemaakt en zich niet hebben willen onderwerpen aan de straf, die de directeur hun wilde opleggen.

Nadat deze zaak door eene commissie van burger-officieren op de plaats zelve onderzocht was, en omtrent de strafschuldigheid dezer slaven geen twijfel bestond, zijn beiden voor den tijd van drie maanden op het fort Nieuw Amsterdam, bij maatregel van politie, te werk gesteld geworden.

Woensdag, *den* 24*sten September* 1856.

Gehoord de slaaf Cornelis, aankomende de plantage Pérou; klagte, dat hem geene geneeskundige verpleging zou verstrekt worden.

Aangezien het bij onderzoek gebleken is, dat deze slaaf onder behoorlijke geneeskundige behandeling was, doch zich daaraan opzettelijk onttrokken en zich zonder aanleiding verwijderd heeft, zoo is hij, na eene ernstige waarschuwing bekomen te hebben, weder ter beschikking van den eigenaar, den heer C. A. Wois, gesteld geworden, die aangenomen heeft hem verder geneeskundig te doen behandelen.

Vrijdag, *den* 3*den October* 1856.

Gehoord de slavinnen Santje, Anthoinetta en Josina, aankomende A. A. Halfhide, wegens klagte door de slavin Sanna, aankomende A. E. Halfhide, tegen hare meesteres ingebragt, ter zake van gestadige mishandelingen, onthouding van voeding en kleedingstukken.

De slavin Sanna voornoemd ter beschikking van den meester gesteld, met ernstige aanmaning en waarschuwing, dat zij gevrijwaard moge worden van alle mishandelingen en kwade bejegeningen zijdens zijne huisvrouw; zijnde de stukken omtrent deze zaak ter vervolging voor den regter aan den heer waarnemend procureur-generaal toegezonden.

Dingsdag, *den* 7*den October* 1856.

Gehoord de slaaf Janvier, aankomende de plantage Maasstroom, aangeklaagd door zijnen administrateur, den heer B. C. van den Ende, ter zake hij de bevelen van den blankofficier niet zou hebben willen opvolgen en een pont moedwillig op droog zou hebben laten vallen, weshalve de administrateur voornoemd autorisatie verzocht om gezegden slaaf met veertig zweepslagen op het piket van justitie te doen afstraffen.

De heer waarnemende procureur-generaal heeft den voorzegden administrateur in bedenking gegeven, om den slaaf Janvier, in stede van met 40 zweepslagen af te straffen, hem voor eenigen tijd onder de dwangarbeidende slaven te Paramaribo te doen opnemen, uit aanmerking dat deze straf een meer duurzamen indruk achterlaat en de slaven die meer vreezen dan zweepslagen.

Vrijdag, *den* 10*den October* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Abuis, aankomende de plantage Rust en Werk, aangeklaagd door administrateurs, de heeren H. A. Tirion c. s., ter zake hij een slechten geest onder de slavenmagt zou te weeg brengen en den slaaf James tot desertie zou hebben aangespoord, op grond waarvan administrateurs hebben verzocht om hem voor den tijd van zes maanden naar het fort Nieuw Amsterdam te verwijderen.

Nadat eenige getuigen in deze zaak gehoord waren, is deze slaaf, die overigens niet gunstig bij de politie bekend staat, voor eenigen tijd onder de strafwerkende slaven te Paramaribo opgenomen.

b. Elisabeth Rhodes;

c. de slavin Plantina, in de wandeling Francina, aankomende A. Gross, beiden gehoord als getuigen in de klagte van de slavin Albertina, aankomende A. Gross, tegen genoemde hare meesteres, ter zake van mishandeling en onthouding van voeding.

Uit het onderzoek geene voldoende termen zijnde voortgevloeid om deze zaak voor den

regter te vervolgen, zoo is opgemelde slavin weder ter beschikking van hare meesteres gesteld, die de noodige waarschuwing en wenken zijn gegeven, om bedoelde slavin menschelijk en regtvaardig te behandelen, met kennisgeving dat de politie daaromtrent naauwkeurig zal waken.

Woensdag, *den* 22*sten October* 1856.

Gehoord: *a*. de slaaf Philip, aankomende de plantage Maasstroom, aangeklaagd door den heer B. C. van den Ende, administrateur van dat effect, ter zake van desertie en verzet tegen den bastiaan.

Uit aanmerking dat het onderzoek heeft doen kennen, dat de slaaf Philip zich stadwaarts had begeven met het doel om bij voornoemden administrateur tegen den bastiaan klagte in te brengen, zoo is dezen kenbaar gemaakt geworden, dat deze zaak van eenen geheel huishoudelijken aard is en dat er voor den procureur-generaal geene de minste aanleiding bestond om meergenoemden slaaf van zijne zijde te doen straffen, weshalve de belanghebbende is aangemaand om hem onverwijld uit zijne custodie te ontslaan.

b. de slavin Coba, aankomende Jb. Juda;

c. » » Floortje, » »

omtrent het verzoek van den meester om den slavenjongen Albert, ter zake van herhaalde huisselijke dieverijen en laatstelijk wegens ontvreemding van gelden uit eenen trommel, voor eenigen tijd op het fort Nieuw Amsterdam te doen arbeiden.

Uit het verhoor der twee opgenoemde slavinnen, waarvan de slavin Coba zijne moeder en de slavin Floortje zijne tante is, werkelijk van de strafschuldigheid van dien jongen gebleken zijnde, is hij voor den tijd van vier maanden op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld geworden.

Donderdag, *den* 23*sten October* 1856.

Gehoord: *a*. de slaaf Theodorus,
b. » » Sander,
c. » » Christiaan, eerste bastiaan, } allen aankomende de plantage Nieuw Meerzorg,

wegens de tegen genoemden bastiaan door de twee eerstgenoemde slaven ingebragte beschuldiging, dat hij zich aan vergiftiging (wissie) zou hebben schuldig gemaakt.

Bij gemis van alle bewijs ten deze, en uit hoofde dat de klagers deswege geen enkele daadzaak konden aanvoeren, is de bastiaan Christiaan weder ter beschikking van administrateurs gesteld geworden.

Dingsdag, *den* 11*den November* 1856.

Gehoord: *a*. de slaaf Jacques, aankomende de plantage Vlugt en Trouw.

Klagte tegen zijnen meester, den heer J. Robinson, wegens onthouding van genees- of heelkundige behandeling, als lijdende hij aan oogontsteking.

Nadat de stadsheelmeester ten gevolge dezerzijdsche opdragt dezen slaaf had onderzocht en bevonden dat hij werkelijk aan oogontsteking lijdende is, is voornoemde eigenaar aangemaand geworden om in zijne verpleging onmiddellijk te voorzien, en voorts aangeschreven om op te geven waarom hij ten deze nalatig is gebleven.

b. de slavin Jaba, aankomende de plantage Tout lui faut.

Klagte tegen den directeur van genoemd effect, wegens de onthouding van een rantsoen rijst; en voorts dat zij, ziek zijnde, desniettemin gedwongen zou worden om in het veld te arbeiden.

Door den stadsgeneesheer verklaard zijnde dat, ofschoon voornoemde slavin Jaba eenigen tijd geleden aan de pokken geleden hebbende, thans weder geheel hersteld is, zoo is zij, onder ernstige aanmaning om zich voortaan niet meer met noodelooze klagten bij de politie te vervoegen, ter beschikking van administrateuren, de heeren A. van Velsen

c. s., gesteld geworden, met uitnoodiging om haar het onthouden rantsoen rijst alsnog te doen verstrekken.

Maandag, *den* 17*den* *November* 1856.

Gehoord de slaven Frederik, Jonas, Jannie, Abraham, Spadille, Adolf en de slavin Louisa, allen aankomende de plantage Breukelerwaard, aangeklaagd door administrateurs, de heeren H. A. Tirion c. s., ter zake van oproerig en weêrspannig gedrag bij gelegenheid dat zij den directeur wilden dwingen om 's nachts drie ponden met riet af te malen, hetgeen hij voornemens was eerst daags daarna te bewerkstelligen, terwijl zij zich niet ontzagen om in massa voor zijne woning te verschijnen en zich bedreigingen te veroorloven; voorts omtrent het bij hen bestaande misverstand ten aanzien van het nachtwerk, zoo als zulks bij het gewijzigde slavenreglement is vastgesteld.

Uit hoofde dat het welligt mogelijk zou kunnen zijn dat bij de beklaagde slaven omtrent het *nachtwerk*, zoo als bij het gemeld reglement bepaald is, werkelijk een misverstand zou hebben bestaan, hen voor *dit maal* straffeloos ter beschikking van administrateurs gesteld, nadat zij vooraf met klem en nadruk over hun laakbaar en onbetamelijk gedrag waren onderhouden.

Woensdag, *den* 19*den* *November* 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Alyda, aankomende de plantage Meerzorg.

Klagte tegen den directeur van dat effect, ter zake dat deze haar naar de plantage Ephrata wil verwijderen, in weerwil dat zij een kind van slechts vijf jaren heeft, dat nog hare hulp noodig heeft.

Administrateurs dezer plantage, de heeren H. G. Roux c. s., kennis geven van deze klagte, met uitnoodiging om daaromtrent schriftelijke inlichtingen te geven; terwijl de heer waarnemend procureur-generaal hem daarbij tevens heeft opgemerkt, dat eene scheiding van moeder en kind niet alleen onmenschelijk en eene hardheid is, maar op de plantage aanleiding zou kunnen geven tot ongeregeldheden en misnoegdheid.

b. de slaaf Julius, aankomende de plantage Munnickendam.

Klagte tegen den dierecteur van dat effect, ter zake dat hij buiten staat zou zijn om veldarbeid te kunnen verrigten uit hoofde van een gebrek aan den regter voet, als hebbende hij vier jaren geleden, bij het kappen van vaam hout bij ongeluk een zijner teenen afgekapt.

Bij onderzoek door den stadsheelmeester bevonden zijnde, dat de klager zonder nadeel voor zijnen toestand veldarbeid kan verrigten, zoo is hij weder ter beschikking van administrateurs, de heeren H. G. Roux c. s., gesteld geworden.

c. de slaaf Frederik van de verlaten plantage Gelderland.

Klagte dat hij geen genees- of heelkundige behandeling zou bekomen, niettegenstaande hij aan verouderde zweeren op de beenen lijdende is en hij in dien toestand geen arbeid kan verrigten.

Nadat de stadsheelmeester bij dien slaaf het noodige onderzoek had bewerkstelligd, is hij op aanmaning der politie, door den belanghebbende, den heer W. J. G. Labad q. q. naar het hospitaal van den heelmeester Gravenberch ter verpleging gezonden geworden.

Maandag, *den* 24*sten* *November* 1856.

Gehoord de slaven Winst, Present, Emanuel, Carolus, Apollo, Frederik, Pietje, Charles, Kwassie, Gerrit, Abraham, Klaas, Februarij, Sander, Baron, Amour, Alwas, Manille, allen aankomende de plantage Schoonoord.

Klagten tegen den directeur, dat zij, niettegenstaande zij 's nachts spel in den molen hebben, hun nogtans des daags geene vergoeding der bij nacht verloren rusturen wordt toegestaan, maar daarentegen heel veldwerk wordt opgelegd.

Door den heer waarnemend procureur-generaal, bij de door Z. Ed. Gr. Achtb. met eene commissie van heemraden per de koloniale schroefstoomboot *Paramaribo* volbragte expeditie naar verschillende effecten tot behoud van rust en orde in deze volkplanting, op de plaats zelve afgedaan en getermineerd.

Gehoord de slavinnen Lotje, Albertina, Fanny en de slaaf Lucas, 2de bastiaan, allen aankomende de plantage Toledo. De twee eerstgenoemden aangeklaagd door sequesters, de heeren H. J. Blancke c. s., ter zake van misleiding, door voor te wenden, dat zij, in zwangeren toestand verkeerende, niet konden arbeiden, hetgeen bij onderzoek door den vroedmeester onwaar is bevonden, terwijl zij onder dat voorwendsel geruimen tijd in de stad, in het kraamhospitaal van eene vroedvrouw, waren opgenomen. Overigens zijn al de drie beklaagden aan herhaalde desertie schuldig bevonden.

Van de strafschuldigheid der twee eerstgenoemde slavinnen ter zake van misleiding en onwil tot werken gebleken zijnde, zoo zijn zij voor den tijd van vier weken onder de strafwerkende slaven te Paramaribo opgenomen geworden. De slavin Fanny is, na eene ernstige mondelinge correctie te hebben bekomen, weder ter beschikking van sequesters gesteld geworden.

Donderdag, *den 27sten November* 1856.

Gehoord: 1°. de slaven Geluk, Jan Baas, Jantje, Hendrik, François, Geduld, Hendrik 2, Constant, Adriaan, Prins, allen aankomende de plantage Nieuwzorg.

Klagten tegen den directeur dat zij geene vergoeding zouden erlangen bij dag van de bij nacht verloren rusturen en wel gedurende den tijd dat 's nachts de molen geopend wordt.

Door den heer waarnemend procureur-generaal, vergezeld door heeren heemraden, op de plaats zelve onderzocht en afgedaan.

2°. de slaaf Cornelis en de slavin Livia, aankomende de plantage Alkmaar.

De eerstgemelde beklaagt den directeur dat deze hem tot 's avonds elf ure doet werken zonder vergoeding der verloren rusturen te bekomen, en dat de directeur hem wilde doen afstraffen, omdat hij eenigzins te laat bij den arbeid was gekomen.

De tweede genoemde, dat, in weerwil zij den ganschen dag, tot 's avonds zes ure, tras naar den molen had moeten transporteren, de eerste suikerkoker haar zou genoodzaakt hebben om dat werk tot 's avonds elf ure voort te zetten; terwijl de directeur haar onverdiend zou hebben willen straffen.

Door den heer waarnemend procureur-generaal, vergezeld door heeren heemraden, bij gelegenheid zijner expeditie met 's Rijks schroefstoomboot *Paramaribo* naar verschillende divisien, op de plaats zelve onderzocht en tot eene gewenschte afdoening gebragt.

3°. de slavinnen Nannie, Augusta, Seraphina, America, Santje, Diana; allen aankomende de plantage 't Vertrouwen,

beklagen zich dat zij van 's nachts twee ure, bij de opening van den molen, tras hebben moeten dragen tot den volgenden avond acht ure, zonder dat het haar vergund werd te breakfasten; voorts, dat zij geene vergoeding van rusturen erlangen voor het volbragte nachtwerk.

Als voren door den heer waarnemend procureur-generaal op de plaats zelve afgedaan.

Zaturdag, *den 29sten November* 1856.

Gehoord de slaaf Lubijn, aankomende de plantage Frederici's gift.

Klagte tegen den eigenaar F. W. Werlé, wegens onthouding van geneeskundige verpleging, als lijdende hij aan eene borstkwaal.

Na ingesteld onderzoek door den stadsgeneesheer, die hem lijdende heeft bevonden aan aamborstigheid, is de eigenaar aangemaand geworden om hem in een hospitaal ter verpleging te doen opnemen, dewelke daaraan, door hem tot dat einde in het hospitaal van den heelmeester Gravenberch te besteden, onverwijld heeft voldaan.

Dingsdag, den 2den December 1856.

Gehoord de slavin Nelly, aankomende plantage l'Aventure.

Klagte tegen den directeur, dat, niettegenstaande zij bejaard en aan verval van krachten zou lijden, zij evenwel gedwongen zou worden om heel veldwerk te verrigten.

Blijkens het door den stadsgeneesheer ingesteld onderzoek, heeft zich de slavin Nelly aan tastbare leugens en valsche aantijgingen ten opzigte van haren meester schuldig gemaakt, uit hoofde zij is bevonden volkomen gezond en mitsdien tot veldarbeid in staat te zijn; zijnde deze slavin voor straf door den eigenaar, den heer P. C. Vereul, voor den tijd van eene maand naar de plantage Picardie verwijderd geworden.

Woensdag, den 3den December 1856.

Gehoord: 1°. de slaven Fortuin, dresneger, Martinus, eerste bastiaan, aankomende de plantage Dordrecht, inlichting gegeven of getuigenis der waarheid afgelegd omtrent de klagten door den slaaf Louis, aankomende de plantage Dordrecht, ingebragt, namelijk dat hij, ofschoon lijdende zijnde aan zweeren op de beenen, hij desniettemin gedwongen zou worden om veldarbeid te verrigten.

De stadsheelmeester den slaaf Louis onderzocht hebbende, is hij bevonden werkelijk aan eenige zeeren te lijden.

Uit het ingesteld verhoor is het gebleken, dat de klager reeds sedert jaren onder geneeskundige behandeling was geweest, doch dat hij een buitengewoon liederlijk sujet is, die zich zelven verwaarloost. De eigenaren, de heeren C. D. Bakke c. s., hebben evenwel aangenomen hem andermaal bij den divisie-heelmeester Cabbell te besteden.

2°. de slaaf Frans, 1ste bastiaan, en de slavinnen Trijntje, Lisette en Eva, allen aankomende de plantage Vlugt en Trouw, wegens de klagten door *tien* slavinnen van dat effect tegen den eigenaar en directeur, den heer J. Robinson, bij de burger-autoriteit der divisie Boven-Cottica en Perica omtrent te zware werktaken ingebragt; voorts met betrekking tot het nachtwerk, waarvoor zij geene vergoeding van rusturen zouden bekomen; dat zij, ziek zijnde, geene geneeskundige verpleging zouden erlangen, en eindelijk dat de negerhuizen in eenen zeer bouwvalligen staat zouden verkeeren.

Op last van den heer waarnemend procureur-generaal zijn deze verschillende grieven en klagten door eene commissie van burger-officieren op de plaats zelve onderzocht, met het voornemen om dezelve aan de kennisneming van den regter te onderwerpen.

Maandag den 8sten December 1856.

Gehoord de slaven Bijman, Geduld, Jantje, Januarij, Maandag, Marcus, Sanssouci, Albert, Pierre, Winst, Buonaparte, Frederik, Jasmin, Trobie, Christiaan, Alexander, Lodewijk, Pietje, Wonder, Joris, Carolus en Favorite, aankomende de plantage Rosenburg, brengen klagten in tegen den directeur, ter zake van te zware werktaken bij het uitmodderen van een pontentrens.

Bij een naauwkeurig onderzoek is bevonden, dat de klagte ongegrond was, daar de klagers eene taak hadden afgewerkt, beneden die, bij de wet vastgesteld; dat zij zich ten aanzien van den directeur zeer onbetamelijk en laakbaar hadden gedragen en zich in zijne tegenwoordigheid, niettegenstaande zijn verbod, hadden meester gemaakt van eene rietpont en riemen om stadwaarts te gaan, terwijl zij daarenboven het kortelings geleden door Zijne Excellentie den Gouverneur gegeven bevel, dat voortaan zich geene slaven meer in massa naar de stad zouden begeven om klagten in te brengen, maar dat een of twee daartoe verlof aan den directeur zouden vragen, in den wind hadden geslagen.

Op grond van een en ander zijn aan drie der belhamels eene correctie van 40 zweepslagen op het piket der justitie opgelegd, en twee der anderen voor den tijd van zes weken onder de strafwerkers alhier opgenomen geworden; terwijl de overigen eene ernstige mondelinge vermaning en de noodige wenken hoe zij zich in het vervolg zullen te gedragen hebben, hebben ontvangen. Zijnde deze straffen opgelegd door den ambtenaar, vervangende den waarnemenden procureur-generaal, destijds voor ambtsbezigheden afwezig.

Dingsdag, den 9den December 1856.

Gehoord de slaven Kolonel en Daantje, aankomende de plantage Zeezigt.

Klagten tegen den directeur, ter zake deze hen onverdiend wilde doen afstraffen, omdat zij, volgens zijne bewering, hunne werktaken bij het uitmodderen van een vaartrens niet behoorlijk zouden volbragt hebben, hetgeen bezijden de waarheid zoude zijn, vermits zij zich behoorlijk van hunne verpligtingen hebben gekweten.

De heemraad der divisie Boven-Cottica en Perica aangeschreven om de bedoelde werkzaamheden door eene commissie van burger-officieren op de plaats zelve te doen onderzoeken.

Het onderzoek dezer aangelegenheid hebbende doen kennen, dat de klagers zich aan onwil tot werken hadden schuldig gemaakt en dat zij hunnen meester belasterd en valschelijk betigt hebben, zoo zijn beiden voor den tijd van twintig dagen onder de dwangarbeidende slaven alhier opgenomen geworden.

Vrijdag, den 12den December 1856.

Gehoord de slaaf George, aankomende de plantage Munnickendam.

Klagte dat hij lijdende zou zijn aan chancres, doch dat hem door den eersten bastiaan Kwassie belet zou zijn geworden om daarvan den directeur kennis te geven.

Bij een door den stadsgeneesheer ingesteld onderzoek is bevonden dat de slaaf George lijdende is geweest aan ulcera van den penis, waarvan nog een oppervlakkig, bijna genezen zeer aanwezig is, die heelkundige behandeling vereischt.

Ten gevolge hiervan zijn de administrateurs der plantage Munnickendam, de heeren H. G. Roux c. s., aangeschreven geworden, om den slaaf George onverwijld in een hospitaal ter verpleging te doen opnemen, met uitnoodiging om te onderzoeken waarom de bastiaan Kwassie hem belet zou hebben om van zijnen toestand den directeur te doen kennis dragen; zijnde de slaaf George ingevolge de door de politie gedane aanmaning onmiddellijk onder heelkundige behandeling geplaatst geworden.

Zaturdag, den 20sten December 1856.

Aangeschreven bij missive dd. heden, lit. B, n°. 881 en 175, B. C. van den Ende, administrateur der plantages Johan en Margaretha en Maasstroom, houdende ernstige aanmaning om de slaven la Rose en Alexander, aankomende eerstgenoemd effect, en den slaaf Philip, aankomende laatstgenoemd effect, uit hunne custodie te ontslaan, tenzij hij voldoende gronden zou kunnen opgeven waarom eene langere custodie van deze slaven in het belang der goede orde of in het belang der effecten waartoe zij behooren noodzakelijk of wenschelijk zou moeten geacht worden, waaraan dan ook is voldaan geworden.

Paramaribo, den 31sten December 1856.

Voor extract conform,

De eerste adsistent, vacerende op het bureau van politie 1ste afdeeling,

(*get.*) J. VAN LIER.

Ter zijde stond:

Gezien voor de maanden Junij, Julij, Augustus, September, October, November en December.

De waarnemende Procureur-Generaal,

(*get.*) B. DONKER CURTIUS.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

N°. 39.

EXTRACT uit het journaal, gehouden op het bureau van politie, 2de afdeeling, over het jaar 1856, met betrekking tot de aldaar ingebragte klagten van en over slaven, en van de straffen en correctien hun ten gevolge der laatste opgelegd.

Woensdag, den 2den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* de slaven, aankomende de plantage Broederschap, als:

Moriaan, Providence, Premier, Pieter, Diana, Julia, Semiere, Bettie, Pamela en Antoinette, omtrent de tegen hen ingebragte klagte door den eigenaar van dat effect, dat zij onwillig zouden zijn om geregeld de hun opgedragen werktaken af te maken, en dat zij zich hoogst oneerbiedig zouden gedragen hebben tegen eene commissie uit de burger-autoriteit der divisie Saramacca, die hun hun strafwaardig gedrag onder het oog trachtte te brengen.

Het een en ander door de slaven ontkend zijnde, zoo is den waarnemenden burger-kapitein der divisie Saramacca opgedragen geworden, deze zaak in persoon op dit effect te onderzoeken.

Na behoorlijk onderzoek gebleken zijnde dat de klagte van den eigenaar conform de waarheid was, is bovengemelden slaven door de burger-autoriteit, overeenkomstig de bepaling vervat in alinea 2 van art. 30 der publicatie dd. 6 Mei 1851, G. B. n°. 4, eene correctie opgelegd geworden.

Donderdag, den 18*den Januarij* 1856.

Gehoord: *a.* Johann Herman Braam, enz.

d. Petrus François Labadie en de hem in eigendom toebehoorende:

e. slaaf Jean, over hun verschil met

f. Jacob Balthof, aangaande den eigendom van een korjaal.

Tot genoegen van beide partijen geschikt.

Vrijdag, den 11*den Januarij* 1856.

Gehoord: *a.* de slaven, aankomende plantage Hamburg, als:

Antonie, Daniel, Abuis, Toontje, Winst, Welkom, Hendrik, Constant, Verdriet, Jannie, Mandosa, Favoriet, Bernhard, Heintje, Amour, Ferdinand, Vigeland, Amsterdam,

Cardoes, Frederik, Biekbeen, Cornelis, Karel, Jacobus, Bonna, Gerrit, Albert, Welkom, Kaatje, Aspacia, Santo, Kwassiba, Janna, Julia, Minerva, Gratia, Rebecca, Regina, Coqette, Amerika, Lotje, Roselina, Abenie, Nina, Barbara, Dorothea, Sina, Carolina, Christina, Lucretia, Rosette, Saraatje, Elisabeth en hare zuigeling Susanna, Dorine en haren zuigeling Christiaan, Wilhelmina en haren zuigeling Sebastopol, Princes, Redie Johanna, Phidelia, Sophietje, Esther, Clarijntje, Hendrina en Coba.

Klagten tegen den eersten bastiaan Antonie, dat deze de door den eigenaar gestelde werktaken op eigen gezag zoude vergroot of verzwaard hebben.

Na behoorlijk onderzoek de klagte ongegrond bevonden.

Afgezonden: *a.* missive aan den waarnemenden burger-kapitein der divisie Saramacca, waarbij deze uitgenoodigd wordt om eene commissie uit de burger-autoriteit te zenden naar de plantage Hamburg, met opzigt om namens het bestuur de slavenmagt tot rust en orde aan te manen en met magtiging tevens om den belhamels, die oorzaak zijn geweest dat zij zich in massa stadwaarts hebben begeven, eene correctie op te leggen.

(Zie 18 Januarij 1856.)

Zaturdag, den 12den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Helena Francina Sophia Pascal, enz.

c. de slaaf Johannes, aankomende A. Strockman, klagte tegen

d. den slaaf Frederik, aankomende F. L. Pichot, dat hij hem geslagen zou hebben.

Na behoorlijk onderzoek gebleken zijnde, dat deze beide slaven met elkander gevochten hebben, zoo zijn zij aan de huisselijke jurisdictie overgegeven geworden.

Maandag, den 14den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Jacobus Honkoop.

Klagte tegen: *b.* den slaaf Richard, aankomende Tauny, dat hij hem beleedigd zoude hebben.

Getuigen te deze: *c.* Jan Adam Vinkeveen,

d. Maria Charlotte Krim.

Na onderzoek het feit bewezen zijnde, zoo is den eigenaar aangezegd geworden om den slavenjongen Richard eene correctie op te leggen.

Woensdag, den 16den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Joseph Pierre Labad enz.;

c. Maria Knip.

Klagte tegen: *d.* de slavin Bettie, aankomende Ann Elder, dat eene aan hare zorg toevertrouwde koe op haar erf zoude gekomen zijn en schade aangerigt hebben.

Deze slavin gelast beter op de koe te passen.

Vrijdag, den 18den Januarij 1856.

Ingekomen: *a.* missive van de 2de luitenants der divisie Saramacca G. J. Halfhide en T. Boedinghaus, gedateerd: plantage Hamburg 18 Januarij 1856, verzoekende dat de procureur-generaal hun zoo spoedig doenlijk adsistentie doe toekomen, daar de slaven van dat effect in volslagen oproer zijn en niet alleen zich hoogst oneerbiedig en brutaal jegens hen en de andere leden der commissie uit de burger-autoriteit gedragen, die ingevolge uitnoodiging van den procureur-generaal derwaarts zijn gegaan, vergezeld van

een detachement militairen en agenten van politie, om de slaven tot rust te vermanen, maar hen zelfs bedreigen dat zij zich gewapenderhand zullen verzetten tegen de handelingen der commissie.

Op ontvangst van dit berigt is de adsistent ten burele van den procureur-generaal J. J. Ooijkaas jr. onmiddellijk naar plantage Hamburg vertrokken, aldaar aangekomen, de slaven, waarvan sommigen met dubbelden-loop-geweren gewapend waren, doen ontwapenen, de rust en orde hersteld en daardoor de commissie in de gelegenheid gesteld, dat deze zonder gevaar aan hare opdragt gevolg heeft kunnen geven; terwijl voornoemde adsistent, nadat de gemelde commissie, het militair detachement en de agenten van politie plantage Hamburg verlaten hadden, nog twee dagen op dat effect heeft gevaceerd om zich te overtuigen dat de rust en orde onder deze in volkomen oproer verkeerd hebbende slavenmagt hersteld was.

Dingsdag, *den* 29*sten Januarij* 1856.

Gehoord: *a.* Johannes Trobie van Engel enz.;

f. de slaaf Generaal;

g. de slaaf Hendrik, beiden aankomende plantage Peperpot, wegens hunne aanhouding in de divisie Beneden-Cottica.

(Zie 5 Februarij 1856.)

Woensdag, *den* 30*sten Januarij* 1856.

Gehoord: *a.* Thomas Jacobus Valois en

b. Henriette Juliaans, zich beklagende over de slavin Clementina, aankomende Carolina Sandvoort (Steyn), dat deze hun beleedigende woorden zoude toegevoegd hebben.

Na behoorlijk onderzoek het feit bewezen zijnde, zoo is de eigenares aangezegd geworden om deze slavin eene correctie op te leggen.

Zaturdag, *den* 2*den Februarij* 1856.

Gehoord: *a.* Arnoldus Veer enz.

Afgezonden: *b.* missive aan administrateuren der plantage Peperpot, verzoekende inlichtingen omtrent de verwijdering van de slaven Generaal en Hendrik, aankomende dat effect.

(Zie 5 Februarij 1856.)

Maandag, *den* 4*den Februarij* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Simon, 1ste bastiaan;

b. de slaaf Carolus, beiden aankomende plantage Peperpot, omtrent de desertie van de slaven Generaal en Hendrik.

(Zie 5 Februarij 1856.)

Dingsdag, *den* 5*den Februarij* 1856.

Gehoord: *a.* E. F. L. Mollinger, administrateur der plantage Peperpot, omtrent de desertie der slaven:

b. Generaal en

c. Hendrik, aankomende dat effect.

De slaaf Generaal tot straf voor onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld; terwijl de slaaf Hendrik ter beschikking van administrateuren E. F. L. Mollinger c. s. is gesteld geworden.

Cardoes, Frederik, Biekbeen, Cornelis, Karel, Jacobus, Bonna, Gerrit, Albert, Welkom, Kaatje, Aspacia, Santo, Kwassiba, Janna, Julia, Minerva, Gratia, Rebecca, Regina, Coqette, Amerika, Lotje, Roselina, Abenie, Nina, Barbara, Dorothea, Sina, Carolina, Christina, Lucretia, Rosette, Saraatje, Elisabeth en hare zuigeling Susanna, Dorine en haren zuigeling Christiaan, Wilhelmina en haren zuigeling Sebastopol, Princes, Redie Johanna, Phidelia, Sophietje, Esther, Clarijntje, Hendrina en Coba.

Klagten tegen den eersten bastiaan Antonie, dat deze de door den eigenaar gestelde werktaken op eigen gezag zoude vergroot of verzwaard hebben.
Na behoorlijk onderzoek de klagte ongegrond bevonden.

Afgezonden: *a.* missive aan den waarnemenden burger-kapitein der divisie Saramacca, waarbij deze uitgenoodigd wordt om eene commissie uit de burger-autoriteit te zenden naar de plantage Hamburg, met opzigt om namens het bestuur de slavenmagt tot rust en orde aan te manen en met magtiging tevens om den belhamels, die oorzaak zijn geweest dat zij zich in massa stadwaarts hebben begeven, eene correctie op te leggen.
(Zie 18 Januarij 1856.)

Zaturdag, den 12den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Helena Francina Sophia Pascal, enz.

c. de slaaf Johannes, aankomende A. Strockman, klagte tegen

d. den slaaf Frederik, aankomende F. L. Pichot, dat hij hem geslagen zou hebben.

Na behoorlijk onderzoek gebleken zijnde, dat deze beide slaven met elkander gevochten hebben, zoo zijn zij aan de huisselijke jurisdictie overgegeven geworden.

Maandag, den 14den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Jacobus Honkoop.

Klagte tegen: *b.* den slaaf Richard, aankomende Tauny, dat hij hem beleedigd zoude hebben.

Getuigen te deze: *c.* Jan Adam Vinkeveen,

d. Maria Charlotte Krim.

Na onderzoek het feit bewezen zijnde, zoo is den eigenaar aangezegd geworden om den slavenjongen Richard eene correctie op te leggen.

Woensdag, den 16den Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Joseph Pierre Labad enz.;

c. Maria Knip.

Klagte tegen: *d.* de slavin Bettie, aankomende Ann Elder, dat eene aan hare zorg toevertrouwde koe op haar erf zoude gekomen zijn en schade aangerigt hebben.
Deze slavin gelast beter op de koe te passen.

Vrijdag, den 18den Januarij 1856.

Ingekomen: *a.* missive van de 2de luitenants der divisie Saramacca G. J. Halfhide en T. Boedinghaus, gedateerd: plantage Hamburg 18 Januarij 1856, verzoekende dat de procureur-generaal hun zoo spoedig doenlijk adsistentie doe toekomen, daar de slaven van dat effect in volslagen oproer zijn en niet alleen zich hoogst oneerbiedig en brutaal jegens hen en de andere leden der commissie uit de burger-autoriteit gedragen, die ingevolge uitnoodiging van den procureur-generaal derwaarts zijn gegaan, vergezeld van

een detachement militairen en agenten van politie, om de slaven tot rust te vermanen, maar hen zelfs bedreigen dat zij zich gewapenderhand zullen verzetten tegen de handelingen der commissie.

Op ontvangst van dit berigt is de adsistent ten burele van den procureur-generaal J. J. Ooijkaas jr. onmiddellijk naar plantage Hamburg vertrokken, aldaar aangekomen, de slaven, waarvan sommigen met dubbelden-loop-geweren gewapend waren, doen ontwapenen, de rust en orde hersteld en daardoor de commissie in de gelegenheid gesteld, dat deze zonder gevaar aan hare opdragt gevolg heeft kunnen geven; terwijl voornoemde adsistent, nadat de gemelde commissie, het militair detachement en de agenten van politie plantage Hamburg verlaten hadden, nog twee dagen op dat effect heeft gevaceerd om zich te overtuigen dat de rust en orde onder deze in volkomen oproer verkeerd hebbende slavenmagt hersteld was.

Dingsdag, den 29sten Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Johannes Trobie van Engel enz.;

f. de slaaf Generaal;

g. de slaaf Hendrik, beiden aankomende plantage Peperpot, wegens hunne aanhouding in de divisie Beneden-Cottica.

(Zie 5 Februarij 1856.)

Woensdag, den 30sten Januarij 1856.

Gehoord: *a.* Thomas Jacobus Valois en

b. Henriette Juliaans, zich beklagende over de slavin Clementina, aankomende Carolina Sandvoort (Steyn), dat deze hun beleedigende woorden zoude toegevoegd hebben.

Na behoorlijk onderzoek het feit bewezen zijnde, zoo is de eigenares aangezegd geworden om deze slavin eene correctie op te leggen.

Zaturdag, den 2den Februarij 1856.

Gehoord: *a.* Arnoldus Veer enz.

Afgezonden: *b.* missive aan administrateuren der plantage Peperpot, verzoekende inlichtingen omtrent de verwijdering van de slaven Generaal en Hendrik, aankomende dat effect.

(Zie 5 Februarij 1856.)

Maandag, den 4den Februarij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Simon, 1ste bastiaan;

b. de slaaf Carolus, beiden aankomende plantage Peperpot, omtrent de desertie van de slaven Generaal en Hendrik.

(Zie 5 Februarij 1856.)

Dingsdag, den 5den Februarij 1856.

Gehoord: *a.* E. F. L. Mollinger, administrateur der plantage Peperpot, omtrent de desertie der slaven:

b. Generaal en

c. Hendrik, aankomende dat effect.

De slaaf Generaal tot straf voor onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld; terwijl de slaaf Hendrik ter beschikking van administrateuren E. F. L. Mollinger c. s. is gesteld geworden.

Woensdag, den 6den Februarij 1856.

Gehoord: *a.* Julia Josephina Antoinetta Horne enz.;

d. Jacobus Petrus Rooswijk; en

e. Petronella Janszoon, klagte tegen

f. den slaaf Albert, aankomende den boedel Susschen, dat hij een korjaal zoude gestolen hebben; getuigen ten deze:

g. Hendrik François Lutz. De klagte ongegrond bevonden.

h. A. A. Salomons, klagte tegen de hem in eigendom toebehoorende

i slavin Sophia, dat zij tegen hem brutaal zoude zijn geweest.
De slavin eene ernstige mondelinge vermaning gegeven en haar hare pligten tegenover haren meester onder het oog gebragt.

k. Jansje Cornelia de Leon, klagte tegen

l. de slavin Maria, aankomende de weduwe Kemper, dat zij haar beleedigd zoude hebben.
Deze slavin eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

Vrijdag, den 8sten Februarij 1856.

Gehoord: *a.* Jacobus Petrus Rooswijk enz.;

c. J. Sarqui; klagte tegen

d. de slavin Maria, aankomende

e. de weduwe Kemper, dat zij zoowel hem als zijne huishoudster

f. J. C. de Leon zoude beleedigd hebben.
Aangezien deze slavin op den 6den dezer hare verpligtingen tegenover vrije personen ernstig onder het oog is gebragt geworden en zich thans weder beleedigend tegenover vrije personen heeft uitgelaten, zoo is zij tot straf gedurende vier dagen in het fort Zeelandia gecustodieerd geworden.

Zaturdag, den 9den Februarij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Adriaan; en

b. de slaaf Hoop, beiden aankomende de plantage Liberté,
de *eerste* zich beklagende over te zwaar gestelde werktaak. Is echter niet in staat op te geven de hoegrootheid der werktaken die van hem gevorderd worden.
de *tweede*, dat, aangezien zijne zuster borden zou hebben gebroken, hij hierover met den administrateur en directeur onaangenaamheden heeft gehad.
Hen beiden ter beschikking van den administrateur J. Frouin gesteld.

Maandag, den 25sten Februarij 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Adelaïde, aankomende G. M. Muller.
Klagte tegen hare meesteres, dat zij haar mishandeld zoude hebben.
(Zie 27 Februarij 1856.)

Dingsdag, den 26sten Februarij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Apollo, aankomende den houtgrond de Vier Kinderen, naar

aanleiding van het verzoek door den eigenaar L. A. de Mesquita gedaan, om hem tot verbetering van zijn slecht gedrag voor den tijd van vier weken op het fort Nieuw Amsterdam te werk te doen stellen.

Daar uit de instructie van deze zaak gebleken is, dat de slaaf Apollo een slecht sujet is, zoo is dit verzoek toegestaan.

c. Meyntje van Keyzer, klagte tegen

d. de slavin Georgetina, aankomende

e. L. T. Geniets, dat deze haar zoude uitgescholden hebben.

Na behoorlijk onderzoek het feit bewezen zijnde, heeft de eigenaar deze slavin eene correctie gegeven.

Woensdag, den 27sten Februarij 1856.

Gehoord: *a.* Elisabeth Samson, en

b. Constantie Johanna Samson, als getuigen in zake de slavin Adelaïde, aankomende G. M. Muller, contra hare meesteres.

Deze zaak is voor het collegie van kleine zaken gebragt geworden.

Vrijdag, den 29sten Februarij 1856.

Gehoord: *a.* J. C. Arons, klagte tegen

b. de slavin Kwassiba, aankomende J. J. Bennernagel, dat deze hem molest zoude hebben aangedaan. Getuigen ten deze:

c. Maria Arons.

Deze slavin tot straf voor den tijd van twee dagen op het piket der justitie gecustodieerd.

d. de slaaf Christiaan, aankomende

e. C. S. P. Dericks, omtrent het verzoek door den eigenaar gedaan, om hem tot verbetering van zijn slecht gedrag voor den tijd van vier weken op het fort Nieuw Amsterdam te werk te doen stellen. Getuigen ten deze gehoord:

f. de slavin Constantia, en

g. » » Saraatje, beiden aankomende C. Sanches.

Na behoorlijk onderzoek het verzoek toegestaan.

Maandag, den 10den Maart 1856.

Gehoord: *a.* Johannes Theodorus Benezia, enz.;

s. de slavin Josephina, aankomende S. Nieuwenhuis, klagte tegen

t. Meyntje Oks, dat zij haar geslagen zoude hebben.

Daar uit het onderzoek gebleken is dat beiden gevochten hebben, zoo zijn zij beiden aangemaand geworden, zich in het vervolg rustig te gedragen.

Dingsdag, den 11den Maart 1856.

Gehoord: *a.* de Weduwe F. R. Ruichman, geb. Abendanon, klagte tegen

b. de slavin Petronella, haar toebehoorende, dat zij haar gebrutaliseerd zoude hebben.

Deze slavin op verzoek van hare meesteres eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

Woensdag, den 12den Maart 1856.

Gehoord: *a.* Willem MacIntosch, directeur,

b. de slaaf Samuel, 1ste bastiaan,

c. » » Adam, en

d. » » Premier, klagte tegen den

e. slaaf Paay, en den

f. » Trotie, allen aankomende plantage l'Espérance, dat zij giftmengers zouden zijn.

Na behoorlijk onderzoek is het gebleken dat deze klagten ongegrond waren, daar de op de plantage overleden personen aan de naweeën der pokken gestorven zijn.

Maandag, den 24sten Maart 1857.

Op heden heeft de adsistent ten burele van den procureur-generaal den procureur-generaal naar plantage Kent, divisie Saramacca, vergezeld, ten einde onderzoek te doen naar de ongeregeldheden die op dat effect zouden hebben plaats gevonden.

Na behoorlijk onderzoek gebleken zijnde dat de plaats gehad hebbende onaangenaamheden niet van dien ernstigen aard geweest zijn als wel uit de ingebragte klagte op te maken zoude zijn, en daar vroeger de slavenmagt zich nimmer aan dergelijke heeft schuldig gemaakt, zoo zijn door den procureur-generaal de slaven ernstig aangemaand geworden, zich in het vervolg van dergelijke te onthouden.

Vrijdag, den 28sten Maart 1856.

Gehoord: *a.* de slavin Rebecca, aankomende den houtgrond Berlijn, in dienst van W. Schields, wegens bezwaren door haar ingebragt tegen:

b. de slavin Alida, aankomende Clasina Domperts, ter zake van schennis van huisregt; getuigen ten deze:

c. G. W. Pardo, en

d. P. Goede. De klagte ongegrond bevonden.

Maandag, den 31sten Maart 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Welkom, aankomende plantage Jagtlust, omtrent zijne aanhouding op den post Poelepantje.

Die slaaf voor de eerste maal aan Paramaribo gekomen en verdwaald zijnde, terwijl hij zich naar het vaartuig dacht te begeven waarmede hij aan de stad was gearriveerd, zoo is hij ter beschikking van zijnen meester mr. Barnet Lyon gesteld geworden.

Woensdag, den 2den April 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Jantje, aankomende plantage Livonia, omtrent zijne aanhouding op den post Poelepantje.

De slaaf weder ter beschikking van administrateurs H. G. Roux c. s. gesteld.

Dingsdag, den 8sten April 1856.

Gehoord: *a.* Willem van Bergen,

b. Anna Straman en hare slaven

c. Affie en

d. Frans, wederkeerige klagten over huisselijke aangelegenheden.
Hun allen eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

Zaturdag, den 19den April 1856.

Gehoord: *a.* Isaäk Nathan Samuels, klagte tegen

b. den slaaf Christiaan, hem toebehoorende, dat deze onwillig zoude zijn om te werken.
Den slaaf eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

c. Frits Bartling, klagte tegen

d. de slavin Caro, aankomende M. Thijm, dat zij van eenen jongen melk gekocht zoude hebben, niettegenstaande zij bewust was, dat deze jongen verpligt was de melk bij vaste klanten rond te brengen en niet geregtigd was, die te verkoopen.
De slavin eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

Dingsdag, den 29sten April 1856.

Gehoord: *a.* C. H. Boschman en de hem toebehoorende

b. slavin Monkie, klagte tegen

c. Willem Prins, dat deze wederregtelijk eenige kippen van die slavin zoude afgenomen hebben, terwijl zij zich stadwaarts begaf.

Daar uit het onderzoek gebleken is, dat die slavin zich in den tuin van den beklaagde had begeven en cassave had gestolen, terwijl de beklaagde haar deze kippen had afgenomen om te kunnen bewijzen dat zij zich op zijn erf had begeven, zoo is deze slavin in het ongelijk gesteld geworden.

Woensdag, den 30sten April 1856.

Gehoord: *a.* Matthijs Kerster, directeur en administrateur der plantage Adrichem, klagte tegen:

b. de slavin Santje, aankomende dat effect, dat zij zich ongunstig zoude hebben uitgelaten over

c. den slaaf Azor, loodsbastiaan; getuige ten deze

d. de slaaf Hendrik, 1ste bastiaan.

De klagte, na behoorlijk onderzoek, ongegrond bevonden zijnde, zoo is deze slavin weder ter beschikking van administrateurs M. Kerster c. s. gesteld geworden.

Dingsdag, den 27sten Mei 1856.

Ingekomen: *a.* proces-verbaal, opgemaakt door den luitenant van politie, aangaande eene klagte door Elisabeth van Wolff contra den slaaf Maçon, aankomende de Wed. Keyzer, wegens verbale injurie; getuigen ten deze:

Gehoord: *a.* Marcus Abrahams;

b. Frans Cojo Roepel, en

c. de slavin Coba, aankomende E. van Wolff.

Deze zaak voor het collegie van kleine zaken gebragt.

Dingsdag, *den 3den Junij* 1856.

Gehoord: *a.* Jan Frederik Hansen;

b. de slaaf Martijn, aankomende J. Claver;

c. de slaaf Winst, aankomende J. F. Hansen, omtrent de klagte van den laatstgenoemde tegen zijnen meester, dat deze hem in de boei gezet zoude hebben, van welke klagte door den luitenant van politie proces-verbaal is opgemaakt.

Uit het onderzoek is het gebleken dat deze slaaf door verregaande nalatigheid oorzaak is geweest, dat eene aan zijne zorg toevertrouwde tentboot aanmerkelijke schade heeft bekomen, waarom zijn meester hem dan ook tot straf gedurende 12 uren in eene gewone boei heeft gesloten.

Den slaaf eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

Ingekomen: *a.* missive van J. M. A. Neumann, kennisgevende dat de slaaf Winst, hem toebehoorende, na eene bekomen correctie, zich geabsenteerd heeft, met verzoek hem te doen aanhouden en ter zijner beschikking te stellen.

Deze slaaf aangehouden zijnde, is den volgenden dag weder ter beschikking van zijnen meester gesteld geworden.

Vrijdag, *den 6den Junij* 1856.

Gehoord: *a.* Louise Tonsel, klagte omtrent hare

b. slavin Francina, dat er vermoeden bestaat dat zij zich van tijd tot tijd aan diefstal schuldig maakt; tevens verzoekende om haar tot verbetering van haar slecht gedrag voor onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk te doen stellen.

Na behoorlijk onderzoek is dit verzoek toegestaan geworden.

c. de slavin Philippina, aankomende plantage Ma Retraite, omtrent de door haren meester tegen haar ingebragte klagten, dat zij zich aan diefstal zoude hebben schuldig gemaakt, met verzoek haar tot verbetering voor onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk te doen stellen.

Na behoorlijk onderzoek is dit verzoek toegestaan geworden.

Maandag, *den 16den Junij* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Jan, aankomende plantage Ma Retraite.

Klagte tegen zijnen eigenaar, dat hij hem onverdiend zoude bestraft hebben. Ten deze gehoord:

b. Izaäk Nathan Samuels, opzigter; en

c. de slaaf Sampie, 1ste bastiaan der plantage Ma Retraite.

Uit het onderzoek gebleken zijnde dat de slaaf Jan zich herhaaldelijk aan diefstal had schuldig gemaakt, waarom zijn meester hem tien zweepslagen heeft doen geven, zoo is gemelde slaaf tot straf voor onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld geworden.

Woensdag, *den 18den Junij* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf John Taylor, aankomende plantage Mary's hope.

Klagte tegen J. Candler dat deze hem zou hebben mishandeld.

Deze zaak voor het collegie van kleine zaken gebragt, zijnde J. Candler tot eene maand gevangenisstraf veroordeeld geworden.

b. de slaaf Adam, aankomende Tall, omtrent zijne aanhouding en desertie.

Daar deze slaaf dikwerf zonder reden zich eigendunkelijk van de stad verwijdert en dit

thans ook weder het geval is geweest, zoo is hij weder ter beschikking van zijnen meester gesteld geworden, na vooraf eene ernstige mondelinge vermaning bekomen te hebben.

Zaturdag, den 21sten Julij 1856.

Ingekomen: *a.* proces-verbaal, opgemaakt door den luitenant van politie omtrent eene klagte door Joseph Machielse jr. ingebragt tegen den slaaf Adriaan, aankomende J. Louzada, dat deze moedwillig eene koe zoude verwond hebben.

(Zie 23 Junij 1856.)

Maandag, den 23sten Junij 1856.

Gehoord: *a.* Madrijntje Sittard; en

b. Josephina Terhei, in zake J. Machielse Jr. contra den slaaf Adriaan, aankomende J. Louzada.

Deze zaak voor het collegie van kleine zaken gebragt.

De slaaf Adriaan vrijgesproken.

Dingsdag, den 24sten Junij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Intrest, aankomende plantage Maagdenburg, klagte tegen den 1sten bastiaan La Fleur, dat deze hem, zonder daartoe door den directeur last bekomen te hebben, eenige zweepslagen zoude gegeven hebben.

Na behoorlijk onderzoek, de klagten ongegrond bevonden.

De slaaf weder ter beschikking van administrateurs B. C. van den Ende c. s. gesteld, na alvorens eene ernstige mondelinge vermaning bekomen te hebben.

Zaturdag, den 28sten Junij 1856.

Ingekomen: *a.* proces-verbaal, opgemaakt door den luitenant van politie omtrent de klagte ingebragt door de slavin Cecilia, aankomende C. M. Doby, tegen S. Bakker.

(Zie 30 Junij 1856.)

Maandag, den 30sten Junij 1856.

Ingekomen: *a.* kennisgeving door J. M. A. Neumann, dat de slaaf Kwassie of Dasnottie, aankomende plantage de Vrede, doch werkzaam op Kwatta, zich verwijderd heeft, nadat hij zich aan pligtverzuim had schuldig gemaakt.

(Zie 2 Julij 1856.)

Gehoord: *a.* Josephina Adriana Comvalius, in zake de slavin Cecilia, aankomende C. M. Doby, contra S. Bakker, dat deze haar zou geslagen hebben.

Deze zaak voor het collegie van kleine zaken gebragt. (In behandeling.)

Woensdag, den 2den Julij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Dasnotti, aankomende plantage de Vrede, werkzaam op Kwatta, omtrent zijne verwijdering van Kwatta. Deze slaaf na eene ernstige mondelinge vermaning weder ter beschikking van zijnen meester gesteld.

Ingekomen: *a.* kennisgeving door J. M. A. Neumann, dat zich van Kwatta geabsenteerd heeft de hem toebehoorende slaaf Jacques.

(Zie 3 Julij 1856.)

Donderdag, den 3den Julij 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Jacques, aankomende J. M. A. Neumann.
Klagte tegen zijnen meester dat deze hem heeft willen straffen.
Deze slaaf na eene ernstige mondelinge vermaning weder ter beschikking van zijnen meester gesteld.

b. de slavin Doortje, aankomende plantage Houttuin, omtrent hare aanhouding op den post Poelepantje.

Daar zij verklaart dat zij zich op weg had begeven om hare belangen bij haren eigenaar voor te dragen, zoo is zij ter beschikking van den eigenaar van plantage Houttuin, den heer Bosch Reitz, gesteld geworden.

Woensdag, den 9den Julij 1856.

Gehoord: *a.* de slavenjongen Maurits of Monny, aankomende den boedel L. Welkom, omtrent de tegen hem ingebragte klagte, dat hij door een pijlschot eenen Indiaan, Aron genaamd, doodelijk zou gewond hebben.
Deze zaak is voor het geregtshof gebragt geworden.

b. F. G. Brusch qq. J. M. A. Neumann, klagte dat heden ochtend, omstreeks half zes ure, de agenten van politie wederregtelijk eenen hem toebehoorenden ezel en kar, gaande voorbij het piquet der justitie naar Kwatta, zouden aangehouden en een der agenten den jongen (12 jaren oud) een paar klappen gegeven hebben.
Na behoorlijk onderzoek, de kar en ezel weder ter beschikking van den eigenaar gesteld en den agenten van politie hunne verkeerde handeling ernstig onder het oog gebragt.

Vrijdag, den 11den Julij 1856.

Gehoord: *a.* J. M. A. Neumann, klagte dat tegen den vroegen ochtend van den 9den dezer de slavenjongen, Kwassie genaamd, oud 12 jaren, hem toebehoorende, door een der agenten van politie geslagen zoude zijn geworden, terwijl die agent eenen door dien jongen begeleiden ezel en kar arresteerde.
Den klager onder het oog gebragt dat aangezien deze zaak dienzelfden ochtend door mij getermineerd is geworden ten genoegen van Brusch, gemagtigde van dien klager, er thans geene termen meer bestaan om daarop terug te komen.

Maandag, den 21sten Julij 1856.

Gehoord: *a.* J. M. A. Neuman, mondelinge klagte ingebragt tegen de slaven Jacques en Adam, dat deze zich op gisteren, zonder reden, van Kwatta hebben verwijderd; dat Jacques eerst heden, laat in den nacht, is teruggekomen en dat Adam, nog absent is.
Dezen slaven, nadat Adam terug was gekomen, eene ernstige mondelinge vermaning gegeven en ter beschikking van den eigenaar gesteld.

Zaturdag, den 26sten Julij 1656.

Ingekomen: *a.* proces-verbaal, opgemaakt door den luitenant van politie aangaande de klagte der slavin Sidonia, aankomende S. M. Sanches, ingebragt tegen Koosje Gieters, dat zij haar geslagen zoude hebben.
(Zie 28 Julij 1856.)

Maandag, den 28sten Julij 1856.

Gehoord: *a.* Hendrik Sand;

b. de slaaf Christiaan, aankomende G. Jacobs;

c. Meyntje Oks;

d. de slavin Mietje, aankomende S. M. Sanches, contra Koosje Gieters.
Deze zaak voor het collegie van kleine zaken gebragt. Koosje Gieters tot vijf dagen gevangenisstraf veroordeeld.

Dingsdag, *den* 29*sten Julij* 1856.

Ingekomen: *a.* kennisgeving door J. M. A. Neumann, dat zich van Kwatta geabsenteerd heeft de slaaf Winst.
Dezen slaaf, na aanhouding, ter beschikking van den eigenaar gesteld.

Donderdag, *den* 31*sten Julij* 1856.

Ingekomen: *a.* missive van den burger-kapitein der divisie Boven-Suriname en Thorarica, dd. 30 dezer, n°. 104, ter geleide van twee vrije en twee niet-vrije personen, die zich in de negerhuizen van plantage 't IJland zonder voorkennis van den directeur zouden opgehouden hebben.

Gehoord: *a.* de slaaf Samuel, aankomende plantage Schoonoord, en

b. de slavin Carolina, aankomende G. Abendanon, omtrent hun verblijf in de negerhuizen van plantage 't IJland.
Daar deze beide slaven in huur zijn geweest van de twee vrije personen, met wie zij naar plantage 't IJland zijn gegaan, en dus niet aansprakelijk kunnen gesteld worden voor datgene wat deze zouden hebben misdaan, zoo zijn beide onmiddellijk ter beschikking, de eerste van zijnen administrateur F. L. Pichot, en de andere van haren eigenaar G. Abendanon gesteld geworden.

Donderdag, *den* 7*den Augustus* 1856.

Gehoord: *a.* Daniel van La Parra omtrent de aanhouding aan het strand tusschen de rivieren Suriname en Saramacca van

b. het negermeisje Gratia, oud naar gissing 16 jaren en van

c. het negerjongentje Johannes, oud naar gissing 12 jaren, broeder van Gratia, beiden in het bosch geboren en ontvlugt uit het weglooperskamp, »Pasoppoekondré" genaamd.

Beiden zijn ter verzorging gezonden naar den landsgrond bij hunne moeder en beide broeders, die reeds eenige jaren vroeger genoemd kamp hebben verlaten, aan het strand zijn aangehouden en tot dusver op den landsgrond verpleegd zijn geworden.
Een onwederstaanbaar verlangen om hare moeder te ontmoeten is de drijfveer geweest waarom Gratia met haar broertje dit kamp heeft verlaten.

Dingsdag, *den* 12*den Augustus* 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Doris, aankomende Alexander Mackenzy.
Klagte tegen zijnen meester, dat deze hem onverdiend zoude gestraft hebben.
Na behoorlijk onderzoek is deze klagte ongegrond bevonden en den slaaf eene ernstige mondelinge vermaning gegeven.

Zaturdag, *den* 16*den Augustus* 1856.

Afgezonden: *a.* missive, enz.

Ingekomen: *a.* kennisgeving door J. M. A. Neumann dat zich heden ochtend van Kwatta verwijderd heeft de slaaf Winst, hem toebehoorende.
(Zie 18 Augustus 1856.)

Maandag, den 18den Augustus 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Winst, aankomende J. M. A. Neumann, omtrent de redenen die aanleiding geven dat hij zich herhaaldelijk van Kwatta verwijdert.
(Zie 20 Augustus 1856.)

Dingsdag, den 19den Augustus 1856.

Ingekomen: *a.* kennisgeving door J. M. A. Neumann, dat de slaaf Washington, hem toebehoorende, zich van Kwatta heeft verwijderd.

Gehoord: *a.* Alexander Mackenzy enz.

b. de slaaf Washington, aankomende J. M. A. Neumann, omtrent de redenen die aanleiding tot zijne verwijdering van Kwatta hebben gegeven.
(Zie 20 Augustus 1856.)

Woensdag, den 20sten Augustus 1856.

Gehoord: *a.* J. M. A. Neumann, eigenaar van Kwatta, omtrent hetgeen door de slaven Winst en Washington, hem toebehoorende, tegen hem is aangevoerd geworden, hierin bestaande, dat hij de werktaken te zwaar zoude stellen en hen bij het niet geregeld afwerken van den aan hen opgedragen arbeid, zoude gestraft hebben.

Na behoorlijk onderzoek gebleken zijnde dat deze en andere slaven, Neumann toebehoorende, zich van tijd tot tijd overgeven aan misbruik van sterken drank, die zij zich weten te verschaffen uit de opbrengst der door hen uit de kostgronden van Kwatta gestolen bananen, en zich alsdan, bevreesd voor straf, van Kwatta verwijderden, zoo zijn beiden, na eene ernstige mondelinge vermaning, weder ter beschikking van den eigenaar gesteld geworden.

Woensdag, den 27sten Augustus 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Adriaan, aankomende plantage Maagdenburg.

Klagte tegen den directeur van dat effect, dat deze hem onverdiend zoude hebben gestraft.

Na behoorlijk onderzoek de klagte ongegrond bevonden zijnde, zoo is deze slaaf weder ter beschikking van zijnen administrateur B. C. van den Ende gesteld geworden.

Vrijdag, den 19den September 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf Napoleon, aankomende plantage Johanna Catharina, omtrent de klagte door den administrateur van dat effect, Danjon, ingebragt tegen:

b. den slaaf Otto, aankomende dat effect, dat deze gewapenderhand zich tegen den bastiaan zoude hebben verzet.

Na behoorlijk onderzoek dit feit bewezen zijnde, is deze slaaf, op verzoek van den administrateur, tot straf voor den tijd van drie maanden op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld geworden.

Zaturdag, den 27sten September 1856.

Ingekomen: *a.* missive van den burger-kapitein der divisie Boven-Suriname en Thorarica, de dato heden, ten geleide van proces-verbaal en visum repertum, opgemaakt op plantage St. Barbara door de daartoe bevoegde autoriteit, ter gelegenheid der lijkschouwing van het lijk van den slaaf Sander, aankomende dat effect.

Afgezonden: *a.* missive van den heemraad der divisie Boven-Suriname en Thorarica,

kennis gevende, dat de adsistent ten burele van den procureur-generaal J. J. Ooykaas jr. op den 29sten dezer vertrekken zal:

1°. naar plantage St. Barbara, om onderzoek te doen naar de omstandigheden die het overlijden van den slaaf Sander zijn voorafgegaan; en

2°. naar plantage St. Eustatius, om te onderzoeken wat aanleiding zoude gegeven hebben om te veronderstellen, dat de slaaf Winst, aankomende dat effect, vermoord zoude zijn.

Uit het door genoemden adsistent ingesteld onderzoek is gebleken:

1°. op plantage St. Barbara, dat de slaaf Tromp, hoofdman der kostwachters, den slaaf Sander, kostwachter, eenige zweepslagen heeft gegeven, en dat Sander weinige uren na deze straf ondergaan te hebben, aan eene beroerte is overleden.

Deze zaak is ter kennisneming van den regter gebragt en nog in behandeling.

2°. op plantage St. Eustatius, dat de slaaf Winst, sluiswachter van dat effect, des avonds bij het openmaken der sluis vermoedelijk in het water is gevallen, in zijnen val zich aan de aldaar aanwezig zijnde overblijfselen van eene fundering eener vroeger bestaan hebbende oude sluis verwond heeft en daarna verdronken is.

Deze zaak is nog in behandeling.

Woensdag, den 8sten October 1856.

Ingekomen: *a.* missive van administrateurs der plantage l'Espérance, H. J. Blancke c. s., verzoekende om eene commissie van burger-officieren naar dat effect te zenden, ten einde onderzoek te doen naar de reden die den slaven, aankomende dat effect, aanleiding tot wanordelijkheden hebben gegeven.

Afgezonden: *a.* missive van den heemraad der divisie Boven-Suriname en Thorarica, waarbij deze wordt uitgenoodigd om den burger-kapitein van die divisie op te dragen, om eene commissie van burger-officieren naar plantage l'Espérance te zenden, ten einde onderzoek te doen naar de aldaar plaats gevonden hebbende wanordelijkheden.

(Zie 20 October 1856.)

Maandag, den 20sten October 1856.

Ingekomen: *a.* missive van den burger-kapitein der divisie Boven-Suriname en Thorarica, ter geleide van een proces-verbaal, opgemaakt door den 1sten luitenant van die divisie, aangaande het door hem op plantage l'Espérance ingesteld onderzoek naar de aldaar plaats gevonden hebbende ongeregeldheden door de slavenmagt, met te-kennen-geving dat de slaven, tijdens deze burger-officier op dat effect vaccerde, zich tegenover hem zeer brutaal en oneerbiedig hebben gedragen.

Afgezonden: *a.* missive aan den heemraad der divisie Boven-Suriname en Thorarica, waarbij deze wordt uitgenoodigd om, daar de slavenmagt der plantage l'Espérance zich hoogst oneerbiedig gedragen heeft tegenover de aldaar gezonden commissie uit de burger-autoriteit, den burger-kapitein op te dragen zich in persoon derwaarts te begeven, de zaak te onderzoeken, de belhamels stadwaarts te doen brengen en de slavenmagt namens den procureur-generaal tot rust en orde te vermanen.

De burger-kapitein hieraan voldaan hebbende, heeft twee slaven, die zich als de belhamels hadden doen kennen, opgezonden, die voor onbepaalden tijd naar het fort Nieuw Amsterdam zijn opgezonden.

Donderdag, den 20sten November 1856.

Gehoord: *a.* Adrianus Jan Kampen, enz.;

b. de slaaf Constant;

c. de slaaf Frans, en

d. » » Hendrik, aankomende plantage Tout lui faut.

Klagte tegen den directeur, dat hij van hen zoude gevergd hebben om des avonds na zes ure een rietpont te huis te brengen.

De waarnemende procureur-generaal heeft deze slaven zelf hunne verpligtingen onder het oog gebragt, en bekend gesteld met de ware bedoeling der wettelijke bepalingen waarin de werkuren der slaven geregeld zijn; verder hen ter beschikking van administrateurs A. van Velzen c. s. gesteld, uitdrukkelijk zijn verlangen te kennen gevende dat dezen slaven geen straf worde opgelegd.

Zaturdag, den 22sten November 1856.

Gehoord: *a.* de slaaf November, en

b. de slaaf Maandag, aankomende plantage Boxel.

Klagte tegen den directeur en mede-eigenaar W. Wilmans, dat hij hen in de boei heeft willen doen zetten omdat zij geweigerd hadden des avonds na zes ure een rietpont te huis te brengen.

Deze zaak, even als die van de slaven, aankomende plantage Tout lui faut, behandeld. (Zie 20 November 1856.)

Paramaribo, den 31sten December 1856.

Voor extract conform,

De Adsistent ten burele van den Procureur-Generaal, vacerende op het bureau van politie, 2de afdeeling,

(*get.*) J. J. OOYKAAS Jr.

Voor eensluidend afschrift,

De waarnemende Procureur-Generaal,

(*get.*) B. DONKER CURTIUS.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. van EMDEN.

N°. 40.

EXTRACT uit het journaal, gehouden op het bureau van politie aan den Waterkant, van af den 1sten Mei 1856 tot den 31sten December 1856, met betrekking tot de aldaar ingebragte klagten van en over slaven, en van de straffen en correctien, hun dien ten gevolge opgelegd.

Vrijdag, den 2den Mei 1856.

De luitenant van politie contra de slavin Betsy of Jaba, aankomende den boedel D. B. de Mesquita. Deze ambtenaar doet rapport, dat hij in de verpligting heeft verkeerd om gemelde slavin, ter zake van het herhaaldelijk verwekken van rumoer op straat, in hechtenis te nemen.

De belanghebbende in dien boedel hiermede bekend gesteld zijnde, doet J. J. B. de Mesquita het verzoek om deze slavin voor eenigen tijd op het fort Nieuw Amsterdam werkzaam te stellen, ten einde te trachten, haar alzoo eenen beteren levenswandel te doen inslaan. Hieraan voldaan. (Sedert ontslagen.)

Maandag, den 5den Mei 1856.

Jacq. A. Jacott contra het slavenmeisje Jacquelina, hem toebehoorende. De eigenaar doet het verzoek, om haar voor eenigen tijd op het fort Nieuw Amsterdam werkzaam te stellen, ter zake zij zich zoude schuldig maken aan wangedrag, weglooperij enz. Bij onderzoek de klagte gegrond bevonden zijnde, is hieraan voldaan. (Sedert ontslagen.)

Donderdag, den 8sten Mei 1856.

De slaaf Adriaan, aankomende F. Neumann, contra zijnen meester. Deze slaaf brengt bezwaren in tegen zijnen meester wegens ondergane straf en slechte behandeling.

Deze zaak voor het collegie van kleine zaken gebragt zijnde, is de beklaagde bij vonnis van 9 Junij (7 Julij 1856) vrijgesproken.

Vrijdag, den 9den Mei 1856.

De luitenant van politie contra den slaaf Thomas, onder straatvoogdij van A. F. van Amson. Bij rapport doet deze ambtenaar kennen, dat genoemde slaaf zich heeft schuldig

gemaakt aan het stelen van een blomvat suiker. De slaaf is naar het fort Nieuw Amsterdam gezonden om aldaar te arbeiden, tot dat hij blijken van een verbeterd gedrag zal hebben gegeven. (Sedert ontslagen.)

Zaturdag, den 10den Mei 1856.

De slaaf Marius, aankomende A. Strockman, contra J. Johanzoon. Beiden waren werkzaam als timmerlieden op plantage Resolutie, en zoude de beklaagde den klager, na voorafgaande woordenwisseling, met een stok geslagen hebben.

Bij vonnis van het collegie van kleine zaken is J. Johanzoon veroordeeld tot betaling eener boete van f 10 en in de kosten van het proces.

Donderdag, den 15den Mei 1856.

De slavin Jetta, aankomende mr. J. C. Palthe Wesenhagen, contra J. H. Norden. J. H. Norden zoude een der klaagster toebehoorende paraplu verpand hebben.

Bij onderzoek gebleken zijnde, dat deze personen in naauwe betrekking tot elkander staan, is deze zaak in der minne afgemaakt.

Dingsdag, den 20sten Mei 1856.

Elisabeth Wolff contra den slaaf Maçon, aankomende de wed. M. A. Keyzer. Deze persoon beklaagt zich, dat de slaaf Maçon in eenen staat van desertie verkeerende, haar gewelddadig zoude hebben aangerand.

Bij vonnis van het collegie van kleine zaken, dd. 21 Julij (2 Augustus 1856), is deze neger veroordeeld tot eene gevangenzetting van acht dagen.

Woensdag, den 21sten Mei 1856.

De slaaf J. Louis, aankomende P. H. Arons, contra den slaaf William, aankomende C. Sunderhoek. De slaaf Louis geeft op, dat hij van den slaaf William, aankomende C. Sunderhoek, zulk een hevigen slag aan den onderbuik zoude hebben bekomen, dat, niettegenstaande hij van een breukband voorzien was, zijne breuk doorzakte.

Door de in deze zaak gehoorde getuigen is de verklaring afgelegd, dat de klager in een beschonken staat den beklaagde zoude zijn aangevallen en bij ongeluk dien slag heeft bekomen.

Maandag, den 3den Junij 1856.

J. Boonenstein contra den slavenjongen Kwassie, aankomende M. Postema. De slavenjongen Kwassie zoude getracht hebben, door uitlatingen hare eer en goeden naam te kort te doen.

Aangezien deze jongen slechts 12 jaren is, is de eigenares aangemaand, hem eene moederlijke correctie te geven.

W. J. Wilmans voor den slaaf Will, aankomende plantage Petersburg, contra H. del Prado. De beklaagde zoude een horologie uit de handen van den jongen Will hebben genomen, en wel omdat zij vermoedens had, dat hij haar eenig geld had ontvreemd.

Nadat gebleken was dat hare vermoedens ongegrond waren, heeft zij op aanmaning het horologie onmiddellijk afgegeven.

Maandag, den 9den Junij 1856.

F. J. Wenkenbach en A. van Fraser contra de slavinnen Calesta en Josina, aankomende de weduwe W. Elder. De genoemde slavinnen zouden de klagers hebben beleedigd,

weshalve zij over haar brutaal gedrag onderhouden zijn geworden, met te-kennen-geving dat, wanneer het onverhoopt mogt gebeuren dat er weder klagte tegen haar wierd ingebragt, zij gestrengelijk zullen worden gestraft.

Maria Grasma contra de slavin Affie, aankomende J. E. Simons. Terwijl de klaagster hare bezwaren inbrengt wegens beleedigingen haar aangedaan, verzoekt de beklaagde haar vergiffenis; zoodat deze zaak in der minne is afgedaan geworden.

Zaturdag, den 14den Junij 1856.

De slaaf John Taylor, aankomende T. Green, contra J. Candler. Deze slaaf brengt, met toestemming zijns meesters, bezwaren in tegen J. Candler ter zake hij door dezen zoude zijn mishandeld. (Wordt vervolgd.)

Maandag, den 16den Junij 1856.

De slavin Cecilia, aankomende C. M. Doby, contra S. Blakker. De klaagster zoude van den beklaagde, tot wien zij in naauwe betrekking staat, een duchtig pak slagen hebben bekomen.

Beiden aangenaamd zich beter van hunnen pligt te kwijten en in het vervolg niet meer te vechten.

Vrijdag, den 20den Junij 1856.

J. Machielse jr. contra den slaaf Adriaan, aankomende Joël Fernands. Eene der koeijen van den klager zoude door den slaaf Adriaan gekapt zijn geworden.

Bij vonnis van het collegie voor kleine zaken, dd. 1/8 September 1856, is de beklaagde van het hem ten laste gelegde feit vrijgesproken.

Zaturdag, den 28den Junij 1856.

De slavin Margaretha, in dienst van de Wed. Beazly, contra de slavinnen Louisa en Floortje, in dienst van M. H. Pos. De klaagster zoude op straat door de beklaagden zijn aangehouden en uitgedaagd om te vechten; weshalve zij ernstig zijn aangenaamd geworden zich in den vervolge rustig te gedragen.

Vrijdag, den 4den Julij 1856.

T. Taal contra: 1°. den slaaf Adolf, aankomende J. C. Naify; 2°. den slaaf Adolf, aankomende J. Gisius; 3°. den slaaf Marius, aankomende Bl. Thijm. De klager geeft op door deze slaven te zijn beleedigd.

Nadat de beklaagden hadden opgegeven dat zij sedert jaren met den klager in vriendschap leven en er in al dien tijd geen onderscheid is gemaakt of zij vrij of niet vrij waren, heeft de klager het onbillijke zijner klagte ingezien en dezelve ingetrokken.

Zaturdag, den 5den Julij 1856.

Jacoba Gollenstad contra de slavin Abenie, aankomende J. Geniets. Deze slavin zoude de klaagster hebben uitgescholden. Zij is door haren meester ten overstaan der politie over haar gehouden gedrag onderhouden geworden, waarmede deze zaak beëindigd is.

W. F. van Boom contra den slaaf Sanssousi, aankomende G. Salomons. De klager doet het verzoek dat de slaaf Sanssousi moge worden onderhouden over zijn schandelijk gedrag ten overstaan van mej. Kennedy, die hij zoude hebben beleedigd.

De beklaagde verklaart valschelijk te worden beschuldigd en is met eene vermaning weggezonden, aangezien er geene getuigen konden worden opgegeven.

Maandag, den 14den Julij 1856.

T. C. Homeijer contra den slaaf Cornelis, aankomende Wed. Sanches. De neger Cornelis zoude den klager hebben beleedigd en is ten genoegen van denzelve in tegenwoordigheid der politie hieromtrent ernstig door zijne meesteres onderhouden geworden.

Dingsdag, den 15den Julij 1856.

De vrije E. Fernandes en de slavin Doortje, aankomende Weduwe Kaersenhout. Beiden door de politie aangehouden ter zake van vechterij op straat.

Door A. Fernandes, voogd over de vrije E. Fernandes, en door de Wed. Kaersenhout is het verzoek gedaan om deze zaak huishoudelijk te behandelen, ten gevolge waarvan E. Fernandes voor *één*, en de slavin Doortje voor drie dagen, bij maatregel van politie, in het fort Zeelandia gecustodieerd zijn geworden.

Donderdag, den 17den Julij 1856.

De slaaf William, aankomende J. Candler, contra zijnen meester. Deze slaaf beklaagt zich, als zoude zijn meester hem eenige slagen met een riet hebben toegebragt.

Bij het deswege ingesteld onderzoek is gebleken, dat door onvoorzigtigheid van den slaaf William een tafellaken in den brand is geraakt en niet dan door spoedig toegebragte hulp de brand is gebluscht geworden; dat de beklaagde, op dat oogenblik te huis komende, den klager eenige slagen met zijn wandelstokje heeft toegebragt.

J. Candler ernstig gewaarschuwd, zich voortaan van dergelijke handelingen te onthouden en hem te kennen gegeven dat, wanneer hij de afstraffing van een slaaf verlangt, hij zich zal hebben te gedragen zoo als bij de wet daaromtrent is voorgeschreven.

Dingsdag, den 22sten Julij 1856.

Liena Robbes contra de slavin Anna, aankomende B. J. E. Grunberg. De beklaagde zoude zich hebben schuldig gemaakt aan het ontvreemden van een paraplu en eenige kleedingstukken.

Deze zaak ter verder onderzoek gezonden naar den eersten adsistent.

Woensdag, den 23sten Julij 1856.

De slavin Adriana, aankomende A. B. de Vries. Ingevolge het verzoek van haren meester onderhouden over haar slecht en liederlijk gedrag, met bedreiging om naar het het fort Nieuw Amsterdam te zullen worden gezonden indien er later weder klagten tegen haar mogten inkomen.

Donderdag, den 24sten Julij 1856.

De slavin Regina, aankomende Wed. Alexander, contra hare meesteres. Deze slavin beklaagt zich dat zij geen voedsel of kostgeld voor haar en hare kinderen bekomt en dat zij weekgeld moet opbrengen.

Bij onderzoek is gebleken, dat de klagte logenachtig is, weshalve de slavin Regina aan de meesteres is overgegeven ten einde ingevolge de huisselijke jurisdictie te worden te worden afgestraft.

Vrijdag, den 25sten Julij 1856.

T. Nijhoff contra den slaaf Adriaan, aankomende A. B. de Vries. De slaaf Adriaan

zoude een paar schoenen van den klager, die hij op de leest moest zetten, achterhouden.
Hieromtrent onderhouden zijnde, bewijst hij ziek te zijn geweest, doch alsnu hersteld zijnde, de schoenen zoo spoedig doenlijk zoude afgeven.

De slavin Sidonia, aankomende S. M. Sanches, contra K. J. en A. Gieters. De slavin Sidonia brengt bezwaren in tegen de Gezusters Gieters, als zouden deze haar hebben geslagen en mishandeld. (Wordt vervolgd.)

Dingsdag, *den* 29*sten Julij* 1856.

Clarijntje, aankomende H. G. Roux voor den vrijdom, contra Adam, aankomende Wed. M. A. Keyzer. De beklaagde zoude een, haar toebehoorende korjaal hebben opgevischt en weigerachtig zijn hetzelve af te geven.
Ten kantore geroepen zijnde, bewilligt hij in het voorstel om tegen eene remuneratie dat vaartuig af te staan.

Donderdag, *den* 31*sten Julij* 1856.

R. en A. L. Adney, contra den slaaf William, hun toebehoorende. Deze slaaf zoude zich aan lediggang overgeven, weshalve zij het verzoek doen om hem onder toezigt der politie werkzaam te mogen stellen.
Bij onderzoek gebleken zijnde dat de klagte gegrond is, is aan het verzoek voldaan.

Zaturdag, *den* 2*den Augustus* 1856.

E. Preger contra de slavin Lotje, aankomende T. Serenoaks. E. Preger zoude, zonder de minste aanleiding te hebben gegeven, door de beklaagde zijn uitgescholden.
De beklaagde hieromtrent onderhouden zijnde, vraagt zij de klaagster vergiffenis.

Maandag, *den* 4*den Augustus* 1856.

J. G. Weyler contra haren slaaf Louis. De slaaf Louis, op gisteren door de politie aangehouden zijnde als te zijn betrapt op het dobbelen, doet de meesteres het verzoek om hem gedurende eenigen tijd onder toezigt der politie te doen arbeiden; welk verzoek is ingewilligd. (Sedert ontslagen.)

Vrijdag, *den* 8*sten Augustus* 1856.

H. W. Kuster contra de slavin Affie, aankomende J. C. Nassy, n. ux. De slavin Affie zoude zich hebben schuldig gemaakt aan diefstal van kleedingstukken ten huize van den klager, bij wien zij vroeger in dienst was. (Deze zaak is nog aanhangig voor het geregtshof.)

Zaturdag, *den* 9*den Augustns* 1856.

C. Elsevier contra het slavenkind Renardus, aankomende F. H. van Eyck. Het kind der klaagster zoude door het slavenkind Renardus geslagen zijn, bij welke gelegenheid eenige voorwerpen gebroken zijn. F. H. van Eyck heeft schadevergoeding voor het gebrokene gegeven en het slavenkind gecorrigeerd.

Vrijdag, *den* 15*den Augustus* 1856.

De slavin Frederica aankomende J. C. Telting J. Gz., contra W. Cruden. Met toestemming van den eigenaar brengt de klaagster ter kennis van de politie, dat zij zoude zijn geslagen geworden door W. Cruden. (Wordt vervolgd.)

Zaturdag, den 16den Augustus 1856.

De slaaf Charles, aankomende de steenfabriek Wolfs-ijver. Op verzoek van den eigenaar J. Meijer is deze slaaf, die weggeloopen was, aangehouden en voor eenigen tijd onder toezigt der politie werkzaam gesteld geworden. (Sedert ontslagen.)

Zaturdag, den 30sten Augustus 1856.

L. Maes contra den slaaf Frederik, aankomende J. W. Rivoire. De klager verzoekt, dat de slaaf Frederik, die eene hark van hem ter reparering heeft, moge worden aangesproken om dezelve terug te bezorgen.

Hieraan voldaan zijnde, heeft de klager zijne hark bekomen.

De slavin Doortje, aankomende R. Fernandes, en Esther, aankomende C. Harrevelt, zijn door de politie aangehouden wegens vechterij op straat.

Aangezien beide meiden jonge zieke kinderen te verplegen hebben, zijn zij voor dezen keer met eene ernstige aanmaning om zich steeds rustig te gedragen, ontslagen geworden.

Vrijdag, den 5den September 1856.

Antoinetta Sira contra den slaaf Klaas, aankomende L. Pohl. De beklaagde zoude eenige goederen, der klaagster toebehoorende, in zijn bezit houden.

Bij onderzoek is gebleken dat deze personen in naauwe betrekking tot elkander staan, weshalve hun den raad is gegeven om de quaestie bij te leggen; welke raad is opgevolgd geworden.

Maandag, den 8sten September 1856.

J. J. Scheek contra den slavenjongen Rudolf. Aangezien de slavenjongen Rudolf zich aanhoudend slecht gedraagt, doet de eigenaar het verzoek om hem voor eenigen tijd onder toezigt der politie werkzaam te stellen.

Bij onderzoek gebleken zijnde dat de klagte gegrond is, is het verzoek toegestaan. (Sedert ontslagen.)

Dingsdag, den 9den September 1856.

J. C. R. Bennernagel q. q. contra den slaaf Gerrit, en Wed. M. A. Keyser contra hare slaven Mentor, Lodewijk en Marius. Deze vier slaven, welke als roeijers op eene zoogenaamde matrozenpont geplaatst waren, zouden pogingen in het werk hebben gesteld om kleinigheden van boord te ontvreemden, weshalve de eigenaren het verzoek doen, hen tot straf eenigen tijd onder toezigt der politie werkzaam te stellen. (Sedert ontslagen.)

Zaturdag, den 20sten September 1856.

M. S. C. Steffens contra haren slaaf Klaas. De eigenares doet het verzoek om den slaaf Klaas, wegens slecht gedrag, onder toezigt der politie werkzaam te stellen.

Deze jongen was al meermalen in handen der politie, en is derhalve, nadat de klagte, door zijne meesteres tegen hem ingebragt, onderzocht was, ingevolge het gedaan verzoek onder toezigt der politie werkzaam gesteld. (Sedert ontslagen.)

Maandag, den 22sten September 1856.

De slaaf Januarij, aankomende plantage Johanna Catharina, in dienst van D. Dajon, contra D. Danjon. Deze slaaf brengt klagte in tegen D. Danjon, namelijk, dat hij hem den vorigen dag met een stok zoude hebben geslagen, en dat hij klager, op last van

denzelve, dezen morgen met een expresselijk in harpuis gehard teertouw door den slaaf Gordon zoude zijn afgestraft geworden.

Beide instrumenten zijn door den klager overgelegd. (Wordt vervolgd.)

Donderdag, den 25sten September 1856.

Bébé Ulrich contra den slaaf Geluk, aankomende Julia Notter. De slaaf Geluk zoude der klaagster, op straat haar tegenkomende, een zoen te hebben gegeven. Hieromtrent onderhouden zijnde, geeft hij op, dat hij de klaagster is tegengekomen en door de vaart waarmede zij liepen, zijne lippen die van de klaagster raakten voor en aleer hij zulks konde verhinderen; dat hij zich nimmer zou verstouten, de klaagster tegen haren wil te zoenen.

Deze zaak is in der minne afgemaakt.

Zaturdag, den 27sten September 1856.

De slavin Anna, aankomende A. C. Halfhide, contra hare meesteres. Deze slavin brengt klagte in tegen hare meesteres, als zoude zij herhaaldelijk worden afgestraft. (Wordt vervolgd.)

Maandag, den 29sten September 1856.

De slavin Bébé, aankomende H. A. Tirion, contra haren meester. De klaagster geeft op, dat zij door haren meester eigenhandig is geslagen geworden.

Bij gebrek aan bewijs is deze zaak niet voor den regter gebragt.

Dingsdag, den 30sten September 1856.

J. Petzoldt qq. contra den slaaf Frederik. De beklaagde zoude in den laatsten tijd steeds onwillig zijn geweest om te werken, waarom de klager het verzoek doet, hem voor eenigen tijd onder toezigt der politie werkzaam te mogen stellen.

Na het ingesteld onderzoek is hieraan voldaan. (Sedert ontslagen.)

Donderdag, den 2den October 1856.

De slavin Albertina, aankomende A. Gross, contra hare meesteres. De slavin stelt zich onder de bescherming der politie en beklaagt zich van door hare meesteres te worden mishandeld en geene voeding te bekomen. (Wordt vervolgd.)

Maandag, den 6den October 1856.

De slavenjongen Eduard, aankomende Mulder, contra zijn meester. De klager verklaart dat zijn meester hem werkzaamheden oplegt die boven zijne krachten zouden zijn.

Den eigenaar aangemaand om dezen jongen meer overeenkomstig zijnen leeftijd te behandelen.

Wed. J. Bromet contra haren slaaf Charles. De eigenaar doet het verzoek om dezen slaaf, ter zake van brutaliteit, voor eenige dagen bij de strafwerkers te plaatsen. Aan dit verzoek voldaan. (Sedert ontslagen.)

Vrijdag, den 10den October 1856.

E. B. de Vries contra den slaaf Pierre, aankomende A. J. Polak. Deze slaaf zoude zich hebben schuldig gemaakt aan het ontvreemden van verschillende voorwerpen ten huize van den klager, en is dienvolgens aangehouden.

Bij onderzoek zijne onschuld gebleken zijnde, is hij onmiddellijk ontslagen geworden.

Dingsdag, den 14den October 1856.

J. P. Haase Jr. contra den slaaf Cesar, aankomende plantage Esthersrust, in dienst van den klager. De klager verzoekt, dat de slaaf Cesar, die zich bij herhaling aan kleine diefstallen heeft schuldig gemaakt, voor eene maand onder toezigt van de politie te werk moge worden gesteld.

Na onderzoek is hieraan voldaan. (Sedert ontslagen.)

Zaturdag, den 18den October 1856.

J. Juda contra den slaaf Albert, aankomende denzelve. De meester doet het verzoek dat deze slaaf, ter zake van kleine dieverijen, voor eenigen tijd te fort Nieuw Amsterdam moge worden te werk gesteld.

Na een ingesteld onderzoek is hieraan voldaan. (Sedert ontslagen.)

Vrijdag, den 24sten October 1856.

De slavin Sandrina, aankomende J. Voet, contra A. B. van Bergen. De slavin Sandrina brengt met toestemming van haren meester bezwaren in tegen A. B. van Bergen, ter zake hij haar met een bijl verwond zou hebben.

Deze zaak is later, op verzoek der klaagster, in der minne afgemaakt.

Maandag, den 27sten October 1856.

W. en F. van Leeuwarden contra de slavin Chrisje, aankomende R. J. Gollenstede. Deze personen brengen bezwaren in tegen de slavin Chrisje, welke haar mishandeld en geslagen zoude hebben.

R. J. Gollenstede met de klagte bekend gesteld zijnde, doet het verzoek dat zij ter zake voorschreven gedurende eenigen tijd onder toezigt der politie moge worden werkzaam gesteld. Hieraan is voldaan. (Sedert ontslagen.)

Woensdag, den 29sten October 1856.

C. Busch contra zijne slaven Frederik, Premier en Heintje. Deze slaven zouden hebben geweigerd aan het werk te gaan en steeds achterlijk te zijn in het afwerken hunner werktaken; weshalve zij ernstig zijn aangemaand om in den vervolge hun werk naar behooren te verrigten.

De eigenaar, die primitief straf voor deze slaven heeft aangevraagd, is van zijn voornemen teruggekomen en neemt genoegen met de gegeven mondelinge correctie.

Zaturdag, den 8sten November 1856.

A. D. Charlouis q. q. contra de slaven Frederik, Reinard, Nicolaas en Koffij. Deze slaven zouden zich zeer slecht gedragen, en nadat Frederik gecustodieerd zoude worden, hebben de drie anderen zich vrijwillig in arrest begeven, welhalve hij verzoekt dat Koffij voor eene maand, Reinhard en Nicolaas elk voor tien dagen onder toezigt der politie werkzaam worden gesteld.

Bij het deswege gedaan onderzoek de strafschuldigheid dezer slaven gebleken zijnde, is aan het verzoek voldaan. (Sedert ontslagen.)

Maandag, den 10den November 1856.

R. Humphreys en H. G. Roux, administrateurs der plantage Meerzorg, contra de slaven Samuel, Lubin, Attica en Frederik, van dat effect. De genoemde slaven zouden zich bij de begrafenis eener oude slavin op de genoemde plantage zeer oneerbiedig hebben gedra-

gen en den eersten bastiaan valschelijk beschuldigd hebben; dat hij dezelve zou hebben vergiftigd.

Na het deswege ingesteld onderzoek zijn de slaven Samuel en Frederik, als de meest schuldigen, voor een onbepaalden tijd naar het fort Nieuw Amsterdam gezonden.

Donderdag, *den* 13*den* *November* 1856.

E. J. Halfhide qq. contra de slavin Annette. De slavin Annette heeft zich schuldig gemaakt aan het stelen van een dozijn sokken, ten huize van Gebroeders Barnett, weshalve na onderzoek in het verzoek om haar gedurende eene maand strafwerk te doen verrigten, is bewilligd. (Sedert ontslagen.)

Vrijdag, *den* 14*den* *November* 1856.

D. Simons contra hare slavin Christina, en Josina Stolken contra de slavin Sanna. Beide slavinnen door de politie aangehouden zijnde wegens vechterij op straat, doen de eigenaren het verzoek om haar tot straf voor acht dagen bij de strafwerkers te plaatsen, aan welk verzoek is voldaan.

Donderdag, *den* 20*sten* *November* 1856.

P. J. Notter contra haren slaaf Geluk. De eigenares verzoekt, dat deze slaaf, ter zake van brutaliteit, pligtverzuim en liederlijk gedrag, voor eenen onbepaalden tijd onder toezigt der politie worde werkzaam gesteld.

Aangezien deze slaaf bij de politie bekend staat als een lui en liederlijk persoon, is het verzoek toegestaan. (Sedert ontslagen.)

Maandag, *den* 24*sten* *November* 1856.

J. J. B. de Mesquita contra den slaaf Abraham, aankomende plantage Penoribo. De klager, zijnde administrateur van dat effect, verzoekt dat genoemde slaaf, ter zake hij zich aan dronkenschap overgeeft en in dien staat ongeregeldheden uitoefent, voor den tijd van veertien dagen onder de strafwerkers worde opgenomen; welk verzoek is toegestaan.

J. A. May contra den slaaf Marius. De door den eigenaar opgegeven verscheidene feiten doen het slecht gedrag van dezen slaaf ten duidelijkste uitkomen; weshalve het verzoek van den meester, om hem voor een onbepaalden tijd bij de strafwerkers te plaatsen, is toegestaan.

Woensdag, *den* 10*den* *December* 1856.

J. B. B. de Mesquita contra de slavin Betsy. Deze slavin zoude haar kind, pas drie maanden oud, mishandelen, waarom hij verzoekt, dat het hem moge worden toegestaan, het kind van de moeder te scheiden; zullende hij zorg dragen dat hetzelve eene goede oppassing bekome.

De huisslaven van den klager ten deze gehoord zijnde, getuigen dat de slavin Betsy haar kind mishandelt; weshalve het verzoek is toegestaan.

Maandag, *den* 15*den* *December* 1856.

De slaaf Johannis, aankomende plantage Mon Trésor, contra S. Soesman, administrateur, en F. W. IJver, directeur van dat effect. De slaaf Johannis stelt zich onder bescherming der politie, om reden hij onverdiend straf zou moeten ondergaan.

Door de getuigen, in deze zaak gehoord, is opgegeven dat de klager na eene meid, welke gearresteerd was, te hebben willen ontzetten, zich niet ontzien heeft, zoowel tegen den directeur als tegen den administrateur beleedigende en eerkrenkende woorden te bezigen.

Op verzoek van den administrateur is, krachtens art. 30 van de publicatie dd. 30 Au-

gustus 1856, *Gouvernementsblad* n°. 10, dezen slaaf de straf opgelegd om gedurende eene maand dwangarbeid in boeijen op plantage Mon Trésor te verrigten.

Dingsdag, den 16den December 1856.

H. C. Gravenberch en de slavin Adriana, aankomende mej. E. M. Beunker, brengen wederkeerige klagten in, als elkander te hebben geslagen.

S. H. de Granada contra de slavin Acoeba. De eigenaar verzoekt, dat deze slavin wegens slecht en losbandig gedrag, ongehoorzaamheid en onwil tot werken, onder de strafwerkers moge worden opgenomen.

Bij onderzoek gebleken zijnde dat de klagte gegrond is, is het verzoek toegestaan. (Sedert ontslagen.)

Vrijdag, den 19den December 1856.

D. J. Juda contra den slaaf Willem, aankomende zijne minderjarige kinderen. Deze slaaf zoude zich aan kleine diefstallen schuldig maken, weshalve de klager verzoekt, hem bij de strafarbeiders te doen werken; welk verzoek is toegestaan. (Sedert ontslagen.)

Woensdag, den 24sten December 1856.

S. de La Parra contra den slaaf Baçon, aankomende Gez. La Parra. De klager verzoekt, dat de slaaf Baçon, wegens vagabondage en dronkenschap, voor acht dagen bij de strafwerkers worde geplaatst; welk verzoek is toegestaan.

Maandag, den 29sten December 1856.

J. Eliazar contra de slavin Affie, hem toebehoorende. De slavin Affie zoude zich aan pligtverzuim en brutaliteit schuldig maken; weshalve de eigenaar verzoekt haar voor eenigen tijd bij de strafarbeiders te mogen plaatsen.

Na gedaan onderzoek is hierin bewilligd.

Dingsdag, den 30sten December 1856.

De Wed. Himmen, geb. Richter, contra de slavin Lucretia. De klaagster verzoekt, dat de slavin Lucretia wegens opzettelijk pligtverzuim en verregaande brutaliteit voor eene maand bij de strafwerkers worde geplaatst en wel om hierdoor te beproeven, haar eene beteren levenswandel te doen inslaan.

Aangezien bij het deswege ingesteld onderzoek gebleken is, dat de klagte gegrond is, is aan het verzoek voldaan.

Woensdag, den 31sten December 1856.

C. A. Batenburg contra den slaaf Johannes, hem toebehoorende. De klager verzoekt, dat de slaaf Johannes voor eenen onbepaalden tijd bij de strafwerkers worde geplaatst.

Bij onderzoek gebleken zijnde, dat deze slaaf zich aan oproerig gedrag en het schelden en slaan van anderen heeft schuldig gemaakt, is het verzoek toegestaan.

Paramaribo, den 31sten December 1856.

De prov. Commissaris van politie,
(*get.*) G. DUYCKINCK.

(Ter zijde stond:)
Gezien: *De waarn. Procureur-Generaal,*
(*get.*) B. DONKER CURTIUS.
Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE Z VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 41.

STAAT

AANTOONENDE HET GETAL

DER

WEGGELOOPEN EN TERUGGEKEERDE SLAVEN

GEDURENDE HET JAAR 1856;

met opgave welke middelen tot hunne terugbrenging zijn aangewend, dan wel of zij uit eigen beweging zijn teruggekeerd.

NAAM DER PLAATS van waar de verwijdering heeft plaats gehad.	Weggeloopen.	Teruggekeerd.	OPGAAF DER MIDDELEN die tot het terugbrengen van ontvlugte slaven zijn aangewend, dan wel of zij uit eigen beweging zijn teruggekeerd.
Stad Paramaribo en hare buitenwijken	102	73	De zich verwijderende stadsslaven komen veelal uit eigen beweging terug of worden, wanneer zij zich in den omtrek der stad of in de nabijheid van plantages ophouden, aangehouden.
Divisien:			Hetzelve kan van de plantage-slaven gezegd worden. Ook zij keeren dikwijls vrijwillig naar hunne plantages terug, maar het meerendeel wordt in de nabijheid van plantages door wachtnegers als anderzins aangehouden, zoo dikwijls zij zich te digt bij bewoonde plantages wagen, hetzij om ongeoorloofden ruil- of smokkelhandel te drijven met de slaven waarmede zij in strafbare verstandhouding leven, ten einde zich langs dien weg van kost, kleeding en gereedschap te voorzien, hetzij wanneer zij tot verkrijging dier behoeften op kleine strooptogten uitgaan.
Boven-Suriname en Thorarica . . .	13	12	
Para.	5	4	
Beneden-Commewijne.	21	4	Het verschil in weggeloopen en teruggekeerde slaven kan, naar gegronde vermoedens, daaraan toegeschreven worden, dat het sommigen der wegloopers gelukt, zich bij andere wegloopers in kampen of dorpen aan te sluiten, waar kostgronden worden onderhouden en de slaven voor het grootste gedeelte in hunne behoeften weten te voorzien, zoodat dezen zich niet dikwijls uit hunne kampen verwijderen om zich naar het bewoonde gedeelte der kolonie te begeven.
Beneden-Cottica. .	44	38	
Boven-Commewijne.	25	25	
Boven-Cottica en Perica	28	17	
Saramacca. . . .	23	20	
Districten:			De slaven die zich van Nickerie verwijderden, werden òf door de vaartuigen die op de rivier van dien naam zijn gestationeerd om het wegloopen van slaven te voorkomen, òf door kleine patrouilles in het bosch aangehouden, wanneer het hun gelukt om bij in-beslag-neming van hun vaartuig te ontkomen. Hunne verwijdering geschiedt dan ook altijd met het voornemen om zich naar de naburige Engelsche kolonien te begeven en zich aan het wettig gezag van hunnen meester te onttrekken; een misdrijf met straf bedreigd bij de publicatie van 1838, *Gouvernementsblad* n°. 7, en moeten de zoodanigen bij aanhouding daarvoor in regten worden vervolgd, zoo als met de zes hierin opgegeven, weder opgevangen slaven het geval is geweest. (Zie staat van regterlijke uitspraken, lit. V. n°. 2 en 5.)
Coronie	»	»	
Nickerie	7	6	
			De overige slaven uit de stad, hare buitenwijken en de divisien worden òf in het geheel niet gestraft, hetgeen wel plaats vindt ingeval zij uit eigene beweging terugkeeren, òf men legt hun eene disciplinaire straf op.
Totaal . .	268	199	

TOELICHTINGEN.

De opgaven van desertien, terugkeeer en opvanging geschieden, wat stadsslaven betreft, door hunnen meester of diens vertegenwoordigers aan de politie, en ten aanzien van plantage-slaven, door bevelhebbers aan de burger-kapiteins en landdrosten, uit wier staten die opgaven nu geput zijn. De staten der burger-kapiteins laten wel iets te wenschen over.

Onder het opgegeven getal der plantage-slaven behooren de zoodanigen, die zonder voorkennis der bevelhebbers hunne plantages verlaten om bij de politie klagten in te brengen en zich dikwijls eenige dagen in de bosschen ophouden; hetgeen, na het in werking brengen van het Koninklijk besluit dd. 1 Julij 1856, n°. 53, dikwijls heeft plaats gehad, vooral op de suikerplantages met waterwerken, waar de slaven in het dwaalbegrip werden gebragt, dat de nachtelijke arbeid was afgeschaft. (Zie artikel 13.)

Paramaribo, den 31sten December 1856.

De waarnemende Procureur-Generaal,

(*get.*) B. Donker Curtius.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. van Emden.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE **AA** VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 42.

STAAT

AANTOONENDE

DE STRAFFEN EN CORRECTIEN

welke gedurende het jaar 1856, op grond der op het bureau van politie, 1ste afdeeling, gehouden verhooren, aan slaven, die weggeloopen zijn geweest, ten verzoeke van hunne meesters of derzelver vertegenwoordigers opgelegd zijn geworden.

NOMMER van ORDE.	DAGTEEKENING van het verhoor op het bureau van politie, 1ste afdeeling.	NAAM VAN DEN weggeloopen slaaf.	NAAM VAN DEN meester of deszelfs vertegenwoordiger.
1	15 Januarij 1856.	De slavin Harriette.	De minderjarigen Ulfhoth.
2	4 Februarij 1856.	De slaaf Coenraad, aankomende plantage Poelwijk.	F. L. Pichot q. q.
3	10 Maart. 1856.	De slaaf Calais, de slaaf Rolin, beiden aankomende plantage Ellen.	L. Bixby q. q.
4	20 Maart 1856.	De slaaf Dirk, aankomende den minderjarige W. Balsum.	W. J. G. Labad q. q.
5	22 Maart 1856.	De slaaf Nicodemus, aankomende plantage 't Vertrouwen.	D. W. Croockewit en F. Tauny.
6	22 Maart 1856.	De slaaf Napoleon, aankomende plantage Ellen.	Bixby q. q.
7	28 Maart 1856.	De slaaf Primo.	S. F. J Kuhn.
8	20 Augustus 1856.	De slaaf Secondo, aankomende plantage Mon Trésor.	S. Soesman jr. q. q.
9	22 October 1856.	De slaaf Vendrik, aankomende plantage Hooyland.	H. Wright.
10	22 October 1856.	De slaaf Jantje, aankomende plantage Nijd en Spijt.	F. L. Pichot q. q.

AARD EN HOEGROOTHEID DER STRAF.	AANMERKINGEN.
Na eene ernstige mondelinge vermaning, ter beschikking van belanghebbenden gesteld.	Op de centraalfabriek Buitenrust zonder pas aangehouden en door de burger-autoriteit der divisie Beneden-Cottica ter beschikking der politie gesteld.
Ter beschikking van de huisselijke jurisdictie gesteld.	Bij de sluis van de plantage Zoelen in een zoogenaamd dievenkorjaal aangehouden en door de burger-autoriteit der divisie Beneden-Commewijne ter beschikking van de politie gesteld.
Ernstig aangemaand om zich voortaan stil en rustig te gedragen, en de hun opgelegde werktaken naar behooren te volbrengen; zijnde hun, uit aanmerking dat zij uit eigen beweging zijn teruggekeerd, geene straf opgelegd geworden.	Vroeger behoord hebbende tot het kamp van weggeloopen slaven, gelegen aan de Surnanskreek.
Ter beschikking van de huisselijke jurisdictie gesteld.	Op de plantage Munnickendam zonder pas aangehouden en door de burger-autoriteit der divisie Boven-Cottica en Perica ter beschikking van de politie gesteld.
Na eene mondelinge correctie ter beschikking van belanghebbenden gesteld.	Op de plantage Marienburg aangehouden, na acht dagen, zonder aanleiding, zich van het effect waartoe hij behoort, te hebben verwijderd.
Aan den beheerder in bedenking gegeven om den slaaf Napoleon niet te straffen, daar anders de vrees bestaat dat hij spoedig weder zoude wegloopen; terwijl de andere van dat effect weggeloopen slaven, ingeval hij gestraft wierd, afgeschrikt zouden worden om uit eigen beweging terug te keeren.	Deze slaaf heeft vroeger behoord tot het weglooperskamp in de Surnanskreek, zijnde hij op de plantage Johannesburg gearresteerd geworden.
De eigenaar heeft aangenomen om hem eene doelmatige correctie te doen ondergaan.	In de sluistrens van plantage Dordrecht met een zoogenaamd dievenkorjaal zonder pas aangehouden; zijnde in dat vaartuig gevonden: eene mand en koeroe-koeroe (korf) met bananen, een doek met rijst en een houwer, van welke artikelen hij de deugdelijke herkomst niet kon aantoonen.
Op verzoek van den meester bij maatregel van politie voor den tijd van eene maand op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld.	Op de plantage Nijd en Spijt gearresteerd, nadat hij gedurende den tijd van twee jaren was weggeloopen.
Aan den eigenaar voorgesteld om den slaaf Vendrik niet te straffen, eensdeels omdat het anders te vreezen is dat hij, als met de ligging van verschillende kampen zeer goed bekend zijnde, spoedig weder zou wegloopen; en anderdeels uit hoofde dat bij kwijtschelding van straf zulks welligt de andere nog van gemeld effect gedeserteerde slaven zou aanmoedigen om uit eigen beweging terug te keeren.	In de nabijheid van de plantage St. Germain gearresteerd en door de burger-autoriteit der divisie Beneden-Commewijne ter beschikking van de politie gesteld, behoord hebbende tot het kamp in de Surnanskreek. De eigenaar heeft inmiddels pogingen bij het bestuur gedaan om genoemden slaaf Vendrik, als voor de rust en orde op de plantage gevaarlijk, naar elders te verwijderen.
Als voren.	In de nabijheid van de plantage St. Germain aangehouden, behoord hebbende tot het kamp in de Surnanskreek.

Paramaribo, den 31sten December 1856.

Voor extract conform uit de registers,

De eerste Adsistent, vacerende op het bureau van politie, 1ste afdeeling,

(*get.*) J. VAN LIER.

Gezien,

De waarn. Procureur-Generaal,

(*get.*) B. DONKER CURTIUS.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE BB VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 43.

STAAT

AANTOONENDE

DE STRAFFEN EN CORRECTIEN

welke gedurende het jaar 1856, op grond der op het bureau van politie, 2de afdeeling, gehouden verhooren, aan slaven, die weggeloopen zijn geweest, ten verzoeke van hunne meesters of derzelver vertegenwoordigers opgelegd zijn geworden.

NOMMER VAN ORDE.	DAGTEEKENING VAN HET VERHOOR OP HET BUREAU VAN POLITIE, 2de AFDEELING.	NAAM VAN DEN	
		WEGGELOOPEN SLAAF.	MEESTER OF DESZELFS VERTEGENWOORDIGER.
1 en 2	29 Januarij 1856.	Generaal en Hendrik, beiden aankomende de plantage Peperpot.	E. F. L. Mollinger.

AARD EN HOEGROOTHEID DER STRAF.	AANMERKINGEN.
De slaaf Generaal bij maatregel van politie voor onbepaalden tijd op het fort Nieuw Amsterdam te werk gesteld, en de slaaf Hendrik aan den administrateur overgegeven.	Deze slaven, zonder redenen van plantage Peperpot zich verwijderd hebbende, zijn aangehouden geworden op de plantage Rust en werk, divisie Beneden-Cortica.

Paramaribo, den 31sten December.

De waarnemende Procureur-Generaal,

(*get.*) B. DONKER CURTIUS.

Voor eensluidend afschrift:

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE **C C** VAN HET VERSLAG. (Surináme.)

N°. 44.

STAAT aantoonende de straffen en correctien, welke gedurende het jaar 1856, van af 1 Mei, op grond der op het bureau van politie aan den Waterkant gehouden verhooren, aan slaven die weggeloopen zijn geweest, ten verzoeke van hunne meesters of derzelver vertegenwoordigers, opgelegd zijn geworden.

DAG-TEEKENING.	NAMEN DER SLAVEN.	AARD DER STRAF.
25 Junij 1856.	de slavin Mietje, aankomende de wedw. Langguth, geboren Mackenzie.	Aangezien er geene verzwarende omstandigheden bij hare desertie hebben plaats gevonden, is zij, na eene mondelinge correctie, ter beschikking harer meesteres gesteld.
29 Sept. »	de slaaf Migel, aankomende S. Soesman jr.	Bij de strafwerkers geplaatst geworden, tot dat hij blijken van een verbeterd gedrag zal hebben gegeven.
13 Nov. »	de slaaf Johannes, aankomende M. Nieuwenhuizen.	Voor eene maand onder toezigt der politie werkzaam gesteld.
14 Nov. »	de slaaf Pietje, aankomende de minderjarige Aulorius.	Voor eenen onbepaalden tijd onder de strafarbeiders geplaatst. (Sedert ontslagen.)
4 Dec. »	de slaaf Adriaan, aankomende C. H. Boschman.	Onder toezigt der politie werkzaam gesteld, tot dat hij blijken van een verbeterd gedrag zal hebben gegeven.

De Prov. Commissaris van Politie,
(*get.*) G. DUYCKINCK,

Gezien:
31 December 1856.
De Procureur-Generaal,
(*get.*) B. DONKER CURTIUS,

Voor eensluidend afschrift,
De Gouvernements-Secretaris,
(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE **DD** VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 45.

STAAT

VAN DE

REGTERLIJKE UITSPRAKEN,

WAARBIJ

SLAVEN TOT STRAFFEN ZIJN VEROORDEELD GEWORDEN,

OF WAARBIJ ZIJ VAN

TEGEN HEN INGEBRAGTE BESCHULDIGINGEN ZIJN VRIJGESPROKEN,

GEDURENDE HET JAAR 1856.

Nommer.	NAAM VAN DEN BEKLAAGDE.	AARD DER BESCHULDIGING.
1	De slaaf Admiraal, 1ste bastiaan op en aankomende de plantage Geijersvlijt.	Het toebrengen van eene verwonding door middel van een jagtgeweer aan den slaaf Daniel, aankomende plantage Geijersvlijt; alzoo aan gequalificeerd feitelijk geweld jegens denzelve, mitsdien aan overtreding van artt. 12 en 13 der publicatie van 1830 (*Gouvernementsblad* n°. 2), art. 6 der publicatie van 1811 (*Gouvernementsblad* n°. 7).
2	De slaven Katoen, Carel, Bastiaan en Reinhard, aankomende plantage Hazard, gelegen in het district Nickerie.	Poging tot ontvlugting uit de kolonie, met het kennelijk oogmerk om zich aan het wettig gezag van hunnen meester te onttrekken, welk voornemen door daden van uitvoering gekenmerkt, doch alleen door hunne aanhouding verijdeld is geworden. (Overtreding van artt. 1, 7 en 8 der publicatie van 1838, *Gouvernementsblad* n°. 7.)
3	De slaven Hendrik, 1ste bastiaan, en Azor, 2de bastiaan op plantage Adrichem.	De 1ste beklaagde eenvoudig en gequalificeerd feitelijk geweld jegens den slavenjongen Frits, aankomende den houtgrond Berg en Dal, werkzaam op plantage Vaderzorg; en aan het straffen met de zweep op eigen gezag, zonder daartoe bevoegdheid te hebben, alzoo aan feitelijk geweld, gequalificeerd door het voorwerp waarmede het is gepleegd, jegens de slavin Santje, aankomende de plantage Adrichem; de 2de beklaagde, medepligtigheid aan het eenvoudig feitelijk geweld, gepleegd jegens den slavenjongen Frits en aan eenvoudig feitelijk geweld jegens denzelve. (Overtreding van art. 37 van de publicatie van 6 Mei 1851, n°. 4; bijlage C, art. 21 der publicatie van 1830, *Gouvernementsblad* n°. 2; art. 6 der publicatie van 1841, *Gouvernementsblad* n°. 17.)
4	De slavin Lisette, aankomende M. P. E. Kröner.	Schennis van huisregt jegens P. Westhuyzen, het uiten van eerkrenkende uitdrukkingen in het openbaar jegens J. Matille, en aan het verwekken van moeijenis en burengerucht op de openbare straat. (Overtreding van artt. 1, 2, 3 en 4 der publicatie van 1832, *Gouvernementsblad* n°. 10; der publicatie van 1835, *Gouvernementsblad* n°. 3.)
5	De slaven Louis en Hoop, beiden aankomende Jan Wijnand.	De 2de, poging tot ontvlugting uit de kolonie met het kennelijk oogmerk om zich aan het wettig gezag van zijnen meester te onttrekken, welke poging door daden van uitvoering gekenmerkt, doch alleen door zijne aanhouding verhinderd is geworden (overtreding van artt. 1, 7 en 8 der publicatie van 1838, *Gouvernementsblad* n°. 7), en het medenemen van den 1sten, die in eenen staat van verregaande dronkenschap verkeerde, ten gevolge waarvan hij beseffeloos was, in een vaartuig daartoe.

DATUM van het vonnis.	UITSPRAAK.	*TOELICHTINGEN.*
18 Februarij. — 3 Maart.	Het collegie van kleine zaken heeft aangenomen dat het feit bij ongeluk is geschied, doch dat de beklaagde niet geheel van onbehoedzaamheid is vrij te pleiten, en hem veroordeeld tot gevangenzetting voor den tijd van één dag, met veroordeeling zijns meesters in de kosten.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot eene gevangenzetting van acht dagen.
2 April.	De beklaagden zijn veroordeeld, en wel: 1°. tot afstraffing: Katoen met 75, Carel met 75, Bastiaan met 36 en Reinhard met 50 zweepslagen; 2°. tot dwangarbeid in boeijen: Katoen gedurende drie, Carel voor twee, Bastiaan voor twee jaren en Reinhard voor den tijd van een jaar, met veroordeeling van hunnen meester in de kosten.	Deze zaak is door de regtbank van raden-hoofdingelanden van Nickerie beregt. Hoezeer dit collegie, als regtbank van enkele politie, eigenlijk volgens art. 12 van het Reglement op het beheer der districten Nickerie (thans Nickerie en Coronie genaamd) tot kennisneming van dit misdrijf onbevoegd was, daar de daarop staande straffen hare regtsmagt verre te boven gaan, is in zoodanig geval aan haar eene buitengenwone jurisdictie gegeven bij artt. 1 en 2 der publicatie van 1840 (*Gouvernementsblad* n°. 6). Bij het vonnis is niet vermeld welk requisitoir is genomen geworden.
28 April. — 26 Mei.	Bij gemis aan bewijs vrijgesproken.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot gevangenzetting des 1sten beklaagden voor den tijd van 14 en des 2den beklaagden voor den tijd van 3 dagen.
28 April. — 26 Mei.	Bij gemis aan bewijs vrijgesproken.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot gevangenzetting op de forteres Nieuw Amsterdam voor den tijd van tien dagen.
8 Mei.	De 2de beklaagde schuldig verklaard aan de hem ten laste gelegde feiten; de 1ste beschuldigde vrijgesproken van het feit van landlooperij, maar schuldig verklaard aan verregaande dronkenschap en pligtverzuim, waaruit schromelijke gevolgen voor zijnen meester hadden kunnen ontstaan; en te dier zake veroordeeld: de 1ste beklaagde tot afstraffing met 75 zweepslagen, de 2de beklaagde tot afstraffing met 75 zweepslagen en tot dwangarbeid voor den tijd van een jaar; met verdere veroordeeling van hunnen meester in de kosten van het geding.	Zie toelichting, sub n°. 2. Deze staffen zijn opgelegd vóór de in-werkingtreding van het Koninklijk besluit van 1 Julij 1856, n°. 53.

Nommer.	NAAM VAN DEN BEKLAAGDE.	AARD DER BESCHULDIGING.
6	De slaaf Maçon, aankomende de weduwe M. A. Keyzer.	Herhaalde schennis van huisregt, het uiten van beleedigende en krenkende uitdrukkingen in het openbaar jegens E. van Wolff, en aan het verwekken van moeijenis en burengerucht op de openbare straat. (Overtreding van artt. 1, 2, 3 en 4 der publicatie van 1832, *Gouvernementsblad* n°. 10, de publicatie van 1835, *Gouvernementsblad* n°. 3.)
7	De slaven George, Cornelis David, Steven en Salomon, aankomende plantage Bellevue.	Verregaand ongehoorzaam en oneerbiedig gedrag jegens hunnen meester en weigering om de hun opgelegde werktaak te volbrengen.
8	De slaaf Hendrik, aankomende L. Pobl.	Verwonding van een varken, alzoo aan mishandeling van vee. (De publicatie van 27 Mei 1779.)
9	De slaven Adriaan en Mandro, aankomende J. Louzada.	De 1ste aan mishandeling van eene koe, de 2de aan medepligtigheid daaraan. (Overtreding van voormelde publicatie.)

DATUM van het vonnis.	UITSPRAAK.	TOELICHTINGEN.
21 Julij. — 18 Augustus.	Schuldig verklaard aan herhaalde schennis van huisregt, aan het verwekken van moeijenis en burengerucht op de openbare straat en aan gedragingen, de kennelijke strekking hebbende om de openbare rust en orde te verstoren, en te dier zake veroordeeld tot eene gevangenzetting gedurende acht dagen in boeijen, met veroordeeling van zijne meesteres in de kosten van het geding.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot gevangenisstraf van acht dagen met of zonder boeijen, ter beslissing van den regter.
28 Julij.	Veroordeeld, de slaven George en Cornelis tot eene afstraffing met 60, David en Steven met 50 en Salomon met 20 zweepslagen.	Dit vonnis is door de regtbank van raden-hoofdingelanden in Coronie gewezen en van het genomen requisitoir blijkt niet uit het vonnis; zijnde dat requisitoir evenmin overgelegd.
4/18 Augustus.	Bij gemis aan bewijs vrijgesproken.	Het openbaar ministerie had gerequireerd veroordeeling tot eene gevangenzetting in of zonder boeijen, ter discretie van den regter, voor den tijd van veertien dagen.
1/8 September.	Idem.	Overeenkomstig de conclusie van het openbaar ministerie.

Paramaribo, den 31sten December 1856,

De waarnemende Procureur-Generaal,

(*get.*) B. Donker Curtius.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. van Emden.

STAAT

VAN DE

VRIJGEGEVEN GOUVERNEMENTS-SLAVEN

gedurende het jaar 1856, en van de daarvoor gestorte sommen in de kas van het Genootschap tot uitbreiding van het Christendom in Suriname; opgemaakt naar aanleiding der missive van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, dd. 29 Januarij 1848, lit. B, N°. 3/49.

NAAM VAN DEN AANZOEKER.	NAAM DER SLAVEN.	AFKOMSTIG	OUDERDOM.
J. C. Gerrets.	Paulina.	van den lande.	32 jaren.
T. Allen.	William.	» het Genie-departement.	47 »
W. P. Austin.	Constantie.	» den lande.	21 »
C. F. W. Daser.	Theresia.	» het Genie-departement.	22 »
C. C. Bergendaal.	Theresia.	» den lande.	48 »
Mina Aalden.	Sophia.	Idem.	55 »
H. F. Lande.	Sophia.	» Catharina Sophia.	1 »

GESTORTE SOMMEN.	AANMERKINGEN.
f 340.00	Bij resolutie dd. 25 Januarij 1856, n°. 112, onder den naam van Paulina Maria Gerharut.
200.00	» » » 26 April 1856, » 509, » » » » Wilhelmus Alde.
300.00	» » » 17 Junij 1856, » 742, » » » » Josephina Constantie Alstein.
300.00	» » » 5 Augustus 1856, » 962, » » » » Theresia Jacoba Paulina Resad.
180.00	» » » 18 » 1856, » 1014, » » » » Dorothea Theresia Barg.
100.00	» » » 24 October 1856, » 1344, » » » » Anna Sophia Aalden.
50.00	» » » 24 December 1856, » 1626, » » » » Herman Frans Landes.

Paramaribo, den 28sten Maart 1857.

De Generaal-Majoor titulair,

Gouverneur der Kolonie Suriname,

(*get.*) SCHIMPF.

STAAT DER BEVOLKING

OP HET

ETABLISSEMENT ALBINA

AAN DE

RIVIER MAROWIJNE.

Nommer.	DATA DER AANKOMST.	NAMEN DER AANGEKOMENEN.		Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	TOTAAL.	NAMEN der overledenen of vertrokkenen.
	1853.								
1	23 Junij.	Cath. Fries.		»	1	»	»	1	
2	»	Chr. Wacker.		1	»	»	»	1	Chr. Wacker.
3	»	Adolf Fries.		»	»	1	»	1	
4	»	C. Hämbel.		1	»	»	»	1	
5	»	C. Schmid.		1	»	»	»	1	C. Schmid.
6	»	Ph. Klaiber.		1	»	»	»	1	
7	»	F. Klaiber.		1	»	»	»	1	F. Klaiber.
8	»	Gottfr. Stängle	echte lieden.	1	»	»	»	1	Gottfr. Stängle.
9	»	Christ. »		»	1	»	»	1	Christ. »
10	»	Gottfr. »		»	»	1	»	1	Gottfr. »
11	»	Ernst Nehr.		»	»	1	»	1	Ernst Nehr.
12	»	Joh. Nehr	echte lieden.	1	»	»	»	1	
13	»	Sib. »		»	1	»	»	1	
14	»	Christ. »		»	»	1	»	1	
15	»	Fr. »		»	»	1	»	1	
16	»	J. Zimmerman.		1	»	»	»	1	J. Zimmerman.
17	»	C. Stoll.		1	»	»	»	1	C. Stoll.
18	»	And. Schnaible.		1	»	»	»	1	A. Schnaible.
19	»	Reg. Tedeman.		»	1	»	»	1	Reg. Tedeman.
20	»	Christ. Koning.		»	1	»	»	1	Christiaan Konig
	1854.								
21	23 April.	A. Buhler.		1	»	»	»	1	A. Buhler.
22	»	J. G. Binder.		1	»	»	»	1	J. G. Binder.
23	»	Frits »		»	»	1	»	1	F. Binder.
24	»	Wilh »		»	»	1	»	1	W. Binder.
25	»	Fried. Klaile.		1	»	»	»	1	Fr. Klaile.
26	»	Christ. »		»	1	»	»	1	Chris. »
27	»	Jac. Ruben.		1	»	»	»	1	Jac. Ruben.
28	»	Coenr. Schusler.		1	»	»	»	1	
			Transporteren	15	6	7	»	28	Transporteren

Overleden. Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Vertrokken. Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	*Aanmerkingen.*
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Kind van Cath. Fries, n°. 1, en Coenr. Schusler, n°. 28, buiten echt verwekt.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	
1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	Natuurlijke zoon van C. Stängle, n°. 9, vóór haar huwelijk.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	
1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	
»	1	»	»	1	»	»	»	»	»	Gehuwd met J. Zimmerman, n°. 16, te Albina.
»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	» » C. Stoll, n°. 17, te Albina.
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Als adsistent uitgekomen. Na zijn vertrek te Paramaribo overleden aan de gele koorts.
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	Van Albina verwijderd op den 25sten Januarij 1857.
»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Te Albina gehuwd.
»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	
1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
3	1	»	»	4	8	3	4	»	15	

Nommer.	DATA DER AANKOMST.	NAMEN DER AANGEKOMENEN.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	NAMEN der overledenen of vertrokkenen.
	1854.	Per transport	15	6	7	»	28	Per transport
29	23 April.	Jac. Negele.	1	»	»	»	1	
30	»	Jac. Wirt.	1	»	»	»	1	
31	»	Carol. »	»	1	»	»	1	
32	»	A. Mulmsheimer.	1	»	»	»	1	
33	»	Paulina Schovel.	»	1	»	»	1	
34	»	Wilh. Mulmsheimer.	»	»	»	1	1	
35	»	Jac. Lauer.	1	»	»	»	1	
36	2 November	Pieter Sloot } echte lieden.	1	»	»	»	1	Pieter Sloot.
37	»	A. » } echte lieden.	»	1	»	»	1	A. »
38	»	Jan »	»	»	1	»	1	Jan »
39	»	Rijn »	»	»	1	»	1	Rijn »
40	»	Trijntje »	»	»	»	1	1	Trijntje »
41	»	Engel »	»	»	»	1	1	Engel »
	1855.							
42	12 Julij.	Cornelis Sloot } echte lieden.	1	»	»	»	1	
43	»	Jannetje Wijkers } echte lieden.	»	1	»	»	1	
44	»	Arie Sloot.	»	»	1	»	1	
45	»	Leendert »	»	»	1	»	1	
46	»	Albert »	»	»	1	»	1	
47	»	Jacob »	»	»	1	»	1	
48	»	Kniertje »	»	»	»	1	1	
49	30 December	Gottfr. Mäszner.	1	»	»	»	1	Gottfr. Masner.
50	»	Anna Schermaier.	»	1	»	»	1	A. Schermaier.
51	»	J. P. Schaible } echte lieden.	1	»	»	»	1	
52	»	Philippine » } echte lieden.	»	1	»	»	1	
53	»	Christina »	»	»	»	1	1	
54	»	Frederick »	»	»	1	»	1	
55	»	Christ. »	1	»	»	»	1	C. Schaible.
56	»	Sibille Kappler, wed. Schneider	»	1	»	»	1	S. Klapper wed. Schneider.
		Transporteren	24	13	14	5	56	Transporteren

OVERLEDEN.					VERTROKKEN.					AANMERKINGEN.
Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	TOTAAL.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	TOTAAL.	
3	1	»	»	4	8	3	4	»	15	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Te Albina gehuwd.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Te Albina gehuwd.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Visscher te Egmond aan Zee, uitgezonden tot het aanleggen eener visscherij.
»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	1	»	1	
»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	
»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	Gelijke aanmerking als op n°. 36.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Uitgezonden door den heer Krelinger als zaagmolenaar, doch bij gebrek aan molen en emplooi vertrokken in Januarij 1857.
1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Crétin.
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Veroordeeld door de gedelegeerde regtbank, en op den 25sten Januarij 1857 naar Paramaribo getransporteerd.
»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	Bijzit van C. Schaible, n°. 55. Op den 25sten Januarij 1857 naar Paramaribo getransporteerd.
4	2	»	»	5	11	5	6	2	25	

Nommer.	DATA DER AANKOMST.	NAMEN DER AANGEKOMENEN.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	NAMEN der overledenen of vertrokkenen.
	1855.	Per transport	24	13	14	5	56	Per transport
57	30 December.	Joh. Andreas Schneider.	»	»	1	»	1	J. A. Schneider.
58	»	Phil. Grossman.	»	1	»	»	1	Phil. Grossman.
59	»	Reg. Merkle.	»	1	»	»	1	
60	»	Joh. Phil. Klaiber.	»	»	1	»	1	
61	»	Aur. Ersinger.	1	»	»	»	1	A. Ersinger.
62	»	Joh. Laxgang.	1	»	»	»	1	Joh. Laxgang.
63	»	Chr. Fr. Funk.	1	»	»	»	1	Ch. F. Funk.
64	»	Wilh. Klaiber.	1	»	»	»	1	Wilh. Klaiber.
65	»	F. Hagenmaier.	1	»	»	»	1	
			29	15	16	5	65	
		NAMEN DER TE ALBINA GEBORENEN.						
1		Alb. Aug. Nehr.	»	»	»	1	1	
2		Alb. Klaibe.	»	»	»	1	1	Alb. Klaibe.
3		Mar. Joh. Wirth.	»	»	»	1	1	
4		Engelbert Sloot.	»	»	1	»	1	
5		Carol. Laure Schaible.	»	»	»	1	1	
			29	15	17	9	70	

Alhier aangekomen:

op 23 Junij 1853. . . .	20	
» 23 April 1854. . . .	15	
» 2 November 1854 . .	6	Visschersfamilien van Egmond aan Zee, door den heer Krelinger uitgezonden tot het aanleggen eener visscherij in het groot, waaraan echter, uit hoofde der daartoe vereischte kosten, geen gevolg is gegeven, terwijl ook de eerstaangekomen familie, met het doel om elders meer te verdienen, het etablissement heeft verlaten.
» 12 Julij 1855	7	
» 30 December 1855 . .	17	
Totaal	65	

OVERLEDEN.					VERTROKKEN.					AANMERKINGEN.
Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	TOTAAL.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	TOTAAL.	
3	2	»	»	5	11	5	6	2	25	
»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	
»	1	»	»	1	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Te Albina gehuwd met Phil. Klaiber, n°. 6.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Als n°. 55.
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Vertrokken in Januarij 1857.
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Als n°. 55 en 61.
»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	Ontslagen, nadat zijn broeder Fr. Klaiber, n°. 7, zijne schuld aan den heer Kappler betaald heeft.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
3	3	»	»	6	15	5	7	2	29	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Dochter van n°. 12 en 13.
»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	» » » 25 » 26.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	» » » 30 » 31.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Zoon » » 42 » 43.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	Dochter » » 51 » 52.
					3	3	»	»	6	Van deze zes was 1 uitgekomen met eene leverziekte, 3 bezweken aan de epidemie in Junij 1856, en eene vrouw na hare bevalling aan verplaatsing van zog.
Nog te Albina aanwezig					11	7	10	6	34	Er zijn eenigen meer overleden na het etablissement verlaten te hebben, te Paramaribo, aan de gele koorts.
					29	15	17	9	70	

(Bij Dochter van n°. 12 en 13 t/m Dochter van n°. 51 en 52:) Deze zijn de nog in leven zijnde kinderen, van welke één vertrokken. Er zijn 4 meer te Albina geboren, die echter spoedig na de geboorte aldaar overleden zijn.

Aldus opgemaakt volgens de opgaven van den heer Kappler. Januarij 1857.

De President van het collegie van kleine zaken,

(*get.*) E. VAN EMDEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris,

(*get.*) E. A. VAN EMDEN.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE GG VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 48.

STAAT van de slaven op de plantages en g

NAMEN DER DIVISIEN EN DISTRICTEN.	Neger-officieren of opzieners (bastiaans), ingenieurs en hospitaal-bedienden.					Ambachtslieden.			Veld-arbeiders.					Niet te veld maar bij huis of in de fabrieken werkende.					Huisbedienden.					Kinder-opziensters.	Kost- en veel	
	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Jongens.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Vrouwen.	Mannen.	Vrouwen.
Boven-Suriname en Thorarica .	105	20	1	»	126	177	21	198	717	967	63	52	1799	90	124	213	197	624	5	151	29	24	209	85	123	6
Para	85	12	2	»	99	112	16	128	618	808	135	85	1646	38	60	99	92	289	7	117	38	45	207	57	78	6
Boven-Commewijne	65	13	»	»	78	111	8	119	401	518	43	41	1003	35	28	118	101	282	4	93	21	18	136	51	59	»
Boven-Cottica en Perica. . .	98	12	1	»	111	158	11	169	713	989	49	42	1793	69	101	174	172	516	6	155	32	26	219	81	86	11
Beneden-Commewijne	91	7	3	»	101	108	5	113	619	724	94	66	1503	44	43	125	148	360	13	88	19	30	150	53	82	2
Beneden-Cottica.	174	29	1	»	204	232	21	253	1164	1608	82	75	2929	85	123	444	380	1032	12	208	53	57	330	133	234	10
Saramacca.	43	4	1	»	48	60	1	61	299	341	41	39	720	25	42	61	46	174	3	40	15	14	72	25	31	1
Nickerie	34	7	»	»	41	49	1	50	326	411	87	83	907	34	29	52	45	161	5	33	10	9	57	15	26	4
Coronie	41	7	1	»	49	57	3	60	389	453	64	41	947	12	13	113	116	254	11	35	12	14	72	31	64	1
	736	111	10	»	857	1064	87	1151	5246	6819	658	524	13247	432	563	1400	1297	3692	66	920	229	237	1452	531	783	41

…ronden in elke der verschillende divisien en districten werkende.

…uiswachters …n …eders.			Verhuurd aan of werkende op andere plantages.					Verhuurd aan of in dienst van particulieren.					Leerlingen bij bazen.	Leerlingen in hospitalen of bij geneeskundigen.	Leerlingen bij de Moravische Broeders of andere geestelijken.			Ouden en ziekelijken tot geen arbeid geschikt.					Kinderen tot arbeid nog te onvolwassen.			Geabsenteerden.					Slaven van welke geene opgaven zijn gedaan.	Totaal.
…	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Jongens.	Jongens.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.		
9	»	138	13	2	1	»	16	15	55	11	17	98	13	3	1	»	1	73	187	12	5	277	471	494	965	136	16	»	1	153	»	4705
2	»	96	25	10	16	10	61	18	31	18	32	99	11	4	1	»	1	37	139	10	5	191	432	425	857	52	4	»	»	56	»	3802
2	»	61	4	1	»	»	5	13	38	18	14	83	7	4	2	»	2	54	123	2	5	184	250	297	529	52	9	1	»	62	»	2606
1	»	108	45	15	2	10	72	29	43	10	26	108	8	15	5	»	5	51	186	9	6	252	458	524	982	98	9	»	1	108	»	4547
0	1	95	33	42	30	26	131	13	25	13	19	70	6	3	2	»	2	66	187	2	»	255	328	361	689	101	22	2	»	125	»	3656
1	3	267	66	27	6	6	105	14	29	9	20	72	21	13	10	5	15	111	287	8	25	431	805	794	1599	145	21	»	»	166	»	7570
1	»	33	3	»	»	»	3	5	10	4	1	20	2	1	3	»	3	45	64	»	»	109	158	180	338	13	»	»	»	13	13	1635
1	»	31	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	32	52	»	2	86	137	156	293	2	1	»	»	3	»	1646
0	»	95	14	4	»	1	19	5	10	1	3	19	2	1	»	»	»	43	58	5	8	114	194	221	415	8	»	»	»	8	»	2086
7	3	924	204	101	55	53	413	112	241	84	132	569	71	44	24	5	29	512	1283	48	56	1899	3233	3434	6667	607	82	3	2	694	13	32253

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE HH VAN HET VERSLAG. (Suriname.)

N°. 49.

STAAT der op elke c

NAMEN DER DIVISIEN EN DISTRICTEN.	Suiker.					Suiker en katoen.					Koffij.					Koffij en cacao.					Koffij en kost.						
	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.
Boven-Suriname en Thorarica.	1158	1295	640	592	3685	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	78	76	54	50	258	»	»
Para	488	569	251	251	1559	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	40	51	33	21	145	»	»
Boven-Commewijne. . .	757	826	444	441	2468	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
» Cottica en Perica. .	804	901	426	427	2558	»	»	»	»	»	26	35	16	20	97	»	»	»	»	»	326	396	177	193	1092	»	»
Beneden-Commewijne . .	689	656	459	375	2179	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	346	376	195	203	1120	»	»
» Cottica	999	1084	610	541	3225	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	637	748	452	425	2262	»	»
Saramacca	281	305	153	156	895	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	186	178	107	103	574	»	»	»	»	»	21	12
Nickerie.	385	443	219	241	1288	»	»	»	»	»	22	14	4	3	43	15	18	7	7	47	»	»	»	»	»	»	»
Coronie	»	»	»	»	»	97	123	92	79	391	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	5561	6079	3193	3024	17857	97	123	92	79	391	48	49	20	23	140	201	196	114	110	621	1427	1647	911	892	4877	21	12

...ultuur op ultimo December 1856 aanwezige slaven.

Cacao.			Cacao en kost.					Katoen.					Hout.				
Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	113	134	111	88	446
»	»	»	16	17	7	13	53	»	»	»	»	»	389	487	438	367	1681
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	36	43	29	17	125
»	»	»	»	»	»	»	»	185	258	154	163	760	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	564	603	401	361	1929	»	»	»	»	»
6	6	45	6	5	1	1	13	»	»	»	»	»	39	26	22	14	101
»	»	»	»	»	»	»	»	49	46	45	28	168	»	»	»	»	»
»	»	»	»	»	»	»	»	488	442	307	297	1534	»	»	»	»	»
6	6	45	22	22	8	14	66	1286	1349	907	849	4391	577	690	600	486	2353

Kost.					Kost en kweek.					Kweek.					Chirurgijns-etablissement.					GENERAAL TOTAAL.
Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	
102	105	46	63	316	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4,705
111	103	53	43	310	13	11	8	3	35	13	2	4	»	19	»	»	»	»	»	3,802
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	5	5	3	»	13	2,606
12	12	6	4	34	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	6	»	6	4,547
127	90	38	51	306	»	»	»	»	»	9	21	11	10	51	»	»	»	»	»	3,656
37	40	40	37	154	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	7,570
»	3	2	2	7	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1,635
32	29	15	18	94	»	»	»	»	»	6	»	»	»	6	»	»	»	»	»	1,646
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	59	47	27	28	161	»	»	»	»	»	2,086
421	382	200	218	1221	13	11	8	3	35	87	70	42	38	237	5	5	9	»	19	32,253

N°. 50.

STAAT der op elke cultuur i

DIVISIEN

VEL

	BOVEN-SURINAME EN THORARICA.					PARA.					BOVEN-COMMEWIJNE.					BOVEN-COTTICA EN PERICA.				
	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.
Suiker	428	683	38	32	1181	217	305	26	27	575	328	453	33	37	851	282	389	21	19	711
	16	44	5	6	71	»	»	»	»	»	15	25	2	1	43	20	17	»	»	37
	39	42	4	»	85	46	53	1	8	108	24	10	7	3	44	95	122	3	7	227
	50	15	1	5	71	7	6	»	»	13	15	23	»	»	38	31	19	»	»	50
Suiker en katoen	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Koffij	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	11	25	»	»	36
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Koffij en cacao	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Koffij en kost	39	44	12	7	102	17	31	8	4	60	»	»	»	»	»	166	244	7	7	424
	8	8	»	»	16	7	9	4	3	23	»	»	»	»	»	2	2	»	»	4
	5	4	»	»	9	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Cacao	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Cacao en kost	»	»	»	»	»	1	1	»	»	2	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	9	13	»	»	22	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Katoen	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	97	160	18	9	284
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	6	»	»	8
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	1	»	»	2
Hout	57	63	1	»	121	220	306	82	42	650	14	6	1	»	21	»	»	»	»	»
	5	1	»	»	6	2	5	»	»	7	5	1	»	»	6	»	»	»	»	»
	1	3	»	»	4	5	4	»	»	9	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Kost	30	34	»	»	64	34	36	8	»	78	»	»	»	»	»	2	4	»	»	6
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	37	26	2	2	67	33	26	3	1	63	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1
	2	»	»	»	2	2	3	»	»	5	»	»	»	»	»	3	»	»	»	3
Kost en kweek	»	»	»	»	»	10	8	»	»	18	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Kweek	»	»	»	»	»	1	1	1	»	3	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	»	»	»	»	»	7	1	2	»	10	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	717	967	63	52	1799	618	808	135	85	1646	401	518	43	41	1003	713	989	49	42	1793

n de Divisien en Districten op ultimo December 1856 aanwezige Veldarbeiders.

N EN DISTRICTEN.																									TE ZAMEN.	TOTAAL GENERAAL.	AANMERKINGEN.
BENEDEN-COMMEWIJNE.					BENEDEN-COTTICA.					SARAMACCA.					NICKERIE.					CORONIE.							
DARBEIDERS.																											
Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.			
217	264	58	46	585	363	532	33	33	961	134	199	35	32	400	137	247	63	63	510	»	»	»	»	»	5774		van de plantage zelve.
4	3	»	»	7	69	112	12	3	196	»	»	»	»	»	36	36	4	3	79	»	»	»	»	»	433	7475	» » aanhoorige gronden.
17	22	»	1	40	24	22	»	1	47	»	1	»	»	1	62	50	7	10	129	»	»	»	»	»	681		» den eigenaar privé.
125	161	26	13	325	32	34	3	»	69	9	2	»	»	11	10	»	»	»	10	»	»	»	»	»	587		» elders.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	47	77	19	10	153	153	208	» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	18	28	7	2	55	55		» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	10	5	»	»	15	»	»	»	»	»	51		» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	2	»	»	3	»	»	»	»	»	3	55	» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	1	»	»	»	»	»	1		» elders.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	68	58	»	»	126	9	9	»	»	18	»	»	»	»	»	144		» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	11	2	1	23	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	23	213	» » aanhoorige gronden.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	19	18	»	»	37	3	5	»	»	8	»	»	»	»	»	45		» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1		» elders.
57	197	3	2	359	317	471	12	12	812	13	22	»	»	35	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1792		» de plantage zelve.
26	26	2	1	55	7	6	»	»	13	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	111	1930	» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	9	9	»	»	18	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	27		» elders.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	8	5	»	3	16	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	16	35	» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	5	2	3	19	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	19		» elders.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	24	» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	22		» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	268	341	12	14	635	»	»	»	»	»	»	1	»	1	2	259	291	31	21	602	1523		» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	21	26	3	1	51	»	»	»	»	»	13	24	8	4	49	»	»	»	»	»	100	1774	» » aanhoorige gronden.
»	»	»	»	»	3	3	»	»	6	»	»	»	»	»	7	9	5	2	23	11	14	»	1	26	63		» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	28	27	»	»	55	»	»	»	»	»	16	1	»	»	17	11	3	»	»	14	88		» elders.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	17	18	»	»	35	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	827		» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	»	1	»	4	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	23	873	» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	9	»	1	»	10	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	23		» elders.
30	30	4	3	67	18	24	7	11	60	»	2	»	»	2	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	278		» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	3	1	»	»	4	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4	531	» » aanhoorige gronden.
2	9	»	»	11	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	16	19	»	»	35	»	»	»	»	»	177		» den eigenaar privé.
41	12	1	»	54	2	»	»	»	2	»	»	»	»	»	4	2	»	»	6	»	»	»	»	»	72		» elders.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	18	18	» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	43	40	7	7	97	97		» de plantage zelve.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	»	»	»	1	»	»	»	»	»	3	111	» den eigenaar privé.
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	11		» elders.
19	724	94	66	1503	1164	1608	82	75	2929	299	341	41	39	720	326	411	87	83	907	389	453	64	41	947		13247	

VAN WAAR AANGEVOERD.	MANUFACTUREN. — Huisraad, kleederen, kramerijen, lederwerk, parfumerien, schrijfbehoeften, en diverse.	PROVISIEN. — Lichtstoffen, tabak, zeep enz.	DRANKEN. — Bier, wijn, gedistilleerd.	BOUW-MATERIALEN. — Metselsteenen, kalk en cement, pannen, timmerhout, verwwaren enz.
Nederland	f 558,245.43[5]	f (a) 373,025.10	f (d) 104,802.19[5]	f 127,765.52
Noord-Amerika	11,880.74	(b) 606,617.87	(e) 254.50	82,032.50
Vreemde plaatsen	115,301.14[5]	(c) 360,253.57	(f) 17,897.61	26,118.47
TOTAAL	f 685,427.32	f 1,339,896.55	f 122,954.30[5]	f 235,916.49

a. Waaronder aan boter f 98,442.30[5], kaas f 36,624.38[5], lichtstoffen f 54,054.99[5].

b. » » visch f 213,003.67, blom f 158,358, spek f 78,361.25, vleesch f 54,547.50, lichtstoffen f 33,815.80, zeep f 13,149.51[5].

c. » » visch f 28,299.98, blom f 61,826.50, spek f 21,917.50, zout f 5351.42[5], zeep f 9450.90, lichtstoffen f 1812.

d. » » jenever f 30,939.58[5], wijn f 33,292.61, bier f 29,565.01.

e. » » bier f 254.50.

f. » » wijn f 7998.56, bier f 5880.

g. » » hoepels f 30,723.49.

h. » » touwwerk f 228.20.

i. » » paarden f 1400, ezels f 650, hoornvee f 800.

VOER.

MACHINERIEN. — Gereedschappen, duigen, hoepels, touwwerk.	Geneesmiddelen.	Vee van allerlei soort.	Bedrag der ingevoerde goederen.	Schepen.	Lastenmaat.
f (*g*) 136,052.38[5]	f 20,708.17[5]	»	f 1,320,598.81	47	5,392
3,993.07	1,984.10	»	706,762.78[5]	30	3,492 1/2
(*h*) 27,551.10	1,006.15	f (*i*) 2,850.00	550,978.05	139	4,212
f 167,596.55[5]	f 23,698.42[5]	f 2,850.00	f 2,578,339.64[5]	216	13,096 1/2

UIT

WAARHEEN UITGEVOERD.	SUIKER.		MELASSIE.	
	Hoeveelheid.	Geldswaarde.	Hoeveelheid.	Geldswaarde.
Nederland	20,8662,58 pond.	f (a) 2,171,639.40	6,867 gall.	f (b) 2,403.45
Noord-Amerika	5,672,610 »	611,484.72	697,363 »	248,438.65
Vreemde plaatsen	6,284,631 »	646,596.60	115,817 »	38,158.30
TOTAAL	32,823,499 pond.	f 3,429,720.72	820,047 gall.	f 289,000.60

a. Berekend tegen f 10 en f 12 per 100 pond.
b. " " f 30, f 35 en f 40 per 100 gall.
c. " " f 110, f 100 en f 90 per 100 gall.
d. " " f 25 en f 26.50 per 100 pond.
e. " " f 26, f 27, f 28 en f 29 de 100 pond schoone, f 13.50, f 13 en f 14.50 de 100 pond vuile.

VERVOLG VAN

WAARHEEN UITGEVOERD.	KAKAO.		Verschillende producten.	Houtwaren. Geldswaarde.
	Hoeveelheid.	Geldswaarde.		
Nederland	95,271 pond.	f (f) 17,625.13⁵	f (g) 1,651.40	f 3,035.80
Noord-Amerika	92,990 »	17,203.15	(h) 1,440.15	56.00
Vreemde plaatsen	56,780 »	10,504.30	6,076.01	11,320.50
TOTAAL	245,041 pond.	f 45,332.58⁵	f 9,167.56	f 14,412.30

f. Berekend tegen f 18.50 de 100 pond.
g. Waaronder aan kwassiehout f 240, huiden f 167.05.
h. " " huiden f 332.15.
i. " " koper en lood f 10,979.
k. " " " " " f 1649.10.
l. " " " f 1370.40, visch f 7412, blom f 16,404, cigaren f 717.
m. " " jenever f 2825.50.

VOER.

RHUM EN DRAM.		KOFFIJ.		KATOEN.	
Hoeveelheid.	Geldswaarde.	Hoeveelheid.	Geldswaarde.	Hoeveelheid.	Geldswaarde.
59,168 gall.	f (c) 57,878.90	363,041 pond.	f (d) 94,135.15[5]	567,635 pond.	f (e) 152,397.35
3,365 »	3,028.50	8,885 »	2,227.10	»	»
44,733 »	42,415.35	11,781 »	2,944.12[5]	239,555 »	64,939.65
107,266 gall.	f 103,322.75	383,707 pond.	f 99,306.38	807,190 pond.	f 217,337.00

DEN UITVOER.

Verschillende vreemde artikelen.	Verschillende vreemde dranken.	Geldelijk bedrag.	Schepen.	Lastenmaat.
f (i) 11,684.00	»	f 2,512,450.59	47	5,543
(k) 2,399.10	»	886,277.57	33	3,771½
(l) 52,871.30	f (m) 5,276.25	881,102.38[5]	135	3,629
f 66,954.40	f 5,276.25	f 4,279,830.54[5]	215	12,913½

STAAT VAN HET ENTREPOT.

VAN WAAR GEKOMEN. WAAR HEEN GEVOERD.	Manufacturen enz.	Provisien.	Dranken.	Diverse producten.	Te zamen.
Aanwezig op 1 Januarij.	"	"	f 27,788.16	f 3,640.00	f 31,428.16
van Nederland . . .	f 2,500.00	f 222.00	30,452.50	"	33,174.50
" elders	240.00	588.00	12,812.50	"	13,640.50
	f 2,740.00	f 810.00	f 71,053.16	f 3,640.00	f 78,243.16
In consumtie gebragt .	"	"	f 12,132.95	"	f 12,132.95
naar Nederland. . .	"	"	"	"	"
" elders	"	f 222.00	18,506.60	"	18,728.60
Aanwezig op 31 December 1856	f 2,740.00	588.00	40,413.61	f 3,640.00	47,381.61
	f 2,740.00	f 810.00	f 71,053.16	f 3,640.00	f 78,243.16

INHOUD

VAN HET VERSLAG BETREKKELIJK SURINAME.

BIJLAGEN.

(*) A. Staat van plantages en gronden in de divisie Boven-Suriname en Thorarica op ultimo December 1856.

B. Staat van plantages en gronden in de divisie Para.

C. » » » » » » » » Beneden-Commewijne.

D. » » » » » » » » » Cottica.

E. » » » » » » » » Boven-Commewijne.

F. » » » » » » » » » Cottica en Perica.

G. » » » » » » » » Saramacca.

H. » » » » » in het district Nickerie.

I. » » » » » » » » Coronie.

K. Nominative staat van behoeftige minderjarige kinderen, door den lande gealimenteerd wordende, behoorende tot de Hervormde Christelijke gemeente.

L. Verslag van de Hoofdvoorstanders der zendelingen der Evangelische Broedergemeente in Suriname, van het Zendelingsgenootschap aldaar, voor het jaar 1856.

M. Lijst der plantages tot welke de zendelingen der Evangelische Broedergemeente bij het einde van het jaar 1856 toegelaten werden.

N. Lijst der plantages van welke de neger-kinderen school-onderwijs ontvangen.

O. Overzigt omtrent doel en inrigting der centrale school op Beekhuizen.

P. Conduite- en kundestaat der kweekelingen van de centrale school op Beekhuizen.

Q. Verslag der commissie van geneeskundig toevoorzigt in de kolonie Suriname.

S. Staat der ontvangsten en uitgaven van de kolonie Suriname over 1855, vergeleken met de raming voor dat jaar.

S. Raming der ontvangsten en uitgaven van de kolonie Suriname over 1856.

T. Staat der afstraffingen op het piket der justitie te Paramaribo, gedurende het jaar 1856.

U. Staat van regterlijke uitspraken wegens overtredingen van de reglementen op de behandeling der slaven, gedurende het jaar 1856.

V. Staat van plantages en gronden, aan welker beheerders aanschrijvingen zijn gedaan tot nakoming van de verpligtingen bij de slaven-reglementen voorgeschreven.

(*) De bijlagen litt. A—I zijn ter griffie der Kamer, ter inzage van de leden, nedergelegd.

W. Extract uit het journaal, gehouden op het bureau van politie, 1ste afdeeling, over het jaar 1856, met betrekking tot de aldaar door en tegen slaven ingebragte klagten, zoomede van de daaruit voortgevloeide straffen en correctien.

X. Idem op het bureau van politie, 2de afdeeling.

IJ. Idem » » » » » aan den Waterkant.

Z. Staat aantoonende het getal der weggeloopen en teruggekeerde slaven gedurende het jaar 1856, met opgave welke middelen tot hunne terugbrenging zijn aangewend, dan wel of zij uit eigenbeweging zijn teruggekeerd.

AA. Staat aantoonende de straffen en correctien welke gedurende het jaar 1856, op grond der op het bureau van politie, 1ste afdeeling, gehouden verhooren, aan slaven die weggeloopen zijn geweest, ten verzoeke van hunne meesters of derzelver vertegenwoordigers opgelegd zijn geworden.

BB. Idem op het bureau van politie, 2de afdeeling.

CC. Idem » » » » » aan den Waterkant.

DD. Staat van de regterlijke uitspraken, waarbij slaven tot straffen veroordeeld zijn geworden of waarbij zij van de tegen hen ingebragte beschuldigingen zijn vrijgesproken, gedurende het jaar 1856.

EE. Staat van vrijgegeven gouvernementsslaven gedurende het jaar 1856 en van de daarvoor gestorte sommen in de kas van het Genootschap tot uitbreiding van het Christendom in Suriname.

FF. Staat der bevolking op het etablissement Albina, aan de rivier de Marowijne.

GG. Staat van de slaven op de plantages en gronden in elk der verschillende divisien en districten werkende.

HH. Staat der op elke cultuur op ultimo December 1856 aanwezige slaven.

II. Idem der veldarbeiders.

KK. Staat van den in- en uitvoer en van het entrepôt in de kolonie Suriname, gedurende het jaar 1856.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

VERSLAG WEGENS CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.

N°. 52.

A. Bevolking.

De volgende opgaven van de geboorten en van de sterfte in den loop van het jaar 1856 en ook die van den stand der bevolking bij het einde van dat jaar zijn, even als in de vroegere verslagen, getrokken uit de registers der wijk- en districtmeesters; welke registers opgemaakt zijn uit de opgaven der ingezetenen, van den 7den Januarij 1857, na de plaats gehad hebbende algemeene volkstelling, waarvan de uitkomsten zijn medegedeeld op bladz. 4 van het Verslag over 1855. Van de weinige zorg die door deze onbezoldigde personen aan de goede invulling wordt besteed, is reeds in vroegere verslagen meermalen melding gemaakt, alsmede van de onnaauwkeurige opgaven die zij zelven van de ingezetenen krijgen; welk een en ander de oorzaak is der bestaande verschillen.

Op den laatsten December 1856 bedroeg de bevolking naar die opgaven:

TE	VRIJEN.			NIET-VRIJEN.			Totaal der bevolking.
	Mannelijke.	Vrouwelijke.	Totaal.	Mannelijke.	Vrouwelijke.	Totaal.	
Curaçao	6,049	8,279	14,328	3,362	3,624	6,986	21,314
Bonaire	873	955	1,828	395	428	1,823	3,651
Aruba.	1,133	1,265	2,398	236	266	502	2,900
St. Eustatius . . .	360	486	846	525	560	1,085	1,931
Saba	505	606	1,111	309	357	666	1,777
St. Martin	585	752	1,337	802	939	1,741	3,078
Totaal. .	9,505	12,343	21,848	5,629	6,174	12,803	34,651

Onder de vrije bevolking is het garnizoen begrepen, waarvan de sterkte later zal worden opgegeven.

Onder de niet-vrijen zijn gerekend een aantal van 757 gouvernements-slaven, waarvan er zich 84 te Curaçao, 664 te Bonaire en 9 te Aruba bevonden.

Er werden in het jaar 1856 te Curaçao gesloten 35 huwelijken, waarbij 17 kinderen werden geëcht; te Bonaire waren in dat jaar 2 en te Aruba 4 paren gehuwd.

In dat jaar werden gemannumitteerd:

te Curaçao	146
en te Bonaire	19
dus in het geheel . . .	165 slaven.

De bevolking was naar de kerkgenootschappen onderscheiden als volgt.

TE	Protes-tanten.	Metho-disten.	Roomsch-katholijken.	Israëliten.	Niet opgegeven.
Curaçao.	2,000	»	18,378	936	»
Bonaire.	135	»	2,515	1	»
Aruba	363	»	2,527	10	»
St. Eustatius	1,487	254	187	3	»
Saba.	1,644	»	127	»	»
St. Martin.	706	390	245	»	1,681
Totaal . . .	6,335	644	23,979	950	1,681

Te St. Martin wordt niet opgegeven tot welk kerkgenootschap de niet-vrijen behooren; doch volgens mededeeling van het plaatselijk bestuur zijn dit meestal Methodisten.

De vrije bevolking was naar de geboorteplaats onderscheiden als volgt.

WOONPLAATS.	GEBOREN:		
	Op het eiland zelf of elders in West-Indie.	In Nederland.	In andere landen.
Curaçao.	13,692	319	317
Bonaire.	1,822	4	2
Aruba	2,387	9	2
St. Eustatius	833	8	5
Saba.	1,103	1	1
St. Martin.	1,190	17	130
Totaal . . .	21,027	358	457

Gedurende het jaar 1856 werden geboren:

TE	VRIJEN.			NIET-VRIJEN.			Totaal der geboorten.
	Mannelijke.	Vrouwelijke.	Totaal.	Mannelijke.	Vrouwelijke.	Totaal.	
Curaçao	227	224	451	139	116	255	706
Bonaire	32	36	68	29	13	42	110
Aruba	33	44	77	14	10	24	101
St. Eustatius	14	8	22	17	28	45	67
Saba	10	16	26	12	13	25	51
St. Martin	11	5	16	32	16	48	64
Totaal.	327	333	660	243	196	439	1099

Het aantal overledenen bedroeg gedurende hetzelfde tijdvak:

TE	VRIJEN.			NIET-VRIJEN.			Totaal der overledenen
	Mannelijke.	Vrouwelijke.	Totaal.	Mannelijke.	Vrouwelijke.	Totaal.	
Curaçao	173	195	368	84	89	173	541
Bonaire	60	52	112	15	28	43	155
Aruba	15	13	28	2	6	8	36
St. Eustatius	31	11	42	17	14	31	73
Saba	6	5	11	5	4	9	20
St. Martin	16	14	30	10	15	25	55
Totaal.	301	290	591	133	156	289	880

Zoo als in het vorig Verslag op bladz. 4 is vermeld en hierboven is herinnerd, heeft er op den 5den Januarij 1857 te Curaçao en onderhoorigheden eene algemeene volkstelling plaats gehad, krachtens de notificatie dd. 19/20 November 1856, n°. 6, waarbij uit de door de ingezetenen op Curaçao ingevulde opgaven is gebleken, dat er tusschen die opgaven en de aanteekeningen ter contrôle van Finantien een verschil van 280 slaven meer bestond, hetgeen is toe te schrijven aan verzuimde opgaven wegens geboorten of overlijden van slaven, die niet op den behoorlijken tijd waren aangegeven, en van het niet behoorlijk laten afschrijven van gedeserteerde slaven.

Het Bestuur heeft, ten einde het bestaande verschil zoo mogelijk uit den weg te ruimen,

de eigenaren der slaven, ten aanzien waarvan verschil bestond, in de *Curaçaosche Courant* opgeroepen, om van hen deswege inlichtingen te erlangen. Aan deze oproeping, die herhaaldelijk heeft plaats gehad, is door de meesten der bedoelde eigenaren gevolg gegeven, doch eenigen zijn nog niet opgekomen, ten gevolge waarvan het meergemeld verschil tot hiertoe niet geheel is vereffend. Het Bestuur is daarom voornemen om de slaven, waarvan de eigenaars niet zijn verschenen en omtrent welke er steeds verschil bestaat, van de contrôle te doen afschrijven.

De uitkomsten van die volkstelling worden volledigheidshalve hier nogmaals ingelascht.

TE	VRIJEN.					NIET-VRIJEN.						Totaal generaal.
	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Totaal.	Mannen.	Vrouwen.	Jongens.	Meisjes.	Gouvernementsslaven.	Totaal.	
Curaçao	3261	5554	2788	2725	14328	1959	2281	1358	1304	83	6985	21313
Bonaire.	492	560	381	395	1828	32	48	42	37	660	819	2647
Aruba	593	713	540	552	2398	121	152	110	110	9	502	2900
St. Eustatius. . .	189	342	171	144	864	312	341	213	219	»	1085	1931
Saba	322	411	183	189	1105	145	186	161	171	»	666	1771
St. Martin	321	506	264	246	1337	457	595	345	344	»	1741	3078
Totaal	5178	8086	4327	4251	21842	3026	3603	2232	2185	752	11798	38640

Gedurende het jaar 1856 werden te Curaçao aan 3, en te St. Eustatius aan 2 personen admissie tot inwoning verleend.

B. Algemeen en gewestelijk beheer.

Ten gevolge van het eervol ontslag, verleend aan den Gouverneur jhr. I. J. Rammelman Elsevier jr., werd in zijne plaats tot die betrekking benoemd de heer R. F. van Lansberge, Zijner Majesteits consul-generaal te Venezuela, die het bestuur der kolonie op den 25sten Februarij 1856 overnam van den gouverneur ad interim mr. J. B. Gravenhorst. Van deze overgave en overname van het bestuur werd kennis gegeven bij de publicatie n°. 1 en 2 van 1856, beide dd. 25 Februarij 1856.

C. Militair beheer.

§ 1. LANDMAGT.

Op ultimo December 1856 was de sterkte van het garnizoen als volgt:

bataillon jagers n°. 27	9 officieren en	208 onderofficieren en manschappen;	
compagnie artillerie	4 » »	120 » » »	
officieren van gezondheid	4		
Totaal. . .	17	328 » » »	

Op dat tijdstip was daarvan in bezetting:

op het eiland Curaçao 15 officieren en 304 onderofficieren en manschappen;

» » » St. Eustatius 1 » » 24 » » »

met verlof in Nederland 1 »

Gedurende het jaar 1856 hebben zich in de kolonie geëngageerd 12 onderofficieren en manschappen en gereëngageerd 14.

34 militairen hebben met gagement of paspoort de dienst verlaten, waarvan 25 naar Nederland vertrokken zijn; terwijl er 1 gedeserteerd en 1 met een briefje van ontslag is weggezonden.

Uit Nederland kwamen gedurende 1856 aan 51 onderofficieren en manschappen.

De stedelijke schutterij te Curaçao was op ultimo December 1856 sterk:

1 kapitein, fungerende kommandant,

17 officieren, en

265 onderofficieren en manschappen; benevens

156 » » » met verlof afwezig; gevende een totaal van 18 officieren en 421 onderofficieren en manschappen.

De landelijke schutterij aldaar was sterk:

12 officieren,

713 onderofficieren en manschappen; benevens

288 » » » met verlof afwezig; gevende een totaal van 12 officieren en 1001 onderofficieren en manschappen,

Te Aruba waren voor de schutterij ingeschreven 294 onderofficieren en manschappen, van welke 24 met verlof afwezig waren.

De schutterij te Bonaire was sterk:

1 eerste luitenant, fungerende kommandant,

1 tweede » en

170 onderofficieren en manschappen; bovendien waren er afwezig:

118 » » » zoodat zij dus gezamenlijk sterk was:

2 officieren en 288 onderofficieren en manschappen.

Te St. Eustatius was de schutterij sterk:

4 officieren en 60 onderofficieren en manschappen; bovendien telde het corps vrijwilligers 23 leden. Over de schutterij voert 1 kapitein het kommando, terwijl 1 eerste luitenant derzelve tijdelijk belast is met het kommandement van het corps vrijwilligers, dat in den loop van 1856 ontbonden en gereorganiseerd werd. Voor dit corps is een provisioneel reglement gearresteerd.

Te St. Martin was de sterkte van de schutterij te voet:

1 kapitein-kommandant,

1 kapitein,

3 eerste } luitenants; en
4 tweede }

123 onderofficieren en manschappen.

De schutterij te paard telde:

1 tweede luitenant-kommandant en 26 ruiters.

Hospitaal.

Op ultimo December 1855 bleven er in hospitaal	26 zieken;	
in 1856 zijn er bijgekomen	415 »	
	——	441 zieken.
daarvan zijn hersteld	384 »	
overleden	29 »	
	——	413 »
		——
Dus bleven er op ultimo December 1856 in het hospitaal.		28 »

§ 2. *Zeemagt.*

Gedurende het jaar 1856 zijn de navolgende oorlogsvaartuigen uit Curaçao vertrokken:

op den 31sten Januarij	1856	Zr. Ms.	korvet	*Pallas*	naar	Laguayra;
» » 31sten »	»	»	brik	*Venus*	»	»
» » 11den Maart	»	»	»	»	»	»
» » 14den »	»	»	schoener	*Adder*	»	Porto-Cabello en Laguayra;
» » 30sten April	»	»	brik	*Venus*	»	Bonaire;
» » 12den Mei	»	»	schoener	*Adder*	»	»
» » 28sten »	»	»	brik	*Venus*	»	St. Eustatius;
» » 10den Julij	»	»	korvet	*Pallas*	»	Bonaire;
» » 16den »	»	»	brik	*Venus*	»	Suriname;
» » 16den »	»	»	schoener	*Adder*	»	»
» » 20sten November	»	»	brik	*Lynx*	»	St. Thomas;
» » 27sten »	»	»	korvet	*Pallas*	»	Suriname;
» » 30sten »	»	»	schoener	*Schorpioen*	»	St. Eustatius en St. Martin;

In datzelfde jaar kwamen de navolgende oorlogsvaartuigen te Curaçao aan:

den 14den Januarij	1856	Zr. Ms.	schoener	*Adder*	van	St. Martin en St. Eustatius;
» 4den Maart	»	»	brik	*Venus*	»	Laguayra;
» 24sten »	»	»	schoener	*Adder*	»	»
» 30sten »	»	»	korvet	*Pallas*	»	»
» 31sten »	»	»	brik	*Venus*	»	»
» 7den Mei	»	»	»	id.	»	Bonaire;
» 16den »	»	»	schoener	*Adder*	»	»
» 17den Junij	»	»	brik	*Venus*	»	St. Eustatius;
» 14den Julij	»	»	korvet	*Pallas*	»	Bonaire;
» 13den September	»	»	schoener	*Schorpioen*	»	Suriname;
» 14den »	»	»	brik	*Lynx*	»	»
» 13den December	»	»	»	id.	»	St. Thomas;
» 21sten »	»	»	schoener	*Schorpioen*	»	St. Eustatius en St. Martin.

Gedurende dat jaar zijn door de zeemagt op aanzoek der Nederlandsche consuls geene kruistogten gedaan ter bescherming van Nederlandsche onderdanen.

D. Regtswezen en politie.

I. WETGEVING.

De publicatien en notificatien, welke in 1856 te Curaçao zijn in werking gebragt en in het *Publicatieblad* opgenomen, zullen, voor zooveel noodig, onder de hoofdstukken van dit Verslag waarop zij betrekking hebben, worden vermeld.

II. BURGERREGT.

In 1856 is op Curaçao en onderhoorigheden aan geene personen het burgerregt verleend.

III. REGTERLIJKE MAGT.

Op Curaçao zijn in 1856 de navolgende zaken behandeld.

Bij de regtbank: in het burgerlijke 12, in commerciele zaken 23 en in strafzaken eveneens 23. Van deze laatste betroffen 3 schennis van het huisregt, 4 eenvoudige feitelijke gewelddadigheid, 6 gequalificeerde feitelijke gewelddadigheid, 1 poging tot gequalificeerde feitelijke gewelddadigheid, 1 het tappen van sterken drank zonder patent, 2 het storen der openbare orde en rust, 1 het heimelijk wegvoeren van eenen persoon die niet gemonsterd was noch van paspoort voorzien, 1 overtreding van het reglement op den in-, door- en uitvoer van koopmanschappen, 1 overtreding der publicatie betreffende het vastleggen en verzekeren van ponten, booten enz., 1 het niet binnen den behoorlijken tijd aangeven van den verkoop van vaste goederen, en overtreding der ordonnantien op het klein zegel, 1 veedieverij.

Bij de commissarissen tot de kleine zaken en ter rolle zijn 6 zaken behandeld; zoodat te Curaçao in 1856 in het geheel 64 zaken zijn behandeld geworden.

Bij minnelijke schikking zijn afgemaakt: voor de regtbank 12 zaken en voor commissarissen tot de kleine zaken 9, dus in het geheel 21; terwijl nog 35 beschikkingen op requesten werden gegeven.

Op St. Eustatius zijn in 1856 behandeld: bij de regtbank 3 zaken, waarvan 2 dispositien op requesten. Bij de regtbank van kleine zaken 7 strafzaken; bij commissarissen werd één vonnis gewezen wegens feitelijk geweld en een onderzoek ingesteld wegens klagten van slaven tegen hunne meesters.

Op Saba zijn in dat jaar behandeld bij de gedelegeerde regtbank 2 hoofdzaken.

Op St. Martin zijn behandeld: bij de regtbank 7 vonnissen in burgerlijke zaken, 5 requesten en 3 strafzaken, waarvan 2 wegens diefstal en 1 wegens feitelijk geweld; bij de commissarissen tot de kleine zaken 1 burgerlijke en 16 strafzaken.

Er bleven te Curaçao 2 advocaten en 2 procureurs bij de regtbank ingeschreven. Op de andere eilanden zijn geene advocaten of procureurs gevestigd.

IV. POLITIE.

§ 1. *Regt van verblijf.*

Admissie tot inwoning of verblijf werden gedurende 1856 verleend: op Curaçao aan 3 en op St. Eustatius aan 2 personen.

§ 2. *Passen voor vaartuigen.*

Gedurende dit jaar werden op Curaçao afgegeven aan Nederlandsche kustvaarders 20 passen, aan Nederlandsche vaartuigen 7 en aan vreemden 24 passen om zout te laden aan de buitenbaaijen. Voorts 8 permitten aan vaartuigen om steenen en zand langs de zuidkust des eilands te laden, tot opbouw of reparatien van huizen, en 1 permit om langs de kust te visschen.

Op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte) werden in dat jaar van 2 Nederlandsche vaartuigen de Drogherspassen vernieuwd.

V. MIDDELEN VAN BEHEER MET HET REGTSWEZEN IN VERBAND.

§ 1. *Wees-, onbeheerde en desolate boedelkamers.*

Uit de verantwoording, stukken en rekening der wees-, onbeheerde en desolate boedel-

kamers te Curaçao voor 1856 blijkt, dat het eigen fonds of garantie-kapitaal op ultimo December 1855 groot was . . . . f. 121,358.21

dat, na aftrek der administratiekosten, belastingen enz. de overwinst in 1856 heeft bedragen 5,054.73

en alzoo op ultimo December 1856 bedroeg f 126,412.94

zijnde in den loop van dat jaar geene verliezen geleden.

Het kapitaal van particulieren bedroeg op ultimo December 1856. .	f	462,159,71
Ter administratie in 1856 gebragt.		66,478.27
Interesten op kapitaal gebragt, na 3 jaren.		3,331.19
	f	531,969.17
Afbetaalde kapitalen . .		25,078.68⁵
Alzoo was het kapitaal van particulieren op ultimo December 1856 .	f	506,890.48⁵

Op ultimo December 1856 bedroegen de hypotheken ten voordeele der weeskamer	f	598,657.61
Het weeskamergebouw in de stad		6,191.40
Door particulieren aan interesten verschuldigd		28,004.26
Het bedrag in kas beliep op ultimo December 1856		7,271.43
Totaal . .	f	640,124.70
op ultimo December 1855 . .		590,212.09⁵
Dus in 1856 meer dan in 1855 . .	f	49,912.60⁵

De Israëlitische weeskamer.

Het kapitaal dat aan de synagoge behoort, welke de inkomsten trekt, was op ultimo December 1855 groot	f	59,672.80
Op ultimo December 1856 bedroeg het kapitaal		90,221.84
alzoo meer dan in 1855 . .	f	30,549.04

Het beheer der Protestantsche weeskamer op St. Eustatius leverde geene verandering op, behalve eene vermeerdering van f 708.62 der vroeger vermelde en in de reservekas der kolonie gedeponeerde gelden. De kamer heeft in het afgeloopen jaar gelegenheid gehad om een bedrag van f 6433.37⁵ uit te zetten, tegen eene rente van 5 ten honderd 's jaars.

Op St. Martin zijn gedurende 1856 onder het beheer der aldaar bestaande wees-, onbeheerde en desolate boedelkamers 3 boedels gekomen; waarvan 1 vereffend is met een dividend voor de crediteuren van 91 per cent, en de beide andere op ultimo December onafgedaan waren.

§ 2. *Gevangenissen.*

Op ultimo December 1855 bleven er in de gevangenis op Curaçao 5 personen, waaronder 1 militair; gedurende 1856 zijn ingekomen 14 en uitgegaan 16 personen, waaronder de militaire gecondemneerde; zoodat op den laatsten December 1856 in de gevangenis aldaar aanwezig bleven 3 civile personen, allen van het mannelijk geslacht.

Op St. Eustatius zijn in 1856 in de gevangenis gecustodieerd 6 personen, waarvan op den laatsten van dat jaar geen meer aanwezig bleef. De gevangenkamers bevonden zich in voldoenden staat.

Op Saba zijn in 1856 geene gevangenen geweest.

Op St. Martin bedroeg het aantal gevangenen gedurende gemeld jaar 23 vrije personen en 59 slaven; op den laatsten December waren er geene.

E. Eeredienst.

I. PROTESTANTSCHE.

Het aantal belijders der verschillende gezindheden is hierboven in hoofdstuk A opgegeven.

Op Curaçao waren in 1856, even als in vroegere jaren, 2 predikanten, die van tijd tot tijd de dienst gingen verrigten op de eilanden Bonaire en Aruba. Sedert is door de benoeming van eenen afzonderlijken predikant voor het eiland Aruba ook in deze behoefte voorzien.

Volgens de rekening van de kerk- en armenkas bedroegen de uitdeelingen aan de armen in 1856 f 1994.68.

Het kapitaal der kerk bedroeg op ultimo December van dat jaar f 50,951.75. Het weezenfonds van deze gemeente f 5637.15.

De geldelijke onderstand aan weezen, kleeding en geneeskundige behandeling bedroeg f 1409.56. Dit fonds genoot in dat jaar van het Gouvernement een subsidie van f 1500.

Op St. Eustatius is er een leeraar bij de Nederlandsche Hervormde gemeente, die een tractement genoot van f 800 's jaars. In de dienst bij de Methodisten wordt door een zendeling voorzien, die uit de koloniale kas eene toelaag genoot van f 600 boven zijne bezoldiging van het Britsch genootschap te Londen. Aan de armen werden zoowel levensmiddelen als medicijnen verstrekt, voor eene som van f 764.44. Het kapitaal der kerk- en armenkas bleef op den laatsten December 1856 groot f 4107.84.

Op St. Martin wordt de eeredienst verrigt door eenen Wesbeyaanschen predikant, die daarvoor van het Nederlandsch Gouvernement eene toelaag geniet van f 1000 's jaars; aldaar werd aan 26 behoeftigen wekelijks onderstand verleend. De uitgaven voor het armenwezen bedroegen in 1856 de som van f 663.40 en de ontvangsten f 667.45.

II. ROOMSCH-KATHOLIJKE.

Het door het Gouvernement bezoldigd personeel bestond uit 1 pastoor en 2 kapellanen op Curaçao en 1 kapellaan op elk der eilanden Bonaire en Aruba. (1)

Het onbezoldigd personeel der geestelijken van die gemeente bestond op ultimo December 1856 uit 19 priesters en 34 zusters van liefdadigheid.

Het kapitaal der kerk te Curaçao bedroeg op ultimo December 1856 f 13,827.34.

Op St. Eustatius en op St. Martin is in 1854 aan de aldaar dienstdoende Roomsch-katholijke priesters eene bezoldiging van f 600 toegekend.

De Roomsch-katholijke Maatschappij van Weldadigheid te Curaçao bezat volgens bekomen opgaven op den laatsten December 1856 een kapitaal van f 1135.87.

III. ISRAËLITISCHE GEMEENTE.

Bij deze gemeente is in den loop van 1856 een opperrabbijn benoemd, die door het Gouvernement wordt bezoldigd. Het Bestuur komt die gemeente te gemoet met een subsidie van f 3000 's jaars, zijnde het tractement van genoemden opperrabbijn.

Er werd voor f 2924.65[5] aan de armen uitgedeeld, waaronder begrepen zijn de begrafeniskosten en het salaris van eenen geneesheer, terwijl het kapitaal dezer gemeente bedroeg op den laatsten December 1856 eene som van f 51,884.54[5].

---

(1) Bij Koninklijk besluit van 22 Julij 1857, n°. 66, is het bezoldigd personeel der Roomsch-katholijke geestelijken voor Curaçao en onderhoorigheden bepaald op 12, waarvan een, de kerkvoogd van het vicariaat, eene jaarwedde van f 2500 en de overigen eene van f 1200 elk genieten.

F. Instellingen van liefdadigheid.

I. Het Lazarus- en krankzinnigenhuis.

De uitgaven voor het Lazarus- en krankzinnigenhuis bedroegen in 1856 f 2357.26⁵.
Op ultimo December 1856 werden aldaar verpleegd:

7 leprozen;

9 krankzinnigen en

8 aan andere ziekten lijdenden.

II. Het gasthuis of hospitaal voor de armen.

Dit gesticht is sedert kort opgerigt door de Roomsch-katholijke Maatschappij van Weldadigheid, uit bijdragen niet alleen van Roomschen maar ook van Protestanten en Israëliten.

Onder directie der voornoemde maatschappij worden daarin verpleegd oude en kranke slaven, alsmede andere behoeftigen van alle gezindheden.

De ontvangsten dezer inrigting hebben van af 1°. Mei 1855 tot ultimo December 1856 bedragen de som van. . . . . f 10,791.22

De uitgaven zijn geweest 10,561.53

Zoodat er een voordeelig saldo over dat tijdvak bleef van . . . . . f 229.69

III. Spaarbank en bank van leening.

Uit het ingezonden verslag van de werking en van den toestand der spaar- en beleenbank over het 7de huishoudelijk jaar, van 1 Julij 1856 tot en met 30 Julij 1857, hetwelk in de *Curaçaosche Courant* openbaar wordt gemaakt, en dat hierbij (bijl. A) wordt overgelegd, worden de navolgende bijzonderheden geput.

Op 1°. Julij 1856 bedroeg het te goed van de gezamenlijke inleggers aan kapitaal en interest de som van	f	87,817.83
gedurende het jaar werd bij de instelling belegd		49,380.47
de interesten hierop te goed gemaakt bedroegen		2,933.40
Te zamen	f	140,131.70
Van dit bedrag werd teruggenomen		54,362.20
zoodat het te goed van de inleggers op 1°. Julij 1857 aan kapitaal en interest bedroeg	f	85.769.50

dus f 2048.33 minder dan op 1 Julij 1856.

Ook de bank van leening werkte in gemeld jaar gunstig.

Op 1°. Julij 1856 waren bij die instelling beleend 1824 panden, bezwaard met		f 28,568.87
Gedurende het jaar werden bij de instelling beleend 2709 panden met .		34,653.50
De interesten daarop bedroegen in dat tijdvak		2,912.00⁵
Te zamen		f 66,134.37⁵
Er werden afgelost 2522 panden met	f 34,612.08⁵	
Verkocht 67 panden, waarop verschuldigd was	734.32⁵	
		35,346.41
zoodat er op 1°. Julij 1857 aanwezig bleven 1944 panden, aan kapitaal en interesten bezwaard met		f 30,787.96⁵

Uit de rekening en verantwoording blijkt verder, dat de bank van leening op den 1sten Julij 1856 op hypotheek en obligatie had uitstaande	f 59,673.27^{5}
Dat gedurende het jaar op die wijze werd uitgezet	14,050.00
en dat de verschuldigde interesten daarop beloopen	3,690.61
Te zamen	f 77,413.88^{5}
zoomede dat hierop gedurende het jaar werd afbetaald	13,304.46^{5}
Zoodat de inrigting op 1°. Julij 1857 op hypotheek en obligatie had uitstaande	f 64,109.42

Terwijl haar kapitaal op dat tijdstip bedroeg f 9536.58^{5} en dus f 2016.50 meer dan op 1°. Julij 1856.

G. Burgerlijke geneeskundige dienst.

In 1856 waren op Curaçao 2 med. chir. et art. obst. doctoren, in Nederland, en 1 in dezelfde vakken, op eene vreemde hoogeschool gepromoveerd; voorts 2 tot de genees- en heelkunde toegelatenen, welke van geene diploma's eener universiteit voorzien zijn. Het getal apotheken is 2 gebleven. Aan de practische geneesheeren is toegestaan zelven de geneesmiddelen te bereiden en te leveren.

Te Bonaire en Aruba zijn geene geneesheeren die van diploma's voorzien zijn.

Op Bonaire is één landchirurgijn, die door het Gouvernement wordt betaald, en één geadmitteerde genees- en heelkundige.

Te Aruba wordt in de geneeskundige dienst voorzien door eenen soldaat van het garnizoen te Curaçao, aan wien is toegestaan de genees- en heelkundige praktijk uit te oefenen, en die eene jaarlijksche toelage geniet van f 300.

Te St. Eustatius bevindt zich één med. doctor, aan wien eene toelage van gouvernementswege wordt verstrekt voor de behandeling van het aldaar liggend militair detachement.

Op Saba is geen geneesheer.

Op St. Martin is slechts één practiserend genees-, heel- en vroedkundige; apotheken zijn er niet.

De gezondheidstoestand van Curaçao gedurende 1856 is, wat de ingezetenen betreft, over het algemeen niet ongunstig geweest.

Onder het garnizoen en de schepelingen heeft de gele koorts geheerscht, doch de sterfte was gering, zijnde er van het detachement overleden 3 jagers en 2 artilleristen, 21 van de marine en 2 van de koopvaardijschepen. De voorzorgmaatregelen om het inbrengen van de cholera op Curaçao tegen te gaan hebben bevredigende uitkomsten opgeleverd. In het laatst van 1856 brak de cholera op Bonaire uit, waaraan 110 personen zijn bezweken.

Op eene bevolking van ruim 2500 zielen is derhalve de sterfte, in evenredigheid tot andere plaatsen in de nabijheid, alwaar cholera gewoed heeft, niet zeer aanzienlijk geweest, beloopende het getal slagtoffers in verhouding tot de bevolking slechts 4 per cent. Het getal cholera-lijders en slagtoffers van die ziekte onder de slaven is betrekkelijk gering geweest, hetgeen wordt toegeschreven aan de dadelijke geneeskundige hulp en aan de goede verpleging in 's lands hospitaal. Gedurende het heerschen der cholera is aan de slaven geene andere werkzaamheden opgelegd dan bij den landbouw en de gewone rusttijd van 12 tot 2 ure werd verlengd van 11 tot 3 ure.

Bij het einde van het jaar was de cholera aan het afnemen, en men had het vooruitzigt dat de ziekte spoedig zoude wijken, hetgeen dan ook werkelijk aldus heeft plaats gehad.

De gezondheidstoestand van St. Martin, Saba en Aruba was in 1856 gunstig. Op St. Eustatius heeft de gele koorts, vooral in de maanden Augustus en September, geheerscht, doch meest onder kinderen; waarvan evenwel de afloop gunstiger is geweest dan bij de bezetting; zijnde van het detachement, sterk 25 man, 13 bezweken.

Bij de publicatie van den 26 Julij 1856 (*Publicatieblad* n°. 4) is afgekondigd het Koninklijk besluit van den 12den Mei 1856, n°. 26, waarbij bepalingen werden vastgesteld wegens het houden van quarantaine op het eiland St. Martin (Nederlandsch gedeelte).

H. Onderwijs.

Op de drie landsscholen op Curaçao is gratis onderwijs gegeven aan 182 jongens en 64 meisjes, te zamen 246 kinderen. Op de 16 particuliere scholen (bewaar- en Zondagscholen daaronder begrepen) werden onderwezen 1437 kinderen, waarvan 596 jongens en 841 meisjes. Er werden dus op Curaçao op 19 scholen onderwezen 1683 kinderen, waarvan 778 jongens en 905 meisjes.

Door het Koloniaal Bestuur werd voor de drie landsscholen in het jaar 1856 verstrekt eene som van f 5500; waaruit betaald is aan tractementen der onderwijzers, ondermeesters, schoolbehoeften enz. f 5244.

Op Bonaire werd op de landsschool in 1856 onderwijs gegeven aan 38 kinderen, waarvan 27 jongens en 11 meisjes. De R.-k. armenschool aldaar, onder de leiding van 2 geestelijke zusters, werd bezocht door 28 jongens en 95 meisjes, te zamen door 123 kinderen.

Op Aruba is op de landsschool onderwijs gegeven aan 19 kinderen, waarvan 8 jongens en 11 meisjes; en op de R.-k. armenschool aan 81 kinderen, waarvan 29 jongens en 52 meisjes.

Op St. Martin werd gedurende 1856 op de landsschool aan een gemiddeld getal van 26 leerlingen gratis onderwijs gegeven.

Op de private school aldaar is aan 23 leerlingen onderwijs gegeven.

Op St. Eustatius blijft een geschikt onderwijzer steeds eene behoefte.

Op eenige door private personen gehouden kleine scholen wordt de Engelsche taal, het schrijven en de rekenkunde onderwezen, waardoor jonge kinderen niet geheel van onderrigt verstoken zijn. Ook oefenen de Zondagscholen eenen goeden invloed uit. Daar staat voor ieder de gelegenheid open om gratis onderwijs te ontvangen, waarvan dan ook veel gebruik gemaakt wordt.

Bij de door de schoolcommissie op Curaçao gehouden examina is het haar gebleken, dat het met het lager onderwijs in deze kolonie gunstig gesteld is, en heeft zij zich mogen verblijden over de vorderingen op de landsscholen.

Even als in 1855 was er eene vermindering in het aantal schoolgaande kinderen. Deze vermindering bestond voor het grootste gedeelte bij de Zondagschool op Santa-Rosa in de Oostdivisie. Zij was een gevolg der nooddruftige omstandigheid waarin de arme klasse der bevolking in de buitendistricten verkeerde door de groote duurte der levensmiddelen in de twee laatste jaren; van de reeds geringe verdiensten kon niets worden overgehouden om de kinderen eenigzins goed gekleed naar school te zenden.

Ook op St. Martin, Bonaire en Aruba leverden de gehouden examens de bewijzen van de vorderingen der leerlingen op. De slavenkinderen genieten van 's land wege geen onderrigt; doch jaarlijks wordt er een gedeelte der gelden, afkomstig van den verkoop voor vrijdom van landsslaven op Bonaire, aan den bisschop Niewindt ter hand gesteld, om in het Christelijk onderwijs der slaven te voorzien. Omtrent dat onderwijs, als ook ten aanzien van het schoolonderwijs, is het berigt van gemelden bisschop allezins bevredigend. Op de armenscholen, welke door de Roomsch-katholijke geestelijkheid en door de zusters van liefdadigheid zijn opgerigt en door haar worden bestuurd, is voor de slavenkinderen de gelegenheid geopend om ter school te gaan.

I. Landsgebouwen en openbare werken.

In 1856 is door het genie-departement voltooid geworden het in aanbouw zijnde succursaal-hospitaalgebouw op Mundo-Novo. Er is een magazijn voor artilleriebehoeften nieuw aangebouwd, benevens een woonhuis voor den magazijnmeester der artillerie. Eenige der huizen binnen het fort zijn weder tot officierswoningen ingerigt en in orde gebragt. Aan de kustbatterijen hebben eenige herstellingen plaats gehad.

Behalve het gewone onderhoud der kaden en straten, is er in 1856 voortgegaan met de groote reparatie aan de hoofd- en zijstraten aan de overzijde der haven.

Op St. Eustatius werden de gebouwen in het fort Oranje gedeeltelijk gerepareerd, waarmede in 1857 voor zooveel noodig, zou worden voortgegaan.

De openbare wegen waren in redelijken staat; men gaat voort daaraan zooveel mogelijk verbeteringen aan te brengen.

Op St. Martin bevonden zich in 1856 alle gebouwen in vrij goeden staat. De publieke wegen worden zooveel mogelijk in bruikbaren staat gehouden.

J. Vervoerwezen.

Hierin is in 1856 geene verandering gekomen en wordt derhalve ten deze naar vroegere verslagen, waarbij dit onderwerp uitvoerig behandeld wordt, verwezen.

K. Geldelijk beheer.

§ 1. *Bank.*

Omtrent den stand der Curaçaosche bank op ultimo December 1856, met aansluiting aan dien op ultimo 1855, worden de navolgende bijzonderheden ontleend aan het jaarlijksch verslag van die inrigting.

Het bedrag der bankbiljetten op 1°. Januarij 1856 ter somma van . . f 207,965.00 onderging geene vermindering.

Het kapitaal der bank, voortspruitende uit de ontvangen interesten, disconto's en premien, was op 1°. Januarij 1856. . . . . f 50,609.35

Gedurende het jaar hebben de operatien der bank bestaan in het beleenen van gelden:

1°. op gedisconteerde wisselbrieven, volgens art. 9 van het reglement der bank, voorzien van twee behoorlijke endossementen:

2°. op gouden en zilveren specien in deposito:

3°. op gouvernements-wissels in deposito, ten gevolge waarvan het eigen fonds der bank, na aftrek der kosten van administratie, vermeerderd is met . . . . 7,715.69^5

en gebragt op . . . . 58,325.04^5

Het bedrag van de bankbiljetten en van het kapitaal der bank op ultimo December 1856 was dus . . . . f 266,290.04^5

Daarvan was op dien datum uitstaande:

a. gedisconteerde wisselbrieven als voren	f 171,000.00	
b. gedeponeerde gouden en zilveren muntspecien . . .	55,582.72^5	
c. gouvernements-wissels	1,762.40^5	
d. het saldo eener beleening, groot f 16,400, aan het Gouvernement van Curaçao	8,000.00	
e. nog onder den waarnemenden secretaris der bank tot het doen van kleine betalingen berustende	4,000.00	
		240,345.13
Saldo in de reservekas der bank		f 25,944.91^5

Bestaande uit de navolgende bankbiljetten en specien:

aan bankbiljetten	f 20,335.00
» specie	5,609.91^5
	f 25,944.91^5
Het saldo in de reservekas op ultimo December 1855.	79,712.14
Alzoo minder op ultimo December 1856	f 53,767.22^5

§ 2. *Muntwezen.*

Het muntwezen onderging in 1856 geene verandering. Daaromtrent is bij de regeling van hetzelve in 1854 uitvoerig melding gemaakt.

§ 3. *Begrooting.*

Ter aanvulling van het Verslag over 1855 worden hierbij onder litt. B, C, D, E en F overgelegd de staten van de werkelijke ontvangsten en uitgaven van de eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Eustatius en St. Martin over het jaar 1855, ieder afzonderlijk en vergeleken met de raming van dat jaar.

Tevens worden hierbij gevoegd, onder litt. G, H, I, K en L, de begrootingen voor genoemde eilanden over het jaar 1856; waarvan de uitkomsten, die thans nog niet bekend zijn, nader zullen worden medegedeeld.

L. Personele verordeningen omtrent alle landsdienaren.

Bij beschikking van den 19den Julij 1856, n°. 415 (*Publicatieblad* n°. 3), werd bekend gemaakt 's Konings besluit van den 13den Junij 1856, n°. 73, houdende vaststelling van algemeene bepalingen voor te verleenen buitenlandsche verloven aan ambtenaren en officieren van de landmagt in de Nederlandsche West-Indische bezittingen en ter Kuste van Guinea.

M. Slavenbevolking.

Buitengewone voorvallen hadden er onder de slavenbevolking niet plaats. Op de naleving der verordeningen ten aanzien der slaven wordt door het Koloniaal Bestuur een zooveel mogelijk naauwkeurig toezigt gehouden.

Van Curaçao zijn er in 1856 38 slaven ontvlugt; sommigen met eene boot die zij van de schepen los sneden of op eene andere wijze magtig werden; anderen weder op eene onbekende wijze. Het vermoeden bestaat echter, dat er meer slaven uit dit eiland zijn gevlugt dan het opgegeven getal aanwijst.

Bij de publicatie van $^{29}/_{30}$ October 1856 (*Publicatieblad* n°. 5) is ten aanzien der publicatie van 9 November 1855, n°. 15, waarbij geregeld worden alle aangelegenheden betreffende het vastleggen en verzekeren van ponten, kano's, booten en dergelijke vaartuigen, die ter voorkoming van ontvlugting werd uitgevaardigd, eenige wijziging en verduidelijking daargesteld. De maatregelen door het Bestuur tot opsporing der ontvlugte slaven in het werk gesteld bleven vruchteloos.

Bij de publicatie van den 14den Februarij 1857 (*Publicatieblad* n°. 2) werden afgekondigd de bepalingen ten aanzien der voeding, kleeding, verpleging, huisvesting en afstraffen van slaven.

Op St. Eustatius en Bonaire hebben er geene ontvlugtingen van slaven plaats gehad.

Van Aruba daarentegen zijn 10 slaven ontvlugt. Ter zake van ontvlugting werden in het jaar 1856 geene regtsvervolgingen ingesteld.

Door de regtbank op Curaçao zijn in 1856 drie vonnissen tegen slaven gewezen, als: 1 wegens het overtreden der publicatie op het vastleggen en verzekeren van ponten enz., 1 wegens gequalificeerde feitelijke gewelddadigheid en 1 wegens veedieverij.

Te Saba is er *één* geregtelijk onderzoek ingesteld betreffende het in brand steken van een buitengebouw door eenige slaven, welke zaak naar het openbaar ministerie op St. Eustatius is verwezen. Geene afstraffingen van slaven door de politie hebben er in 1856 plaats gehad. Vermits art. 17 van het reglement op de behandeling van slaven, de dato $^{29}/_{30}$ September 1824 (*Nieuw Publicatieblad* n°. 78), aan de meesters de bevoegdheid geeft, zonder tusschenkomst der politie huishoudelijke straffen op te leggen, schijnen de meesters zich daartoe bepaald te hebben. Slechts eene klagte is er ingekomen en behandeld wegens mishandeling van slaven door den meester; waarop echter de strafvervolging is voorkomen door betaling van het maximum der boete.

Omtrent het onderwijs der slaven zijn in het hoofddeel H bereids eenige bijzonderheden medegedeeld.

N. Nijverheid.

I. LANDBOUW.

Daar de regens eerst laat tegen het einde van November 1856 op Curaçao invielen,

is op eenige plantages, vooral op die welke van geene toereikende slavenmagten voorzien zijn, de maïsoogst mislukt.

Op enkele plantages evenwel, alwaar het op den gewonen tijd had geregend, is genoegzaam koren ingezameld; de oogst der andere voortbrengselen van den landbouw was zeer gunstig.

Op ééne plantage is in 1856 eene hoeveelheid van 300 pond cochenille ingeoogst, welke geringe opbrengst is toe te schrijven aan de droogte in de eerste helft van het jaar.

Onder het het vee heeft er veel sterfte plaats gehad door ziekte.

Het jaar 1856 is voor Bonaire bijzonder ongelukkig geweest door eene ongekende en aanhoudende droogte en daaruit gevolgde mislukking van elken oogst. Daarbij brak in Augustus nog de cholera uit, die gedurende drie maanden woedde, en dat juist in den tijd waarop de voorbereidende werkzaamheden tot het bebouwen der maïsgronden moesten plaats hebben.

Op Aruba was de oogst van maïs en andere voortbrengselen van den grond vrij gunstig.

Op Bonaire werd op het etablissement Guatemala 823 pond cochenille verkregen, en op Aruba, op het etablissement Canachite, 281 pond. Door de particulieren, die zich op Aruba op de nopalcultuur hebben toegelegd, is ook eene redelijke hoeveelheid cochenille ingeoogst, die, gelijk ook de door het Gouvernement verkregene, tot goede prijzen is verkocht.

De aloë heeft op Bonaire 9762 pond en op Aruba 4008 pond opgeleverd. Op het etablissement de Hoop, op Curaçao, is in 1856 geen product verkregen.

Eene opgaaf van de gouvernementsculturen op de eilanden Bonaire en Aruba wordt in den volgenden staat medegedeeld.

NAMEN der ETABLISSEMENTEN.	SOORT VAN PRODUCT.	Hoeveelheid product, verkregen gedurende het jaar 1856.	Geldwaardig bedrag der producten.	Aanmerkingen.
Guatemala en Mexico.	Cochenille.	823 pond.	f 2096.30	Op het eiland Bonaire te zamen f 7231.16 1/2.
Amboina	Aloë	9762 »	5134.86 5	
Canachite	Cochenille.	281 »	761.51	Op het eiland Aruba te zamen f 2244.47.
Socotora	Aloë	4008 »	1482.96	

De geldelijke uitkomsten van de nopalcultuur en van de cochenille-teelt op de drie eilanden worden voorgesteld in den onder lit. M hierbij gevoegden generalen staat van uitgaven en opbrengsten van cochenille en aloë. Daaruit blijkt dat in 1856 verkregen is:

1,104 pond cochenille, welke hebben opgebragt	f 2857.81
13,770 » aloë » » »	6617.82 5
	f 9475.63 5

De cochenille-oogst was voor 1856 geraamd als volgt:

voor Bonaire 1000 pond à f 2.25	f 2250.00
voor Aruba 300 » » id.	675.00
1300 pond à	f 2925.00

hetgeen, vergeleken met de opbrengst van 1104 pond à f 2857.81, een minder gewigt van 196 pond, doch eene meerdere waarde van f 67.19 aanwijst.

De prijs, geraamd per pond op f 2.25, is geweest 2.29 1/2.
De aloëhars was geraamd:

voor Bonaire 2000 pond à 17 cents	f	340.00
voor Aruba 4000 » » id.		680.00
6000 pond à	f	1020.00

De opbrengst in 1856 was:

op Bonaire 9,762 pond à	f 5134.86[5]		
op Aruba 4,008 » »	1482.96		
13,770 pond		f	6617.82[5]
Gevende met de raming een voordeelig verschil van 7770 pond en van		f	5597.82[5]

Op St. Eustatius was de oogst in het jaar 1856 als zeer voldoende aan te merken, hebbende de opbrengst bestaan uit:

650 Amsterdamsche ponden suiker,
5,000 gallons melasse,
19,000 » rhum,
1,500,000 ponden yams,
3,000 vaten aardappelen,
190 » grondnoten,

hetgeen te zamen op eene waarde van f 131,100 is geschat.

Op St. Martin is eene minder gunstige uitkomst van den oogst verkregen, ten gevolge van het ongestadige der regensaizoenen, waardoor vooral de aardappelenbouw is mislukt; zoodat dit voornaam voedingsmiddel van de arbeidende klasse van elders is moeten aangevoerd worden.

Op 10 plantages, die nog in bewerking waren, werd verkregen:

93,985 Amsterdamsche ponden suiker,
8,133 gallons rhum,
1,230 » melasse,

welke producten te zamen eene waarde bezaten van f 20,056.75: de suiker berekend à f 10 de 100 pond, de rhum à f 1.25 en de melasse à 40 cents per gallon.

II. Veeteelt.

De veestapel van particulieren bedroeg op ultimo December 1856:

Op	Paarden.	Ezels.	Muilezels.	Stuks horenvee	Schapen.	Geiten.	Varkens.
Curaçao	511	2,286	21	3045	30,374	18,235	223
Bonaire	8	166	»	»	500	5,188	36
Aruba	87	437	3	96	2,005	7,166	46
St. Eustatius	102	111	95	257	399	150	»
St. Martin	232	57	30	575	1,010	260	174

De gouvernements-veestapel bestond op hetzelfde tijdstip uit:

op Bonaire, 58 paarden, 51 stuks hornvee, 511 schapen en 43 geiten, en
» Aruba, 12 » 66 schapen, benevens eenige ezels.

Van de kudde veredelde schapen op Bonaire is in 1856 verkregen 550 pond wol, verkocht voor f 780.

III. UITGIFTE VAN GRONDEN.

Op ultimo December 1855 waren er uitgegeven:

op Curaçao,	14	concessien, metende te zamen	47.30½ bunder,
» Bonaire,	3	» » » »	24.66 »
» Aruba,	417	» » » »	759.18½ »
Te zamen	434	» » » »	881.15 »
Gedurende 1856, zijn teruggegeven:			
van Aruba,	4	concessien, metende te zamen	10.15.43 bunder.
	430		820.99.57 bunder.
Daartegen zijn in 1856 verleend:			
op Aruba,	7	» » » »	30.73.26 »
Zoodat op ultimo December 1856 in uitgifte bleven	437	concessien, metende te zamen	851.72.83 bunder.

Tot uitbreiding van gronden en gebouwen zijn gedurende 1856, onder nadere goedkeuring des Konings, in eigendom afgestaan:

op Curaçao 5 }
» Bonaire 2 } perceelen gronds.
» Aruba 1 }

De ontginning van delfstoffen-bevattende gronden op het eiland Aruba, waarvan, blijkens vroegere verslagen, het uitsluitend regt voor den tijd van 40 achtereenvolgende jaren aan den heer L. J. DE JONGH te 's Gravenhage is toegekend, is sedert het vertrek naar Engeland van den directeur bij de werkzaamheden, die nog niet is teruggekeerd, gestaakt.

IV. ZOUTPANNEN.

Gedurende 1856 zijn de zoutpannen op Bonaire bevrijd gebleven van overstroomingen door regens; ten gevolge waarvan een goede oogst werd verkregen. Er werden ingezameld 69,925 vaten, zijnde 4925 vaten meer dan de raming. Hiervan zijn verkocht en geleverd 35,525 vaten à f 1.75, gevende . . . . f 62,186.25

waarbij gevoegd de winst op een wissel van Bonaire in remise ontvangen à 44.37

Te zamen . f 62,230.62

De raming over 1856 was 65.000 vaten à f 1. . . . . 65,000.00

dus was de geldelijke opbrengst . . . . f 2,769.38
onder de raming.

De zoutoogst op Curaçao was tamelijk goed.

Er is eene hoeveelheid van 26,862 vaten in 32 vaartuigen, metende 4275½ ton, uitgevoerd.

De oogst op St. Martin leverde in 1856 geen hoop op voor gunstige uitkomsten. Eene zware onweêrsbui bragt aan de groote zoutpan veel nadeel toe. De sterkte van het panwater, dat tot 16 graden was gevorderd, nam dien ten gevolge af tot 11 graden.

De particuliere bestekken hebben in dat jaar ongeveer 27,000 vaten zout opgebragt. Tot ultimo December was er niet meer uitgevoerd dan 11,000 vaten, verkocht tot den prijs van f 1.20 per vat van 3 schepels, hetgeen waarschijnlijk is toe te schrijven aan de minder goede hoedanigheid.

V. SCHEEPSBOUW.

Gedurende 1856 zijn te Curaçao opgebouwd en van stapel gelaten van de werven aldaar 7 schooners, te zamen metende 366 ton, en te Bonaire 2 barken, te zamen metende 17 ton.

VI. HANDEL EN SCHEEPVAART.

Curaçao.

De in- en doorvoer der voornaamste artikelen in 1856 wordt aangeduid op den staat van invoer, onder lit. N, en den staat van doorvoer onder lit. O als bijlagen bij dit Verslag gevoegd. Gelijk in vroegere Verslagen reeds dikwerf is gezegd, moet wederom hier worden aangestipt, dat het vrijhandelsstelsel geene gelegenheid laat, naauwkeurige opgaven te doen. Het 1 per cent patentregt over de waarde van aangebragte goederen was over het jaar 1856 geraamd op . . . . f 16,066.00

en heeft opgebragt		18,120.49^5
Dus meer dan de raming	f	2,054.49^5
De accijns op den rhum was geraamd op	f	4,317.00
en heeft opgebragt		2,560.50
Derhalve minder dan de raming . . .	f	1,756.50
Het haven- en veiligheidsregt was geraamd op	f	6,655.00
en heeft opgebragt		8,671.28^5
Dus meer dan de raming	f	2,016.28^5
Het licht- en bakengeld was geraamd op	f	3,600.00
En heeft opgebragt		3,801.88
Dus meer dan de raming	f	201.88

In het jaar 1855 bedroeg de opbrengst:

van het 1 pct. patentregt	f	15,020.84	en de accijns op den rhum	f	4,331.30
In 1856 was dezelve . . .		18,120.49^5	» » » » »		2,560.50

Alzoo in dit jaar:

meer aan 1 pct. patentregt	f	3,099.65^5	en minder accijns op rhum	f	1,770.80

In 1856 zijn te Curaçao binnengekomen met ladingen voor directen invoer:

	716	vaartuigen,	metende	39,593	ton
en voor doorvoer.	17	»	»	1,360	»
Die welke binnen 3 etmalen weder met hunne ladingen vertrokken zijn	15	»	»	2,091	»
Te zamen. . .	748	»	»	43,944	»
Totaal in 1855. . .	711	»	»	39,930	»
Alzoo in 1856 meer. . .	37	»	»	4,014	»

De staat onder lit. P doet daaromtrent meer bijzonderheden kennen.

Onder de 20 vaartuigen aangeteekend op dien staat als direct uit Europesche havens aangekomen, zijn er 10 uit Amsterdam en 2 uit Rotterdam.

Bij het einde van het jaar waren er in het register als in de kolonie te huis behoorende ingeschreven: 54 vaartuigen, metende te zamen 2569 ton; zijnde dus 3 vaartuigen en 349 ton meer dan in 1855.

De in- en uitvoer van Curaçao met de Republiek Venezuela kan niet worden opgegeven, uit hoofde van het niet ontvangen der in vroegere verslagen gebruikte memorie van den secretaris van het departement van finantien in die Republiek.

Even zoo kunnen, bij gebrek aan opgave, de vroegere mededeelingen omtrent den uitvoer uit Curaçao naar Noord-Amerika over dit jaar niet worden geleverd.

Bonaire.

In 1856 heeft op Bonaire de opbrengst bedragen:

van het ankergeld	f 405.00
» » tonnegeld.	4.80
» de recognitie.	481.61
	f 891.41
In 1855 bedroegen deze inkomsten	656.90
Alzoo meer dan in 1855. . . .	f 234.51

Er werden aldaar ingeklaard 268 vaartuigen, metende 7292 ton, als:

207 onder Nederlandsche vlag, waaronder booten;
9 » Amerikaansche »
3 » Engelsche »
48 » Venezulaansche »
1 » Spaansche »

en uitgeklaard 232, metende 7235 ton, waarvan:

172 onder Nederlandsche vlag, waaronder booten,
9 » Amerikaansche »
3 » Engelsche »
47 » Venezulaansche »
1 » Spaansche »

In 1855 werden er ingeklaard	287	vaartuigen, metende	7720	ton;
» 1856.	268	» »	7292	»
dus minder dan in 1855 . . .	19	vaartuigen, metende	428	ton;

welke vermindering is ontstaan door de reeds vermelde geheerscht hebbende epidemie, waardoor minder schepen Bonaire hebben aangedaan. De vaart wordt aangehouden door de in de kolonie te huis behoorende kleine schoeners en booten, waarin alle landsproducten, uitgezonderd het zout, verscheept en alle levensmiddelen aangebragt worden.

Het verschil tusschen het aantal in- en uitklaringen ontstaat door vaartuigen onder Nederlandsche vlag.

Van de in het jaar 1856 ingezamelde hoeveelheid zout, ten bedrage van f 69,925 vaten, is eene hoeveelheid van 35,535 vaten ingevoerd door 37 vaartuigen, metende 3369 ton, als:

22 Nederlandsche,
9 Amerikaansche,
3 Engelsche,
2 Venezulaansche,
en 1 Spaansche.

Van Curaçao zijn in 1856 afkomstig uit particuliere pannen uitgevoerd in 32 schepen, metende $4275^1/_2$ ton, 26,862 vaten.

Aruba.

In 1856 heeft aldaar bedragen:

het ankergeld	f 122.50
» tonnegeld	*Nihil.*
de recognitie	13.31⁵
	f 135.81⁵
In 1855 bedroeg het	275.17⁵
Minder dan in 1855	f 139.36

Op dat eiland zijn ingeklaard	108	vaartuigen,
en uitgeklaard	105	»
In 1855 waren ingeklaard.	98	»
en in 1856	108	»
Meer dan in 1855	10	»

St. Eustatius.

Op dit eiland blijft de handel voortdurend kwijnen, zonder vooruitzigt op herstel.

De invoeren bepalen zich uitsluitend tot het hoogst benoodigde voor consumtie, voornamelijk meel, visch, zout, kaarsen en drooge goederen; welke artikelen voor het meerendeel van de naburige eilanden worden aangevoerd. Het is niet mogelijk de invoeren met juistheid op te geven.

De uitvoer heeft in 1856 bedragen:

aan suiker	757	pond;
» melasse	4,695	gallons;
» rum	$24,062^1/_2$	»

aan yams	714,690	pond;	
» zoete aardappelen	1,523	vaten;	
» pindas	94	»	
» tras	253	»	
» klinkers	20,657	stuks, afkomstig uit afbraak van huizen;	
» ezels	5	»	
» muilezels	4	»	
» horenvee	8	»	
» schapen	2	»	

Te zamen geschat op eene waarde van f 124,310.42.

Gedurende dat jaar zijn te St. Eustatius aangekomen en vertrokken de navolgende vaartuigen, als:

	164	onder Nederlandsche	vlag,	metende 1222	ton;
	197	» Engelsche	»	» 4342	»
	8	» Amerikaansche	»	» 1239	»
	4	» Fransche	»	» 83	»
	40	booten onder Zweedsche	»	niet opgegeven.	
Te zamen	413	vaartuigen, metende		6886	» ongerekend de Zweedsche vaartuigen.
In 1855 was het getal	409	vaartuigen;			
zoodat er in 1856 eene vermeerder. was van	4	»			

St. Martin.

Gedurende 1856 zijn aldaar aangekomen en weder uitgeklaard 175 vaartuigen, te zamen metende 5411 ton, als:

	85	onder Nederlandsche	vlag,	metende	1338	ton;
	69	» Engelsche	»	»	1142	»
	5	» Fransche	»	»	120	»
	16	» Amerikaansche	»	»	2811	»
totaal	175	vaartuigen, metende			5411	»
In 1855 was dit	146	»	»		4962	»
Meer in 1856 .	29	»	»		449	»

De invoer, zoowel voor plaatselijke consumtie als voor opslag in het entrepôt, hebben bestaan in manufacturen, houtwaren enz. en uit 2487 gallons rhum, 3628 gallons melasse, 17,520 pond zoete aardappelen en 3430 pond yams.

De uitvoer van voortbrengselen van het eiland heeft bestaan in 10,999½ vaten zout, 65,263 pond suiker, 110 gallons rhum, 2691 gallons bayrhum, 916 pond katoen, 8810 pond arrowroot, 193 pond tamarinde, 250 pond huiden, 9 dozijn geitenvellen, 317 stuks horenvee, 24 paarden, 536 schapen, 151 geiten en 6 varkens.

Voorts zijn nog uitgevoerd, uit particulier entrepôt:

2103	vaten	tarwemeel,	6	vaten	rijst,
1022	»	koren,	179,000	cingels,	
388	»	rogge,	62,000	voeten	houtwaren,
166	»	spek,	135	tonnetjes	boter,
50	»	vleesch,	112	»	reuzel,
22	»	brood,	21	»	spijkers,
14	»	beschuit,	17	»	loodwit,
88	»	makreel,	330	kistjes	kaarsen,
25	»	azijn,	159	»	zeep,
4	»	olie,	31	»	kaas,
7	»	tabak,	661	zakken	koren,
7	»	melasse,	58	»	boonen,
7	»	hars,	3	»	peper,
11	»	teer,	53	»	koffij,
11	»	pek,	42	kelders	jenever,
14	»	punch-rhum,	5	damejeans	jenever,
17	stuks	Tiercen-hammen,	34	pullen	olie,
12	pakken	touw,	13	pijpen	azijn,
65	kisten	koopmanschappen,	41	vaatjes	»
2553	pond	geraffineerde suiker,	7	dozijn	stoelen.

Overgescheept van het eene vaartuig in het andere:

560	vaten	tarwemeel,	10	zakken	rijst,
174	»	koren,	55	»	koren,
25	»	rogge,	15	»	erwten,
27	»	spek,	7	kistjes	rozijnen,
5	»	vleesch,	3	»	manufacturen,
8	»	boter,	5	»	kazen,
20	»	reuzel,	52	»	kaarsen,
26	»	haring,	25	»	zeep.
31	kelders	jenever,			

In vergelijking met den uitvoer in het jaar 1855 zal men eene gunstige verandering bespeuren; dit levert al weder het bewijs op, dat het particulier entrepôt strekt tot verlevendiging en uitbreiding van het handelsvertier.

Immers blijkt het dat in 1855 meer uitgevoerd zijn dan in 1855:

833	vaten	tarwemeel,	14	»	azijn,
338	»	koren,	30	pullen	olie,
195	»	rogge,	1	vat	tabak,
55	»	spek,	6	vaten	hars,
27	»	vleesch,	5	»	teer,
1	vat	scheepsbrood,	7	»	pek,
14	vaten	beschuit,	173,000	cingels,	

[illegible] voet houtwaren,	684 vaten koren,
23 tonnetjes boter,	1 zak peper,
14 » reuzel,	44 zakken koffij,
10 vaatjes spijkers,	40 kelders jenever,
85 kistjes zeep,	1 damejean jenever.
206 zakken koren,	

VII. ANDERE TAKKEN VAN NIJVERHEID.

Op Curaçao bepaalde zich ook in 1856 de nijverheid tot het vervaardigen van meubelen, strohoeden, cigaren en mandjes. Men kan met geene juistheid de waarde der uitgevoerde voortbrengselen van nijverheid opgeven, doch die der uitgevoerde stroohoeden alleen wordt berekend op f 312,929.83.

VIII. BRIEFWISSELING.

De verzending der brieven uit Curaçao naar Nederland en andere plaatsen geschiedt gedeeltelijk door directe gelegenheden, doch meestal door middel van de Engelsche mail. De brieven worden van daar naar St. Thomas ter verdere verzending gebragt en afgehaald door eene Nederlandsche, te Curaçao te huis behoorende schoener, die jaarlijks door het Gouvernement wordt afgehuurd en twee maal in de maand naar St. Thomas vertrekt.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,

ROCHUSSEN.

Verslag van het beheer en den staat der Koloniën over 1856.

BIJLAGE B (*) VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 53.

STAAT der Ontvangsten en Uitgaven van het eiland Curaçao over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Belasting op grondeigendommen, hypotheken en slaven	f 39,645.00	f 40,480.37	»	f 40,480.37
Zegelregt	7,012.00	7,382.35	»	7,382.35
Accijns op ingevoerde goederen	17,000.00	15,020.84	»	15,020.84
» » rhum	5,500.00	4,331.30	»	4,331.30
Patenten	4,458.00	4,717.50	»	4,717.50
Venduregten	3,078.00	2,955.87	»	2,955.87
Belasting op de erfvolging of collaterale successie.	428.00	294.87	»	294.87
Idem op den verkoop en alienatie van slaven.	1,989.00	919.20	»	919.20
Idem op den uitvoer van slaven	49.00	»	»	»
Huur van landsslaven	24.00	153.00	»	153.00
Belasting op het slagten van vreemd horenvee.	442.00	1,842.00	»	1,842.00
Inkomsten van de vleeschhal	3,921.00	3,033.80	»	3,033.80
Haven- en veiligheidsregt	6,580.00	5,957.525	»	5,957.525
Transporteren	f 90,126.00	f 87,088.625	»	f 87,088.625

(*) De bijlage lit. A is, ter inzage van de leden der Kamer, ter griffie nedergelegd.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Per transport	f 90,126.00	f 87,088.625	»	f 87,088.625
Vuur- en bakengeld.	3,700.00	2,942.25	»	2,942.25
Leges, meetloon van vaartuigen, boeten, briefporten en verkoop van havenreglementen	890.00	2,592.29	»	2,582.29
De 100ste penning op den verkoop van vaste goederen	1,444.00	3,828.24	»	3,828.24
Contributie tot instandhouding der schutterij	5,222.00	5,080.00	»	5,080.00
Agio van verkochte wissels	10,108.00	7,701.90	»	7,701.90
Belasting op loterijen	50.00	242.00	»	242.00
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	8,858.00	8,907.345	»	8,907.345
Renten van het kapitaal, vroeger op het grootboek der nationale schuld ingeschreven ten name van het voormalig West-Indisch pensioenfonds	5,473.62	»	f 5,473.62	5,473.62
Restitutie van pensioenen aan officiers-weduwen.	4,644.82	»	»	»
Restitutie van verplegingskosten ten laste van 's Rijks marine, alsmede voor aan 's Rijks schepen te leveren medicamenten	3,249.00	4,907.58	»	4,907.58
Diverse inkomsten	1,092.00	7.645	88,011.275	88,018.92
Verkoop van producten	2,250.00	958.005	»	958.005
	f 137,107.44	f 124,245.88	f 93,484.895	f 217,730.775
Meer ontvangen dan geraamd	80,623.335			
	f 217,730.775			f 217,730.775

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE UITGAVEN. Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Kosten van algemeen bestuur	f 23,910.00	f 16,529.00	f 6,773.51	f 23,302.51
Departement van politie en justitie	22,568.00	21,218.00	1,350.00	22,568.00
» » financien	55,835.23^{5}	43,208.30	11,520.27^{5}	54,728.57$^{1}/_{2}$
Kosten van de eeredienst en het lager onderwijs.	22,717.76	19,824.06	700.00	20,524.06
Plaatselijke en huishoudelijke kosten	26,690.00	22,140.29$^{1}/_{4}$	1,424.61^{5}	23,564.90$^{3}/_{4}$
Kosten van landsgebouwen en van eigendommen.	56,635.00	22,388.79$^{1}/_{2}$	»	22,388.79$^{1}/_{2}$
» » de geneeskundige dienst	14,276.00	11,584.77$^{1}/_{2}$	2,691.22^{5}	14,276.00
Militaire kosten	174,153.56	132,410.11$^{1}/_{2}$	34,891.65	167,301.76$^{1}/_{2}$
Kosten der genie, fortificatien en middelen van defensie	19,682.35	5,624.02	12,860.62	18,484.64
Kosten ter bevordering van nieuw ingevoerde cultures	2,620.00	2,509.36$^{3}/_{4}$	»	2,509.36$^{3}/_{4}$
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	57,900.00	53,331.09$^{1}/_{2}$	14,525.78	67,856.87$^{1}/_{2}$
	f 476,987.90^{5}	f 350,767.82	f 86,737.67^{5}	f 437,505 49^{5}
Minder uitgegeven dan geraamd	39,482.41			
	f 437,505.49^{5}			f 437,505.49^{5}
Meer uitgegeven dan ontvangen				219,774.72
				f 217,730.77^{5}

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE **C** VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 54.

STAAT der Ontvangsten en Uitgaven van het eiland Bonaire over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		Bonaire en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Ankergeld	f 1,235.00	f 652.50	»	f 652.50
Recognitiegeld	644.00	»	»	»
Zegelregt	178.00	196.07^{5}	»	196.07^{5}
Belasting op den eigendom van slaven	112,00	174.00	»	174.00
Tonnegeld	95.00	4.40	»	4.40
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren, wegens pensioenen	1,205.00	939.80	»	939.80
Grondbelasting	24.00	79.25	»	79.25
Belasting op den verkoop van slaven	11.00	8.00	»	8.00
Vuur- en bakengeld	1,300.00	353.95	»	353.95
Opbrengst van zout	65,000.00	50,933.75	»	50,933.75
Transporteren	f 69,804.00	f $53,341.72^{5}$	»	f $53,341.72^{5}$

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		Bonaire en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Per transport.	f 69,804.00	f 53,341.72⁵	»	f 53,341.72⁵
Opbrengst van watapanapeul	1,000.00	3,834.16⁵	»	3,834.16⁵
» » aloëhars	2,040.00	2,653.54⁵	»	2,653.54⁵
» » wol.	255.00	290.00	»	290.00
» » cochenille.	6,525.00	7,978.13	»	7,978.13
» » cochenille-poeder	»	33.88	»	33.88
» » brandhout	1,155.00	1,186.50	»	1,186.50
» » rood verwhout.	»	2,369.49	»	2,369.49
» » horenbeesten	100.00	800.00	»	800.00
» » steenezels	660.00	398.00	»	398.00
» » schapen	30.00	379.88⁵	»	379.88⁵
» » paarden	»	100.00	»	100.00
Koopschat van voor vrijdom verkochte landsslaven	»	1,740.00	»	1,740.00
Belasting op publieke verkoopingen	»	59.95	»	59.95
Huur van landsslaven.	»	31.00	»	31.00
Diverse ontvangsten	100.00	441.55⁵	»	441.55⁵
	f 81,669.00	f 75,637.82⁵	»	f 75,637.82⁵
Minder ontvangen dan geraamd.	6,031.17⁵			
	f 75,637.82⁵			f 75,637.82⁵
Meer ontvangen dan *uitgegeven.*				21,144.16⁵
				f 54,493.66

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE UITGAVEN. Bonaire en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Tractementen	f 6,680.00	f 6,260.00	»	f 6,260.00
Pensioenen	1,424.00	1,425.64	»	1,425.64
Wachtgelden	680.00	903.94	»	903.94
Soldijen en rantsoenen	547.50	547.50	»	547.50
Toelagen	504.00	504.00	»	504.00
Onderwijs	800.00	800.00	»	800.00
Bureaukosten	175.00	159.00	»	159.00
Landsslaven	14,440.00	19,321.56^{5}	»	19,321.56^{5}
Geneeskundige behoeften	900.00	771.57^{5}	»	771.57^{5}
Verstrekkingen en benoodigdheden	2,000.00	1,366.24	»	1,366.24
Landsgebouwen	3,900.00	72.32	»	72.32
Vuurtoren	835.00	1,018.47^{5}	»	1,018.47^{5}
Vrachtgelden	1,205.00	2,437.45	»	2,437.45
Diverse onkosten	10,045.60	13,980.35	»	13,980.35
Cultures	5,050.00	4,925.60^{5}	»	4,925.60^{5}
	f 49,186.10	f 54,493.66	»	f 54,493.66
Meer uitgegeven dan geraamd	5,307.56			
	f 54,493.66			f 54,493.66

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE D VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 55.

STAAT der ontvangsten en uitgaven van het eiland Aruba over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN. Aruba en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Ankergeld	f 192.00	f 187.50	»	f 187.50
In- en uitvoer van goederen	71.00	87.67[5]	»	87.67[5]
Zegelregt	176.00	204.70	»	204.70
Belasting op den eigendom van slaven	438.00	324.50	»	324.50
Grondbelasting	518.00	338.75	»	338.75
De 100ste penning	8.00	10.58	»	10.58
Belasting op den verkoop van slaven	99.00	112.00	»	112.00
Patenten op drankwinkels	197.00	165.00	»	165.00
Tonnegeld	1.00	»	»	»
Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	557.00	557.00	»	557.00
Diverse ontvangsten	60.00	638.50	»	638.50
Opbrengst van cochenille	10.125.00	4,375.52	»	4,375.52
» » cochenille-poeder	»	5.76	»	5.76
» » aloëhars	255.00	»	»	»
» » wol	30.00	50.00	»	50.00
» » paarden	»	50.00	»	50.00
	f 12,727.00	f 7,107.58[5]	»	f 7,107.58[5]
Minder ontvangen dan geraamd	5,619.41[5]			
	f 7,107.58[5]			f 7,107.58[5]

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE UITGAVEN.		
		Aruba en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Tractementen	f 3,200.00	f 3,425.00	»	f 3,425.00
Pensioenen	934.20	934.20	»	934.20
Wachtgelden	133.33	122.67	»	122.67
Soldijen en rantsoenen	365.00	182.50	»	182.50
Toelagen	60.00	60.00	»	60.00
Bureaukosten	200.00	200.00	»	200.00
Lager en Christelijk onderwijs	700.00	700.00	»	700.00
Landsslaven	325.00	351.78	»	351.78
Benoodigdheden	300.00	911.42	»	911.42
Vrachtgelden	233.50	104.70	»	104.70
Landsgebouwen	300.00	291.65	»	291.65
Diverse inkomsten	141.20	954.64	»	954.64
Cultures	7,030.00	6,711.25	»	6,711.25
	f 13,922.23	f 14,949.81	»	f 14,949.81
Meer uitgegeven dan geraamd	1,027.58			
	f 14,949.81			f 14,949.81
Meer uitgegeven dan *ontvangen*				7.842.22[5]
				f 7,107.58[5]

BIJLAGE E VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 56.

STAAT der Ontvangsten en Uitgaven van het eiland St. Eustatius over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		St. Eustatius.	Nederland.	Totaal.
Belasting op producten van suikerplantages. . .	f 997.00	f 1,966.64	»	f 1,966.64
» » het vee	106.00	115.00	»	115.00
» » de huishuren	300.00	421.75	»	421.75
» » hypotheken en notariele obligatien .	744.00	206.77	»	206.77
» » den verkoop van slaven.	18.00	»	»	»
Contributie voor de schutterij	333.00	406.00	»	406.00
Grondregten	402.00	551.20	»	551.20
Patentregt	534.00	804.11	»	804.11
Zegelregt	554.00	583.87^{5}	»	583.87^{5}
Venduregten	419.00	446.18^{5}	»	446.18^{5}
De 50ste penning	45.00	12.00	»	12.00
» 40ste »	43.00	206.25	»	206.25
Regt op de collaterale successie.	64.00	1,004.09	»	1,004.09
Zeebrieven	1.00	1.00	»	1.00
Leges.	244.00	185.75	»	185.75
Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	1,064.00	1,325.61	»	1,325.61
Diverse ontvangsten.	100.00	»	»	»
	f 5,950.00	f 8,236.23	»	f 8,236.23
Meer ontvangen dan geraamd	2,286.23			
	f 8,236.23			f 8,236.23

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WREKELIJKE UITGAVEN. St. Eustatius en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Kosten van algemeen bestuur	f 5,300.00	f 5,300.00	»	f 5,300.00
» » politie en justitie	1,940.00	1,940.00	»	1,940.00
Departement van Finantien	11,099.40	8,849.40	f 1,600.00	10,449.40
Militaire kosten	11,574.475	9,044.695	»	9,044.695
Landsgebouwen en eigendommen	1,000.00	946.595	»	946.595
Kosten der schutterij	900.00	486.805	148.91	635.715
Kosten van de eeredienst	1,200.00	1,200.00	»	1,200.00
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	600.00	1,140.235	»	1,140.235
	f 33,613.875	f 28,907.73	f 1,748.91	f 30,656.64
Minder uitgegeven dan geraamd	2,957.235			
	f 30,656.64			f 30,656.64
Meer uitgegeven dan ontvangen				22,420.41
				f 8,236 23

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE F VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden).

N°. 57.

STAAT der ontvangsten en Uitgaven van het eiland St. Martin over 1855, vergeleken met de raming van dat jaar.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE ONTVANGSTEN.		
		St. Martin en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Inkomende regten	f 5,406.00	f 4,134.85^{5}	»	f 4,134.85^{5}
Uitgaande regten en vlaggegelden	4,160.00	2,130.01	»	2,130.01
Zegelregt	813.00	546.00	»	546.00
De 50ste penning	284.00	104.57	»	104.57
» 40ste »	15.00	50.88	»	50.88
Leges van diverse kantoren	12.00	3.33	»	3.33
Admissie-ceelen tot den verkoop van sterken drank	234.00	143.76	»	143.76
Venduregten	541.00	684.04	»	684.04
Een per cent op hypotheken ten voordeele van vreemden en non-residenten	21.00	31.34	»	31.34
Successieregten	30.00	6,381.97	»	6,381.97
Lastgelden op vaartuigen	11.00	7.33	»	7.33
Belasting op den verkoop van slaven	21.00	»	»	»
Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	1,945.00	2,043.36	»	2,043.36
Diverse ontvangsten	100.00	135.00	»	135.00
	f 13,593.00	f 16,396.44^{5}	»	f 16,396.44^{5}
Meer ontvangen dan geraamd	2,803.44^{5}			
	f 16,396.44^{5}			f 16,396.44^{5}

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	GERAAMD BEDRAG.	WERKELIJKE UITGAVEN. St. Martin en Curaçao.	Nederland.	Totaal.
Kosten van algemeen bestuur	f 5,650.00	f 5,605.30	»	f 5,605.30
» » politie en justitie	8,566.00	8,082.40	»	8,082.40
Departement van Finantien	9,741.48	6,877.68^5	f 2,739.00	9,616.68^5
Landsgebouwen en eigendommen	1,700.00	1,486.01^5	»	1,486.01^5
Kosten van de eeredienst en het lager onderwijs.	2,740.00	2,740.00	»	2,740.00
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	1,500.00	1,008.70	»	1,008.70
	f 29,897.48	f 25,800.10	f 2,739.00	f 28,539.10
Minder uitgegeven dan geraamd	1,358.38			
	f 28,539.10			f 28,539.10
Meer uitgegeven dan ontvangen				12,142.65^5
				f 16,396.44^5

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE G VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

Nº. 58.

RAMING der ontvangsten en uitgaven van het eiland Curaçao over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN. Curaçao.	ONTVANGSTEN. Nederland.	TOTAAL.
Belasting op eigendommen, hypotheken en slaven	f 39,840.00	»	f 39,840.00
Zegelregt	6,614.00	»	6,614.00
Accijns op ingevoerde goederen	16,066.00	»	16,066.00
» » rhum	4,317.00	»	4,317.00
Patenten	4,564.00	»	4,564.00
Venduregten	3,148.00	»	3,148.00
Belasting op de erfvolging of collaterale successie	731.00	»	731.00
» » den verkoop en alienatie van slaven	1,637.00	»	1,637.00
» » » uitvoer van slaven	58.00	»	58.00
Huur van landsslaven	42.00	»	42.00
Belasting op het slagten van vreemd horenvee	»	»	»
Inkomsten van de vleeschhal	3,469.00	»	3,469.00
Haven- en veiligheidsregt	6,655.00	»	6,655.00
Vuur- en bakengeld	3,600.00	»	3,600.00
Transporteren	f 90,741.00	»	f 90,741.00

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN.		TOTAAL.
	Curaçao.	Nederland.	
Per transport . .	f 90,741.00	»	f 90,741.00
Leges, meetloon van vaartuigen, briefporten, boeten en verkoop van havenreglement	1,282.00	»	1,282.00
De 100ste penning op den verkoop van vaste goederen	1,576.00	»	1,576.00
Contributie tot instandhouding der schutterij	3,500.00	»	3,500.00
Agio van verkochte wissels	10,752.00	»	10,752.00
Belasting op loterijen	50.00	»	50.00
Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen . .	8,642.00	»	8,642.00
Renten van het kapitaal, vroeger op het grootboek der nationale schuld ingeschreven ten name van het West-Indisch pensioenfonds	»	f 5,473.62	5,473.62
Restitutie van pensioenen aan officiersweduwen	»	4,644.82	4,644.82
» » verplegingskosten te laste van 's Rijks marine, alsmede aan 's Rijks schepen te leveren medicamenten	4,865.00	»	4,865.00
Diverse inkomsten	1,000.00	»	1,000.00
	f 122,408.00	f 10,118.00	f 132,526.44

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	UITGAVEN.		TOTAAL.
	Curaçao.	Nederland.	
Kosten van algemeen bestuur	f 23,760.00	f 150.00	f 23,910.00
Departement van politie en justitie	29,458.00	1,200.00	30,658.00
» » financien	44,998.10[5]	12,227.13	57,225.23[5]
Kosten van de eeredienst en het lager onderwijs	21,757.76	600.00	22,357.76
Plaatselijke en huishoudelijke kosten	26,590.80	633.20	27,224.00
Kosten van landsgebouwen en eigendommen	56,099.00	»	56,099.00
» » de geneeskundige dienst	16,076.00	»	16,076.00
Militaire kosten	148,829.48	19,498.61	161,328.09
Kosten der genie, fortificatie- en andere middelen van defensie.	10,110.00	62.40	10,172.40
» ter bevordering van ingevoerde cultures	2,600.00	»	2,600.00
» voor de pakketvaart	45,608.00	240.00	45,848.00
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	52,200.00	5,000.00	57,200.00
	f 478,087.14[5]	f 39,611.34	f 517,698.48[5]

Verslag van het beheer en den staat der Koloniën over 1856.

BIJLAGE H VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 59.

RAMING der Ontvangsten en Uitgaven van het eiland Bonaire over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN. Bonaire.	ONTVANGSTEN. Nederland.	Totaal.
Ankergeld	f 1,159.00	»	f 1,159.00
Recognitiegeld	311.00	»	311.00
Zegelregt	220.00	»	220.00
Belasting op den eigendom van slaven	131.00	»	131.00
Tonnegeld	66.00	»	66.00
Korting op inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	1,059.00	»	1,059.00
Grondbelasting	39.00	»	39.00
Belasting op den verkoop van slaven	35.00	»	35.00
» » publieke verkoopingen	34.00	»	34.00
Huur van landsslaven	38.00	»	38.00
Licht- en bakengeld	1,115.00	»	1,115.00
Opbrengst van zout	65,000.00	»	65,000.00
» » watapanapeul	2,500.00	»	2,500.00
» » aloëhars	340.00	»	340.00
» » wol	255.00	»	255.00
» » cochenille	2,250.00	»	2,250.00
» » rood verwhout	3,000.00	»	3,000.00
» » brandhout	1,155.00	»	1,155.00
» » horenbeesten	100.00	»	100.00
» » steenezels	500.00	»	500.00
» » schapen	50.00	»	50.00
Diverse ontvangsten	100.00	»	100.00
	f 79,457.00	»	f 79,457.00

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	UITGAVEN.		Totaal.
	Bonaire.	Nederland.	
Tractementen	f 6,680.00	»	f 6,680.00
Pensioenen	1,424.00	»	1,424.00
Wachtgelden	680.00	»	680.00
Soldijen en rantsoenen	549.00	»	549.00
Toelagen	504.00	»	504.00
Lager en Christelijk onderwijs	800.00	»	800.00
Bureaukosten	175.00	»	175.00
Landsslaven	25,051.86	»	25,051.86
Geneeskundige behoeften	900.00	»	900.00
Verstrekkingen en benoodigdheden	2,000.00	»	2,000.00
Landsgebouwen	4,900.00	»	4,900.00
Vuurtoren	1,035.00	»	1,035.00
Vrachtgelden	1,766.00	»	1,766.00
Diverse onkosten	9,395.00	»	9,395.00
Cultures	5,245.64	»	5,245.64
	f 61,105.50	»	f 61,105.50

Verslag van het beheer en den staat der Koloniën over 1856.

BIJLAGE I VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 60.

RAMING der ontvangsten en uitgaven van het eiland Aruba over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN.		TOTAAL.
	Aruba.	Nederland.	
Ankergeld	f 199.00	»	f 199.00
In- en uitvoer van goederen	56.00	»	56.00
Zegelregt	176.00	»	176.00
Belasting op den eigendom van slaven	566.00	»	566.00
Grondbelasting	873.00	»	873.00
De 100ste penning	16.00	»	16.00
Belasting op den verkoop van slaven	88.00	»	88.00
Patenten op drankwinkels	183.00	»	183.00
Tonnegeld	1.00	»	1.00
Retribuut van goud	50.00	»	50.00
Belasting op de erfopvolging	65.00	»	65.00
Korting op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	594.00	»	594.00
Diverse ontvangsten	60.00	»	60.00
Opbrengst van cochenille	675.00	»	675.00
» » aloëbars	680.00	»	680.00
» » wol	30.00	»	30.00
	f 4312.00	»	f 4312.00

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN.		Totaal.
	Aruba.	Nederland.	
Tractementen	f 3,500.00	»	f 3,500.00
Pensioenen	381.01	»	381.01
Wachtgelden	133.33	»	133.33
Soldijen en rantsoenen	366.00	»	366.00
Toelagen	60.00	»	60.00
Bureaukosten	200.00	»	200.00
Lager en Christelijk onderwijs	700.00	»	700.00
Landsslaven	360.00	»	360.00
Diverse benoodigdheden	300.00	»	300.00
Vrachtgelden	195.50	»	195.50
Landsgebouwen	300.00	»	300.00
Cultures	7,815.00	»	7,815.00
	f 1,4310.84	»	f 1,4310.84

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE K VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 61.

RAMING der Ontvangsten en Uitgaven van het eiland St. Eustatius over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN. St. Eustatius.	ONTVANGSTEN. Nederland.	Totaal.
Belasting op producten van suikerplantages	f 1,412.00	»	f 1,412.00
» » het vee	111.00	»	111.00
» » de huishuren	324.00	»	324.00
» » hypotheken en notariele obligatien	743.00	»	743.00
» » den verkoop van slaven	17.00	»	17.00
Contributie voor de schutterij	339.00	»	339.00
Grondregten	567.00	»	567.00
Patentregt	635.00	»	635.00
Zegelregt	581.00	»	581.00
Venduregten	412.00	»	412.00
De 50ste penning	45.00	»	45.00
De 40ste »	29.00	»	29.00
Regt op de collaterale successien	69.00	»	69.00
Zeebrieven	1.00	»	1.00
Leges	316.00	»	316.00
Kortingen op de inkomsten van ambtenaren wegens pensioenen	1,607.00	»	1,607.00
Diverse ontvangsten	100.00	»	100.00
	f 7,308.00	»	f 7,308.00

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	UITGAVEN.		Totaal.
	St. Eustatius.	Nederland.	
Kosten van algemeen bestuur	f 4,300.00	f 1,000.00	f 5,300.00
Uitgaven van politie en justitie	2,140.00	»	2,140.00
Departement van Finantien	8,849.40	2,050.00	10,899.40
Landsgebouwen en eigendommen	1,000.00	»	1,000.00
Kosten van de schutterij	700.00	»	700.00
Militaire kosten	10,934.23	»	10,934.23
Kosten van eeredienst	1,200.00	»	1,200.00
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	1,500.00	»	1,500.00
	f 30,623.63	f 3,050.00	f 33,673.63

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE L VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 62.

RAMING der Ontvangsten en Uitgaven van het eiland St. Martin over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.	ONTVANGSTEN.		Totaal.
	St. Martin.	Nederland.	
Inkomende regten	f 4,461.00	»	f 4,461.00
Uitgaande regten en havengelden	2,625.00	»	2,625.00
Zegelregt	720.00	»	720.00
De 50ste penning	167.00	»	165.00
» 40ste »	2.00	»	2.00
Leges van diverse kantoren	14.00	»	14.00
Admissie-ceelen tot den verkoop van sterken drank	201.00	»	201.00
Venduregten	517.00	»	517.00
1 per cent op hypotheken, ten voordeele van vreemden en non-residenten	31.00	»	31.00
Successieregten	30.00	»	30.00
Lastgelden op vaartuigen	8.00	»	8.00
Belasting op den verkoop van slaven	35.00	»	35.00
Korting op inkomsten van ambtenaren, wegens pensioenen	1,959.00	»	1,959.00
Diverse ontvangsten	100.00	»	100.00
	f 10,870.00	»	f 10,870.00

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.	UITGAVEN.		Totaal.
	St. Martin.	Nederland.	
Kosten van het algemeen bestuur	f 5,650.00	»	f 5,650.00
» » politie en justitie	8,566.00	»	8,566.00
Departement van Finantien	6,168.61	f 3,783.00	9,951.61
Landsgebouwen en eigendommen	1,700.00	»	1,700.00
Kosten van de eeredienst en het lager onderwijs.	2,740.00	»	2,740.00
Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden.	2,500.00	»	2,500.00
	f 27,324.61	f 3,783.00	f 31,107.61

GENERALE STAAT

VAN

ONTVANGSTEN EN OPBRENGSTEN

AAN

COCHENILLE EN ALOË

DER ONDERSCHEIDENE ETABLISSEMENTEN VAN CULTUUR

OP DE EILANDEN

CURAÇAO, BONAIRE EN ARUBA,

OVER HET

DIENSTJAAR 1856.

EILAND.	UITGAVEN. NAMEN DER ETABLISSEMENTEN.	Tractementen der opzigters.	Arbeidsloon en verdere uitgaven.	TOTAAL.	Generaal totaal voor elk eiland.
Curaçao . . .	de Hoop.	f 800.00	f 1,407.38	f 2,207.38	f 2,207.38
Bonaire . . .	Guatimalo . . . . Mexico . . . . Amboina	580.00	3,307.275	3,887.275	3,887.275
Aruba	Canachito . . . . Kommandeursbaai . . . . Socotora	1,400.00	4,800.88	6,200.88	6,200.88
	Gezamenlijk bedrag voor de drie eilanden.				f 12,295.535

RECAPITULATIE.

	Uitgaven.	Opbrengsten.	MEERDERE Uitgaven.	MEERDERE Opbrengsten.
Curaçao	f 2,207.38	»	f 2,207.38	»
Bonaire	3,887.275	f 7,231.165	»	f 3,343.89
Aruba.	6,200.88	2,244.47	3,956.41	»
	f 12,295.535	f 9,475.635	f 6,163.79	f 3,343.89

OPBRENGSTEN.

HOEVEELHEID PONDEN.			Geldwaardig bedrag.	Totaal voor elk eiland.
de Hoop		pond cochenille	»	»
	»	aloë	»	
Guatimalo	823	pond cochenille	f 2,096.30	
Mexico	»	» cochenillepoeder	»	f 7,231.165
Amboina	9762	» aloë	5,134.865	
Canachito	281	» cochenille	761.51	
Kommandeursbaai	»	» cochenillepoeder	»	2,244.47
Socotora	4008	» aloë	1,482.96	
Gezamenlijk bedrag der opbrengsten van de drie eilanden.				
Voor	1104	pond cochenille	2,857.81	
»	»	» cochenillepoeder	»	f 9,475.635
»	13,770	» aloë	6,617.825	

AANMERKINGEN.

Onder de bovengemelde uitgaven zijn niet begrepen de volgende sommen, die, hoezeer op andere respecten gebragt, echter kosten zijn van de cultures, te weten:

Curaçao.	Personele toelage aan den opzigter, volgens de begrooting der kolonie gebragt op het respect: Buitengewone uitgaven en onvoorziene tegenspoeden	f 200.00
Bonaire.	Tractementen van de opzigters, volgens de begrooting gebragt op: Tractementen van ambtenaren	1,020.00
	TOTAAL	f 1,220.00

ZITTING 1858 — 1859. —— (LXV.)

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE N VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 64.

STAAT

VAN

INVOER TE CURAÇAO

GEDURENDE HET JAAR 1856.

Ossenhuiden.	Pakken à 50 geitenvellen.	Vaten en zakken koffij.	Zakken kakao.	Ceroenen indigo.	Okshoofden, pakken en kisten tabak.	Okshoofden, vaten, pakken en kisten suiker.	Okshoofden, vaten en pijpen rhum.	Tonnen verwhout.	Kisten, balen, pakken, vaten enz. stukgoederen.	Kisten, balen, pakken, vaten, stukken enz. koopmansgoederen.	Vaten, kisten, vaatjes, kistjes, stukken enz. drooge provisien.	Vaten, kisten, vaatjes, kistjes, stukken enz. natte provisien.	Okshoofden, vaten, pijpen en kelders jenever, brandewijn en andere sterke dranken.	Okshoofden, pijpen, vaten en kisten wijn in soorten.	Blokken en stukken mahony- en ander hard hout.	Balen, vaten en pakken, inhoud onbekend.
6276	4463	1740	32	31	2183	4581	218	3492	867	196058	16730	54883	13718	1885 1/2	1290	1143

Onder de hierna te noemen rubrieken worden begrepen

Onder drooge provisien:

Amandelen.
Beschuit.
Boonen.
Erwten.
Gort en gepelde gort.
Kassavekoeken.
Rijst.
Specerijen.
Stijfsel.
Thee.
Vermicelli.
Zaden.

Onder natte provisien:

Aardappelen.
Appelen.
Azijn.
Boter.
Hammen.
Yams.
Kaarsen.
Krenten.
Mosterd.
Olie. (raap-, lijn- en olijf-)
Reuzel.
Rolpens.
Rozijnen.
Spek.
Tongen.
Uijen.
Vleesch.
Visch.
Vruchten (ingelegd en gepekeld).
Worst. (pekel- en rook-)
Zeep.

M. v. timmerhout.	Stuks timmerhout.	Stuks scheepsrondhout.	Stuks sparren.	Vaten, pek, teer, harpuis en smeer.	Schepels maïs.	Okshoofden, vaten meel in soorten.	Kisten, kistjes en stuks kaas.	Ponden staaf-, band- en bladijzer.	Ponden staaf-, band- en bladkoper.	Pakken hoedenstroo.	Vaatjes buskruid.	Vaten, balen en zakken katoen.	Vaten, balen en zakken wol.	Vaten zout.	Tonnen watapanapeul.	Kisten en kistjes cigaren.
145224	1638	245	228	40016	135094	38612	8422	6355	831	22987	639	11	1343	5571	2637	510

de artikelen respectivelijk onder elk staande, als:

Onder koopmansschappen:

Aarde-, porselein- en glaswerk.
Borstelwerk.
Dakpannen.
Duigen.
Garen.
Hoeden.
Hoepels. (houten)
Kanapé's.
Klinkers.
Kolen. (smids-)
Kurken.
Leder.
Lijm.
Lakmoes.
Matten. (vloer-)
Meubelen.
Medicijnen.
Papier.
Pomade.
Reukwater.
Salsaparille.
Schilderijen.
Schoenen en laarzen.
Slijpsteenen.
Spiegels.
Stoelen.
Touwwerk.
IJzerwaren.
Verwwaren.

Onder stukgoederen:

Lakens en andere wollen stoffen.
Lijnwaden. (katoen)
Linnen. (alle soorten)
Zeildoek en zijden stoffen.

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE O VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 65.

STAAT

VAN DEN

DOORVOER TE CURAÇAO

GEDURENDE HET JAAR 1856.

Ossenhuiden.	1
Pakken à 50 geitenvellen.	»
Vaten en zakken koffij.	»
Zakken kakao.	21
Ceroenen indigo.	»
Okshoofden, pakken, vaten en vaatjes tabak.	226
Okshoofden, pakken, vaten en kisten suiker.	»
Okshoofden, pijpen en vaten rhum.	»
Tonnen verwhout.	235
Kisten, balen, pakken, vaten enz. stukgoederen.	1174
Kisten, balen, pakken, vaten, stukken enz. koopmansgoederen.	2082
Vaten, kisten, vaatjes, kistjes, stukken enz. drooge goederen.	6039
Vaten, kisten, vaatjes, kistjes, stukken enz. natte provisien.	2182
Okshoofden, vaten, pijpen en kelders jenever, brandewijn en andere sterke dranken.	21
Okshoofden, pijpen, vaten en kisten wijn in soorten.	212
Blokken en stukken mahony- en ander hard hout.	210
Balen, vaten en pakken, inhoud onbekend.	»

M. v. timmerhout.	Stuks scheepsrondhouten.	Stuks scheepstimmerhout.	Stuks sparren.	Vaten, pek, teer, harpuis en smeer.	Schepels maïs.	Okshoofden en vaten meel in soorten.	Kisten, kistjes en stuks kaas.	Ponden staaf-, band- en bladijzer.	Ponden staaf-, band- en bladkoper.	Pakken hoedenstroo.	Vaatjes buskruid.	Vaten, balen en zakken katoen.	Vaten, balen en zakken wol.	Vaten zout.	Tonnen watapanapeul.	Kisten en kistjes cigaren.
15006	204	»	»	40	3188	760	20	1410	»	40000	99	»	»	3449	»	15

ZITTING 1858—1859.—(LXV.)

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE P VAN HET VERSLAG.
(Curaçao en onderhoorigheden.)

N°. 66.

STAAT

AANTOONENDE HET GETAL

VAARTUIGEN EN DERZELVER TONNEMAAT,

WELKE GEDURENDE HET JAAR 1856 IN DE HAVEN VAN CURAÇAO ZIJN BINNENGEVALLEN.

Opgemaakt naar de staten van in- en doorvoer.

ONDER WELKE VLAG.	UIT EUROPESCHE HAVENS.										UIT NOORD-AMERIKAANSCHE HAVENS.												UIT HAVENS VAN DE VENEZUE					
	Amsterdam.		Rotterdam.		Hamburg.		Liverpool.		Bordeaux.		New-York.		Boston.		New-Orleans.		Baltimore en Wilmington.		Philadelphia en Portland.		Jacksonville en Bangor.		Laguayra.		Pt. Cabello.		Coro en andere.	
Nederlandsche . .	9	1344	2	275	»	»	»	»	»	»	1	60	»	»	1	68	1	89	»	»	»	»	15	475	16	352	75	1750
Amerikaansche . .	1	158	»	»	»	»	3	694	»	»	41	7570	6	1455	»	»	14	2514	1	58	3	521	1	173	»	»	»	»
Engelsche	»	»	»	»	»	»	2	269	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	94	»	»	»	»	»	»	1	50
Chiliaansche . . .	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	417	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Venezuelaansche .	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	6	272	16	977	41	2001
Spaansche.	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4	206	2	188	9	800
Fransche	»	»	»	»	»	»	»	»	1	180	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Deensche	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	53	1	97
Dominicaansche .	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Nieuw-Grenada .	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Hamburger	»	»	»	»	2	338	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	10	1502	2	275	2	338	5	963	1	180	45	8047	6	1455	1	68	15	2603	2	152	3	521	26	1126	65	1570	127	4701
	20 vaartuigen. 3258 tonnen.										72 vaartuigen. 12846 tonnen.												308 12220 363 vaartuigen.					

ZUID-AMERIKAANSCHE STATEN.										UIT WEST-INDISCHE KOLONIALE HAVENS.																				TOTAAL.	
LAANSCHE.										NEDERLANDSCHE.																					
Maracaibo.		Gumana en Barcelona.		Cumarebo.		Nieuw-Grenada.		St. Domingo.		Suriname.		St. Martin, St. Eustatius en Saba.		Bonaire en Klein-Curaçao.		Aruba.		Spaansche.		Engelsche.		Fransche.		Deensche en Zweedsche.		Met averij.		Van zee.			
60	3268	2	105	3	94	27	1566	8	512	5	269	5	220	90	1935	77	868	13	828	8	608	1	101	28	1411	»	»	1	21	448	16219
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4	694	1	287	2	385	»	»	»	»	77	14509
»	»	»	»	»	»	1	50	»	»	»	»	8	268	»	»	»	»	1	274	7	706	2	246	6	1047	»	»	»	»	29	3004
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	417
6	568	7	354	11	366	»	»	»	»	»	»	»	»	6	171	2	19	»	»	1	106	»	»	»	»	»	»	1	7	127	4844
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	103	»	»	14	1397	»	»	1	103	2	126	»	»	»	»	34	2923
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	3	472	»	»	»	»	»	»	4	652
1	68	»	»	»	»	»	»	2	67	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	79	»	»	»	»	7	364
»	»	»	»	»	»	2	60	13	550	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	15	610
»	»	»	»	»	»	2	24	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	64
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	338
67	3904	9	459	14	460	32	1740	23	1129	5	269	13	488	98	2209	79	887	28	2499	20	2114	8	1209	40	3048	»	»	2	28	748	43944
vaartuigen.										199 vaartuigen.																					
tonnen.										3853 tonnen.																					
15089 tonnen.										291 vaartuigen. 12723 tonnen.																»	»	2	28	748	43944

Vaartuigen welke voor doorvoer hebben ingeklaard . . . . 17 — 1360

Vaartuigen binnen de drie etmalen met hunne ladingen vertrokken . . . . . 15 — 2091

Totaal in 1855 . . . 711 39930

In 1855 kwamen er 37 vaartuigen minder dan in 1856; terwijl in 1856 de tonnemaat meer bedroeg 4014.

Verslag van het beheer en den staat Kolonien over 1856.

VERSLAG WEGENS DE KUST VAN GUINEA. (1)

N°. 67.

Er heerschte over het algemeen in de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea rust en orde. Enkele twisten en oneenigheden tusschen de negerbevolkingen onderling werden zonder veel moeite gestild.

De gezondsheidstoestand onder het ambtelijk personeel was zeer ongunstig. Van het gering aantal Europanen, ambtenaren, kooplieden en schepelingen, overleden er in dat jaar 9, waaronder de luitenant-kolonel, gouverneur H. SCHOMERUS.

Het bestuur werd tijdelijk aan den boekhouder en officier van justitie enz. P. J. RUNCKEL opgedragen tot de aankomst van den heer W. F. G. DERX, die, met eene zending naar de Kust belast, tevens bestemd was om het bestuur waar te nemen.

In het voorjaar van 1857 werd de heer DERX vervangen door den heer J. F. R. S. VAN DEN BOSSCHE, in Nederland tot Gouverneur benoemd.

In 1856 overleden nog van de ambtenaren ter Kuste de resident M. C. A. MATTHIJSSEN en de assistent G. A. A. D. SCHNEITTER.

De militaire bezetting ter Kuste bestond in 1856 uit: 1 kapitein-kommandant, 1 2de luitenant, 7 onderofficieren en 121 manschappen, waaronder 78 neger-soldaten. Het getal voor de dienst in Oost-Indie aangeworven recruten bedroeg op ultimo December 1856 16.

De forten en gebouwen verkeerden over het algemeen in eenen goeden staat.

Tot lid van de regtbank te Elmina werd in 1856 benoemd de heer L. BARTELS.

Er werd in dat jaar slechts ééne zaak behandeld, waarbij de beschuldigde werd vrijgesproken.

Door den officier van justitie werden 30 zaken afgedaan; terwijl op de buitenforten nog 85 zaken werden behandeld.

In den staat (bijlage lit. A) vindt men vermeld de verschillende uitgesproken straffen en den aard der misdaden, misdrijven en overtredingen.

In al de forten bevonden zich goede localen voor gevangenissen ingerigt. Het getal gevangenen in 1856 bedroeg 137.

De onderwijzer DEMMERS ging in 1856 voort met het geven van onderwijs aan de negerkinderen te St. George d'Elmina. Het hoogste cijfer der leerlingen was 70. » Hunne opkomst", zegt de Gouverneur, » was vrij geregeld. Sommigen hebben zelfs geen enkelen schooltijd ongebruikt laten voorbijgaan. Twee der beste leerlingen van de hoogste klasse werden, ten einde zoo mogelijk herhaling van stilstand voor het onderwijs te voorkomen, door den onderwijzer privaat onderrigt, om aan het onderwijs dienstbaar te worden gemaakt, en men hoopt dat daarvan gunstige resultaten zullen worden verkregen.

Het schoollocaal bevindt zich in zeer goeden staat.

De handel was niet gunstig.

In de Engelsche bezittingen ter Kuste werd ingevoerd het heffen van een invoerregt van 3 per cent der waarde van alle goederen.

(1) Dewijl het jaar 1855 weinig of niets meldenswaardigs heeft opgeleverd, heeft de nieuw opgetreden Gouverneur het onnoodig geacht, het alsnog ontbrekende verslag over dat jaar in te zenden.

Gedurende dit jaar ankerden er ter reede Elmina 69 schepen, en wel:

Nederlandsche	11,	metende	1,743	tonnen
Fransche	9	»	1,535	»
Engelsche	18	»	5,927	»
Portugesche	11	»	1,946	»
Sardinische	4	»	605	»
Hamburger	1	»	120	»
Amerikaansche	15	»	3,315	»
	69		15,991	»

Eene raming van ontvangsten en uitgaven voor de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea over het jaar 1856 wordt onder lit. B hierbij overgelegd.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

ROCHUSSEN.

Zitting 1858 — 1859 —— (LXV.)

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE A VAN HET VERSLAG.
(Kust van Guinea.)

N°. 68.

OVERZIGT

DER

REGTERLIJKE HANDELINGEN

EN

GEWEZEN VONNISSEN

TER KUSTE VAN GUINEA,

GEDURENDE HET JAAR 1856.

PLAATS WAAR DE ZAAK BEHANDELD OF HET VONNIS GEWEZEN IS.	BEHANDELDE CRIMINELE ZAKEN.					BEHANDELDE CORRECTIONELE ZAKEN.				BURGERLIJKE ZAKEN.		AANTAL GEWEZEN VONNISSEN.		Totaal der gewezen vonnissen.	AANTAL VONNISSEN MET HOOGER BEROEP.	
	Aantal vervolgden wegens:					Aantal vervolgden wegens:				Aant. vervolgden wegens:						
	Moord.	Vergiftiging.	Brandstichting.	Diefstal.	Andere niet genoemde misdrijven.	Eenvoudigen diefstal.	Beleediging.	Vechterijen.	Misdrijven onder de vorige niet begrepen.	Schuldvorderingen,	Andere zaken.	Van veroordeeling.	Van vrijspraak.		Bevestigd.	Vernietigd.
St. George d'Elmina.	»	»	»	»	»	5	»	»	»	25	»	23	2	25	»	»
Axim	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Boutry	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Saccondee	»	»	»	»	»	»	»	3	»	37	»	33	»	33	»	»
Chama	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Accra	»	»	»	»	»	7	5	9	7	24	»	52	7	59	»	»

GETAL DER VONNISSEN VEROORDEELENDE TOT:											BURGERLIJKE ZAKEN.		Aantal burgerlijke zaken welke gedurende de regterlijke behandeling door partijen zijn gestaakt.	AANMERKINGEN.
(Criminele zaken.)							(Correctionele zaken.)				De ingestelde eisch			
Doodstraf.	Verbanning.	Tuchthuisstraf van 20 jaren.	Tuchthuisstraf van 15 tot 20 jaren.	Id. van 12 tot 15 jaren.	Id. van 5 tot 12 jaren.	Id. van 5 jaren.	Gevangenisstraf van 5 tot 3 jaren.	Id. van 3 tot 1 jaar.	Id. van 1 tot $1/2$ jaar.	Id. van $1/2$ jaar en daar beneden.	Toegewezen.	Afgewezen.		
»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	4	25	»	»	Onafgedaan bleven op ult°. December 1856 wegens in dat jaar gepleegde: Moord . . . . 2 zaken. Diefstal . . . . 1 » Brandstichting . 1 » Afzetterij . . . 1 » Te zamen 5 »
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1	32	»	5	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	28	24	»	»	

Verslag van het beheer en den staat der Kolonien over 1856.

BIJLAGE B VAN HET VERSLAG.
(Kust van Guinea.)

N°. 69.

RAMING der Ontvangsten en Uitgaven voor de Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea over 1856.

ONTVANGSTEN.

OMSCHRIJVING.		BEDRAG.
PLAATSELIJKE ONTVANGSTEN.		
Ankergelden	f 1,200.00	
Boeten	1,500.00	
Boeigelden	250.00	
Drinkwater	800.00	
Diverse ontvangsten	400.00	
		f 4,150.00

UITGAVEN.

OMSCHRIJVING.		BEDRAG.
PLAATSELIJKE UITGAVEN.		
Personeel der civile ambtenaren.		
Tractement van den Gouverneur	f 5,000.00	
» » » boekhouder en officier van justitie, tevens belast met de functien van secretaris en kassier	2,400.00	
Transporteren.	f 7,400.00	

OMSCHRIJVING.		BEDRAG.
Per transport.	f 7,400.00	
» » drie residenten à f 1200 's jaars	3,600.00	
» » zes adsistenten à f 900 's jaars	5,400.00	
» » den fabriek- en magazijnmeester, ook belast met de functien van opzigter over den trein	900.00	
» » eenen schoolonderwijzer	900.00	
» » » tolk voor de Fantijnsche taal	500.00	
Tafelgeld aan den Gouverneur	640.00	
Toelage aan schrijvers	300.00	
» » eenen onderopzigter bij den trein	240.00	
» » » hulponderwijzer	100.00	
» » » bode bij de regtbank	240.00	
» » » ziekenvader	96.00	
		f 20,316.00
Militaire tractementen en. soldijen.		
Een 1ste officier van gezondheid der 2de klasse, tevens belast met de administratie der apotheek	f 2,100.00	
Een officier aan gezondheid der 2de klasse	1,000.00	
Een kapitein titulair, kommandant der bezetting	1,600.00	
Een adjudant-onderofficier	400.00	
Toelage aan denzelve	300.00	
Zes sergeanten, à f 13 's maands	936.00	
Twaalf korporaals, » 11 »	1,584.00	
Vijf horenblazers, » 8 »	480.00	
Twee tamboers, » 8 »	192.00	
24 Tapoeijer soldaten, » 8 »	2,304.00	
78 Negers, » 7 »	6,552.00	
		17,448.00
Transporteren		f 37,764.00

Eilandgebied Aruba - Openbare Leeszaal en Boekerij

OMSCHRIJVING.		BEDRAG.
Per transport		f 37,761.00
Pensioenen, gagementen en onderstandgelden.		
Pensioen aan den gewezen adsistent Ch. Ruhle	f 500.00	
Gagement aan gewezen militairen der bezetting	159.00	
Gratificatien bij uitreiking van bronzen medailles	60.00	
Onderstand aan de Negerhoofden van Elmina in de acht kwartieren	964.68	
» » den Vorst van Ashanty	800.00	
		2,483.68
Uitgaven van verschillenden aard.		
Arbeidsloon aan Gouvernements-werklieden	f 3,400.00	
» voor de houtzagerij	1,455.00	
Kanoloonen	800.00	
Onderhoud der gevangenen	240.00	
Negerfeesten, Zondags- en yamscostumen	300.00	
Onderhoud der forten en gebouwen	3,926.76	
Aankoop van kano's	150.09	
» » meubelen en tafelgereedschap	100.00	
» » palmolie ter verlichting der forten	450.00	
Reis- en verblijfkosten van ambtenaren	500.00	
» » » » militaire detachementen	75.00	
Vracht- en draagloonen	50.00	
Ordonnancen en boodschappers	300.00	
Aanbrenggeld van recruten	40.00	
Schrijf- en kantoorbehoeften	50.00	
Onderhoud en geschenken aan de afgezanten van den Koning van Ashanty	35.00	
Diverse huishoudelijke uitgaven	575.00	
Onvoorziene uitgaven	250.00	
		12,696.76
Transporteren		f 52,944.44

OMSCHRIJVING.		BEDRAG.
Per Transport		f 52,944.44
Uitgaven in Nederland.		
Pensioen aan den gewezen Gouverneur H. Bosch	f 1,200.00	
» » » » resident N. B. Groen	651.00	
» » de dochter van wijlen den generaal-majoor Verveer	1,800 00	
» » den gewezen boekhouder en officier van justitie W. G. F. Derx .	1,600.00	
Onderstand aan de Wed. Pignari geb. Grossie	400.00	
Wachtgeld aan den gewezen secretaris der missie naar Coomassie onder wijlen den generaal-majoor Verveer	1,095.00	
Transportkosten aan ambtenaren en officieren naar Nederland	900.00	
Kosten op de uitzending van ambtenaren	1,375.00	
Uitzending van benoodigdheden en vracht van diverse goederen	12,903.86	
Onvoorziene uitgaven	630.70	22,555.56
		f 75,500.00

INHOUD

VAN HET VERSLAG OMTRENT CURAÇAO EN ONDERHOORIGHEDEN.

BIJLAGEN.

A. Verslag van de werking en den toestand der spaar- en beleenbank over het 7de huishoudelijk jaar, van 1 Julij 1856 tot en met 30 Junij 1857.

B. C. D. E. F. — Staten der ontvangsten en uitgaven van de eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Eustatius en St. Martin over 1855, vergeleken met de raming voor dat jaar.

G. H. I. K. L. — Raming der ontvangsten en uitgaven van bovengemelde eilanden over 1856.

M. Generale staat van uitgaven en opbrengsten aan cochenille en aloë der onderscheidene etablissementen van cultuur, op de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba, over het jaar 1856.

N. Staat van invoer te Curaçao gedurende het jaar 1856.

O. Staat van doorvoer te Curaçao gedurende het jaar 1856.

P. Staat aantoonende het getal vaartuigen en derzelver tonnemaat, welke gedurende het jaar 1856 in de haven van Curaçao zijn binnengevallen; opgemaakt naar de staten van in- en doorvoer.